No

Fruits

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XV
G
90
NAPOLI

Digitized by Google

REGULA
CLERI.

REGULA CLERI

EX SACRIS LITTERIS,

SANCTORUM PATRUM

MONIMENTIS

ECCLESIASTICISQUE

SANCTIONIBUS EXCERPTA.

Studio & opera SIMONIS SALAMO, & MELCHIORIS GELABERT, *Presb. Doctorum & Miſſionariorum Diœceſis Elnenſis.*

EDITIO PRIMA NEAPOLITANA

Juxta ſecundam Avenionenſem ab Auctoribus recognitam, emendatam, auctam, & in aptiorem methodum redactam.

Quicumque hanc regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos, & miſericordia.
Ad Galat. VI.

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITT... NAPOL...

NEAPOLI MDCCLXIV.

Ex Typographia Joſephi Raymundi

Superiorum permiſſu.

PETRO ANTONIO
RAYMUNDIO

PONTIFICI CAPUTAQUENSI, PÆSTANO, ELEATENSI, ACROPOLITANO, UTILI DOMINO MONTIS LUCULI.

PASCHALIS CIUTIUS.

FELICITATEM.

CUM libellum hunc ad Eccleſiaſticos Viros vel religione ſanctimoniaque inſtruendos, vel a vitæ laxitate in melio-

rem frugem referendos , quæ cura inſtar eſt omnium, apprime elaboratum , iterum typis mandari ſatagerem ; nemo Te, ampliſſime Præsul, *mihi viſus eſt dignior , cui illum potius donarem . Nec quidem injuria, ſed multis de cauſſis. Id primo gratus animus expoſtulabat . Cum enim multa ex Te , cui inter cetera Sacerdotium acceptum refero , in me ſint profecta , dolebam equidem nullum adhuc mei erga Te animi ſpecimen extitiſſe, quo in non immemorem ea Te contuliſſe Tibi probaſſem. Sed hæc privata ratio : eſt & alia nobilior digniorque . Eccuinam opellam hanc Cleri Regulam complecten-*

ctentem ſatius fuerit dedicare, quam ſpectatiſſimo Præsuli *vigilantiſſimoque? Nonne* Tu *is es? Sic ex Nomine tuo pretium nobilitatemque operi acceſſura mihi facillime perſuaſi; & unumquemque ex illius lectione vitæ ſuæ rationem ad recte ſancteque vivendum informantem, pulcherrimum habiturum exemplum ad imitandum. Hæ, ampliſſime* Præsul, *mei conſilii rationes, quas pro tua humanitate minime* Te *improbaturum confido.*

CLERICO LECTORI

PASCHALIS CIUTIUS

S. P. D.

HOminum ingenium ita comparatum eſt, ut ad eorum exemplum componatur, qui ceteros dignitate, & auctoritate præſtant. Hinc eſt, quod Laici vitam inſtituant ad mores Clericorum, qui adſciti ad Divini miniſterii ſortem, ordine, & officio, in ſublimiori gradu ſunt in Eccleſia conſtituti; ac proinde jure merito Synodi, & Patres ut reſtaurarent corruptos Chriſtianorum mores, prius Dei Miniſtrorum actiones a veritate aberrantes reſtituere curarunt. Eoſdem itaque fines intendentes pientiſſimi Presbyteri Salamo, & Gelabert Clerum recte componere

 ſate-

ſategerunt, undique a Conciliis, & Patrum dictis in unum conflando, quæ ad eorum inſtitutum facere videbantur, remque adeo bene confecerunt ut nihil ſupra; ſemper conjungentes, quæ intellectum inſtruunt, illis, quibus ad bonum voluntas moveri, ac inflammari facile poſset.

Cum vero hujus opuſculi editionis Avenionenſis exemplaria fere omnia in Tranſalpinas urbes diſtracta eſſent, & pauciſſima in Italia ingenti pretio venalia proſtrarent; propterea univerſo Clericorum Ciſalpinorum ordini optime proſpectum ire viſum eſt, ſi Neapoli ejus opellæ nova cuderetur editio, melioribus typis, charta nitidiori, & emaculatior illa Avenionenſi, ut faciliori negotio quiſque Clericus ſibi eam comparare poſſit. Idem efficere in *Præparatione Proxima*

ad

ad Mortem ab iiſdem Auctoribus condita, animo inhæret, quam brevi eidem prælo committendam expecta. Interim benevole Lector hac editione utere, fruere, & vale. Datum Neapoli Idibus Febr. MDCCLXIV.

JESU

JESU CHRISTO

SACERDOTUM ET PASTORUM

PRINCIPI.

TIBI, *o Pontifex futurorum bonorum, qui es principium & finis, & Pater luminum, a quo omne datum optimum & omne donum perfectum deſcendit; tibi in quo vivimus, movemur, & ſumus, & cui, utpote Regi ſæculorum immortali, ſoli Deo, honor & gloria; tibi, inquam, Regi dicamus opus noſtrum. Tu ſiquidem, o Altiſſime ſuper omnem terram, dignus es accipere gloriam & honorem, quia tu creaſti omnia, & propter voluntatem tuam creata ſunt.*

Attamen tu ſcis, Domine, quia non ſumus ſufficientes cogitare aliquid a nobis, quaſi ex nobis, ſed ſufficientia noſtra ex te eſt.

Tu ergo, ſcientiarum Domine, qui illu-

illuminas omnem Hominem venientem in hunc mundum, qui linguas infantium facis diſertas, qui intellectum das parvulis, & qui verba vitæ æternæ habes, da nobis os & ſapientiam, ut cum ſimplicitate cordis noſtri loquamur, quæ decent ſanam doctrinam; emitte Spiritum tuum, & renovabis faciem terræ.

Et vero, cum fides ſine operibus mortua ſit, rogamus te humillime, o ſumme Sacerdos, ut Sacerdotes tui hoc opus legentes, intelligant: ut comedentes hoc volumen, ſervent ea, quæ in eo ſcripta ſunt; ac ſic, induentes juſtitiam, & digne ambulantes vocatione, qua vocati ſunt, ſemetipſos ſalvos faciant & omnes, qui eos audierint; & ut tandem, cum tu Princeps Sacerdotum & Paſtorum apparueris, omnes ſimul percipiant immarceſſibilem gloriæ coronam, & in ſæcula ſæculorum laudent te.

* * * * * * *

AD

AD UNIVERSUM *ECCLESIASTICUM* ORDINEM

PROLOGUS.

CUm ſimus Miniſtri Chriſti, Diſpenſatores Myſteriorum Dei, & inſuper Nazaræi, ideſt, Domino conſecrati, in miniſterium miſſi propter eos, qui hereditatem capiunt ſalutis, æquum eſt ut ſancti ſimus, quia ille ſanctus eſt, ac proinde ut jam non amplius conformantes huic ſæculo nequam, conformes vero imagini Chriſti, in omnibus exhibeamus nos ſicut Dei Miniſtros.

Hanc viam arctam, quæ ducit ad vitam, exhibuit prior, quamvis compendioſæ, informis, majoreque ſui parte truncatæ Regulæ Cleri Editio; eamdem vero viam hæc ſecunda prolixius,

lixius, firmius, & ordinatius exhibebit; pro qua ſtabilienda, hauſimus ex libro vitæ, ex monimentis Conciliorum, ac Patrum, quæ ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt. Unde ſatis indignum eſſet, ut ait Julius Pontifex, quemque vel Pontificum vel Ordinum ſubſequentium, hanc regulam refellere quam beati Petri Sedem, & ſequi videat, & docere.

Nemo ergo ſibi nos propria tradidiſſe putet, nec tanquam noſtra ſuſcipiat, ut loquamur cum D. Bernardo; Deus ſcientiarum Dominus, qui linguas infantium facit diſertas, & qui infirma mundi eligit ut fortia quæque confundat, ut non glorietur omnis caro in conſpectu ejus, ipſe Dominus Altiſſimus dedit vocem ſuam; ſemel locutus eſt, aperuit os aſinæ, & locuta eſt; unde, ſuadentibus juxta cor Dei Paſtoribus, non abſcondemus ſacramenta Dei, ſed ponemus in lucem ſcientiam illius: etenim Sacramentum Regis abſcondere bonum eſt; opera autem Dei revelare & confiteri, honorificum eſt, ut ſit nomen ipſius benedictum & glorificatum coram omnibus

bus viventibus & in ſecula.

Verum, loquemur vobis placentia & auribus prurientia? abſit ut adulteremus verbum Dei. Unde, exemplo Chriſti qui nos a juventute docuit, & qui ſine parabolis non loquebatur, loquemur pariter & nos (licet doctos allocuturi) cum ſimplicitate cordis noſtri, vivus eſt enim ſermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens uſque ad diviſionem Animæ. Sermo meus & prædicatio mea, inquit Apoſtolus, non in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis, ſed in oſtenſione Spiritus & virtutis. Nos autem, ſubjungit, prædicamus Jeſum Chriſtum, & hunc crucifixum. Et revera, cum ſimplicibus ſermocinatio ejus, & arcana cœleſtia, quæ abſcondit ſapientibus & prudentibus, revelat parvulis.

Accipite ergo, Fratres chariſſimi, in ſimplicitate cordis veſtri hoc opus, quod nos vobis in ſimplicitate cordis noſtri offerimus; efficiamini ſicut parvuli, quibus Deus dat intellectum. Verum, cum illi, qui ſine regula vivunt, inordinate ambulent, obſecramus

mus vos, Fratres chariſſimi, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui nos de præſenti ſæculo nequam ereptos, & ex Hominibus in ſortem ſuam ſimul aſſumpſit, ut in hac Regula Cleri, tanquam in ſplendidiſſimo ſpeculo vos ſedulo inſpiciatis, ut facilius agnoſcere poſſitis utrum quiſque veſtrum regulariter vivat, utrum proficiat an deficiat, utrum Deo placeat, an diſpliceat.

Sed cavete ne ſitis ſimiles viro conſideranti vultum nativitatis ſuæ in ſpeculo; conſideravit enim ſe, & abiit, & ſtatim oblitus eſt qualis fuerit. Vos vero, utpote gens ſancta; vos vero Homines Dei, quos decet eſſe in omnibus bonæ voluntatis Homines, *ſic vos in hoc ſpeculo reſpicite, ut fœda quæque corrigatis, vel pulcra plus ornetis*. S.Aug.; non enim ignoratis quod ſcriptum eſt: *non auditores legis juſti ſunt apud Deum, ſed factores legis juſtificabuntur*. Rom. 2.

Quapropter, ſcuto bonæ voluntatis armati, guſtate & videte hæc verba vitæ, conferentes hæc in corde veſtro, ut inde exardeſcente in meditatione

veſtra

veſtra igne illo, quem Chriſtus Dominus venit mittere in terram, poſſitis in omnibus perfecti ſtare, & in qua vocatione vocati eſtis, in ea permanere; & ut luceat lux veſtra coram Hominibus, qui videntes opera veſtra bona, glorificent Patrem, qui in cœlis eſt.

Memineritis, o Genus electum, regale Sacerdotium, Gens ſancta, & Populus acquiſitionis, memineritis iſtius, quod ſcriptum eſt: *quicumque hanc regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos & miſericordia*. Igitur hoc facite, & vivetis.

Porro, quamvis hæc vobis Conſacerdotibus, charitatis intuitu, prærogemus, abſit ut prærogativam nobis ſcientiæ vindicemus, aut vitæ perfectæ nos eſſe fateamur, cum de vita perfecta vos monemus: ſed potius, ut cum hæc ad vos loqui audemus, ſimul vobiſcum, quæ loquemur audiamus. *S. Ambr.* Quare, ne ſermo quem locuti ſumus ipſe judicet nos in noviſſimo die, & ne forte, cum aliis prædicaverimus, ipſi reprobi efficiamur, quæſumus cum Divo Gregorio, *ut*

quiſ-

quiſquis veſtrum hæc legerit , apud diſtrictum Judicem ſolatium nobis ſuæ orationis impendat ; & qui per nos verba accipit , pro nobis lacrymas reddat , ut peccatorum noſtrorum veniam & expiationem aſſecuti , miſericordias Domini in æternum cantemus . Amen.

APPROBATIO.

EGo, infraſcriptus, Ordinis Minorum S. Franciſci Conventualium, ſemel & iterum Miniſter Provincialis, in alma Avenionenſi Academia Doctor Theologus aggregatus, ac pro Sancta Sede Apoſtolica, librorum Cenſor, qua ineffabili voluptate librum legeram: *Præparatio proxima ad Mortem*, eadem & hunc, cui titutulus: *Regula Cleri*, luſtravi. Et ſicut priorem, ita & ultimum, non Auctorum, quorum nomen aut ſilent, aut aſtruunt, ſed Chriſti, ſed Apoſtoli, ſed Patrum librum reperii. Veniant ergo Miniſtri Chriſti & Diſpenſatores Myſteriorum Dei ad utrumque pietatis & eruditionis rivulum, & fluvium, aquas vivas hauſuri ex alterutro, in vitam æternam ſalientes. In fidem, &c. Datum AVENIONE, die 27. Maii 1557.

Frat. Fr. *CASTAN.*

Die

Die 15. *Februarii* 1764.

REIMPRIMATUR,
Regiis Juribus , legibus , moribuſque Regni ſemper ſalvis.

VARGAS MACCIUCCA.

CARULLI.

RE.

REGULA CLERI.

CAPUT PRIMUM.

JANUA

Ad Statum Clericalem.

ARTICULUS I.

Seminarium.

CUM adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, niſi a teneris annis ad pietatem & religionem informetur; & cum Seminariorum fundatio eo tendat, ut Clerici ad pietatem, religionem, Eccleſiaſticam diſciplinam, bonos mores, &

litteras erudiantur; nihil hac fundatione utilius, ad Cleri diſciplinam, in ſingulis Eccleſiis, propagandam, Animarumque ſalutem procurandam. *Concilia paſſim*.

Unde tamen fit, ut plerique ad ſacros Ordines promoveri cupientes, pulvere adhuc terreno fœdati, & vitiis ſcatentes, extorqueant diſpenſationes, in ſimulando pauperiem, vel infirmitatem, aliaſque fraudulentas cauſas allegando, ut Seminarii jugum a ſe projiciant, quaſi in terram habitatores ſuos devorantem, intrarent? Parumne eſt, quod lubricæ ætatis annos inter vanitates, & inſanias falſas egerint? Væ illis, ſi antequam ad regale Sacerdotium exaltentur, inter Eccleſiaſticas diſciplinas, aliquamdiu non degerint, probatiſſimo Superiori deputati, quem Magiſtrum regularis obſervantiæ, & teſtem arctioris vitæ habuerint! Væ illis, ſi vagos, effrenatos, ſuperboſque animos ſuos ſeveriori regula coërcere, ac ejuſdem Magiſtri dirigentibus monitis, & corroborantibus exemplis, renovare recuſantes, obtinuerint ſubreptitias diſpenſationes, iiſque utantur! Annon,

ex-

excuſſo fraudulenter jugo, rejecta, frontoſe diſciplina, & poſthabitis, ad formidanda Miniſteria exercitationibus, tota vita, poſtea torpeſcentes, ac in deteriora ruentes, erunt ſibi, & aliis, petra ſcandali, idola paſtorum, Dei, Hominumque abominatio? Scriptum eſt enim: *adoleſcens juxta viam ſuam, etiam cum ſenuerit, non recedet ab ea*. Prov. 26.

Alii quidem Seminaria adeunt, ſed ægre prorſus, & inviti, quaſi in terrem alienigenarum Gentium pertranſirent, aut in exilium pellerentur; quaſi in teterrimum detruderentur carcerem, aut ad triremes damnarentur; hinc Seminarii ſtatuta paſſim violant, pietatem negligunt, Deo obedire, tamquam obedientiæ filii, vix ſciunt; Præpoſitis, vices Dei gerentibus, ſubjacere renuunt; eorum quidem voluntati ſe tandem ſubjiciunt, ſed mancipiorum inſtar obediunt; quare? Quia humilitatis uſum non habent, & quoniam fuerunt ſemper Filii Belial. Quapropter Superiores, & Præfectos, immoderatæ ſeveritatis accuſant, & damnant. Hinc, tacitis ſaltem cogitationibus, adverſus eos mur-

murant, eorum defectus aperiunt, & amplificant.

Societatem cum protervis ineunt, externorum colloquiis delectantur, proximo ſuo, & ſecreto, & palam detrahunt, ipſi jam perverſi, alios pravis exemplis pervertunt; ſuos errores, licet ob eorum utilitatem id fiat, deferri moleſte ferunt, conſilia negligunt, increpationes oderunt, & relinquunt, corripienti iraſcuntur; mentiri, aut ſua errata inficiari, aut excuſare ſolent; adeo diſcoli, & moroſi ſunt, ut nec aliis, nec ſibi conveniant; in deteſtabile ſuſurrium laxant procaces linguas; unde diſcordias ſeminant, odia excitant, & fovent; vane, ſcurriliter, ironice, procaciter, & impudice loquuntur, aut reſpondent, aut ad ſummum, de beneficiis, dignitatibus, Ordinibus, & vanitatibus ſæculi, quibus avidi inhiant, verba faciunt, raro autem de divinis. Quid mirum? Quamvis in terra Sanctorum verſentur, de terra ſunt, idcirco de terra loquuntur; indecore, & buccis crepitantibus rident, huc & illuc rotant oculos, incompoſito corpore ambu-

bulant, ſedent & jacent, electorum modeſtiam vix norunt.

Per cubicula, ipſo ſtudii, recollectionis, & ſilentii tempore vagantur; quinimo, ad exteriora ſemper effuſi, facultatem extra Seminarium exeundi, & per domos curſitandi, neceſſitatis prætextu, ſæpius æquo extorquent; otio, quieti, ſomno, ignaviæ, confabulationibus & nugis, nimium per diem indulgentes, vix ad Theologiæ, Sacræ Scripturæ, Rituum, Rubricarum, Cæremoniarum, & Cantus ſcientiam incumbunt; vix ad Sacra Myſteria rite & ſancte obeunda ſe exercent.

Quot videas, qui ventri, tamquam Deo, ſerviunt? Hinc, quamvis ſat ſaturati, murmurant; ad Sæcularium epulas, quoad fieri poteſt, ſtimulante gula, non fame, convolant quaſi helluones, & ciborum gurgites; & ni id ſufficiat, cibos ſibi clam afferri curant; cibariis, in ipſo conclavi non carent; quo ſæpius gulæ indulgere valeant.

Sunt alii, qui partiales amicitias contrahunt; adeo ſingulares ſunt, ut

ambulent, conveniant, & ſedeant ſeorſim a ceteris: ſingulariter ſum, ego, proclamare videntur, non ſum, ſicut ceteri. Scientia tumidi, & in Cleris dominari, ac in cathedra Seniorum maturius ſedere cupientes, ad honorifica opera, verius dicamus, ad vanam gloriam, aſſidue nimis ſe exercent, vix ad pietatem, & ad ſui abnegationem; conciones ſibi coacervant, non virtutes; ſtudent prius eſſe canalis, quam concha; prius docere, quam facere; prius Magiſtri eſſe, quam Diſcipuli; totum Seminarii tempus dant actioni, nihil contemplationi; diſcunt quidem, ſed ad ſcientiam veritatis, numquam perveniunt; intrant tepidi, exeunt frigidi.

Unde fiunt poſtea arbores autumnales, ubera arentia, nubes ſine aqua, æs ſonans & cymbalum tinniens, balbutiunt, velut infantes, recitant labris, & pſittacorum inſtar, ea, quæ nec cor ſentit, nec intelligit, quia nondum didicerunt ea, opere complere, imo nec meditari. Hinc fit, ut non ſibi proſint, & aliis obſint; & vere, qui ſibi nequam, cui bonus erit?

De-

Debent quidem ſe ad ſcientiam, ad catechizandum, & ad evangelizandum exercere; ſed multo accuratius ad ſcientiam Sanctorum, id eſt, ad ſpoliandum veterem Hominem cum actibus ſuis, & ad induendum novum, qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis. Hinc, quanto potentiores, brevi tempore, fierent in opere, & ſermone! O utinam D. Thomæ, D. Bonaventuræ, D. Bernardo, & aliis id expertis, crederent, & fideliter adhærerent!

Attamen, adeo ſunt ſua tumidi ſuperbia, adeo inanis gloriæ cupidi, ac proprio addicti judicio, ut illud nec intelligere, nec audire velint. Uſque adeo proprio ſenſu, hac in re interdum abundant, ut Paſtores ſanctos & expertes, aliter ſuadentes, quaſi delirantes, & ſomniatores reputent, & ut ceteros Condiſcipulos, qui, utpote ſapientiores (quamvis ſcientiam non negligant), reformationi, & vitæ ſpirituali ſedulo ſtudent, aſpernentur, eos ſcrupuli, aut deſidiæ, aut ſimulationis accuſent, eorum ſimplicitatem derideant, eorumque conſortia

aufugiant, aut moleſte ferant. Infelix cœcitas!

Iſti quidem interſunt meditationi, examini, collationibus de divinis, aliiſque exercitiis ſpiritualibus, ſed coacte, perfunctorie, & ut videantur a Superioribus orantes, & arctiori vitæ addicti; regularitatem, Phariſæorum inſtar, omni ornatu, & candore exteriori profitentur; eximiæ pietatis ſpeciem habent, ejus autem veritatem abnegant; ſunt falſi, & fallentes Sancti: *S. Auguſt.* ſunt ſepulcra dealbata, intus autem mortuorum oſſibus plena. Hinc, Seminaria vulgo dicuntur, Hypocritarum Sodalitia.

Et vero, quot ſunt, qui dum in Seminario verſantur, Confeſſioni quidem, Communioni, aliiſque piis exerciis vacant, abſentes vero, hæc omnia faſtidiant, & negligant? Attamen, feriarum tranſacto tempore, teſtimonia de regulari vita, fraudulenter extorta, ad Superiorem ſcripto deferunt, ut illis, ſibique imponant. Ecce tibi formoſos, & conformes nimis Hiſtrionum imitatores.

Hac tamen fucata humilitate, ſimula-

mulata pietate, fallaci adulatione, ſtudioſiori obſequio, exiguæ, & inanis ſcientiæ oſtentatione inflati, ac freti, a cœleſti autem alieni, Superiorum favorem captant, & viam ſibi ad Ordines, & ad Beneficia parant; hos enim, utpote cupidos, elatos, libertatis & ſui amatores, adurit Ordinationum cupiditas, earundem, ſecundum Canones, dilatio cruciat, & ad deſperationem adigit. Hinc patet, ſerpit ut cancer, ſimul & fœtet, grande eorum propriæ voluntatis malum, voluntati divinæ & Epiſcoporum judicio contradicentis. Hinc Ordinum tanto minus ſunt digni, quanto avidius ad eos anhelant, eoſque, callidis machinationibus, intempeſtive, & nondum probati, extorquere conantur.

Sunt-ne hi omnes pretioſa Seminarii ornamenta? Minime: ejus ſunt potius ſimulacra, idola, ſcandala, & opprobria, ex his Sodalitiis potius expellenda, quam ad Ordines, ad Beneficia, & præſertim ad Animarum curam aſſumenda, & exaltanda. Tali pœna mulctari præcipit Concilium Trid., hos dyſcolos, & incorrigibiles malo-

rum morum Seminatores.

Attamen, quoquo modo Ordinibus initiati hi, & ſcientiæ, & pietatis ſimulatores, lætantur in exitu de Seminario, quaſi in exitu de Ægypto & de Populo barbaro; & quoniam fucata, & violenta virtus non durat, jam excuſſo regularis obſervantiæ jugo, quod ægre portabant, vanitatem, aliaque vitia, quæ non ruperant, ſed ſolum interruperant, ut recte loquitur S. Auguſtinus, præſeferunt, ad graviora etiam ruunt: jam hæc ſepulcra tandem reſerata, fœtidum coram Deo, Angelis, & Hominibus, odorem exhalant, & ſpargunt.

Ecce, quomodo hi Filii Ephrem intendentes, & mittentes, in Seminariorum Gymnaſiis, arcum, convertuntur in die belli, cum Diabolo, & Sæculo, infenſiſſimis animæ hoſtibus, pacem brevi, & ignave inituri.

O infauſta, & deploranda ſors! Hinc, quot detrimenta his ignavis Clericis, Eccleſiæ, & Populo imminentia! O utinam hi ſtulti, aliquando ſapiant, ut tot tantaque pericula a ſe, & ab aliis avertere ſatagant ſolliciti!

Tu

Tu vero, chariſſime Frater, lectis, & auditis his defectibus & vitiis, quæ in Ordinandos irrepere ſolent, egredere quam primum poteris de terra tua, & de cognatione tua, ingreſſurus in terram fluentem lac, & mel; quaſi, modo infans genitus, hoc lac, ſine dolo concupiſce; quam bonum tibi erit, ſi jugum Domini portaveris ab adoleſcentia tua! Iterum ſuademus, ſurge velociter, ingredere lubens, & hilaris Seminarium, vel aliud Clericorum Sodalitium; ibi dicetur tibi, quid te oporteat facere, ut duce Anania, innocentiam tuam a vitiorum & ſæculi illecebris, tutam præſtes, ad Angelicam vitam, animum tuum a teneris annis dirigas, ac inter pias exercitationes, dignus evadas, qui; quamvis puer, eligaris a Domino, & ſuper quem ponat Ille ſpiritum ſuum. Et quamvis, facultates tibi deſint, Deum time, in illo confide; numquid vidiſti juſtum derelictum, & ſemen ejus quærens panem? Num ergo, timens Deum, deficies omni bono? Ecce Dominus, qui dat eſcam eſurientibus, adeſt, & vocat te; ille re-

git te & nihil tibi deerit; veni, propera, guſta & vide, quam bonum, & jucundum ſit habitare Fratres in uno, & ſociali vita; ibi enim homo in virtute probatur & exercetur; ibi ad perfectiora, verbo, & exemplo trahitur: ibi ſuam imperfectionem conſiderare, & lugere compellitur; ibi alterius fervore excitatur, alterius humilitate docetur: iſtius patientia, illius obedientia movetur. Ibi alterius correctio, fit ipſius admonitio; ibi alienum periculum, proprium efficitur ſpeculum; ibi unius vigilantia, alterius eſt cuſtodia: ibi homo portat, & portatur; ibi multa audit, & videt unde docetur; ibi boni commendantur, ut meliores fiant: ibi negligentes arguuntur, ut refervefcant, &c. Hæc enim angelicæ vitæ æmulatrix eſt. *A Kempis*.

At contra, væ ſoli! Unde, ut jam vidiſti, melius eſt duos eſſe ſimul, quam unum; habent enim emolumentum ſocietatis ſuæ. Quis ergo non properet in Seminario, vel in alio Clericorum Sodalitio vitam agere?

Verum, chariſſime Frater, ut Seminarium

narium, aut aliud Clericorum Sodalitium tibi proſit, hæc ſequere documenta.

1. Seminarium ingreſſus, recogita in amaritudine Animæ tuæ delicta juventutis tuæ, & omnes annos tuos, tuamque conſcientiam generali Confeſſione, & uberibus lacrymis emunda.

2. Sæculi inſanias, amicorum, & veterum ſociorum illecebras, ac Patris domum oblitus, frequenter, & coram Deo, dicito tibi cum D. Bernardo. N. *Ad quid veniſti?* Haud dubie veniſti, aut ſaltem venire debuiſti, ut animam tuam ſanctifices, eamque eruditione & pietate ad ſacrum Eccleſiæ Miniſterium præpares. Si hæc fuerit mens tua, quam maxime contende, vitam, ut Clericum decet, toto Seminarii tempore, inſtituere. Quapropter memineris iſtius ſententiæ D.Bernardo dignæ: *non locus Homines, ſed Homines locum ſanctificant*.

3. Præpoſitis, tuiſque Moderatoribus, prompto & hilari animo in omnibus obedire, eiſque te, tamquam Deo, ſubjacere in deliciis habeas; obedientia enim eſt tuta ad gratias parti-

particulares, & ad ſalutem æternam via; at contra, omnem ordinem, ſine obedientia perturbari neceſſe eſt. *Conv. Mediol.* Adeo ut, non eſſet Infernus, ſi ceſſaret propria voluntas. *S. Bern.*

4. Erga eoſdem Rectores, & Superiores, ea ſis animi affectione, qua Filii erga Parentes; ab iis, ſi quid, præter voluntatem imponitur, aut negatur, id exiſtima, ad utilitatem tuam referri; pro certo habens Superiores ad id, multis duci cauſis, quæ adoleſcentes plerumque lateant. *Act. Eccl. Mediol.* Eorum monita libenter accipe; imo & illorum increpationes, æquo animo tolera; quam bonum tibi erit, ſi identidem humilient te! Juſtus, eſt accuſator ſui: noli ergo excuſare excuſationes in peccatis. Præſertim, ſi ab eis petens Ordinationem, repulſam tuleris, cave, ne de eorum agendi ratione queraris, licet perſonarum acceptionem, tibi videantur facere; ſed potius tacitus, & libens acquieſce; & in te reverſus, humilia te, ac Ordinibus, propter peccata tua, te indignum exiſtima; expectans, placide expecta, & præterea cor tuum accuratius proba, &

præ-

præpara; humilis ſis corde, & invenies requiem Animæ tuæ.

5. Eiſdem Rectoribus, & Superioribus, ſenſus tuos libere expone, ut illos, prout opus fuerit, conſulas, cum nihil ſit difficilius adoleſcenti, quam immoderatis animi affectionibus per ſe moderari.

6. Statuta Seminarii fideliter obſerva, eaque, ſingulis menſibus lege; hæc enim ſunt vitæ tuæ regula; & qui regula vivit, Deo vivit. *Greg. Nyſſ.*

7. Modeſtiam in omnibus, & ubique ſerva: *Act. Eccl. Med.*; quapropter cave, ne oculos huc, illuc circumferas, ne altius loquaris, ne ſtrepitum excites, ne nimis feſtinanter incedas; ſed potius nihil in, vel minimis corporis motibus, niſi grave, & Religione plenum, præ te feras. *Trid.*

8. Cum ſilentium, permultum ad pacis, pietatiſque conſervationem, ad ſtudia, ad multas perturbationes evitandas conferat, numquam colloquaris, niſi de rebus neceſſariis, præterquam relaxationis tempore, quo de rebus utilibus ſermonem habere, ſine tumultu tamen

tamen, licebit. *Act. Eccl.Mediol.* Præſertim inania, & faceta colloquia, verba minus honeſta, & detractoria pro viribus evita.

9. In omnibus actionibus, motu corporis, & verbis, elationem, & ſuperbiam fuge, cum ea homines Deo inimicos, & cæteris odioſos reddat; & quoniam ſcientia inflat, & excœcat, noli in collationibus contendere verbis præ tumore, & nimio æſtu, nec altum ſapere, nec præ ſcientia, & præſumptione, inter Sodales tuos dominari; & multo minus eos, quamvis minus doctos, contemnere, aut confundere; id enim intolerabilem, ſuperbiam redolet; da ergo operam, ut fragrans charitas, & humilis modeſtia decertationes tuas ædificent: æmulare chariſmata meliora. Quapropter, humilitatis, & manſuetudinis ſtudioſus, omnes Jeſu-Chriſto, & tibi lucrifacere incumbe. Si parvulus in medio eorum fias, ut infans, Deus tibi, utpote humili, dabit gratiam; & ſecreta cœleſtia, quæ abſcondit prudentibus, & ſapientibus inani ſcientia tumidis, revelabit.

10. In

10. In omnibus, fuge ſingularitatis notam *S.Ber.* Cave ergo, ne, ipſo relaxationis tempore, ambules ſeparatim ab aliis, nec unquam, niſi tres ſaltem, aut quatuor fuerint. *Eccl. Mediol.*

11. Mutuam charitatem, concordiam, ac benevolentiam amplectere. *Ibid.* Omnes Sodales honore prævenias; ſis cum illis cor unum, & anima una, ſine acceptione perſonarum: neſcit enim noſtra Religio perſonas accipere. *S. Ber.*

12. Neminem irrideas, nec verbis offendas; factionem, & ſuſurrium, utpote diſcordiarum fomitem, a tuo corde, & ore elimina.

13. A privatis amicitiis, nimiaque familiaritate abſtineas. *Act. Eccl. Mediol.* Privatæ amicitiæ, inimiciſſimæ amicitiæ ſunt *S.Ber.*: attamen omnium Sodalium infirmitatibus ſcias compati, & condolere, ut charitatem Chriſti jam adimplere incipias.

14. Nullius cubiculum intres abſque Superioris, aut Præfecti facultate *Conv. Mediol.*

15. Quas in aliis virtutes reſpexeris, eas, in te ipſo exprimere contende;

de; vitia vero, ſi quæ forte in aliis videris, quaſi peſtem fuge; ne ſis adeo impius, ut Dæmonis officio fungens, alios pie aliquid agentes, vituperare audeas, eoſque ab operibus virtutum, abducere coneris. *Act. Eccl. Mediol.*

16. Si crimen tuum, aliquo deferri contingat, authorem non quæras, neſciens autem, nullam male erga illum affecti animi ſignificationem des; conare potius melior in poſterum fieri, neque ea admittere, propter quæ, merito accuſari poſſis. *Ibid.*

17. Sobrius eſto; quapropter ne comedas extra Seminarium, niſi apud tuos parentes, vel propinquos; idque raro, & cum facultate. *Conv. Mediol.* Nihil extra refectionis tempus comedas; hoc enim ingluviem ſapit; alimenta autem in Cœnaculo, tanquam medicamenta, ſume. *S. Aug.* Eaque, altiori ad ſacram lectionem attentione, condire ſatagas.

18. Ad Theologiæ ſcientiam viriliter incumbe; ſimul ad Sacræ Scripturæ intelligentiam, ut potens fias exhortari in doctrina ſana, & eos, qui contradicunt, arguere. Aſſiduo etiam

Cano-

Canonum, Rituum, Rubricarum, & Cantus ſtudio, te ad pietatem, & ad ſancta, ſancte tractanda exercere; in hoc poſitus es.

19. Quo plenius pretioſum Seminarii tempus conteras, ne colloquaris, etiam cum externis, niſi cum Moderatoris licentia. *Conv. Mediol.*; & dumtaxat, propter neceſſitatem, utilitatem, & Chriſtianam urbanitatem; exeundi facultatem nunquam, niſi propter ſimiles cauſas, petieris. Quid tibi cum ſæcularibus? Quoties cum Hominibus eris, minor Homo redibis. *Omit. Chr.*

20. Meditationi, examini ſenſuum, & Animæ recollectioni, & mortificationi ſedulus adhære, ſimul, & vitæ ſpirituali. Frequenta, quam ſæpiſſime poteris Sacramenta Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ, ambula coram Deo, ejuſque ſuaviſſimam præſentiam, actibus jaculatoriis, & ignitis, omnibus in locis fove, quære illum in ſimplicitate cordis tui, & illum invenies; Chriſtum Dominum in Euchariſtia, frequenter, & pie, quoad fas erit, viſita; hauri, ex ejus ardentiſſimo corde ſcientiam Sanctorum.

Tan-

Tandem, quandiu in Seminario verſaberis, incipe quotidie exhibere te idoneum, & dignum Dei Miniſtrum. In omnibus, vel minimis ſtatutis, Canonum regulis, & Moderatorum monitis adeo fidelis ſis, ut horum uſum jam radicatum habeas, & ab his nunquam deflectas. Nulli Sodali ſis lapis offenſionis; in omnibus vero jam te ipſum præbe exemplum bonorum operum.

Attamen, cave, & iterum cave, ne exercitiis ſpiritualibus incumbas, ut a Superioribus, & a Sodalibus tuis videaris, & ut favores, Beneficia, & Ordinationes tibi concilies; ſed dumtaxat ad majorem Dei gloriam, & ad tuæ animæ, Fideliumque tibi poſtea commiſſorum profectum; ama, & opta ſecretum, ſis æque fervens, humilis, manſuetus, & modeſtus in Sodalitio & in Cubiculo, quam extra; cor tuum coram Deo ferventius effunde, quam coram hominibus. Sanctitatis internæ ſis magis avidus, quam exterioris; humilitatis magis cupidus, quam Ordinationis; eſto in Seminario, ſicut Apoſtoli in ſolitaria domo, perſeve-

verans in oratione, & expectans cum fiducia, & tota animi quiete adventum Spiritus Sancti; hinc tandem exibis, ſicut illi, ignem ſpirans & amore divino quaſi ebrius, factus ipſi Diabolo terribilis.

Iterum monemus, chariſſime Frater, contende eſſe ſanctus, & vivere de ſpiritu Chriſti, in cujus ſortem jam jam vocandus es; ejus Divinæ Providentiæ te totum committe, illa non tibi deerit; quin potius, omnia felicius cadent tibi, ſecundum bene placitum ejus; bibe interim, bibe aquam de ciſterna tua, & fluenta putei tui, ut poſtea deriventur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas dividas. Dominus, qui cuſtodivit introitum tuum, cuſtodiet exitum tuum, te ſub umbra alarum ſuarum protegens, tibi dans fortitudinem, ut diſciplinam, quam tibi Majores, & Moderatores tui tradiderunt, & quam cœpiſti tenere, non deſeras, verum potius creſcas de die in diem, perſeveres uſque in finem, & tandem te ipſum ſalvum facias, & eos, qui te audierint. Amen.

ARTICULUS II.

Vocatio.

BEata gens, cujus eſt Dominus Deus ejus, & populus, quem, elegit in hereditatem ſibi! Benedictus, qui venit in nomine Domini! Maledictus vero, qui venit nomine proprio, turpis lucri, & otii gratia, ex appetitu laudis, & dignitatis! Quid reſtat, niſi ut deſcendat vivus in Infernum, ſicut Corè Dathan, & Abiron?

Quare ſuperbi illi Levitæ condemnati ſunt? ut poſteris daretur exemplum, ne quis, præſumptione ſuperbi ſpiritus, non ſibi a Deo datum munus Pontificatus, invaderet. *S. Aug.* Igitur væ vobis, Filii deſertores, dicit Dominus, ut faceretis conſilium, & non ex me, & ordiremini telam, & non per Spiritum meum, ut adderetis peccatum ſuper peccatum .... & os meum non interrogaſtis. *Iſai.* 40. Trahe me, ait Sponſa; nunc autem trahit ſua quemque

que voluptas ; & odorem turpis lucri ſectantes, queſtum, æſtimant pietatem, quorum certa eſt damnatio. *S.Bern.*

Attamen, ſi hæc damnatio ſolos indigne ambientes maneret, certe minus deploranda eſſet; hanc, ſuperbi illi jure merentur pœnam; ſed, quod ſanguineas ex corde elicit lacrymas, illud eſt, quod multa mala per Sacerdotes non vocatos, Eccleſiæ proveniant: nam, qui non intrat per oſtium in ovile ovium, ſed aliunde, ille fur eſt & latro; fur non venit, niſi ut furetur, & mactet, & perdat: unde cathedra peſtilentiæ, tam ſibi, quum aliis, eſt cauſa ruinæ... *Petr. Bleſ.* Proh dolor!

His ergo, Frater, animo recogitatis, & alte corde defixis, vide vocationem tuam; nullus ſibi ſumat honorem, ſed qui vocatur, tanquam Aaron; proba, quæ ſit voluntas Dei bona, beneplacens, & perfecta, ne ex præſumptuoſa te ingerens temeritate, in tentationem, in laqueum Diaboli, & in æternam damnationem te, & alios tandem detrudas.

Sed, quænam ſunt, inquies, veræ vocationis indicia? Ecce tibi hæc indicia

dicia corde, & animo recogitanda 1. Innocentia vitæ. 2. Idoneitas, ſeu aptitudo ad munia Eccleſiaſtica. 3. Proprii Epiſcopi aſſumptio. 4. Intentionis rectitudo, ideſt, non ob temporale commodum, non propter honores, aut otium, ſed propter Dei cultum, animarum ſalutem, & miniſterium Eccleſiæ. 5. Inculpatus ingreſſus, ideſt non ambitu, aut fraude, non adulatione, vel obſequio, non pretio, aut prece.

Vide nunc, & iterum perpende, an his indiciis voceris a Deo, an te, ipſe non vocatus ingeras.

Quænam autem ſunt media (iterum interrogabis) divinæ vocationis indagandæ, agnoſcendæ, & exequendæ? 1. Oratio. 2. Indifferentia. 3. Conſilium non quidem petendum a peccatoribus, non a ſæcularibus, aut juvenibus, non a domeſticis, parentibus, & mercenariis, ſed a ſapientibus, & piis, a Superioribus, & Directoribus.

Si per ſupradicta indicia, & media, agnoſcas Dominum te eligere, & ponere ſuper te ſpiritum ſuum, ne dubites aſcendere ſuperius; Deus enim

quæ

quæ ſtulta ſunt mundi eligit, ut confundat ſapientes; quapropter Divinæ Voluntati ſic manifeſtatæ, obedi. 1. Prompte, id eſt ſine ulteriori conſultatione, ſine dilatione, vel minima. 2. Humiliter, id eſt, non pertinaciter recuſans, ſed invitus ad Ordines aſcendens. 3. Confidenter dicendo cum Divo Leone: *reſpiciens ad exiguitatis meæ tenuitatem, & ad ſuſcepti muneris magnitudinem, etiam ego illud propheticum debeo proclamare: Domine, audivi auditum tuum, & timui: conſideravi opera tua, & expavi. Quid enim tam inſolitum, tam pavendum, quam labor fragili, ſublimitas humili, dignitas non merenti? Et tamen, non deſpero, neque deficio, quia non de me, ſed de illo præſumo, qui operatur in me.* Attamen, magis, ac magis fatage, ut per bona opera certam tuam vocationem, & electionem facias.

Si vero per eadem indicia, & media, cognoſcas carnem, aut ſanguinem, hanc tibi revelare vocationem, non vero Patrem cœleſtem, recumbe libenter iu noviſſimo loco; hoc in nidulo

B quie-

quietus mane, & in eo morare quietus, ut ſaluti tuæ ſecurius provideas.

Quod ſi temere tibi jam ſumpſeris honorem, vel ſi intraveris, non habens veſtem nuptialem, vel ſi Sanctuarium Dei iniqua hereditate poſſideas; ingemiſce, fac dignos pœnitentiæ fructus, & deinceps cum timore, & tremore, ſalutem tuam operari contende; Deus, qui neminem vult perire, faciet tecum miſericordiam.

Si vero in ovile ovium, non per oſtium, ſed aliunde aſcenderis, vel ſi recolas conſcientiam tuam, jam dictæ promotionis obtentu fuiſſe, vel in modico vulneratam, & periclitari, ad æternæ ſalutis bravium in vanum te fatigas, niſi honorem, in quo deliquiſti, derelinquas; ſancta enim, & ſalubris eſt cogitatio, facta ceſſione, privatam ducere vitam *Pet. Bleſ.*; & ſic ſalvare Animam tuam.

Domine Jeſu, ſpirituum ponderator, & cordium ſcrutator, qui ſuaviter omnia diſponens, ad te ſemper vocaſti, quos voluiſti, & qui a fine uſque ad finem, fortiter attingens, ſuſcitas tibi Sacer-

Sacerdotes fideles, & Paſtores, juxta cor tuum, quandoquidem ex legitima, & vera Clericorum vocatione pendeat Cleri, & Populi ſanctitas, & ſalus æterna, ne permittas intrare in Sanctuarium tuum, & in ovile ovium, vocatos a carne, & ſanguine, mercenarios, latrones, & lupos rapaces; ſed ſolum dignos, & fideles, a te miſſos, & electos, quique, ſic a te vocati, & electi, fiducialiter dicere poſſint: *Domini eſt aſſumptio noſtra, & ſancti Iſraël Regis noſtri*. Hoc noſtrum, hoc omnium piorum eſt votum, cui fave, & cœlitus adſpira.

ARTICULUS III.

Probatio ante Ordines.

QUid ſunt Sacerdotes? Audi Divina Oracula, Patrumque monimenta. Sacerdotes, ſunt Miniſtri Chriſti, Diſpenſatores Myſteriorum Dei; Illius Adjutores, & Redemptoris Coadjutores, Duces, & Rectores gregis Illius; Me-

diatores inter Deum, & Populum; Fidei lumina, & columnæ; janua Civitatis æternæ, lux mundi, ſal terræ; forma gregis; Angelici Homines; minores quidem Deo, ſed Homine majores. In hanc Divinam ſortem vocati ſunt; huc ſpectant munera eorum, &c. O quam magnam in ſe continet dignitatem, formidabile, & admirabile Sacerdotium! *S. Ephr.* Ingens hæc, Angelica, imo Divina eſt dignitas. *S. Dionyſ.* Non mortalis quiſquam, non Angelus, non Archangelus, non alia quævis creatura; ſed ipſe Paraclitus ordinem hujuſmodi diſpoſuit. *S. Chryſ.* Excedit intellectum, & orationem, donum altitudinis dignitatis Sacerdotum; &, ſicut arbitror, hoc eſt, quod Paulus, quaſi in ſtuporem mentis actus innuit, exclamans: o altitudo! *S. Ephr.* Sed heu! Quot onera, humeris Angelicis formidanda! *Trid. Seſs. 6. de Ref. c.* 1.

Ergo neceſſaria eſt prævia conſideratio ob ſublimitatem ſtatus; neceſſaria ob periculum infelicis exitus, aut apoſtaſiæ. Ergo longa requiritur probatio, id eſt, conſideratio diuturna & exa-

exactiſſima diſcuſſio : illa requiritur ob excellentiam ſtatus; requiritur longa, ne detrimentum patiantur Populi; longa, ne ſcandalum patiatur Clericus; longa, ne indignus ordinetur, aut ordinatus deficiat. Ergo requiritur probata, & firma virtus; illud exigit ordinatio Divina; illud poſtulat perfectio in Cleri ſtatu requiſita; illud requirit periculum caſus, & damnationis æternæ.

Sed heu! Obſtupeſcite cœli ſuper hoc! Curritur paſſim ad ſacros Ordines; & reverenda ipſis quoque Spiritibus Angelicis Miniſteria, Homines apprehendunt ſine reverentia, ſine conſideratione. *S. Ber.* Ecquid? Ipſi ſutores, ſartores, & fabri &c. non aſſumuntur ad infimum officium, niſi prævia, & longa probatione; & nunc multi, interdum inhabiles, & indigni, vitiis adhuc fœdati, & Satanæ dolis decepti, ad magnam, & multam, ad immenſam, & infinitam ipſius Sacerdotii dignitatem, abſque, vel minima meditatione anhelant, & aſſumuntur. O quam præſumptuoſa temeritas! Ille, præponitur ovili Dominico, qui neſcit

ſcit adhuc dominari ſpiritui ſuo. *Nicolaus Papa*. Stupenda inordinatio!

Heu! Quot detrimenta, & ſcandala oriuntur ex hac ſtupenda, & miſerabili inconſideratione? Revera quot Clerici ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum laboris, ante experientiam diſciplinæ, Sacerdotalem honorem adepti, in ira Dei aſſumuntur; & in ruinam Populorum, ſuique perditionem, ad regale Sacerdotium exaltantur? O cœci promoventes? O infelices promoti! O miſerabiles Populi, quibus Deus in furore ſuo ſuſcitat Paſtores, qui derelicta non viſitant, diſperſum non quærunt, contritum non ſanant, & qui, quod ſtat non enutriunt, & carnes pinguium comedunt! *Zachar.* 11. Quis medebitur vobis? Nonne adverſus vos fiet iſtud verum: *Laqueus ruinæ populi mei, Sacerdotes mali? Ezech.* 44.

Obſecramus vos, novellæ plantationes Dei, o vos, qui ad Sacerdotium anhelantes, non dum exercitatos habetis ſenſus ad diſcretionem boni, & mali, nolite ſequi cordis veſtri judicium, nec abundare in ſenſu veſtro, ne

ne adhuc neophyti, in ſuperbiam veſtram, & in laqueum Diaboli incidatis, Cavete, ne precibus, adulatione, obſequio, favore, & importunitate Ordines intempeſtive, & non dum probati extorqueatis. Neſcitis ſæpiſſime quid petatis. Videte prius vocationem veſtram; probate ſeria, & longa conſideratione, quæ ſit Voluntas Dei beneplacens, & perfecta; conſiderate utrum Spiritum Chriſti habeatis; qui enim Spiritum ejus non habet, hic non eſt ejus. Attendite quomodo pulli avium, ſi ante pennarum perfectionem volare appetant, unde ire in alta cupiunt, inde in ima merguntur *S. Greg.* Sic, & vos, ſi pinnaculum Templi, adhuc debiles, aſcendere præſumatis, præcipiti, & fœdo caſu in profundum barathrum ruituri eſtis.

Imitemini hos ſtructores, qui turrim ædificare volentes, prius ſedentes computant ſumptus, qui neceſſarii ſunt ad perficiendum, ne poſtea quam poſuerint fundamentum, &c. *Luc.* 14.

Utinam magis, turrim inchoaturi, ſedentes computetis, ne forte ſumptus non habeatis ad perficiendum; utinam

vos, qui continere non valetis, perfectionem temerarie profiteri, aut cælibatui dare nomina vereamini! Sumptuoſa quidem turris eſt, & verbum grande, quod non omnes capere poſſunt *S. Ber.* Præcavete hanc formidoloſam Domini ſententiam: *bonum erat ei, ſi natus non fuiſſet.*

Penſent, & iterum penſent Epiſcopi, alte meditentur illud Apoſtoli: *nemini citò manus impoſueris, neque communicaveris peccatis alienis.* 1. Tim. 1. Quid eſt illud *citò?* Non ex prima probatione, nec ſecunda, nec tertia: ſed ubi conſidaratio diuturna præceſſit; tunc imponant manus; neque enim ea res periculo caret. *Eorum, quæ injuſte conſecratus peccaverit, illi quoque pœnam dabunt, qui initium dederunt, etiam præcedentium delictorum* S. Chryſ.

Meminerint, & non obliviſcautur peccata, quæ Epiſcopos, inſtante morte, & ante Tribunal Chriſti acerbius cruciant, & quæ difficilius remittuntur, eſſe ea, quæ ex imprudenti, & temeraria manuum impoſitione proveniunt. *Prat. ſpirit. a 7. gener. citat.* O abyſſus!

Utinam

Utinam ergo, Apoſtolorum exemplis edocti, quanta cura, ac delectu manus impoſitionem fieri oporteat. *Conc. Colon.* ſedulò ſatagant, *ut non ſingulos ad Ordines aſſumant, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata virtus, ſenectus ſit*. Trid. ſeſſ. 23. de reform. c. 12., & ut *nullum ordinent qui ſuo judicio, non ſit utilis, aut neceſſarius Eccleſiis ſuis*. Ibid. cap. 16. *Satius enim eſt, maxime in ordinatione, Sacerdotum, paucos bonos, quam multos malos habere Miniſtros*. Conc. Lat.4. Multiplicarent quidem gentem, ſed heu! Non magnificarent lætitiam; multiplicarent potius tanta mala, quæ ſentimus, & quæ per oſtium impoſitionis manuum intrarunt, & quotidie in Eccleſiam Dei agminatim irrepunt *Conc. Colon.*

Domine Jeſu, qui Miniſtros irreprehenſibiles, & Paſtores juxta cor tuum, exigis, & ſuſcitari jubes, emitte Spiritum tuum ſuper Epiſcopos tuos, quos ille poſuit regere Eccleſiam tuam, quam acquiſiviſti Sanguine tuo, & renovabis faciem terræ.

CAPUT SECUNDUM.

Finis ſtatus Clericalis.

ARTICULUS I.

Sanctitas.

QUis dubitet an, Clerici, & præſertim Sacerdotes, utpote Miniſtri Chriſti, & Diſpenſatores Myſteriorum Dei, ejusque Angeli, converſatione, & ſermone Dei, Populo præeſſe debeant, & indui ſanctitatem eximiam? Quis hoc neget? *Trid. ſeſſ.* 14. *de Ref. c.* 1. An illud prolixiori probatione indiget? Nonne ſufficit ut memores ſint ejus, quod ſcriptum eſt. *Sancti eſtote, quia Ego ſanctus ſum?* Lev. 19. Et iſtius. *Sacerdotes qui accedunt ad Dominum, ſanctificentur, ne percutiat eos.* Exod. 19. Hoc omnes ſciunt, hoc ſinguli fatentur.

Sed

Sed heu! Plures ſunt Sacerdotes nomine, pauci opere. *S. Chryſ.* Multiplicatur quidem gens, ſed non magnificatur lætitia, multiplicantur monſtruoſa peccata, ſcandala, & ruinæ Populorum: vox quidem, vox Jacob eſt: ſed manus, manus ſunt Eſau. Væ his filiis iræ! Nonne bonum erat eis, ſi in Sanctuarium nunquam intraſſent, & ſi nati non fuiſſent! Aut ſaltem, nonne melius fuiſſet illis fodere, aut mendicare *S. Bern.* Honor ſublimis, & vita deformis; Deifica profeſſio, & illicita actio. *S. Ambr.* Unde hæc monſtra, quibus hodie dilatatur Eccleſia, & Domini Sabaoth demolitur vinea?

Tu vero, chariſſime Frater, cum ſis in honore, intellige, ne fias ſimilis jumentis inſipientibus; ſcias non ſufficere, quod vocatus fueris. Certe Saul electus fuerat a Domino, & vocatus ad Regnum, ab illo unctus. Nadab quoque, & Abiu deſignati fuere, & vocati a Domino ad Sacerdotium. Judas etiam ad Apoſtolatum, & Sacerdotium a Chriſto vocatus eſt; ſed tantæ vocationis, & dignitatis imme-

reſpicientes retro, claudicantes in duas partes, in vitia detracti, è Cœlo, in profundum abyſſi detracti ſunt. Nonne, & tu huic ſæculo, te poſt conſecrationem conformans, & te vitiis poſt vocationem implicans, Divino ingratus beneficio, ex illis eſſes per vitam? Nonne, in eadem, poſt mortem, fores damnatione? Profecto: Dominus locutus eſt: *Sicut Patres tui, ita & tu.*

Hoc barathrum effugere non contendas? O ſtulte! Vere non eſt timor Dei ante oculos tuos: intellectum det tibi idem, qui te vocavit Deus.

Reſipiſce, chariſſime in Chriſto Frater, aperi oculos tuos, ut videas tibi imminens periculum, ſi non dum deliqueris, *noli negligere gratiam, quæ in te eſt, quæ data eſt tibi cum impoſitione manuum Præsbyteri*. Si vero excideris, admonemus te cum Apoſtolo, *ut eamdem reſuſcites gratiam* hanc, ſacro fervoris igne ſuſcitatam, ne poſtea ſinas converſatione mundana, pulvere terreno, cinere deſidioſo obduci, tepeſcere, & extingui. At, ſicut ignis ligno, & flabello eget, ut ſuſcitatur, & nu-

triatur, ita & gratia cœleſtis novis alitur deſideriis; poſtea vigilantia animi, piis, & jugibus conatibus, ferventibus precibus renovatur, incrementumque accipit ejus flamma.

Non te tædeat, Frater, magna incipere, & incohata tenere; perſeverantia informat merita, coronat bona propoſita, remunerat currentem, ducit ad bravium, & portum. Hæc eſt, qua laureantur Martyres, qua Virgines coronantur, qua Sacerdotes ſublimantur S. Bern.

Quo autem te ferventius ad digne ambulandum ea, qua vocatus es vocatione excites, ſæpe cum D. Bernardo dicito tibi: *ad quid veniſti?* Si hic tuæ vocationis ſcopus animo tuo alte adhæreat, quo fervore rogabis Dominum, ut per gratiam ſuam effloreat ſuper te ſanctificatio? qua alacritate per anguſtam portam intrare contendes? qua animi fortitudine viam, quæ ducit ad vitam conſtanter ſequeris? Viſne ad id acrius calcar? pone tibi ob oculos S. Franciſcum Saleſium, S. Carolum Borromæum, & alios; & dicito tibi: *non potero quod iſti? Eodem inſignitus charactere, eidem Domino ſerviens, ad* eamdem

eamdem ſanctitatem, & gloriam vocatus, cur non æmulor eorum chariſmata meliora? Uſquequo in duas partes ignavus claudicabo? Ubi piger volens, & nolens tandem parebo?

Si hæc, & alia te ad fervorem, & ad ſanctitatem non inflamment, te ipſe, quæſumus definias. Infelix! Nonne vides abyſſum os ſuum aperientem, ut deglutiat te?

ARTICULUS II.

Progreſſus in virtute.

QUem ob finem, o Clerice, plantatus es in in domo Domini, & ſtas in atriis Dei tui? Nonne, ut floreas, & germines ſicut lilium, ac multipliceris ſicut cedrus Libani? Verum, numquid potes huic ſtudere fini, niſi ſitiens juſtitiam, contendas ire de virtute in virtutem, creſcere de die in diem per omnia in illo, qui eſt caput Chriſtus, & proficere ſapientia, & gratia coram Deo, & Ho-

& Hominibus? Si huic progreſſui non ahhæſeris fortirer, quid accidet tibi? Heu! Regredieris profecto, quia non progredi, regredi eſt, *S.Bern.*, & interdum de abyſſo ab abyſſum ruere; nonne illud experientia conſtat?

Verum dic, amabimus, benevole Lector, unde oritur, quod ſentis rerum Divinarum faſtidium? unde profluunt tot in tuo intellectu tenebræ? unde tanta in corde tuo duritia? unde illud fœde cadendi, & non emergendi imminens periculum? unde? Nonne ex negligentia in virtute proficiendi? Nonne ex contemptu perfectionis tuo ſublimi ſtatui adeo congruæ? Nonne ex abuſu tot adminiculorum ad juges progreſſus, adeo aptorum? Non vis ergo proficere? Non vis deficere? O ſtulte! Hæc eſt tua mens, tuumque propoſitum? Neſcis quid loquaris. Quare? *Quin hoc vis, quod eſſe non poteſt; quid enim ſtat in hoc ſæculo? Gerte de homine ſpecialiter dictum eſt*, *Job.* 14.: *fugit velut umbra, & numquam in eodem ſtatu permanet*. S. Bernardus. Unde eveniat neceſſe eſt, ut ſis, aut omnino frigidus, aut omnino calidus;

aut

aut omnino malus, aut omnino bonus; vel ſaltem, ut jugiter contendas melior fieri; inter utrumque diu conſiſtere impoſſibile eſt. *S. Doroth.* Ecce tibi ante te vita, & mors; quodcumque volueris, dabitur tibi?

Iterum dicimus, iterum, & tu attende: non vis progredi? &, quod periculoſius eſt, modica ſpernis? tandem certe decides; non quidem ſtatim (nemo enim fit repente malus), ſed paulatim, dicit Dominus, & quod pejus eſt, inopinans, & hujus lapſus, mortiſque ſecundæ inſcius. Horrenda cataſtrophe! Sed heu! Quid in Clero frequentius? Nonne tuam ipſe ſententiam legis? Hanc a te avertere non ſatagas? O ſocordiam tuam!

Væ tibi, chariſſime Frater, ſi ad hæc lecta non emoliatur cor tuum! Væ tibi, ſi ſcientiam ſalutis, & proficiendi viam callens, & hanc alios docens; ſi Panem Angelorum manducans, & de plenitudine Chriſti accipiens, non muteris in alium virum, in virum perfectum; fias, è contra ipſis Laicis deterior, & damnabilior! Dic age, quæ tua mens? ut quid Sancto-

ctorum terram occupes? Vide, vide quomodo, te hortante, ſurgunt indocti, & rapiunt Cœlum; tu vero cum ſcientiis, & doctrinis tuis carne volutaris, & ſanguine; proh pudor! Ecquando incipies miſereri animæ tuæ, placens Deo? Nunc incipias neceſſe eſt; eſt periculum in mora; incipe nunc, iterum monemus; væ tibi ſi, ſtimulante gratia, differas de die in diem!

Quapropter noli negligere gratiam, quæ data eſt tibi; ſi ſanctus ſis, modis omnibus efficias, ut ſanctificeris adhuc; arduum quidem eſt opus, ſed confortare, ecce adeſt tibi Deus, Auxiliator fortis; exere vires, tantum proficies, quantum tibi vim intuleris; ipſe Deus admirabiles aſcenſiones diſponet in corde tuo.

Verum time, & iterum time, ne ejus gratiam ad perfectiora vocantis, in vacuum recipiens, & voluntatem ejus cognoſcens, & non faciens, multis in hoc ſæculo, & in altero vapulaveris; Nonne, ipſi Laici ſurgent in judicio condemnantes te: Proh dolor!

ARTICULUS III.

Imitatio Chriſti, & intima cum illo unio.

QUos Deus præſcivit, & prædeſtinavit conformes fieri imagini Filii ſui. Ego ſum via, veritas, & vita, inquit Magiſter bonus. Exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, ita, & vos faciatis. Hæc, & alia innumera teſtimonia omnibus Chriſtianis inſinuantur, ut inſpiciant, & fideliter faciant ſecundum exemplar, quod cunctis in monte monſtratum eſt, donec Chriſtus formetur in eis, & Illum ſequentes, non ambulent in tenebris, habeant vero lumen vitæ, & in æternum conglorificentur.

Sed quanto magis Sacerdotes, qui, ut loquitur S. Cyrillus, ſunt Chriſti figura expreſſaque forma, debent eſſe bonus odor Chriſti, & in omnibus, ſentire in ſe, quod & in Chriſto Jeſu? Si

Si omnis, qui dicit ſe in Chriſto manere, debet ſicut ille ambulavit, ipſe ambulare, quanto magis, qui pro eo munere ſe dicunt, qui pro eo legatione funguntur, qui ei miniſtrant, qui eum ſequntur? Si aliter fecerint, nonne inexcuſabiles ſunt? *S. Bern.* Et vero annon ſciunt, & ſæpe legunt hæc imitationis Chriſti incitamenta, nimirum: *qui mihi miniſtrat, me ſequatur; volo, Pater, ut ubi Ego ſum, illic ſit & Miniſter meus?* &c. Non eſt ergo diutius probandum Clericos præcipue imitari debere Chriſtum, cujus Perſonam gerunt. Sed videamus, utrum revera Chriſtum induant.

Aperiamus ergo, chariſſime Frater, librum vitæ, ſcilicet Vitam Domini Jeſu, accede, fiducialiter nobiſcum age.

Ipſe Dominus Jeſus, Filius Dei exinanivit ſemetipſum; & tu, chariſſime Frater, qui non es tui, ſed Chriſti, altum in omnibus ſapis, & ſuperbis: quid reſpondes?

Ille, nunquam fecit ſuam voluntatem, ſed Patris; tu vero voluntatis propriæ abnegationis, adeo commendatæ,

tæ, ipſum nomen ignoras; Nonne hoc verum eſt? Ille oblatus, quia ipſe voluit, obediens fuit uſque ad mortem; nonne tu Præpoſitis tuis, & Eccleſiaſticis ſanctionibus, ac Eccleſiæ decretis, in rebus facillimis obedire renuis? Reſpondeat cor tuum.

Ille, cum dives eſſet, adeo propter nos egenus factus eſt; ut non habuerit, ubi caput reclinaret; tu vero, ſimilis Judæ loculis, & divitiis inhias; vanitatem in ſupellectili, in veſtitu, & in reliquo vitæ genere petulanter oſtentas; quid tua tibi hic objicit conſcientia?

Ille jejunavit, eſuriit, & ſitivit per vitam; felle, & aceto, inſtante morte, potatus eſt; tu vero helluo, & ciborum gurges, crapulam interdum ructas, ventri tuo, tamquam Deo, effrænate ſervis; hoc plerique vident, hoc teſtantur, & rident. Ille adeo paſſus eſt, relinquens tibi exemplum, ut vere dictus ſit Vir dolorum; tu vero, vel minimam Chriſti mortificationem in corpore tuo circumferre recuſas; quinimo, corpus tuum omnibus voluptatum illecebris, ac deliciis ſatiare, ac farcire

farcire ſtudioſius ſatagis. Nonne, loquela tua, ipſaque opera te manifeſtum faciunt? Ecquando, te Miniſtrum Chriſti pudebit eſſe, ſub capite ſpinato, & vulneribus, a planta pedis uſque ad verticem ſauciato, delicatum membrum?

Ille non ſuam, ſed Patris gloriam indefeſſus quæſivit; tu vero inanis gloriæ cupidus, te ipſum, non illum prædicas, ejuſque verbum præ tumore adulteras. Nonne ex abundantia tumidi cordis os tuum loquitur?

Ille in omnibus fuit mitis corde, tamquam ovis; tu vero, quamvis infirmitate circumdatus, non vis compati, & condolere his, qui ignorant, & errant; levi de cauſſa iraſceris, & peccas. Unde hoc monſtrum Laicis ipſis odibile?

Ille proficiens ætate, proficiebat gratia, & ſapientia coram Deo, & Hominibus; nonne, tu in dies deterior ſis, & petra ſcandali? ſtatue te contra faciem tuam, & narra, ſi quid habes, ut juſtificeris; quin potius obmuteſce, & confuſione confundaris.

Ille, quamvis ad evangelizandum

pauperibus miſſus ſit, vitæ tamen abſconditæ per triginta annos adhæſit; tu autem, adhuc infans, aut vix neophytus, ad exteriora effuſus, ſine virtute, & experientia te ipſum manifeſtas mundo, ſplendidas Dignitates, ac honorificas Cathedras maturius ambis; numquid hæc eſt febris tua?

Ille tandem, ut cætera omittamus; zelo zelatus pro Domino Deo exercituum, & pro ovibus, quæ perierant, prædicavit inceſſanter Regnum Dei; quinimo laboribus, ac fatigationibus exhauſtus, Animam poſuit pro eiſdem ovibus; tu vero in idem Miniſterium miſſus propter eos, qui hereditatem capiunt ſalutis, quamvis ubique videas prævaricantes, non tabeſcis; eos ſiccis oculis, & frigidiſſimo corde in Infernum trahi ſinis, nec eos liberare properas; nonne hæc eſt vera tui imago? Dominus locutus eſt: *meſſis quidem multa; Operarii autem pauci*.

O præclarum Chriſti, cujus vices geris, imitatorem! Verius loquamur: o monſtruoſam Magiſtrum inter, & Miniſtrum contradictionem! Nonne reprehendit te cor tuum, chariſſime Frater

Frater? quid reſpondes, membrum putre, & jam jam reſecandum? Uſquequo te Diſcipulum degenerem patietur Dominus Jeſus?

Sed dic, amabimus, quonam auſu, o mendax, dicis te diligere Dominum Jeſum, & te in Illo manere, ſi interdum renuis ambulare ſicut ille ambulavit? qua fronte ejus imagini adeo diſſimilis, huic autem ſæculo adeo conformis, te prædeſtinandum fore ſperas? Erras; nam, ſi fideli imitatione, & intima cum Illo unione cum Illo manere, nec Illi, tanquam membra capiti, & ſicut palmites viti, per vitam uniri nolis, nonne, in morte audies, & ſenties hanc formidabilem ſeparationem: *diſcede a me, non es meus!*

Erubeſce, chariſſime. Frater, erubeſce; vide, quomodo Aulici, ſe in omnibus Principi conformant, & ſæculi amatores vanis ſæculi vanitatibus, ut Hominibus placeant, & ut miſere ipſi pereant. Incipe ex nunc eſſe Miniſter Chriſti, non ſolum charactere, habitu, verbo, & miniſterio tenus, ſed opere, & veritate; adeo expreſſe indue Dominum Jeſum Chriſtum, ut ſive

ſive vivens, ſive moriens, Illius ſis, & ut in Domino gloriari habeas: *vivo ego; jam non ego; vivit vero in me Chriſtus*. Si manſeris in Illo, & Ille in te, multum fructum tum tibi, tum aliis feret; tandem futurus es heres Dei, coheres autem Chriſti.

Vide nunc, vide *quam magna gloria ſit ſequi Dominum* Eccl. 13.

CAPUT TERTIUM.

Impedimenta ſalutis, aut ſanctitatis Clericorum.

ILla præcipua impedimenta ſunt, quodcumque peccatum, ſed præſertim ſuperbia, ambitio, avaritia, cura rerum ſæcularium, luxuria, vita otioſa, amor ſæculi, vita tepida, & ſpatioſa via, pravum exemplum, falſa conſcientia, & difficultas converſionis. Hæc omnia impedimenta, breviter hic perſtringimus.

ARTICULUS I.

Quodcumque peccatum.

O*Mnis homo, qui eſt in immunditia, ſi acceſſerit ad ea, quæ conſecrata ſunt, peribit coram Domino* Lev.22. Nam peccata Sacerdotum ſunt monſtra, & quidem multo graviora peccatis Laicorum, ſive quia ſcientes, & volentes peccant, ſive quia majoribus gratiæ donis locupletantur, ſive quia in ſublimiori ſtatu collocantur, ſive quia eorum peccata maximum populo afferunt detrimentum, & gravem Eccleſiæ præbent offenſionem, unde acerbiora merentur ſupplicia. Hoc omnis Scriptura inſinuat, hoc omnes ſancti Patres proclamant, hoc ipſa ratio perſuadet; quis ergo dubitet?

Ergo, chariſſime Frater, quaſi a facie colubri, fuge peccatum; fornicationem, & omnem immunditiam, aut avaritiam, aut turpitudinem, aut ſtultiloquium, aut ſcurrilitatem, nec no-

mines, ſicut decet Sanctos. Abſit ut in terra Sanctorum iniqua geras. Numquid videres gloriam Domini? nequaquam. Nonne tamen, dilectus Dei, & in domo Dei, feciſti, & adhuc facis ſcelera multa? Si re ſita ſit, qua fronte ſic quotidie gloriaris: *ego autem in innocentia mea ingreſſus ſum; ego autem ambulavi in innocentia cordis mei, & in Eccleſiis benedicam te Domine?* Nonne mentita eſt iniquitas ſibi? Non ne Deus exercituum, qui plantavit te, & te elegit ex omni carne, loquetur ſuper te malum, emigrabit te de tabernaculo ſuo, & delebit nomen tuum de libro viventium? O miſerum te, ſi hanc, prompta, & ſeria pœnitentia non prævenias ultionem! Satage ex nunc ita innocenter vivere, ut proportione data, dicere poſſis cum Chriſto Jeſu: *quis ex vobis arguet me de peccato.* Joan. 8.

ARTICULUS II.

Superbia.

INitium omnis peccati ſuperbia; quid mirum ſi odibilis ſit coram Deo, & Hominibus? quid mirum, ſi diſſipet Dominus oſſa eorum, qui Hominibus placent? ſi non patiatur habitare eum in domo ſua, qui facit ſuperbiam? Si projecerit de Cœlo Satanam ſicut fulgur ad Infernum, in profundum lacus, eum non amplius in Cœlum aſſumpturus? quid mirum, ſi dominantes in Cleris, & inani ſcientia inflatos, & tumidos tradiderit Deus in peſtiferos errores, in deſideria cordis eorum, in immunditiam, in paſſiones ignominiæ, & in reprobum ſenſum? quid mirum ſi dederit eos contemptibiles omnibus populis; ſi tandem humiliaverit eos, uſque ad Inferni noviſſima?

Time, chariſſime Frater, qui altum ſapis, time ne hæc omnia eveniant

ſuper te. Videmus in te contradictionem: hic ſæpe dicis: *elegi abjectus eſſe in domo Dei mei*: ibi avidus cupis ab Hominibus videri; ubique ſuperbia tua aſcendit ſemper; in corde, & corde, loqueris. Numquid Deus irridetur? nonne vult, ut ſis humilis corde, & non labiis tantum?

Memineris te eſſe Miniſtrum Chriſti Jeſu, qui exinanivit ſemetipſum; quidni ergo corde, & animo abhorreas ab omni ſpecie ſuperbiæ, præſumptionis, & vanitatis? quidni ſatagas magnis tuis fletibus, & laboribus hanc tibi conciliare humilitatem, quam ſemper reſpexit Deus, & ex qua ipſam Dei Matrem, beatam dicent omnes generationes? *Vide in meditationibus de humilitate hanc ſuperbiam fuſius, & acrius profligatam.*

ARTICULUS III.

Ambitio.

HOnores ſunt onera, & frequens animæ perdendæ periculum, affirmant

firmant graviſſimi Sancti Patres. Hinc fit ut doctiſſimi viri, utpote fide viventes, & honorum pericula agnoſcentes, fugerent trepidi, & in ſpeluncis laterent, ne dignitates Eccleſiaſticas ſuſcipere cogerentur. Moyſes jam electus in Ducem populi; Jeremias etiam vocatus a Domino ut populum rebellem erudiat, humiliter ſe excuſant. Ipſe Dominus Jeſus cum cognoviſſet, qui venturi eſſent ut raperent eum, & facerent eum Regem, fugit iterum in montem Ipſe ſolus.

Nunc autem heu! Homines cupidi, elati, ſe ipſos, non Deum, & Animas amantes, ac propriæ imbecillitati, & inidoneitati parum conſulentes, ambiunt fœde, & mendicant turmatim Beneficia, & honores; ſuſceptam vero curæ Paſtoralis officium miniſtrare, digne tanto magis nequeunt, quanto ad hujus humilitatis Magiſterium ex ſola elatione pervenerunt. *S.Greg.* Vae illis! emoti ſicut ebrius, aſcenderunt uſque ad Cœlos, & tandem ejecti, & confuſi, deſcendunt uſque ad abyſſos. Quot enim paupertas ad Cœlum promovet, tot cum dignitatibus ſuis In-

fernus abſorbet. *Petr. Bleſ.* O gens abſque conſilio, & ſine prudentia! O ambitio, peſtis generalis! O ambitio, ambientium crux, quomodo omnes torquens, omnibus places? *S.Ber.* Servum Dei oportet non litigare, inquit Apoſtolus. Attamen, quot ſunt Clerici, qui, videntibus, & dolentibus laicis, lites ad multos annos protrahunt, ut ſibi Beneficium pinguius parent, vel potius ut ſibi gravius onus imponant? Unde hæc bella, & hæ in eis lites? nonne hinc, ex concupiſcentiis eorum? *Jac.* 4.

Sed tandem, quot ſunt inter hos cupidos, elatoſque Clericos, qui nunc in Inferno poſiti, aut fodiſſe, aut panem oſtiatim mendicaſſe mallent, quam ad Beneficiorum, & honorum culmina aſcendiſſe per vitam, atque ita Animam ſuam ſecurius ſalvaſſe? Et vero quid eis profuit honorum jactantia.

Quanto ſapientius egit B. Gaudefredus Cœnobii Claravallenſis Prior, qui ut Epiſcopatum Tornacenſem acceptaret, nullis potuit umquam precibus aut importunitatibus induci, & qui poſt mortem cuidam Religioſo ejuſdem Cœ-

Cœnobii apparens, dixit: *Salvus ſum, mihi feliciter ceſſit fuga Epiſcopatus; ſi enim fuiſſem de numero Epiſcoporum, fuiſſem de numero damnatorum. Ita mihi Sancta Trinitas revelavit.* Unde verum eſt iſtud: *graviſſimum judicium fiet his, qui præſunt.* Sap. 6.

Similiter, & tu, chariſſime Frater, ſi ſapis, noviſſima hæc maturius provide; hinc diſces nolle dominari, ut non dominetur tui omnis iniquitas. *S. Ber.* Inhæreant animo hæc Chriſti Domini verba. *Quicumque voluerit inter vos major fieri, ſit veſter Miniſter; & qui voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter Miniſter.* His, & aliis alte in animo defixis, ne te immittas in populum, & non alligabis duplicia peccata *Eccleſ.* 7. Elonga vero, fugiens, amaneſciri; tutius enim eſt latere, & fumare ſub modio, quam aſcendere ſuper candelabrum. *Petr. Bleſ.* Iterum ſuademus ut maneas in ſolitudine; ibi, expecta eum, qui te ſalvum faciet a puſillanimitate ſpiritus, & tempeſtate; ibi multiplica, ſicut palma, dies tuos; *in hoc tridulo tuo* quietus *morere*. Job. 29. Aut ſaltem recumbe, & ſta fir-

mus in noviſſimo loco, donec Dominus, Superiorum miniſterio, tibi dicat invito: *Aſcende ſuperius, meam facturus voluntatem; ne timeas, ego tecum ſum, ut ſis Paſtor juxta cor meum, & ut te ipſum ſalvum facias, & eos, qui te audient.*

Quinimo, cum, pericoloſum, ſit Sanctuarium Dei hereditate poſſidere, & longe pericoloſius donum Dei poſſidere, pecunia ſcilicet, vel munere a manu, vel munere a lingua, vel munere ab obſequio; & cum Eccleſiaſticus Ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum, ut loquitur *Trid. ſeſſ.* 24. *cap.* 17..

Cave, ne ambitione hereditaria, avidus ſis poſſidendorum Beneficiorum; & eadem ambitione, reſignandi parenti Beneficium tuum; pluralitas Beneficiorum, certum continet Animarum periculum. *Conc. Lateran.* 3., & reſignatio efficit aliquoties reſignatorem reum peccatorum alienorum; caro & ſanguis ſæpiſſime revelat has reſignationes, & non Pater Cœleſtis. Cave ne nimium innitaris diſpenſationi, vel ad poſſidendum hereditate Sanctuarium,

rium, vel ad plura poſſidenda Beneficia, vel ad reſignandum indigno parenti Beneficium tuum; ſi enim hæc diſpenſatio obreptitia ſit, vel ſubreptitia, non mentiris Hominibus, ſed Deo, & in verticem tuum iniquitas deſcendet tua. Poſſes ire in Infernum ſine licentia; certe nunc ibis cum diſpenſatione. *Alb. Magn.*

Quot collatores beneficiorum ululant, & præ anguſtia gemunt in Inferno; quia Hominibus placere volentes, & non Deo; quique carni, aut ſanguini acquieſcentes, indignos dignis prætulerunt? Nonne ovium ſanguinem, de ipſorum manu requiſivit Deus? Hoc nos quidem breviter, obiterque perſtringimus; ſed ululatus iniquorum collatorum, æternus erit, ſempiternus pariter erit luctus horum latronum, qui in ovile intrarunt, non per oſtium, ſed aliunde, ut mactent, & perdant. Hoc in ſpeculo inſpice te, benevole lector.

ARTICULUS IV.

Avaritia.

QUid avaro ſceleſtius? nihil. *Eccleſ.* 10. Cupiditas enim, eſt radix omnium malorum; quam quidam appetentes, erraverunt a fide, inſeruerunt ſe multis doloribus, inciderunt in tentationem, & in laqueum Diaboli, ac ſepulti ſunt in Inferno, ſicut Judæ avaro, & inde proditori, miſere accidit.

Quot heu! ſunt Clerici, qui in Sanctuarium Dei præ avaritia intrarunt; qui vel ſacras functiones non obeunt, niſi turpis lucri gratia; qui Mammonæ ſerviunt non Deo; qui avaritiæ adeo tenaciter ſtudent, & adhærent, ut ad Beneficia, & Primatus anhelent inſipientes, & ſe negotiis ſæcularibus fœde implicent? Quot ſunt, qui quamvis divites, paupertatem tamen ubique inſimulantes, debita inclementer exigunt; neceſſaria ad

ad victum, & veſtitum, tum ſibi, tum egenis, inhumani recuſant; miſere vivunt, ac ſui, pauperumque ſunt veluti necatores, Quo fine? quo? ut congregent, & congregata ſervent. Verius loquamur, ut theſaurizent ſibi iram Dei? Sed tandem mortui, inveniuntur (cunctis ſtupentibus ſimul, & exſecrantibus) viri divitiarum, quibus conglutinatus fuit ſemper, & eſt cor eorum; moriuntur pleni divitiarum, ſed pleniores maledictionum. Hi theſauri, quos inhiantes paraverunt, cujus tandem ſunt? latronum; quod enim non capit Chriſtus, rapit fiſcus. *S. Aug.* Verum, quo venerunt hi inſatiabiles corde? Avaro Judæ fideliter per vitam adhærentes, in eadem cum illo fuerunt damnatione; hinc poſt mortem, cum illo, & divite in Inferno ſepulti ſunt. Deploranda ſors!

Quid times, chariſſime Frater, ſi hanc idolatriam, & hanc deſolationem uſque ad conſummationem, & finem, perſeveraturam, non timeas? Hanc ergo cupiditatem, quæ eſt idolorum ſervitus, ex corde tuo eradicare coneris; ne hæc oratio, quam quotidie

effundis ; ſcilicet : *inclina cor meum Deus in teſtimonia tua , & non in avaritiam* , fiat tibi in peccatum. Habens alimenta , & quibus tegaris , his contentus ſis ; *quod his abundantius eſt, a malo eſt*. Matth. 5. Quid intuliſti in hunc mundum ? nihil. Quid ſumes cum interieris ? nihil. Nudus ingreſſus es , nudus egredieris. Iterum dicimus , non deſcendent tecum divitiæ tuæ ; eas alienis relinques ; Sola opera tua ſequentur te. Verum, quo ibit Anima tua? tu videris. Ubi theſaurus tuus nunc eſt, ibi & cor tuam forſan in æternum erit: quia pecunia tua, niſi reſipiſcas, erit tecum in æternam perditionem.

O ſervum Mammonæ ! nonne te pudet fidelibus prædicare ut non ſint ſolliciti in craſtinum , dum tu pecuniæ igne exardeſcens , numquam dicis : *ſufficit* , *ſufficit* ; ſed dicis ſemper cum ſanguiſugæ infernalis filia : *affer*, *affer* ? Tu, qui ob inopiæ timorem, juſtitiam, & Cœlum deſeris? Tu, qui propter avaritiam, cunctis notam, factus es petra ſcandali, opprobrium Hominum, & abjectio plebis?

O mi-

O miſerum te! ſi recogitans vias tuas, non convertas pedes tuos in paupertatem Chriſti Jeſu, cujus Miniſter es, aut ſaltem, in paupertatem ſpiritus, & cordis, in ſubſidium pauperum; & inde in viam pacis, & in requiem Animæ tuæ! Nos vero ſuademus tibi: ſic tranſeas per bona temporalia, ut non amittas æterna, quidni, & tu contendes?

ARTICULUS V.

Cura rerum ſæcularium, & negotiatio.

NEmo militans Deo, implicat ſe negotiis ſæcularibus, ut placeat ei, cui ſe probavit. Quapropter, *non erit ultra mercator in domo Domini* Zachar. 14.

Quid eſt, cur, chariſſime Frater, facies domum Patris tui, domum negotiationis? Numquid mittens manum ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus erit, Regno Dei, orationi, & Miniſterio tuo, humeris Angelicis formidando?

do? Quonam auſu monere poteris Laicos, ne ſolliciti ſint in craſtinum, ſi tu ipſe, videntibus illis, turpium occupationes lucrorum appetas, & ſæcularium domos diſcurrens, litigioſorum, & procuratorum perſonam geras? Quamvis veritatem dixeris eis, credent ne tibi? Dic, amabimus, operarie iniquitatis, an expectas dum Dominus iterum faciat flagellum de funiculis, & ejiciat te de Templo ſancto ſuo? Quid ergo turbaris erga plurima? te a Divinis imprudens avertis, ſcandalum præbes; & vituperari ſinis Miniſterium tuum.

Abdica tandem, Nazaræe, ſæcularia negotia; repudia procurationes, & lites, ut his omnibus impedimentis ſepoſitis, lectioni, & orationi, tuoque Miniſterio ferventius & fructuoſius inſtes. Ne commiſeris, ut quis e vita diſcedens, te ad tutelas, curas, & ſollicitudines vocet. Ad ſublimiora jam vocatus es; quære primum Regnum Dei, & juſtitiam ejus, & hæc omnia, quæ vilibus occupationinibus aucuparis anxius, copioſe adjicientur tibi. Quinimo, negotiatorem

Cle-

Clericum, & ex inope divitem, & ex ignobili glorioſum, quaſi peſtem fuge *Conc. Calced.*

Si vero dives eſſe cupis, veras divitias ama; quapropter, nobiliori, & fœcundiori negotiationi te des velimus. Negotiari ergo, dum cito venit Judex, cuilibet, prout geſſit, redditurus; negotiari, dum tempus habes, pro Anima tua, ut theſauros tibi in Cœlis theſaurizes; Centuplum accipies, & vitam æternam poſſidebis. Felix negotiatio! Hinc fideles in odorem tuum currentes, diſcent perituras calcare divitias, aut ſaltem iis uti, tamquam non utantur; diſcent negotiationibus non vacare, niſi propter infirmitatem, & neceſſitatem, tamquam iis non vacent.

Si tamen neceſſe ſit, ut rerum tuarum ſatagas, cave ne iis cor apponas; facito ſemper, ut inter hæc negotia, quibus te invitus, & gemens in ipſo tuo ſtatu implicatum vides, ambules coram Domino, in Cœlum ſemper intentus; ita ut, dum ſecundum beneplacitum Chriſti ſatagis circa frequens Miniſterium, ſicut Mar-

tha,

tha, ſedeas ſpiritu, ut Maria, ſecus pedes Domini, audiens verbum Illius, & orationi addictus. Omnis populus dicet: *fiat*, *fiat*. Verum, ſi id non fiat, quid de te fiet?

ARTICULUS VI.

Luxuria:

INter omnia Chriſtianorum certamina, aſſerit D. Auguſtinus, ſola ſunt caſtitatis prælia, ubi quotidiana pugna, ubi rara victoria. Unde, ſubdit D. Greg.: *hoc maxime vitio periclitatur genus humanum*. Sed quanto magis periclitantur Clerici illi, qui poſtquam caſtitatis votum emiſeruut, ſplendide epulantur quotidie, ſomno, quieti, & otio indulgent torpide, familiaritati, & conſortio mulierum aſſidue, & libere nimis adharent imprudentes, & ſic carnis illecebris fomitem præbent, & colaphizanti Angelo Satanæ dant locum. *Vidi*, aſſirmat gemebundus D.Auguſtinus, *cedros Libani*

tur-

turpiter corruiſſe, de quorum ſanctitate, non magis, quam Ambroſii, & Hieronymi dubitaſſem.

Quomodo ergo ſtabunt arundines, ideſt, infirmi, & fragiles Clerici, mortificationis, & pietatis, ne quidem ſpeciem habentes? Infauſta præſumptio?

Væ illis Clericis, qui hoc fœtido vitio laborantes, quique ad Miſſæ celebrationem obligati, nec tamen ab illa, præ ſcandalo, aut lucro abſtinentes, a ſpiritu immundo, ſe coinquinari, & poſſideri ſinunt.

Nonne ſub peccato venundati, & deſperantes, ſe tradunt impudicitiæ, in operationem immunditiæ omnis? Nonne frontem meretricis ſibi facientes, & Judices in propria cauſſa ſe conſtituentes, aggerant ſacrilegia, induut maledictionem, ſicut veſtimentum, incidunt in laqueum Diaboli, & in foveam æternam, quam ſibi fecerunt?

Tu vero, chariſſime, Frater, ſi turpiter corrueris, redi ad cor, & in te reverſus, dic, amabimus; quem fructum habes in illis, in quibus nunc erubeſcere debes, & quorum finis eſt mors?

mors? Heu tibi! in croceis & Pane Angelorum enutritus, & de Deo ſaginatus, amplexatus es ſtercora; factus es ſimilis jumentis inſipientibus, quibus non eſt intellectus. Proh dolor! Sed quanto vilior factus es, iterans poſt millia propoſita, peſſimas vias tuas? Agnoſce dignitatem tuam, & ne tardes exire ex hoc volutabro. Fac dignos pœnitentiæ fructus; noli amplius peccare, & hoc te ſterquilinio iterum fœdare, ne quid deterius contingat tibi; & ſicut hactenus exhibuiſti membra tua ſervire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem; ita nunc exhibe membra tua ſervire juſtitiæ ad ſanctificationem. Si autem hoc vitio inquinatus non fueris, gratias age Deo, qui dedit victoriam per Jeſum Chriſtum. Attamen, ne confidas in caſtitate præterita, ut monet S. Hieronymus; ſed vigila, & omni cura, cuſtodi cor tuum. Otium, utpote luxuriæ fomitem, fuge, & da operam ut Diabolus te inveniat ſemper occupatum. *Idem*. Odi, vel minimam luxuriæ ſpeciem, & illecebram; elimina illius, vel leviſſimam occaſionem.

nem. *Qui amat periculum peribit in illo. Eccleſ. 3.*

Sed præſertim in medio mulierum noli commorari? De veſtimentis procedit tinea, & a muliere, iniquitas viri. Mulier laqueus eſt venatorum, & ſagena, cor ejus; vincula ſunt manus illius. Adoleſcentiores viduas devita, monet Apoſtolus; ſimul & virgines, quæ quamvis ſanctæ ſint, non minus ſunt cavendæ. Quo ſanctiores ſunt, eo magis alliciunt, ait S. Auguſtinus. Quod ſi cum illis abſque neceſſitate, etiam prætextu devotionis familiariter converſeris, tibi accidet ut, cum ſpiritu cœperis, carne tandem conſumandus ſis. Hoc dicunt tibi, ſua infelici experientia quidam Majores tui, & quidem te multo doctiores, & ſanctiores. Quidni his exemplis edoctus, cautior eris? Ergo, cum pauca, quæ ſunt ad ſalutem neceſſaria, allocutus fueris, ſtatim advola. Nemini, hac in parte, des vel minimam oſtenſionem, nam ſi mirabantur Apoſtoli, quia cum muliere loquebatur Chriſtus; nonne tu virginibus, & viduis aſſuens, malæ ſuſpicionis de te præ-

præbebis materiam, vitamque tuam ſiniſtræ opinionis infamabis? Numquid patieris vituperari Miniſterium tuum?

Et quamvis ſenex ſis; time. Attende quid de Rege Salomone dicatur: *cum jam eſſet ſenex, depravatum eſt cor ejus per mulieres, ut ſequeretur Deos alienos*. Unde tu ſuperbis? unde de te præſumis? Numquid es Davide ſanctior, aut Salomone ſapientior? *S. Hieron.* Cogita, & iterum cogita, quod libidinis tentatio fugiendo ſuperetur. *S. Aug.* Ne aſſumas in Miniſterium tuum mulierem, quæ annum quadrageſimum quintum non attigerit. Hoc in omnium fere Diœceſum ſtatutis prudenter edicitur. Quod ſi illuſionibus illuſus, & implicitus, Præpoſitum tuum in hoc ſpernas, ſcito quia Deus non irridetur, & in verticem tuum deſcendet iniquitas, & præſumptio tua. Quinimo, pangas fœdus cum oculis tuis, ut ne cogites quidem de virgine; mors aſcendit per feneſtras: Sepi aures tuas ſpinis. Et quoniam, nemo poteſt eſſe continens, niſi dederit Deus, poſtula enixe continentiam. Verum mortifica membra tua, quæ ſunt ſuper terram; hoc

hoc enim genus Dæmoniorum in nullo poteſt exire, niſi in oratione, & jejunio. Quamvis Sacerdos ſis, circumdatus es infirmitate, & ad malum ab adoleſcentia pronus. Nonne idipſum tibi experientia compertum eſt.

Tandem noli altum ſapere; ſed timens, humilia te in omnibus; Deus enim occultam ſuperbiam punit aperta luxuria, aſſerit D. Auguſtinus. Et ſcriptum eſt: qui ſe exaltat, humiliabitur, & quidem uſque ad paſſiones ignominiæ; at, qui ſe humiliat, exaltabitur ante Tribunal Agni immaculati. Elige.

ARTICULUS VII.

Vitia Otioſa.

EGo vos elegi ut eatis, & fructum afferatis. Quos alloquitur Dominus Jeſus? Apoſtolos alloquitur, & eorum Succeſſores.

Verum, poſſunt-ne fructum afferre ſi Apoſtolorum exemplo, non ſint in vigiliis, in laboribus plurimis, & in fa-

fatigatione? Unde intelligere debent Clerici, ſe non ad propria comoda, ſed ad Dei labores, & ſollicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Sed heu! Quinam ſunt hodie, qui in labore Hominum non ſunt, & qui cum Hominibus non flagellantur, niſi Clerici? Hinc profluit illud quorumdam dictum: *quid eſt Sacerdotium, niſi otium?* Ipſi ſiquidem, poſt recitatas curſim Horas canonicas; & poſt celebratum perfunctorie Miſſæ Sacrificium, ſtant tota die otioſi; fere omnes, tum ſibi, tum populis inutiles ſunt; non eſt, qui faciat bonum, non eſt uſque ad unum: ducunt in bonis dies ſuos, & in puncto ad inferna deſcendunt: ſcriptum eſt enim: *omnis arbor, quæ non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittatur*. Terribilis Sacerdotum exitus!

Præterea, multam malitiam docuit otioſitas, unde fit verum iſtud: *ſicut populus, ſic Sacerdos*. Quinimo, quid mirum, ſi Clerici otio torpentes, fiant interdum ipſis Laicis deteriores? Quod vidimus, teſtamur.

Quouſ-

Quouſque tandem & tu, chariſſime Frater, marcebis ignavia? Nonne ad laborem natus es, ſicut avis ad volatum? Quomodo, torpens otio, declinabis a malo, facies bonum & Miniſterium tuum digne implebis? Numquid ſperas te percepturum hanc immarceſcibilem gloriæ coronam, legitime, & conſtanter carrantibus paratam? O illuſoria, & vana ſpes tua! Noli errare, quæ ſeminaveris, hæc & metes. Verius loquamur, nonne, ſervus inutilis, projiciendus es in tenebras exteriores? Nonne tot ovium tibi commiſſarum, & tua ignavia perditarum, ſanguis a te requirendus eſt? Ita ſane. Væ tibi, ſi hodie vocem Domini audiens, non feſtinaveris prædari, ac tempus, tuoſque dies malos præteritos redimere, & laborare deinceps, ſicut bonus miles Chriſti! O quam ſtrictam rationem de tot diebus ſalutis perditis redditurus es! Hoc ſerio cogita; ferventior hactenus ſis; ſæcularibus, imo & Clericis te ad inutilia vocantibus, ſic cum Nehemiâ reſponde: *Opus grande ego facio, & non poſſum deſcendere, ne forte negligatur*. 2. *Esdr.* 3. ne poſt vitam

vitam tuam inutilem, & tempus, inſtante morte petenti tibi, acerbe dicatur: *tempus non erit amplius; intra in diem æternitatis, & in illam noctem, in qua nemo poteſt operari*. Terribilis, ſed juſta ſententia Clericis otioſis imminens!

ARTICULUS VIII.

Amor Sæculi.

OMne, quod eſt in Mundo, concupiſcentia carnis eſt, & concupiſcentia oculorum, & ſuperbia vitæ. Si ergo, chariſſime Frater, ſpiritum extinguere, & vocationem tuam præfocare nolis; ſi Dominum ſine impedimento obſecrare, proficere in ſapientia, & exhibere te in omnibus, ſicut Dei Miniſtrum, cupias, noli diligere mundum, neque ea, quæ in mundo ſunt. Numquid potes duobus Dominis ſervire? Iterum monemus, noli conformari huic ſæculo, quod totum in maligno poſitum eſt. *Obſerva fideliter ea,*

ea, quæ a Sacris Conciliis de luxu, commeſſationibus, choreis, aleis, & luſibus, copioſe, & ſalubriter ſancita fuerunt, non obſtantibus conſuetudinibus. Trid. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. *Modeſta ſuppellectili, & menſa, ac frugali victu non ſolum contentus ſis, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota tua domo, nihil appareat, quod a ſancto inſtituto ſit alienum, quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ ſe ferat.* Idem. ſeſſ. 25. de ref. c. 1.

Quapropter, memineris diei illius, in qua egreſſus de Egypto, & de domo ſervitutis, dixiſti: *Dominus pars hereditatis meæ, & calicis mei; tu es, qui reſtitues hereditatem meam mihi.* Quidni tibi ſufficiat? quid cum illo tibi deerit? Jam non es de hoc mundo: utere ergo mundo tamquam non utens; dimitte mortuos ſepellire mortuos; quoties inter homines eris, minor homo redibis: de terra ſunt, de terra loquuntur, quid revera narrant, niſi terrena, vana, curioſa, fabulationes, ne quid deterius dicamus? Ecquid mirum? ex abundantia cordis

os loquitur. *Meminiſſe debes, non aliunde Clericalis Ordinis dignitatem fuiſſe gravius offenſam, quam nimia Laicorum familiaritate, & frequentiori cum illis convivio, ludo, & ſpectaculo*, Conc. Aquil. Igitur, quam maximum poteris cahos inter te, & inter Laicos firma, ſi eorum mores induere, & Miniſterium tuum vituperari nolis.

Præterea, cum ſis Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, Nazaræus, & Domino conſecratus, cave ne aquieſcas carni, aut ſanguini; quinimo, omnem affectum paternum, malorum Seminarium in Eccleſia Dei extantem, penitus depone. *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Obliviſcere domum patris tui, & vocationem tuam certiorem facies. *Vide dicta in præparatione ad mortem. pag....* Abſtineas a venatione, ſaltem clamoſa, & frequenti. *Conc. paſſim. Eſau erat venator, quia peccator erat, & penitus non invenimus in Scripturis ſanctis aliquem ſanctum venatorem*. S. Hier.

Attamen, ſi adeo ardenter, & crebro venari cupias, cogita eſſe, & aliam venationem Deo gratiorem, & tibi

tibi utiliorem. Sis ergo venator Animarum, & quidem eodem zelo, quo Chriſtus Dominus voluit, & conſtituit Apoſtolos fieri piſcatores Hominum. Hæc venatio non diſtrahit a Divinis, nec puſillos ſcandalizat, ſicut altera, ſed te, & ipſos ædificat. Quidni in hanc, poſt moderatas, & ſanctas animi recreationes, incumbas?

Tandem cætera omnia, quæ in mundo ſunt, totumque mundum, Animæ tuæ infenſiſſimum hoſtem, faſtidire, contemnere, & uſque ad mortem profligare non deſinas. Anhelent alii ad Beneficia, & Prælaturas, inhient inſipientes corde ad divitias, ad delicias, & ſæculi pompas, ad honores, & favores; tu vero ad pauperiem, & mortificationem, ad cruces, & perſecutiones, ad tui odium, & abnegationem; ita ut, abdicatis, & contemptis omnibus ſæculi illecebris, poſſis tuto, & libere dicere: *Regnum meum non eſt de hoc mundo.*

O nimis felix, chariſſime Frater, ſi numquam reſpexiſſes in vanitates, & inſanias falſas; ſi mundus tibi crucifixus fuiſſet, & tu mundo; ſi Do-

minum ſecutus fuiſſes; certe non ambulaſſes in tenebris, & millia peccatorum monſtra evaſiſſes. Uſquequo ergo, gravi corde, diliges vanitatem, & quæres mendacium? Memineris iſtius, ſcilicet, *quicumque voluerit eſſe amicus hujus ſæculi, inimicus Dei conſtituitur*. Et vero, quæ conventio Chriſti ad Belial? Quid tibi cum pompis Diaboli, quibus in Baptiſmate, & in Sacra Unctione renuntiaſti, ut uni Deo adhæreres? Nonne tempus eſt fugiendi de medio Babylonis, ut te immaculatum ab hoc ſæculo cuſtodias, & ſalves Animam tuam? Expectaſne dum durus nuntius, tibi, inſtante morte, dicat: *proficiſcere de hoc mundo?*

ARTICULUS IX.

Vita tepida, & ſpatioſa via.

APoſtolus monet ut ſimus ſollicitudine non pigri, ſpiritu ferventes, Domino ſervientes. Ipſe Dominus, qui facit Miniſtros ſuos, ſicut flammam ignis, præcipit ut Sacerdotes

tes ſubjiciant ligna mane, per ſingulos dies, & alant perpetuum animi ardorem erga Divina, zelumque gloriæ Dei, & ſalutis propriæ, ac Animarum, tamquam ignem ſacrum ad ſacras actiones neceſſarium.

Sed heu! Quamvis Sacerdotum ſtatus, fervoris, & obſervantioris vitæ ſtudium expoſcat, quot tamen ſunt, qui effrænare dicunt ſe ad tantam non teneri perfectionem? ſufficit, juxta illos, quod Horas canonicas non omittant, quod rogati Sacramenta adminiſtrent, quod Miſſas, obligationis tempore, celebrent, quod ſcandalum publicum non præbeant, quod conſcientiam peccatis mortalibus onoratam non ſentiant; ad religioſos, dictitant, ſpectat perfectio.

Igitur quot ſunt, qui libere proclamant ſe ad peccata venialia vitanda non teneri, nec ad ea in confeſſione declaranda, utpote rati ſe ad majorem perfectionem non obligari?

Quid plura? quot ſunt, qui peccata venialia, quibus enerviter, & frontoſe aſſueſcunt, nihili faciunt; quinimo contemnunt? Recitare officium inordina-

dinatim, indecore, & irreverenter, medias inter turbas, & alternas confabulationes, juxta illos, parum eſt; omittere multos ritus, pluresque cæremonias, parum eſt; celebrare Miſſam curſim, tepide, cum veſtimentis ſordidis, pannoſis, & laceratis, parum eſt; detrahere proximo, indecora proferre, & in mille aliis, & ſingulis momentis offendere, parum & minutulum eſt; quinimo, ſi ipſis credatur, nihilum. Abſtinere ſe, ut monet Apoſtolus, ab omni ſpecie mala, & timoratam habere conſcientiam, ac altioris pietatis ſtudium, eſt merum ſcrupulum, quo Sacerdotes angi dedecet. Lucere, & ardere ſuper candelabrum, & coram Hominibus ſacro illo igne, quem Chriſtus Dominus venit mittere in terram; converſari in ſolitudine cum illo ſuaviſſimo Sponſo, qui in illa ſolitudine loquitur ad cor Sponſæ, eſt hypocritarum morem, & fucum præ ſe ferre.

Hinc fit ut derideant ſimplicitatem juſtorum, & ferventiorum fratrum, eoſque habeant in deriſum, & in ſimilitudinem improperii; ipſi autem, hæc

hæc omnia exempla & fervoris incitamenta reſpuentes, pulvere terreno excæcati, deſidia obruti, & proprio ſenſu abundantes, huic ſeculo in omnibus ſe conformant; ventri, ſomno, & otio indulgent, pretioſis ſe comunt veſtibus; ſplendide epulantur quotidie; ludis, choreis, aleis interſunt aſſidui; negotiis ſæcularibus ſe avidi implicant; congerendis pecuniis ſtudent, vanitati, ambitioni, & præſumptioni, interius, exteriuſque dediti, cernuntur; inani ſcientia tumidi, & inter cæteros dominatum habentes proclamantur; huc & illuc vagantes, & nimis effuſi, ad plateas, ad mercatorum officinas, ad ludentium ſocietates, ad immoderatas deambulationes, & vanas recreationes, ad compotantium, & epulantium contubernia currunt; inter mulierum conſortia, confabulantes, & ridentes, pretioſum tempus conterunt.

Tandem tota vita otioſi, ignavia marcentes, in licentioris vitæ luto ſubmerſi, mundani, animales, libertatis ſectatores, ſimul, & amatores hujus ſæculi chimeræ, vix quidquam temporis, lectioni, conſcientiæ examini,

mini, & rerum ſacrarum meditationi inſumunt; cordis puritati numquam ſtudent; languide, & perfunctorie, ſine ſpiritu, ſine zelo, Divina obeunt Miniſteria; Cœlica Myſteria, omniaque Dei opera negligenter faciunt, uſu potius, quam affectu, ut marſupium pecunia impleant, non vero ut Animam adipe, & pinguedine Cœleſti repleant. Sic totum vitæ tempus in negligentiis, & vitiis ordinariis, miſere tranſigunt.

Et quia caligine, & pulvere mundano obtuſos gerunt oculos, vulnera Animæ ſuæ, egeſtatem cordis, & proximam utriuſque mortem non percipiunt; in modico iniqui, jam in majori iniqui fiunt: modica ſpernentes, paullatim decidunt: per totam vitam tepidi ex ore Dei evomuntur; & dum nomen habent, quod vivant, mortui ſunt; curationum utilitas, vix in eis eſt, ſive quia hunc ſtatum miſeri ignorant, ſive quia vel utiliſſima remedia uſu vileſcunt. Quid tandem reſtat, niſi ut occulto, & juſto Dei judicio, ſuaque malitia excæcati, de abyſſo ad abyſſum, de ſacrilegio in ſa-

ſacrilegium ruentes, ejiciantur; fiant Deo abominabiles, & in peccato ſuo inſcii moriantur?

Hæc eſt vita tepida, quæ Dei nauſeam, & vomitum provocat; hæc & ſpatioſa via, quæ ad perditionem ducit. Grande periculum! terribilis exitus! Quid tamen in Clero frequentius.

Et vero, annon hæc eſt vera, & germana plurium Sacerdotum effigies? Qui legit, intelligat, & ſe hoc in ſpeculo contemplatus, dicat ſibi: *cujus eſt imago hæc?* nonne mea?

Verum, chariſſime Frater, ſi tibi blandiri nolis, dic, amabimus: nonne in hoc periculoſo ſtatu verſatus es, & adhuc verſaris? An illud negare audeas? Audi, audi quam veridicum de te, & adverſus te teſtimonium perhibeat, & quidem fortiter, conſcientia tua, ſi non dum effrænata te excæcet malitia. Vide ergo unde excideris, & age pœnitentiam. Devita levia delicta, quæ in te maxima eſſent, ut affirmat *Trid.*, & ab omni ſpecie mala te abſtinere contende; cupiditati dorminanti inſta; ſis in modico fidelis; tui ſtatus munia, prompto, &

alacri animo exequere ; neſcit molimina amor ; facta carnis , ſpiritu mortifica , & vives ; eme tibi aurum ignitum , ut concaleat cor tuum intra te ; ſequere viam arctam , quæ ducit ad vitam , & quamvis tepidi Sacerdotes detrahant tibi , quoniam ſequeris bonitatem , & conſtanter perſevera , & dabitur tibi corona vitæ ; ſcito , quia omnes , qui pie volunt vivere in hoc ſæculo , perſecutionem patientur ; tuum animi fervorem numquam intermori , & ſopiri permittas ; quapropter accede frequenter ad cor Jeſu , ad hanc fornacem amoris igne exæſtuantem ; hoc ſacro igne accendetur cor tuum , flammeſcet igne charitas , accendet ardor proximos . *O ignis ſancte ! Væ illis , qui ex te non ardent , qui per te non lucent !* S. Aug.

* * * * * *
* * * *
* *

ARTICULUS X.

Pravum exemplum.

AUdite hoc Sacerdotes. Quoniam vos receſſiſtis de via; ſcandalizaſtis plurimos in lege, laqueus facti eſtis ſpeculationi, & rete ſpanſum ſuper Thabor, & victimas declinaſtis. Unde fit verum iſtud Jer. 23. *A Prophetis Jeruſalem, egreſſa eſt pollutio ſuper omnem terram.* Proh ſcelus! Ipſemet Propheta, qui alios ædificare debet, Dæmonis officium gerit, factus eſt laqueus ruinæ in domo Domini! O profundum, & malitiæ, & pœnæ barathrum! Quis hoc credat? Heu tamen! Quod omnes vident, hoc gemebundi teſtantur. Hinc acerbe queritur Deus. *Ruinæ populi mei, Sacerdotes mali.* Ezech. 44. Hinc ſic recte concludit D. Greg. *Nullum puto majus præjudicium tolerare Deum, quam qnando eos, quos ad aliorum correctionem poſuit, dare exempla pravitatis cernit; quando*

ipſi peccamus, qui compeſcere peccata debuimus. Revera, Sacerdos, qui unctus eſt, ſi peccaverit, delinquere faciet populum Dei. *Lev.* 4. Quinimo ad quamdam peccati neceſſitatem, eumdem populum impellet: nam tunc, populus libere dicet: ecquid? ipſe Sacerdos, qui Angelus Domini eſt ſciens bonum, & malum, eadem, quæ corripit, perpetrat? Certe, quantumvis increpet, eadem, & nos perpetrare poſſumus, cum ipſe æque ſtricte, ac nos, Dei mandata ſervare teneatur. Hinc, pravo Clericorum exemplo corroboratus ipſe populus, ſe ad fœda peccata frontoſe injiciet, eaque, velut aquam bibet. Nonne idipſum experientia conſtat?

Væ Homini, per quem ſcandalum venit! Heu! Si ei, qui ſcandalizaverit unum de puſillis, expedit ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris; quid erit de Sacerdote, qui poſitus ſuper candelabrum, ut luceat, factus eſt lapis offenſionis, & petra ſcandali? Ipſe eſt ſal terræ; ſed ſi ſal evanuerit, ad quid valet? ad nihilum, niſi ut conculcetur ab Hominibus.

Quid

Quid plura? ipſe impius, quem tu, o Sacerdos, ſcandalizaveris, ille quidem in iniquitate ſua morietur; ſanguinem autem ejus de manu tua requiret Deus, Anima tua erit pro Anima illius. Quid hoc eſt mirum? venit Filius Hominis quærere, & ſalvum facere, quod perierat; tu vero, ſcandalum præbens, homicida es; Antichriſtus es factus; & ſic tua culpa perit infirmus, propter quem Chriſtus mortuus eſt, & pro quo tu ipſe, ut bonus Paſtor, Animam tuam ponere debueras. Stupendum crimen! Si vox ſanguinis Abel clamarit vindictam de terra; quanto magis clamat Anima Fratris tui, qui, malitia tua, in æternum periit, & cujus Animam ſalvam facere debueras?

Angeli colligent de Regno Dei omnia ſcandala; quanto magis ſcandala tua? Quid ſupereſt, niſi ut ex hoc Regno ejectus detraharis in Infernum, ſicut Lucifer, propter hæc ſcandala? O quam vere dictum eſt, eſſe quorumdam peccata præcedentia ad judicium? Nonne hæc ſunt peccata tua? Reverà, quoties habitu, inceſſu, ſermone, conſilio,

ſilio, negligentia, ignorantia, & mille aliis indecoris modis, cauſa fuiſti cur multi, ſuo peccato venundati, deſcenderunt in Infernum viventes? O flagitium flagitioſiſſimum. Perumne eſt, quod ipſe pecces, & te in Tartarum detrudas? Quid eſt, cur fideles in eadem peccata, & in eamdem damnationem involvas? Nonne bonum eſſet, ſi natus non fuiſſes?

Quoties tamen contigit ut ea ſcandala, nec confeſſus es, imo nec advertiſti? Nonne ergo in falſam conſcientiam, & in ſacrilegiorum abyſſum deſcendiſti? O peccata aliena! O periculoſa peccata! O proditoria ſcelera! O abyſſus multa! Nonne Deus ſtrictiſſime requiret iſta! Quid tamen in Clero frequentius? quis non paveat? quis non fleat? quis in cinere, & cilicio pœnitentiam non agat?

Hoc tamen non ſufficit, chariſſime Frater; nam, ſicut tua prava exempla ſerpſerunt ſicut cancer, da nunc operam, ut fluant ſicut ros eloquia Divina ex ore tuo, & odorifera exempla ex operibus tuis. Noli ergo erubeſcere Evangelium, quidquid dixerint tepidi

pidi Sacerdotes. Euge ſerve bone, ſequere coram populo viam arctam, ut impii, vias Domini, tuo exemplo edocti, ad Deum convertantur, & ut tu converſus, confirmes Fratres tuos, quos ſcandalizaſti: Macte animo, abjice opera tenebrarum, induere arma lucis; ſic in die honeſte ambula, & non nocte, ſicut Nicodemus, ut illi quos delinquere feciſti jam ex operibus tuis te conſiderantes, glorificent Deum. Væ tibi, ſi id alacriter non fiat!

ARTICULUS XI.

Falſa Conſcientia.

QUid falſa conſcientia periculoſius? quid tamen illa inter Clericos frequentius? Revera, quot ſunt, qui tranſeuntes in affectum cordis, & omnia appendentes in ſtatera doloſa, dicunt malum bonum, & bonum malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce; & dulce in amarum? *Quod-*

cumque

cumque volunt, bonum eſt; & quodcumque eis placet, ſanctum eſt. S. Aug.

Quot ſunt, qui ſua conſcientia tumidi, & innisi, quemquam conſulere, & intelligere nolunt, ut bene agant; qui e contra, præſumptione, & malitia excæcati, ac in propria cauſa judices, non ſolum reſpuunt, ut meros ſcrupulos, quædam peccata, quæ juxta pondus Sanctuarii, maxima ſunt, ſive propter ſcandalum, ſive propter contemptum, & alia adjuncta; ſed etiam arbitrantur interdum ſe obſequium præſtare Deo? O quantæ tenebræ!

Quot ſunt, qui quidem proprio non innituntur judicio, qui tamen, ut remordentes conſcientias Apoſtolica delinire licentia poſſint, & ut ſuis cupiditatibus, effrænati, & tuto ſervire valeant, coacervant ſibi, & ſequuntur Magiſtros auribus prurientes, pulvillos ponentes ſub omni capite, errantes ab utero, loquentes falſa, & a veritate avertentes, in deceptione illuſores, aut ad ſummum, minimæ probabilitatis ſcintillæ, relicta ſemper probabiliori ſententia, adhærentes?

Quot

Quot ſunt, qui peccatum alienum, non ut opprobrium, ſed ut exemplum ſumentes, & huic ſæculo ſe in omnibus conformantes, irrita faciunt mandata Dei propter nefariam traditionem? Nos autem talem conſuetudinem non habemus, nec Eccleſia Dei. 1. *Cor.* 11. Quare? quia conſuetudo ſine veritate, vetuſtas erroris eſt. *S. Cypr.* Numquid Evangelio prævalere debet, vel privilegium Nationum, vel patrocinium perſonarum? minime. *Ter.* Numquid ergo hi ſectatores conſuetudinum ad vitia lenocinantium, cum multitudine ſalvabuntur? nequaquam; ſed potius, cum teſtes, & patronos dormientes adhibeant, vere cum illis obdormiunt, & tandem timore horribili turbati, dicent cum multitudine: *ergo erravimus*. Sap. 5.

Reverà, quot ſunt, qui neſcientes in hoc miſero ſtatu, quod ab eis receſſerit Dominus, iniquitatem, & ſacrilegia quaſi aquam bibunt inſcii, & viam ſalutis æternæ ſibi ſecure nimis præcludunt inconſiderati? Nefanda ſecuritas! Quodmodo ergo reſipiſcent? Heu! Sibi infauſte dicunt: *pax*, *pax*;

atta-

attamen eis terribiliter dicitur: *non eſt pax*; nomen quidem habent, quod vivant, ſed mortui ſunt. Periculoſa vita? proditoria mors! Quare? quia videntur theſaurizare blande ſibi iram Dei per vitam, & tandem mori certa & peſſima peccatorum morte. Deploranda ſors! O conſcientia falſa, abyſſus multa. *S. Ber.*

Nonne, & tu, chariſſime Frater, ex illis es, vel non obediendo veritati, & definitionibus Eccleſiæ Romanæ, vel non loquendo, quæ decent ſanam doctrinam, vel diſſeminando libros ſuſpectos, & peſtiferos, vel cito imponendo manus, & non dum probatos ad Regale Sacerdotium exaltando, vel abſolvendo indignos, nec non compartem, & complicem in materia luxuriæ; & ſic fovendo impudicitiarum, & abominationum monſtra, vel reputando in eadem materia, tamquam parum, quod non eſt, vel habendo te circa venerea mere negative, vel verſando in proxima ejuſdem peccati occaſione, & puſillos ſic multifariam ſcandalizando?

Nonne ex illis es, non inſtruendo populum, nec eum de peccato arguendo;

do; vel confeſſionis ſigillum, ſaltem indirecte, violando; vel non recitando Officium, & non cantando Miſſas, Anniverſaria, &c. attente, & devote, vel poſſidendo plura Beneficia, vel ea indignis conferendo, rejectis dignis, aut ea nequiter, & ſimoniace reſignando; vel fundationes, & legata pia adimplere negligendo; vel non celebrando pro populo, juxta menſuram reddituum tuorum; vel differendo ad longius tempus Miſſarum celebrationem; vel accipiendo pro una Miſſa plura juſto ſtipendia, & his pluribus acceptis, per unam Miſſam ſatisfaciendo; vel accepto pinguiori ſtipendio, Sacra per alios exſolvendo, dans illos conſuetum ſtipendium, & reliquum retinendo, vel non incumbendo reparationibus faciendis domui Præsbyterali, aut agris tuo Beneficio annexis? Quid hic tua tibi objicit conſcientia?

Nonne ex illis es, Miſſam nonniſi rariſſime præ falſa humilitate, celebrando; vel non reſidendo per fraudem, in Choro, in Parochia, & in Eccleſia tua; aut reſidendo perfunctorie, & velut phantaſma; vel non notando

tando abſentes, aut corpore tantum præſentes, eiſque diſtributiones elargiendo; vel diſſipando luxu, ludo, commeſſationibus, & nimio erga parentes affectu, res Eccleſiaſticas, quæ Dei, & pauperum ſunt; vel faciendo domum Dei, domum negotiationis?

Nonne ex illis es, non faciendo fructus dignos pœnitentiæ; vivendo e contra tepide, molliter, & ſecundum carnem; quinimo jejunium, levi de cauſa, frangendo, aut non jejunando juxta regulas ab Eccleſia ſtatutas? Nonne, modica ſpernendo, paulatim decidiſti, & in profundum peccatorum tandem veniſti? Quoties, propter invidiam, odia, diſcordias, ſchiſmata, rixas, detractiones, contumelias, calumnias, & lites, factus es Deo odibilis, & Hominum abominatio? Nonne propter otioſitatem, ignorantiam, ſocordiam, omiſſiones, & inconſiderationes voluntarias, communicaſti imprudens peccatis alienis? Nonne propter negligentiam reparandi honorem proximi, vel reſtituendi fructus, quos quibuſdam in caſibus non debuiſſes facere tuos, lethaliter lapſus es? Nonne

ne propter avaritiam Dominum prodidiſti, ſicut perfidus Judas, & pauperum necator fuiſti, ſicut dives?

Quoties peccati mortalis, quamvis occulti, conſcius, nec illud confeſſus es, nec illud tantillum tua culpa, percepiſti; & tamen, abſque prævia confeſſione, ad ſacrum Altare introiſti, & ſic judicium tibi manducaſti, & bibiſti? Nonne ergo cæcus a nativitate, & uſque ad mortem cæcus, ſacrilegia ſuper ſacrilegia ad mortem uſque appones? quoties, operando cum conſcientia practice dubia, mortaliter peccaſti? quare? *quia omne, quod non eſt ex fide, peccatum eſt*: Rom.14. Quid enim per *fidem* ibi intelligitur, niſi certa de bonitate actus perſuaſio? quoties, defectu ſufficientis examinis, veri doloris, ſinceri, ac firmi propoſiti, fœdam egiſti pœnitentiam?

Quid ad hæc reſpondes? Nihil times, ubi omnia ſunt formidinis plena? Ecquid? nemo ſcit an amore, an odio ſit dignus; omnes, vel ipſi Sancti, de propitiato peccaro timere debent. Apoſtolus Paulus, vas electionis, nihil ſibi conſcius erat; attamen

non

non ſe credebat omnino juſtificatum; tu vero, chariſſime Frater, qui tibi ipſi imponens, ſæculi viam ſpatioſam ſequeris; tu qui habes conſcientiam adeo ſauciatam, & reptilibus, quorum non eſt numerus, corroſam; tu qui inter mille labyrinthos intricatus, non cogitas corde, quin potius, timoratorum conſcientiam ſcrupuli accuſas; tu, inquam, non times? quinimo, ſecure vivis? Illuſoria tranquillitas! Credisne quod ex hac vita ſecure exiturus ſis, & quod poſt mortem viſurus ſis Deum Salvatorem tuum, illo in æternum fruiturus? Erras. Quare? quia illi ſoli videbunt Deum, qui mundo corde, conſcientia bona, & fide non ficta ſerviunt illi.

Verum, hæc quia locuti ſumus tibi, triſtitia forſan implevit cor tuum. Attamen, & ſi hæc omnia contriſtaverint te, non nos pœnitet; imo vero gaudemus, non quia contriſtatus es, ſed quia ad pœnitentiam jam jam contriſtandus es. Ad hanc pœnitentiam excitare te volumus, non vero ad ſcrupulos, anxietates; multo minus ad inſaniam, aut deſperationem te adigere.

Qua-

Quapropter, redi ad cor, chariſſime Frater; hæc omnia ſigillatim, & ſerio expende coram Chriſto judice, quippe hæc, & alia ducunt Clericos in falſam conſcientiam. Nonne, & te in laqueum Diaboli inopinantem detruſerunt? Statue te contra faciem tuam; conſcientiæ ſinus, & latebras diſtrictius explora; hæc tua conſcientia te in conſpectu judicis accuſabit, ſimul, & condemnabit, ſi tibi blanditus fueris.

Quamvis autem in his omnibus non offenderis, quid prodeſt tibi? nonne qui offendit in uno, factus eſt omnium reus? Cave ergo, ne lumen quod in te eſt, tenebræ ſint; ſcito, quia Dominus intuetur cor, & quod in eo tenebræ non ſint ullæ. Fode parietem hujus cordis tui; ibi videbis forſan abominationes peſſimas: accipe lucernam in manibus tuis. Surge ergo, qui dormis, & illuminabit te Chriſtus; ſurge velociter, & te ipſe ſcrutatus, age pœnitentiam ſuper tot peccatis nec recogitatis, imo nec notatis, in theſauris tamen Dei ſignatis, & conditis. Roga enixe ipſum Deum,

Deum, ut te ab occultis mundet; ſed & tu gratia ejus adjutus, rectas facito vias tuas, & ſequere deinceps viam arctam, quæ ducit ad illam pacem, quæ exſuperat omnem ſenſum, & inde ad vitam æternam. Cave, & iterum cave ne tibi nimium blandiaris; nec innitaris prudentiæ tuæ, ſed habe Paſtorem, & Ducem juxta cor Dei, cui docibilis ſis corde; da & tu operam, ut *ante omnia opera tua, verbum verax præcedat te; & ante omnem actum, conſilium ſtabile*; Eccleſ.37. Quapropter, nihil agas, quod conſcientiæ, rectoque Dei judicio non ſit conſentaneum, quodque jam jam moriturus, feciſſe nolles. Hæc erit gloria tua: teſtimonium bonæ conſcientiæ; Quid optabilius?

* * * * * * * *
* * * * * *
* * * *
* *

AR-

ARTICULUS XII.

Difficultas converſionis Sacerdotum, & ſummum eorum damnationis periculum.

G*Randis dignitas Sacerdotum! ſed grandis ruina eorum ſi peccent!* S. Hier. Cum ſint Angeli Domini, amici Dei, ſcientes bonum, & malum, quodammodo Dii, & vere filii Excelſi omnes, ac gratiarum ubertate inebriati; quando ipſi peccant, inexcuſabiles ſunt. Hinc fit ut eorum converſio ſit admodum difficilis, ſive quia tenet eos ſuperbia, adeo ut omne conſilium reſpuant; ſive quia deliciis affluentes, vitæ aſperioris labores perhorreſcant; ſed, ſicut ſcriptum eſt, incraſſati & dilatati, recalcitrant; ſive quia in Scripturis exercitati, ad nullum Dominicæ comminationis tonitru expergiſcunt. *Nihil ergo impoſſibilius*, inquit D. Chryſoſtomus, *quam corrigere eum, qui omnia ſcit; nam quid*

quid terribile eſt in Scripturis, uſu vileſcit; propterea Clericus, ſi cœperit eas contemnere, numquam excitatur, ut illas timeat. Quis umquam vidit Clericum cito pœnitentem? Laici delinquentes, facile emendantur: Clerici autem, ſi mali fuerint, incorrigibiles ſunt.

Heu, chariſſime Frater! nonne & tu idipſum experiris? Et vero, frangit-ne cor tuum illa vox Domini confringentis cedros Libani? Emollit-ne duritiam tuâm mors peccatorum peſſima? Numquid te movent alia tremenda nimis Dei Oracula, quæ ipſe legis, ac prædicas, & quæ, Laicos, ac rudes ad pœnitentiam excitant? Quomodo ergo ad Deum converteris? Quomodo effugies a judicio gehennæ! Audi, audi D. Chryſoſtomum, ſic recte concludentem: *non temere dico; ſed ut affectus ſum, ac ſentio: non arbitror inter Sacerdotes multos eſſe, qui ſalvi fiant, ſed multos eſſe, qui pereant.* Sic ſentit de cunctis Sacerdotibus: ecce nunc quid de Parochis ſentiat idem Doctor. *Miror, an fieri poſſit, ut aliquis ex Rectoribus ſit ſalvus.* A talibus verbis non for-

formidat cor tuum? hoc barathrum tibi imminens non effugies? non contendes magnis tuis fletibus, & laboribus ad vitæ novitatem, & integritatem renovari? non curabis, poſt acceptam juſtitiam, dignis, & aſſiduis pœnitentiæ fructibus in ea perſeverare, ut nulla tibi deinceps dominetur iniquitas, & ne quid deterius contingat tibi? O ſtupiditatem tuam, damnationis æternæ prænuntiam!

CAPUT QUARTUM.

Obligationes, ſeu munia, & exercitia Clericis omnibus communia.

ARTICULUS I.

Zelus propriæ ſalutis, & perfectionis.

HÆc meditare, in his eſto; hæc meditare die, ac nocte: *Unum eſt neceſſarium; hoc eſt omnis homo.* Quapropter *a te incipiat conſideratio tua, & in te finiatur, quocumque evagetur, ad te revocaveris eam cum ſalutis fructu: tu tibi ſis primus, tu tibi ultimus; nemo tibi germanior unico matris tuæ.* S. Ber.

Eja ergo, chariſſime Frater, ſi multum actioni das, laudo te; ſi conſiderationi nihil, in hoc non laudo. *Idem.* Nam quamvis prædicaveris Evange-lium

lium omni creaturæ, quamvis ïeris, & fructum attuleris, quid prodeſt tibi, ſi ipſe reprobus efficiaris? quid prodeſt tibi, ſi univerſum mundum lucreris, Animæ vero tuæ detrimentum patiaris? Quam pro Anima tua commutationem dabis?

Attamen, heu! licet in vineis te poſuerint cuſtodem, vineam tuam non cuſtodis, tu, te ipſi negas. *Idem.* Nonne Animam tuam in vanum accepiſſe videris? Semper quidem dicis, ſed ad ſcientiam veritatis numquam pervenis. O ſtulte!

Verum, ſi linguis Hominum loquaris, & Angelorum; charitatem autem non habeas, quid es? nihil. Quid tandem audies, o ſerve tibi inutilis, & nequam? quid audies? Audies & ſenties iſtorum tonitru verborum, nimirum: *diſcede a me operarie iniquitatis; dixiſti, & non feciſti; diſcede, ex ore tuo te judico.* Quid poſt tam formidabilem ſententiam ſupererit tibi? quid? Fletus, & ſtridor dentium, timor horribilis, vermis non moriturus, ignis inextinguibilis, ignis æternus, ſempiterna deſperatio. O cæcitas lacrymis ſan-

ſanguineis deploranda ! O inconſideratio, deſolatione deſolans ipſam Sanctorum terram!

Dic, amabimus, chariſſime Frater, intellixiſti hæc omnia? Verum, ſi hæc intelligas, cur non primum miſereris Animæ tuæ, placens Deo? Cur Animam tuam ſalvare non contendis? Uſquequo claudicabis in duas partes? Ecquando tandem dices: *dixi, nunc cœpi*? Ex nunc ergo ad pietatem te ipſum exerce; pietas enim ad omnia utilis eſt, promiſſionem habens vitæ, quæ nunc eſt, & futuræ.

Scias idcirco, quid tibi deſit; & dum tempus habes, operare bonum; noli negligere gratiam, quæ data eſt tibi cum impoſitione manuum; ne conformeris huic ſæculo; cum timore, & tremore ſalutem tuam operare; ſequere arctam viam; cor tuum omni cura cuſtodi; caſtiga etiam corpus tuum, ne forte, cum aliis prædicaveris, ipſe reprobus efficiaris, quænam ſatis magna ſecuritas, ubi periclitatur æternitas?

Memento proinde reddere te ipſum tibi: nec ſemper dare actioni; ſed conſidera-

derationi, *aliquid tibi*, *&* *cordis*, *&* *temporis ſequeſtrare*. S. Bern. Unde ad meditationem, & lectionem, ad conſcientiæ examen, ad animi recollectionem, & ad cætera pietatis officia, & ad jugem in virtute progreſſum viriliter incumbe.

Tandem, vide Miniſterium, quod accepiſti a Domino; ut illud impleas; ſed prius adipiſcaris ſcientiam Sanctorum iterum monemus; vim in illud facias, quia vim patitur Regnum Cœlorum, & violenti rapiunt illud. Ad mortem eſto ſemper paratus; nam ſi Domino ſervias in ſanctitate, & juſtitia coram ipſo omnibus diebus tuis, tunc aliis efficacius proderis, & ſic te ipſum ſalvum facies, & eos qui te audierint. Utinam hæc omnia intelligere vellent Clerici! Sed heu! Hæc omnia uſu vileſcunt.

******
****
**

ARTICULUS II.

Perfectio proprii ſtatus.

QUod a te, chariſſime Frater, exigit Deus, ut Illum vere diligere agnoſcaris, ut Ille in te ſibi bene complaceat, & det tibi immarceſcibilem gloriæ coronam? quid? ut ſerves ejus mandata. Quid inſuper a te poſtulat, ut ſis perfectus, ſicut Ille perfectus eſt? quid? ut facias voluntatem ejus, ſicut Ille deſcendit de Cœlo, Patris ſui voluntatem facturus, & illam fecit: ideo miſſus eſt. Vis ergo voluntatem jus ſemper, & ſecure facere, ac ſummum perfectionis apicem adipiſci? Miniſterium tuum imple perfectiori, quo poteris modo; in hoc conſiſtit ſanctificatio tua. Hæc meditare, in his eſto, ut profectus tuus ſit omnibus ſecure manifeſtus, & ſecurius coram Deo. Quid amplius exoptes?

Iterum monemus, & idem monitum

tum uſque ad mortem, ſi neceſſe ſit, inſinuabimus tibi: incumbe in minutiſſima tui ſtatus munia; ne turberis erga plurima, chariſſime Frater; anhelent alii ad ſplendida Miniſteria; tu vero intra limites tui Status, licet obſcuri, libenter quieſce; intra te erit Regnum Dei.

Cave, & iterum cave, ne Angelus Satanæ transfiguret ſe in Angelum lucis, ut te ſeducat; digne ambula vocatione, quâ vocatus es; euge ſerve bone, ſis in hæc pauca fidelis; hæc enim agens, in his fidelis uſque ad mortem, quæ placita ſunt Deo facies ſemper; morieris plenus dierum, & divitiarum, ac a vanitate tutus. O quam læte morieris! ſupra multa te conſtituet miſerator, & miſericors Dominus. Quam bonus Iſrael Deus his, qui illum quærunt in ſimplicitate cordis ſui!

******
****
**

ARTICULUS III.

Horæ Canonicæ.

JAm ſcis, chariſſime Frater ſacris initiate, te ad Horas Canonicas quotidie recitandas, ſub peccato mortali teneri; inſuper ad illas recitandas digne, attente, & devote. Cave ergo ne opus tanti momenti omittas, aut perfunctorie peragas. Memineris multos Sacerdotes revelari damnatos, non quidem dumtaxat propter omiſſum Officium, ſed propter male recitatum. Time ne, ſicut Patres tui, ita & tu.

Quapropter, ante hanc Divinam orationem, præpara Animam tuam, ſcope ſpiritum tuum, ac Stude recollectione animi interna, Divinum prævenire Officium, ne ſis quaſi Homo, qui tentat Deum.

Pſalle Deo tuo; & ut jucundum ſit eloquium tuum, Ei, pſalle in conſpectu Angelorum, pſalle ſapienter, pſalle

pſalle ſpiritu, & mente: ſi ores lingua, mens tua ſine fructu eſt, & de te bene prophetatur: *Populus hic labiis me honorat; cor autem ejus longe eſt a me*. Cave ne oratio tua fiat in peccatum. Recollige interdum mentem, & renova ſæpe attentionem; vim in illud facies, ut ſis attentus: recitare enim Officium cum diſtractionibus directe, vel indirecte voluntariis, eſt admodum periculoſum; quid loquimur? eſt peccatum mortale. Quare? quia oratio ſine attentiene non eſt oratio, ſed orationis ſimulatio.

Qnoties tamen hoc adiiſti periculum, recitando Horas poſt ſerias ſæculi ſollicitudines non depoſitas, & hinc continuò reviviſcentes; vel inter conſortia vana, & riſus facetos; vel inter externas occupationes animo ſemper, & cordi difixas; vel inter alternas confabulationes; vel propter nimiam præcipitationem, & nauſeam; vel propter tædium, & oſcitationem; vel ob negligentiam propulſandi animi divagationes? Nonne hæc omnia impediunt interdum attentionem? Ecquid? Ipſi ſanctiſſimi viri orantes

ſoli cum Deo ſolo , vix a diſtractionibus liberi ſunt; tu vero Homuncio, tu qui vel ipſum vitæ interioris nomen ignoras, ſuperbe præſumis te poſſe digne Horas Canonicas perſolvere inter tumultuaria colloquia , conſortia, negotia, & ſomnia? Vere a Satana te tentari ſinis; vere ipſum Deum tentas; vere peccati mortalis, & æternæ damnationis periculum incurris. Et deinceps non caveas tibi? O excors!

Inſuper, recita Officium diſtincte, continue, integre, & ordinate. Diſtincte, ne verbum maſticando, vel exiliter proferendo, vel nimium feſtinando, dicenda confundas. Continue, ut interruptiones in eo non facias interloquendo, niſi urgente neceſſitate. Integre, ut de dicendis nihil omittas. Ordinate denique, in ſubſtantia, tempore, & modo, exequi ſtudeas, poſtpoſitiones, implicationes, variationes facile non admittas, *S. Bonav.*

Modeſtam quoque totius corporis compoſitionem, quam Rubricæ, & Dei tremenda, quam alloqueris Majeſtas exigit, præ te ferre ſatage. Hæc omnia ſunt

ſunt imagines fidei, ac pietatis, & ſignacula religionis. *Trid.* Hinc S. Carolus totum Officium flexis genibus recitabat.

Tandem, tempus congruum ſerva, nec, facile præter neceſſitatem, Horas converteris. *S. Bonav.* Memento S. Zepherinum referri in Purgatorio punitum propter anticipatum, ob negotia aulæ, Horarum tempus. Heu! Quanta tibi imminet pœna propter hanc, & alias fœdas inordinationes! Væ tibi, ſi præterita non lugeas, & futura non præcaveas!

* * * * * * * * * * *

* * * * * * * * * * * * * * *

* * * * * *

*

Sacra Rituum Congregatio facultatem concedit Matutinum recitandi poſt meridiem, horis infra notatis.

Menses.		Hora.
1	Januarii	2 cum quadrante.
1	Februarii	2 cum media.
1	Martii	2 cum trib. quadr.
15	Martii	3
1	Aprilis	3
15	Aprilis	3 cum quadrante.
1	Maji	3 cum media.
1	Junii	3 cum trib. quadr.
1	Julii	3 cum trib. quadr.
1	Auguſti	3 cum media.
1	Septembris	3 cum quadrante.
15	Septembris	3
1	Octobris	3
15	Octobris	3 cum trib. quadr.
1	Novembris	2 cum media.
15	Novembris	2 cum quadrante.
1	Decembris	2

AR-

ARTICULUS IV.

Frequens Miſſæ celebratio.

QUare nos ſumus Sacerdotes in æternum, ſecundnm ordinem Melchiſedech? Nonne ut offeràmus panem, & vinum, & ut, fungentes Sacerdotio, habeamus laudem in nomine ipſius? Hæc eſt mens Concilii Tridentini ſeſſ.23. c.14., ubi dicit; *curet Epiſcopus ut ii*, Sacerdotes, *ſaltem diebus Dominicis, ac feſtis ſolemnibus, Miſſas celebrent*. Huc ſpectant iſta Conc. Mediol.verba: *qui Sacerdotes eſtis, Miſſæ Sacrificium facite ſancte,ac religioſe.* Quare? quia Sacerdos, non legitime impeditus celebrare omittens, quantum in ſe eſt, privat Sanctam Trinitatem laude, & gloria, Angelos lætitia, peccatores venia, juſtos ſubſidio, & gratia, in Purgatorio exiſtentes refrigerio; Eccleſiam ſpirituali Chriſti beneficio, & ſeipſum medicina, & remedio contra quotidiana peccata, & infirmitates. *Beda.*

Quot

Quot tamen ſunt Sacerdotes, qui pingue Beneficium poſſidentes, raro celebrant Miſſam; non quidem præ humilitate, at potius præ nauſea, & quo liberius conformentur huic ſæculo? Sed heu! Nonne illa diu protracta Miſſæ celebratio, aliquem illius contemptum denotat? Nonne grave detrimentum infert Animæ ipſius Sacerdotis? Nonne majorem inducit peccandi licentiam; Nonne interdum puſillos ſcandalizat? Inde tamen accidit, ut diu elogantes ſe ab Altare non habeant vitam in ſe, & tandem pereant.

Quot ſunt etiam Clerici, qui ſolius indigentes tonſuræ, vel Ordinis Subdiaconatus, aut Diaconatus, ut augeantur Beneficiis, non curant; imo reſpuunt aſcendere ad Sacerdotium, quo effrænatius ſecundum carnem vivant; & qui tamen, præ ignavia, præ faſtidio, & præ falſa humilitate, rariſſime accedunt ad Sacram Communionem, ut non arceantur a prava vivendi conſuetudine? Ecquando aberit a loco ſancto, illa abominatio deſolationis? aberit, & illud Seminarium malorum?

Si

Si optaret ſacro-ſancta Tridentina Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes, non ſolum ſpirituali affectione, ſed Sacramentali Euchariſtiæ perceptione communicarent, quoad eos ſanctiſſimi hujus Sacrificii fructus uberior proveniret. Seſſ. 22. c. 6. quanto magis optare videtur, ut hi qui ſtant aſſidue in atriis domus Dei ſui, & qui ſe Ejus obſequio manciparunt, ſæpe communicent, ut de Deo ſaginati, ſancti in dies ſint, quoniam Ipſe ſanctus eſt?

Forſan dicet aliquis Sacerdos, aut Clericus: hæc omnia vera ſunt, ſed heu! non ſum dignus ut adeo tremendum tractem Myſterium. Non es dignus? Quis dubitet? Ecquis eſt dignus? *Si haberes Angelicam puritatem, & ſancti Joannis Baptiſtæ, non eſſes dignus hoc Sacramentum ſuſcipere, nec tractare; non enim hoc debetur meritis Hominum, quod Homo conſecret, & tractet Chriſti Sacramentum, & ſumat in cibum Panem Angelorum*: a Kempis. Attamen, vult interim Dominus, qui ſua benignitate ſupplet, quod ex nobis deeſt, ut ſincero cordis affectu, & reverentia, non ex arida conſuetudine, aut

aut neceſſitate, tantæ actioni pietatem præparemus, & ut deinde adeamus cum fiducia ad thronum gratiæ; hoc vult, & præcipit Dominus Jeſus.

Tu autem, chariſſime Frater, præ humilitate accedere non vis? & interim Chriſti præceptum de obſervantia hujus Sacramenti contemnis? Interim has Ejus minas parvipendis: *niſi manducaveritis carnem Filii Hominis &c.*? Interim ſic vivere non ſatagis, ut quotidie merearis accipere? Quinimo inordinate vivis? O præclara humilitas!, imo potius, deteſtanda, & odibilis coram Deo, & Hominibus hypocryſis! O monſtruoſa humilitas!

Accedere quidem indigne, horrendum eſt judicium; ſed non accedere ex falſa humilitate, vel notabili negligentia, vel contemptu, damnabilis eſt culpa. *Beda*.

Abſit etiam, ut approbemus temeritatem periculoſam plurium Sacerdotum, qui interno corporis, animique languore voluntarie laborantes, & variarum illecebris voluptatum libenter ſervi, Corpus Chriſti febriente manu attingunt. *S. Ambr.* Profecto dolemus hos

hos Sacerdotes, qui non dijudicantes Corpus Domini, fere quotidie celebrant, non tam propter Chriſtum, quam propter nummum, turpi potius uſu, quam amore, & ſpiritu Divino; & qui adhuc cibos, vel crapulam præcedentis diei ructantes, primo diluculo conſurgunt, & Altari ſe ſiſtunt, vix lectis matutinis Horis, ſine prævia aliqua oratione; ſicque celeriter, curſim, perfunctorie omnia peragunt, ne diſtributione careant. Utinam hi tepidi, & mercenarii Sacerdotes, hoc Apoſtoli præceptum diligentius obſervarent: *probet autem ſeipſum Homo &c.* ne fiat eis menſa Domini in laqueum, in retributiones, & in ſcandalum; & ne tamdiu imbecilles, judicium tandem ſibi manducent, & bibant inſcii.

Verum, chariſſime Frater, ſi, Deo propitio, nihil tibi conſcius ſis, ſi cupiditates, vel minimas tibi dominantes refrenare contendas, quare evacuas Divinum cultum, & latriam Creatori debitam, ingratus de beneficiis? quare te privas fructibus ex Sacra Communione provenientibus, quæ ſunt peccatorum remiſſio, fomitis concupiſcen-

tiæ

tiæ mitigatio, mentis illuminatio, interior refectio, Chriſti, & Corporis Ejus myſtici incorporatio, virtutum roboratio, contra Diabolum armatio, fidei ſervitudo, ſpei elevatio, charitatis exercitatio, devotionis augmentatio, & Angelorum convitatio? *S.Bonav.* Quare, præ falſa tua humilitate, fideles e Sacra Communione arces, quos tuo exemplo compellere ad intrandnm deberes, ut ſæpe, & ferventer, celebrantium, & communicantium multitudine, impleatur domus Domini, & ſint filii ejus ſicut novellæ olivarum in circuitu Menſæ Cœleſtis?

An credis Deum magis tua humilitate glorificari, tuamque ac fidelium Animam majori pinguedine repleri, quam hoc Divino Sacrificio, & Sacramento? Es-ne humilior, quam D. Apoſtolus Andreas, qui tamen Agnum immaculatum in Altare quotidie immolabat? Es-ne humilior & prudentior quam S. Ambroſius, quam S. Thomas Aquinas, quam B. Laurentius Juſtinianus, & quam innumeri alii, qui nullo die Sacrificium Deo offerre neglexerunt; non quidem arido uſu, torpida in-

intentione, & perfunctorio modo, ſed ex impulſu Divini amoris, & diligenti præparatione? Nonne his exemplis, & aliis rationibus allatis devotatur ſapientia tua? verius dicamus; nonne propter tranſgreſſionem Dominici præcepti, propter ſcandalum, & ſterilitatem Animæ tuæ, in peccati, & mortis barathrum falſa humilitate excæcatus, te præceps detrudis?

Vae illi, qui ſuo ſenſu, hac in re pertinaciter abundat, & qui non manducans, manducantem judicat, & ſpernit! nonne audiet, & ſentiet pondus iſtorum verborum? *Si quis mundus eſt, & tamen non fecit phaſe, exterminabitur Anima illa de populis ſuis, quia Sacrificium non obtulit Domino tempor ſuo.* Num. 13.; & iſtorum? *dico vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati ſunt, & qui cœperunt ſimul omnes excuſare, guſtabit cœnam meam.* Luc. 14. Qui legit, intelligat, & timeat.

AR-

ARTICULUS V.

Exercitia ante Miſſæ celebrationem.

Monita Salutis.

P*Aratur nobis menſa Domini, in qua fecit memoriam ſuorum mirabilium, ubi divitias Divini ſui erga Homines amoris velut effudit; & in qua ipſe Sanctitatis Author ſumitur tamquam antitodum, quo liberamur a culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus præſervamur*. Trid. *Verum, unde fit, ut nos, qui Divina Myſteria toties frequentamus, ſimus infirmi, imbecilles, & dormientes multi? unde fit, ut nos, qui Panem Angelorum toties manducamus, delectemur ſiliquis porcorum, fiamus forſan, propter peccata occulta, & aliena, rei Corporis, & Sanguinis Chriſti, & ut habentes quidem ſpeciem pietatis, veritatem autem Ejus abnegantes, judicium tandem nobis manducamus, & bibamus? Heu! nimirum quia obiter, & perfunctorie opus grande gerimus, uſu potius, & turpis lucri gra-*

gratia, quam affectu ducimur, non dijudicantes Corpus Domini. Cavemus, chariſſimi Fratres, ne lumen, quod in nobis eſt, tenebræ ſint; quapropter cogitemus hæc graviſſima verba.

Grande opus! Neque Homini præparatur habitatio, ſed Deo. Pavete ad Sanctuarium meum. Maledictus, qui facit opus Dei negligenter. Sacerdotes ſancti erunt Deo ſuo, & non polluent nomen Ejus; incenſum enim, & panes Dei ſui offerunt, & ideo ſancti erunt. Probet autem ſeipſum Homo, & ſic de Pane illo edat, & de Calice bibat; qui enim manducat, & bibit indigne, judicium ſibi manducat, & bibit.

Memores etiam iſtius, quod ad nos ſpectat. Mundamini, qui fertis vaſa Domini; *ita ut nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quamvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa Sacramentali Confeſſione, ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat.* Trid. *Quinimo peccata venialia, quæ contriſtant Spiritum Sanctum, & quæ uberiorem hujus Sacramenti fructum, præpediunt, lugeamus, & ea, tamquam a facie colubri, fugere conemur.*

Hoc

Hoc Chriſtus Dominus docuit, cum Diſcipulorum pedes lavit, antequam reciperent, & manducarent Corpus Ejus. Denique, quamvis adeuntes cum fiducia ad thronum gratiæ, habeamus veſtem nuptialem; attamen; operæ pretium erit, ut actualem animi devotionem omni cura excitemus, ut guſtare, & videre poſſimus, quam ſuavis ſit Dominus.

Proderit etiam meditari ſapienter: quis ſit, qui in Sacramento venit, ad quos venit; quare; quomodo; quoties veniat? Effundamus coram illo corda noſtra: cum ſimplicibus ſermocinatio Ejus. Tum ergo quæramus in ſimplicitate cordis noſtri; & cum varietas arceat faſtidium ex crebra unius, & ejuſdem præparationis repetitione oriri ſolitum, adhibeamus, ſi ſpiritus ſpiret, breves, ſed ignitas aſpirationes, velut diverſa fercula in eadem menſa, ſed corde potius, quam ore proferendas. His ignitis ſpirationibus idemtidem per diem, & medias inter occupationes elicitis, ſæpe magis conditur pietatis opus, & ardentius inardeſcit animus, quam prolixis orationibus, & exercitiis. Da amantem, & ſentit, quod dico; Da deſi-

deſiderantem; da eſurientem; da in hac ſolitudine peregrinantem, atque ſitientem, & fontem æternæ vitæ ſuſpirantem; da talem, & ſcit quid dicam; ſi autem frigido loquor, neſcit quid loquor. S. Auguſt. *Excutiamus, Fratres chariſſimi, pulverem terrenum, & ſpiritu ferventes, corde, & animo parvuli iſtam ſequamur methodum, & praxim.*

I Intentio rectificanda.
II Chriſti paſſio memoranda.
III Amor excitandus.
IV Humilitas concipienda.
V Aſſiſtentia Sanctorum flagitanda.

Actus jaculatorii, & igniti, quos de corde expedit elicere mane ante Miſſam; inter ipſa negotia; inter confeſſiones audiendas; & inter cæteras Miniſterii functiones, implendas.

Cogita Angelum Cuſtodem, te ſic alloqui, & monere.

Ecce Magiſter adeſt, & vocat te; feſtinans deſcende, quia hodie in domo tua oportet Illum manere. Hæc eſt dies, quam fecit tibi, exultes, & læteris in ea. Ecce Sponſus venit,

exi obviam ei: veni & propera; mirabitur, & dilatabitur cor tuum. Ecce Rex tuus venit tibi, manſuetus: holocauſta medullata offeras Illi, ut domum tuam ſcopis mundatam inveniens, hanc benedictionibus dulcedinis repleat. O ſi ſcires donum Dei, & quis ſit Ille, qui venit ad te! quanto celerius properares? quanto ferventius præparares cor tuum in adventu Illius! Verum, accede, & illuminare.

Excita fidem.

O Jeſu! Tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum.* Credo; Domine, vere tu es Deus abſconditus; Tu es Chriſtus Filius Dei vivi, qui in hunc mundum veniſti, & quem paſtores, & Reges procidentes adoraverunt. Adauge fidem meam, ut te cognoſcens Jeſum Chriſtum, præparem cor meum, ac ea qua potero Te recipiam reverentia, & humilitate: præſtet fides ſupplementum ſenſuum defectui.

Deum adora.

Rex Regum, & Dominus dominantium!

tium! Dominus meus, & Deus meus! Rex meus, & Deus meus. Tu ſolus Altiſſimus, & ſubſtantia mea tamquam nihilum ante Te. Tibi Regi ſæculorum immortali, ſoli Deo, honor, & gloria. Adoro Te, ut principium, & finem; omnis terra adoret Te, & pſallat Tibi. Adorate Eum omnes Angeli ejus, &c.

Admirare.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis, qui paraſti in dulcedine tua pauperi, Deus! Quam ſuavis eſt Spiritus tuus! Caro tua vere eſt cibus, & ſanguis tuus vere eſt potus. O res mirabilis! Revera non eſt alia natio tam grandis, quæ habeat Deos appropinquantes ſibi, ſicut Tu Deus noſter ades nobis.

O dulciſſime Jeſu! Unde hoc mihi, ut Tu Dominus meus venias ad me? Quis ego ſum, Domine Deus, & quæ domus mea? Si enim Cœlum, & Cœli Cœlorum Te capere non poſſunt, quanto minus domus hæc? Quid eſt Homo, quia magnificas eum, aut filius

Hominis, quoniam viſitas eum? aut quid apponis erga eum cor tuum? Quam bonus Israel Deus!

In ſpiritu humilitatis accede ad Deum, qui humilibus dat gratiam.

Tu Rex Cœli, & Terræ, Sanctus, Sanctus, Sanctus, in cujus nomine omne genuflectitur, Tu ad me venis, qui pulvis ſum, & cinis? Tu me invitas pauperem, ſervum, & humilem? Quis audivit umquam tale?

Tu candor lucis æternæ, Tu ad me venis? Ad me, qui apponens iniquitatem ſuper iniquitatem, millies te mihimetipſi crucifixi? Confuſio faciei meæ cooperit me.

Exi a me, Domine, quia peccator ſum; vere non ſum dignus ut intres ſub tectum meum; quinimo non ſum dignus vocari filius tuus, quia peccavi in Cœlum, & coram te; gratiam tuam, tuumque Sacramentum in vacuum recipiens, & ſervire te faciens iniquitatibus meis.

Exi ergo a me, Domine. Verum ſi propter nimiam charitatem tuam, deſide-

deſiderio deſideres intrare in cor meum; tu Domine, qui ornaſti Cœlos, fac cor meum immaculatum, ut non confundar; aſpice in me, & miſerere mei, o Deus miſericordia mea!

Accede ad Dominum cum tremore.

Hortaris nos, o Jeſu, ut frequenter comedamus panem, & bibamus vinum, quod miſcuiſti nobis; ſed viciſſim tuæ ſeveritatis exempla me absterrent. Nonne metuere debeo, ne cum Oza, & Bethzamitibus peream ad contactum, & conſpectum arcæ ſanctiſſimi tui Corporis? Timeo ne non habeam veſtem nuptialem, & ne ea exutus, mittar in tenebras exteriores. Ecquid ergo faciam miſer? ſi me elongaverim a te, peribo; ſi indigne manducaverim, & biberim, judicium mihi manducabo, & bibam; quid faciam? undique mihi ſunt anguſtiæ, & quid eligam, ignoro.

Chariſſime in Chriſto Frater, ſpera in Deo, gaude in Jeſu tuo, qui non venit vocare juſtos, ſed peccatores; vocavit ad cœnam magnam pauperes, ac debiles, cæ-

cos, & claudos, hos compulit intrare; ille eſt Jeſus. Modicæ fidei, quare dubitas? nonne bonitas Ejus præſtabilis eſt ſuper malitia tua? Surge igitur, & veni, tu qui laboras, & onoratus es, Ille reficiet te. Ecce tibi panis Cœli adverſus omnes, qui tribulant te; vere trepidas timore, ubi non eſt timor; accede cum fiducia; culpæ quotidianæ, quas Ille permittit, ut ſis fervens, & humilis corde, non debent te abſterrere; præſertim ſi abſit affectus, & adſit vincendi conatus. Surge velociter; grandis enim tibi reſtat via; comede, ut in fortitudine cibi illius ambules uſque ad montem Dei; hoc cibo confortatus, ab inimicis ſalvus eris, & vives in æternum. O verba bona! o verba conſolatoria!

Lætatus ſum in his, quæ dicta ſunt mihi: quare triſtis es Anima mea, & quare conturbas me? Nonne audiſti vocem dilecti tui pulſantis? annon te ad ſe ſuaviter trahit? quid times? O Jeſu! quis intelligit miſericordias tuas? quis ſimilis tibi?

Nunc ſcio, quia areret cor meum, & prævaleret inimicus meus adverſus me, ſi oblivіſcerer comedere panem meum:

meum: igitur introibo ad Altare tuum, quoties, te propitio, nihil mihi conſcius ero.

O Jeſu, refugium meum! ad quem hirem? Tu ſolus verba vitæ æternæ habes; Tu ſolus conſolaris nos in omni tribulatione noſtra. Unus ergo ſit dolor meus, hac eſca privari. *S.Chryſ.*

Fiducialiter agam in te, & non timebo, o Salvator mi! Tu es ſpes mea, Tu es vita Animæ meæ; beatus Homo qui ſperat in Te!

Accede ad Dominum in animo contrito.

Infelix ego Homo! Tibi ſoli peccavi. Quid vilius? Quinimo iniquitates meæ multiplicatæ ſunt ſuper capillos capitis mei. Væ mihi! Cum eſſem notus tuus, dulces tecum capiens cibos, magnificavi ſuper Te ſupplantationem, nec cognovi tempus viſitationis meæ; ego nequam fui, quia Tu bonus: quid deteſtabilius? Quis ergo dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte?

Doleo, Domine, quia peccavi nimis in vita mea; doleo de peccatis, quia bonus es Tu, & quia non Deus volens iniquitatem Tu es; doleo propter Te, o dilecte mi; ſed quia parum doleo maxime doleo: doleam vehementius. Miſerere mei, Deus, quoniam in Te confidit Anima mea; ab occultis meis munda me, Domine, & ab alienis parce ſervo tuo; & quamvis, ut confido, jam mundatus ſim, amplius lava me ab iniquitate mea, ut introire identidem poſſim ad Altare tuum, ubi, ut confido, renovabis juventutem meam: ne confundas me ab expectatione mea.

Nolo amplius peccare, etiamſi oportuerit me millies mori. Deducat me, ac teneat dextera tua; Domine Jeſu, diffidam mihi, & fidam in Te, qui cognoſcens figmentum noſtrum, das fortitudinem plebi tuæ.

Dilige Dominum Jeſum, qui cum dilexiſſet te, in finem dilexit te.

O dulciſſime Jeſu! deliciæ tuæ ſunt eſſe cum filiis Hominum! Sacramentum hoc inſtituiſti ut cum illis eſſes uſque ad

ad conſumationem ſæculi! O Jeſu! Tu me amanter invitas ad tuum Sacramentum, ut manducans hunc panem, qui confirmat cor Hominis, & bibens illud vinum germinans virgines, maneam in Te, & Tu in me, ac vivam in æternum! Dulcis amor! quis non diligat Te, o totus deſiderabilis? Anathema illi, qui non amat te, o totus amor, o totus amabilis!

O ignis, qui ſemper ardes, & numquam extingueris, accende cor meum. O amor! da ut Anima mea liquefiat tui amoris igne. O Jeſu, amor mi, pone me, ut ſignaculum ſuper cor tuum, ut ſignaculum ſuper brachium tuum, quia fortis eſt ut mors, dilectio. Diligo Te, o dilecte mi, ex toto corde meo, ex tota Anima mea, & ex totis viribus meis; diligo Te, a fortitudo, mea, o Jeſu, quia es totus amabilis, & quia prior dilexiſti me moriatur cor meum, ſi non vivat amore tui.

Ecce voluntarie ſacrifico tibi, & præbeo cor meum; omnia mea, tua ſunt; ſis Tu dilectus meus mihi, & ego Tibi. Quid mihi hac mutua dilectione

charius? Quid mihi ſuavius?

O Deus charitas! O vita Animæ meæ! Diligam Te, non verbo tantum & lingua, ſed opere, & veritate. Idcirco paratus ſum, & non ſum turbatus, ut cuſtodiam judicia juſtitiæ tuæ, & Animam meam ponere pro Te.

O amantiſſime Jeſu! Utinam nec vita, nec mors ſeparent me a charitate tua! Diligo etiam proximum meum, ſicut meipſum; diligo & inimicos meos propter Te: ne ſtatuas illis ullum peccatum.

Ardenter deſidera, quem diligit Anima tua.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupiſcit, & deficit Anima mea in atria tua: in Te, Rex meus, & Deus meus, in Te exultant cor meum, & caro mea. O panis Angelorum! Quo ſæpius edo te, eo ardentius eſurio. Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum; ita deſiderat Anima mea ad te, Deus; ita ſitit in te Anima mea, o deſideratus cunctis gentibus!

Quid

Quid mihi eſt in Cœlo, & a te quid volui ſuper terram? O Deus cordis mei, o centrum Animæ meæ! Quam bonum eſt adhærere tibi Deo meo! Cætera vanitas, & afflictio ſpiritus. Veni ergo, & noli tardare, o requies mea, o dulcis hoſpes Animæ meæ: Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi; ſed apud te eſt fons vitæ: veni, o Jeſu, ut hauriens ego in gaudio de fontibus tuis aquam ſalientem in vitam æternam, non ſitiam in æternum.

O Jeſu, fructus benedictus ventris Virginis Mariæ! in toto corde meo exquiſivi Te; veni, veni, dilecte mi; veni, & jam me nemo deſpiciat.

O Jeſu, Pater Orphanorum, judex viduarum, & defenſor vitæ meæ, vide afflictionem meam, quoniam circumdederunt me mala, quorum non eſt numerus. Veni Domine Jeſu, ſalva de ore leonis, & de neceſſitatibus Animam meam; ſi tu Deus pro me, quis contra me?

Ecquando conſolaberis me, o Deus totius conſolationis, & convertes planctum meum in gaudium mihi? Si moram feceris, expectans expectabo te qui-

quidem Dominum meum; ſed tandem urgebo meipſe, ut Te inveniam; & teneam, quem diligit Anima mea; tunc plenius gaudebo, & exultabo in Te Jeſu meo. Exurge ergo Chriſte, adjuva me; Anima mea exultabit in Te, & delectabitur ſuper Te ſalutari meo; plenum erit gaudium meum. Veni, refugium meum, veni; paratum cor meum, Deus; aut ſaltem, o Jeſu, qui ſanctificaſti tabernaculum tuum, præpara Ipſe cor meum; præparationem cordis mei audiet auris tua, & mirificabis miſericordias tuas, quæ a ſæculo ſunt.

CONSIDERATIONES UTILES.

Die Dominica.

Conſidera Chriſtum ut Regem.

O Rex gentium, & deſideratus earum, Tu ſolus es dignus accipere Divinitatem, & honorem.

O Rex meus, & Deus meus! bonorum meorum non indiges, & tamen

men deſiderio deſideras ut Paſcha novorum manducem. Eja ergo, o Rex pacifice, procede, & regna; dominare in medio inimicorum tuorum. Adveniat Regnum tuum, o Princeps pacis!

Nonne tibi ſubjecta erit Anima mea? Imo, o Rex Regum, obediens ero tibi uſque ad mortem; da, quod jubes, & jube, quod vis.

FERIA II.

Conſidera Chriſtum ut Patrem.

O Abba Pater! Tu vides quomodo miſereatur pater filiorum ſuorum. Nemo tam pater, quam Tu; manus tuæ fecerunt, & plaſmaverunt me; redemiſti me in ſanguine tuo, & cibas me ex adipe frumenti, nempe corpore, & ſanguine tuo: grandis miſericordia!

O Pater miſericordiarum, qui non vis mortem peccatoris, ſed ut magis convertatur, & vivat: veni; ſed veniat tecum ſuper me miſericordia tua, ut repletus adipe, & pinguedine corporis tui, electorum frumenti, Te Pa-

trem

trem meum honorificare, & tamquam filius ſapiens Te lætificare poſſim. Quid amplius a filio pater exoptet?

FERIA III.

Conſidera Chriſtum ut Magiſtrum.

O Jeſu, via, veritas, & vita: o Jeſu, veni in cor meum; bonitatem, & diſciplinam, & ſcientiam doce me; loquere ad cor meum cum intraveris ſub tectum meum; audiam quid loquaris in me Dominus meus; eloquia tua, eloquia caſta; ignitum eloquium tuum vehementer; quidni ſervus tuus diligat illud? Nonne illud eſt ſuper mel ori meo? Interim, o Præceptor, ecce ſto ſecus pedes tuos, audiens verbum tuum; da ſervo tuo cor docile, ut cuſtodiam ſermones tuos, &c.

FERIA IV.

Conſidera Chriſtum ut Medicum.

O Jeſu, vere languores noſtros tuo livore ſanaſti; ego ſum infirmus ille

ille, ad quem ſanandum de Cœlo deſcendiſti; ecce languet tepida Anima mea; ecce jacet in domo mea paralyticus animus meus; ſana Animam meam, quia peccavi tibi.

Ecce, quem amas infirmatur: deſcende priuſquam moriar; non eſt opus valentibus medicus, ſed male habentibus; veni ergo, & dic Animæ meæ: ſalus tua Ego ſum. O pie Samaritane, infunde vulneribus meis vinum contritionis, & oleum miſericordiæ.

O lux vera, quæ illuminas omnem Hominem, miſerere mei; fac Domine ut videam.

O Jeſu, ſalus mea! ecce me lepro- ſum; ſed ſi vis, potes me mundare; dic ergo: *mundare*; vivet Anima mea, & laudabit Te.

O Jeſu! ſi ſolummodo pertranſiens curabas omnes; ſi umbra Petri curabat infirmos; nonne ego confidere debeo, quia intrante Te ſub tectum meum, & in me inhabitante cum plenitudine Divinitatis, ſanabor ab infirmitate mea, quamvis ſit ad mortem. Adauge fidem meam, ut fides mea me ſalvum faciat.

Veni

Veni ergo, Deus ſalutis meæ; jam imperante te morbis meis, derelinquet me febris ſuperbiæ, iracundiæ, teporis; exultabit cor meum in Te ſalutari meo.

Verum, ne quid deterius contingat mihi, da, ut poſtquam ſanus factus fuero, non amplius peccem. Væ mihi! quam vilis fierem iterans vias meas? Heu! heu! hoc periclitor; operi manuum tuarum porrige dexteram.

FERIA V.

Conſidera Chriſtum ut Paſtorem.

O Jeſu, paſtor bone, qui cognoſcis oves tuas, & pro illis Animam tuam poſuiſti, eaſque in gremio cordis tui pinguedine tua reples, quære ſervum tuum; erravi ſicut ovis, quæ periit; video lupum venientem, & jamjam me rapientem. Eja ergo, veni defenſor vitæ meæ, propera; rege me, & nihil mihi deerit in loco paſcuæ, in circuitu menſæ tuæ, ubi me collocaſti. Salva a cornibus unicornium humilitatem meam; cuſtodi

me

me Domine, ut pupilllam oculi; dulciſſime protector mi! O Jeſu, Tu es refugium meum in hac terra deſerta, invia, & inaquoſa. Jacto ſuper Te omnem curam meam; contendam ego ſemper ſequi viam arctam, & bonam, per quam ambulem, & Tu Dux meus, propter nomen tuum deduces me, & enutries me; ſub tegmine alarum tuarum ſperabo, donec adducas me ad paſcua vitæ æternæ.

FERIA VI.

Conſidera Chriſtum ut Redemptorem.

O Jeſu, Redemptor piiſſime! dilexiſti me, tradidiſti Te ipſum pro me, & lavaſti me in ſanguine tuo, ut me redimeres ab omni iniquitate: mirabilis miſericordia!

O Agne immaculate! non ſolum redemiſti me pretioſo ſanguine tuo; ſed etiam hunc ſanguinem tradidiſti mihi bibendum, ut amplius lavarer ab iniquitatibus meis, & ut ſuper nivem dealbatus, jam in hoc deſerto, torrente voluptatis potarer, & mun-

& mundus corde, Te viderem in Cœlo. O magnum pietatis Sacramentum!

O Redemptor clementiſſime, redime me, & miſerere mei; vides quia non eſt, qui redimat, neque qui ſalvum faciat; ſed apud Te, Domine Jeſu, miſericordia, apud Te eſt copioſa redemptio; proba me, & ſcito cor meum, & ſi via iniquitatis in me eſt, lava me in ſanguine tuo, antequam accedam ad Altare tuum, ne bibens indigne ſanguinem tuum, bibam judicium meum. Nefandum ſcelus! bonum mihi eſſet ſi natus non fuiſſem. O Jeſu, dilecte, candide, rubicunde, admitte me propitius intrantem in ſancta Sanctorum per ſanguinem tuum; calicem ſalutaris accipiam, nomen tuum invocabo, & ſalvus ero.

SABBATO.

Conſidera Chriſtum ut Sponſum.

O Sponſe ſanguinum! ſponſa me tibi hodie in miſericordia, & miſerationibus.

O Jeſu amator, ſpecioſe præ filiis Hominum! Trahe me poſt te funiculis charitatis tuæ. O Je-

O Jeſu, zelator Animarum; Deus meus, ignis conſumens, qui facis Angelos tuos ſpiritus, & Miniſtros tuos ignem urentem, veni, ure renes meos, & cor meum; ignem veniſti mittere in terram, & quid vis niſi ut accendatur?

Veni, o Sponſe mi, veni, quia amore langueo; ecce aret cor meum, refrigeſcit charitas mea; idcirco ecce venio obviam Tibi, ut veniente Te, o dilecte mi, ardens ſit cor meum, & liquefiat tui amoris igne.

Veni, Domine Jeſu; & ſicut igne examinatur, & probatur argentum, ita amoris tui igne examina cor meum, ut non inveniatur in me iniquitas. Amo te, mi Jeſu; & ſi adjuveris me, Deus ſalutaris meus, aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem.

Specta fines, ad quos, ex vi inſtitutionis, Sacrificium, adeoque Sacramentum offerri debet.

I. *Eſt latreuticum, ſeu holocauſtum offerendum Deo iu agnitionem ſupremi Ejus dominii, & tamquam ſummus cultus ſupremæ Ejus majeſtati debitus.*

O Pater æterne, ex quo, per quem, in

in quo ſunt omnia, & cujus Filius, non propriam quærens gloriam, tradidit ſemetipſum oblationem, & hoſtiam Tibi, in odorem ſuavitatis; ego quoque, quemadmodum ille fecit, ita & faciens, immolo tibi hodie Sacrificium laudis, & reddo Tibi Altiſſimo vota mea. Tu es Dominus Altiſſimus ſuper omnem terram; vitæ, & mortis poteſtatem habes; in Te vivo, moveor, & ſum; præbeo Tibi cor meum in ſempiternum, & rationabile obſequium. Servus tuus ſum ego; eligo Te hodie in hoc Sacrificio in Regem, & Deum meum, qui facis mirabilia magna ſolus; in manus tuas commendo ſpiritum meum; quod bonum in oculis tuis eſt, facias ſemper.

II. *Eſt Euchariſticum, ſeu pacificum, offerendum Deo in gratiarum actionem pro innumeris Ejus beneficiis.*

Deus miſericors, & patiens, ſic dilexiſti mundum, ut Filium tuum Unigenitum dares; proprio Filio tuo non peperciſti, & cum Illo omnia nobis donaſti; donaſti ſiquidem Filium, qui non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem Deo; formam ſervi accipiens ſe-

ſemetipſum exinanivit, factus pro me obediens uſque ad mortem, mortem autem Crucis; & qui pridie quam pateretur, dedit mihi corpus, & ſanguinem, ut heres quidem Tui, coheres Illius eſſem. Mirabilis Deus! Benedictus in donis ſuis Pater miſericordiarum!

Benedic ergo Anima mea Dominum, & omnia quæ intra me ſunt nomini ſancto Ejus. Verum, o Pater æterne, quid retribuam Tibi pro omnibus, quæ retribuiſti mihi? Quid? ecce calicem ſalutaris accipiam, & nomen tuum invocabo. Dediſti mihi Unigenitum tuum, & cum Eo, omnia mihi donaſti: ego quoque, in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis, creationis, redemptionis, vocationis, conſervationis, gubernationis, &c. offeram Tibi hunc dilectum Filium, in quo Tibi bene complaces, & cum Illo, cor meum.

III. *Eſt propitiatorium, offerendum Deo in propitiationem peccatorum.*

O Pater miſericordiarũ! tibi ſoli peccavi! Hei mihi! iniquitates meæ ſupergreſſæ ſunt caput meum; ſed habeo apud Te Advoca-

vocatum Jeſum Chriſtum, qui factus eſt propitiatio pro peccatis meis; reconciliavit me Tibi in ſanguine ſuo. Reſpice ergo in faciem Chriſti tui, qui peccata mea portavit in corpore ſuo ſuper lignum; quamvis iratus fueris, miſericordiæ recordaberis, & propitius eris mihi peccatori. Quapropter, copioſam Ejus redemptionem offero Tibi in hac Miſſa, in qua idem Chriſtus incruenter immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſeipſum cruenter obtulit. *Trid.*

IV. *Eſt impetratorium, offerendum Deo ad impetranda bona Animæ, & corporis, & avertenda quæcumque mala; idque pro nobismetipſis, amicis, & inimicis, juſtis, & peccatoribus, vivis, & defunctis.*

O Pater amantiſſime, cujus voluntas ſanctificatio mea, memento hujus, quod ſuggerit Filius tuus: *ſi quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis*; ecce nomen, Ejus, *Jeſus*, qui propoſito ſibi gaudio, ſuſtinuit crucem; ecce nomen, in quo oportet me ſalvum fieri: hic eſt Filius tuus dilectus; igitur propter gloriam nominis Ejus,

Ejus, propter Ejus merita infiniti valoris, da mihi cor contritum, & humiliatum; da mihi hanc charitatem, quæ operit multitudinem peccatorum; concede mihi, ut ſim paſtor juxta cor tuum, fidelis diſpenſator myſteriorum tuorum; ut ſim mitis, & humilis, & quæ placita ſunt Tibi faciam ſemper, ut cum timore, & tremore ſalutem meam operer, ut inhabitem in domo tua omnibus diebus vitæ meæ &c.

Operæ pretium eſt, ut tibi præfigas unum finem particularem; ſcilicet, vel extirpationem illius vitii, quo laboras, & quod aliorum eſt origo; vel aſſecutionem illius virtutis, cujus præcipue eges.

V. *Quia hoc myſterium inſtitutum eſt a Chriſto in memoriam paſſionis ſuæ, perutile eſt, Deoque gratiſſimum, ſpeciali directione intentionis, illud offerre in memoriam, & venerationem paſſionis Dominicæ.*

Denique, quia omnis noſtra diligentia, & omnis præparatio, minor eſt quam ut tantis myſteriis ſufficiens eſſe queat; merito opem, a Deo, a Beata Virgine, Angelo tutelari, SS. Patronis, & Cœlitibus omnibus, ſubſidiumque poſtula.

I. *Ita-*

I. *Itaque, roga Deum per merita Filii, & omnium Sanctorum, ut gratiam tibi præſtet digne celebrandi Miſſam, & ſuſcipiendi hoc Sacramentum.*

II. *Repræſentatis Chriſto peccatis, imperfectionibus, omnibuſque neceſſitatibus tuis; per merita paſſionis, & ſanguinis Ejus, pete veniam, & pie celebrandi, ac communicandi gratiam.*

III. *Ad Spiritum Sanctum humiliter convertere, ut donis ſuis, Chriſto Jeſu dignum in te præparet habitaculum, ſicut fecit in Virgine Deipara.*

IV. *Implora opem Sanctorum, ut tibi gratiam ſanctæ Communionis impetrent.*

O Sancti Dei omnes, per Eum vos rogo, quem facie ad faciem, nos autem hic per ſpeculum videmus, & velatum in hoc Sacramento ſuſcipimus, ſuccurrite mihi, quæſo, veſtris precibus apud Deum, ut ſic Illum nunc in Sacramento poſſim recipere, ut aliquando Eum in propria ſpecie vobiſcum merear videre.

Tu præcipue, o ſacratiſſima Virgo Maria, cujus illam humilitatem reſpexit Deus, ex qua beatam te dicent omnes generationes, & fecit tibi magna,

gna, qui potens eſt; diſcam a te, & a Filio tuo, qui humilibus dat gratiam, eſſe mitis, & humilis corde, ut magnificet Anima mea Dominum, & exultet Spiritus meus in Deo ſalutari meo.

O Maria Virgo, quæ Spiritu Sancto cooperante, gratia plena, Deum, & Hominem puriſſimis viſceribus concipere, & portare meruiſti, impetra mihi, quæſo, gratiam Spiritus Sancti per amorem Filii tui, ut & ego Eum digne in hoc Sacramento excipere, & portare valeam.

Adſis, o Angele Cuſtos, & clientem tuum pio ductu dirige, ut panem illum Angelorum, Dominum cœli, & terræ decenter excipiam.

O Patroni mei, aulici Dei, ſuccurrite, & Domino veſtro hoſpitium cordis mei congruenter adornate.

V. *Offer Regi tuo venienti humilitatem, & ſanctitatem Virginis Matris Mariæ, fervorem, & devotionem omnium Sanctorum, ut illorum merita ſuppleant quicquid humana tua non valet infirmitas.*

Aſcende ad Altare tanquam ad Cal-

variæ locum, ubi Jeſu Chriſti confixus Cruci, crucifigas carnem tuam cum vitiis, & concupiſcentiis; & ſic Ejus mortem efficacius annuntiabis, donec veniat. Omnem curam, & diligentiam in eo ponas ut quam maxima fieri poteſt cordis munditia, atque exteriori pietatis ſpecie, hoc Sacrificium peragatur, ut monet Trid. ita ut, qui viderint te Miniſtrum Altaris, Dominum ipſum venerentur. S.Ambr. *& ad rerum, quæ in Sacrificio latent, contemplationem excitentur.* Trid. *Memineris ergo iſtius, quod ſcriptum eſt:* ignis in Altari ſemper ardebit, quem nutriet Sacerdos, ſubjiciens ligna mane per ſingulos dies. *Lev.* 7. *Ignis ille non eſt alius, niſi ille quem Chriſtus, ſecundum ordinem Melchiſedech, venit mittere in terram. Sit perpetuus iſte ignis in corde tuo, & quem nutries piis ac crebris affectibus. Erumpat in adſtantes Divinus ille ignis, ut omnes amore Chriſti inflammentur. Cogita quo animi fervore S. Martinus, Sanctus Philippus Nerius, S. Ignatius, & alii, Divina tractabant myſteria; time ne diviniſſimum hoc opus, adeo negligenter faciens, maledicaris.*

A R-

ARTICULUS VI.

Exercitia poſt Miſſam, & Communionem.

Monita Salutis.

PEracta Miſſa, & Communione, cave ne tanto hoſpiti, qui viſitavit te oriens ex alto, mox tergum obvertas, ad ludibria, & inania te convertens, immemor beneficii, non curans cum Eo pauliſper converſari. Quid eſt hoc? Niſi vilipendere hoſpitem, imo etiam graviter offendere, delicias Ejus reſpuere, & ſcandalizare puſillos. Nonne ſacrilegium eſt, linguam tuam tremendis tractantem myſteriis, tali ſanguine purpuratam, factam aureum gladium, ad ſcurrilia transferre? S. Chyſ. *Ac proinde, nonne hoc eſt hujus Divini hoſpitis ſe indignum præbere deliciis? Ingratitudo enim, eſt ventus urens, gratiarum fontem exſiccans.* S.Ber.

Oportet ut non ſolum præpares te ad devotionem ante Communionem, ſed ut etiam te ſollicite conſerves in ea poſt Sa-

cramenti perceptionem: nec minor cuſtodia poſt exigitur, quam devota præparatio prius; nam bona poſtmodum cuſtodia, optima iterum eſt præparatio ad majorem gratiam; ex eo quippe redditur quis valde indiſpoſitus, ſi ſtatim fuerit ad exteriora nimis effuſus. Imit. Chr.

Quid ergo ſic properas? quid quæris præter Deum tuum? Plus Ille te docebit, quam omnes libri, plus delectabit, quam omnes amici; plura præſtabit commoda, quam omnes mundi artes, opes, ſcientiæ &c. Ex Illo ſiquidem audies arcana, quæ non licet Homini loqui. Sanctæ Thereſiæ a Jeſu, id expertæ, credito.

Igitur ne defrauderis a die bono, & particula boni diei non prætereat te; duc tantum hoſpitem in cubiculum interius, ideſt cor tuum: cave a multiloquio; mane hic ſecreto, & fruere ſuaviſſimo hoſpite tuo; ipſum enim habes, quem totus mundus tibi auferre non poteſt. Delectare tunc in Domino; vaca, & vide, quoniam eſt Dominus; exalta magnitudinem Ejus, guſta ſaporis Ejus dulcedinem; & licet pulvis ſis, & cinis, loquere ad Dominum tuum; loquere fiducialiter ad Eum, ſicut ſolet amicus ad amicum loqui;

qui; fruere ſine ſtrepitu loquentis intus veritatis, ſorbearis in illo ſilentio. S. Aug. *Tribulationem tuam ante Ipſum pronuntia, & effunde coram Illo cor tuum; pete, & accipies; hauri tunc ex Dominico fonte aquam ſalientem in vitam æternam, & ſcientiam ſalutis; ac gloriam illi dans, indue novum Hominem, ſentiens in te, quod & in Chriſto Jeſu; & tanquam leo ignem ſpirans ab hac menſa recede, factus Diabolo terribilis.* S. Chryſ.

MEDITATIONES.

POST MISSAM.

I. QUis eſt ille qui venit ad me?
II. Ad quem venit?
III. Cur venit?
IV. Quomodo venit?
V. Quid a me tantus hoſpes requirit?
VI. Quid hactenus propter Ejus amorem feci?
VII. Quid nunc volo facere?

VIII. Volo illud ſincere?

IX. Quid facere debeo ut promiſſis ſtem?

Aliæ.

I. Amplexus?

II. Beneficium ponderandum.

III. Admirari.

IV. Gratiarum actionis imparem ſe fateri.

V. Patri Filium pro gratiis offerre, & ſe utrique.

VI. Gratiam Ejus petere.

VII. Neceſſitates aperire.

VIII. Proponere.

IX. Media propoſito efficaci congrua inquirere, & ſtrenue exequi, ut inde vera & ſincera cognoſcatur voluntas.

Amplexus.

Inveni quem diligit Anima mea; tenui Eum nec dimittam, ut fiducialiter dicere queam: vivo ego; jam non ego: vivit vero in me Chriſtus.

Nunc, o Jeſu requies mea, nunc dimit-

dimittis ſervum tuum in pace, quia viderunt oculi mei ſalutare tuum; in Te nunc deficit Anima mea; in Te nunc exultat cor meum. Verum, quis mihi det, o Deus cordis mei, ut in amplexu tuo, & in oſculo pacis lætus moriar?

Admirare.

O Jeſu! o ſancte, innocens, impollute, a peccatoribus ſegregate, cœlis excelſior! Tu veniſti ad me? In me, malevolam animam, intraſti? quis loquetur potentiam, & miſericordiam tuam? Ecquid tibi Domine, Rex gloriæ, cum hoc fœtido ſterquilinio? *Gerſon.*

O Jeſu mi! Quam admirabile eſt nomen tuum in univerſa terra!

Venite, audite omnes qui timetis Deum, & narrabo quanta fecit Animæ meæ: ſuſcepi miſericordiam Dei mei in medio templi Ejus; quinimo, ipſum Angelorum Dominum, ipſumque gratiarum fontem, in medio cordis mei ſuſcepi. Stupendum beneficium! Annuntiate hoc in univerſa terra, ut omnis ſpiritus laudet Dominum meum.

Adora.

Dominus meus, & Deus meus! O Altiſſime ſuper omnem terram, mortificans, & vivificans, deducens ad inferos, & reducens! adoro Te; Tu enim ſolus es dignus accipere virtutem, & Divinitatem, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem; unde omnia oſſa mea dicent: Domine quis ſimilis Tibi?

Magnus Dominus, & laudabilis nimis! Adorate Eum omnes Angeli Ejus, &c.

Gratias age.

Quid retribuam Tibi, Domine Jeſu, pro omnibus, quæ retribuiſti mihi, & præſertim hodie? Sollicitus mei, dediſti mihi corpus tuum in cibum, & ſanguinem tuum in potum, & utrumque in pignus futuræ gloriæ. O ſacrum convivium!

Jam miſericordia tua ſubſequetur me omnibus diebus vitæ meæ, ut inhabitem in domo tua in longitudinem dierum. Ideo exultabunt labia

mea cum cantavero Tibi, & Anima mea, quam redemiſti. Sed & lingua mea, tota die meditabitur juſtitiam tuam, cum confuſi, & reveriti fuerint, qui quærunt mala mihi. Repleatur os meum laude, ut cantem tota die gloriam tuam.

Magnificat Anima mea Dominum, & exultet ſpiritus meus in Deo ſalutari meo.

Benedic Anima mea Domino, & omnia quæ intra me ſunt, nomini ſancto Ejus. Noli, Anima mea, noli oblivifci omnes retributiones Ejus, qui viſitavit te, & fecit tibi redemptionem, ſanans infirmitates tuas. Laudate Deum meum omnes gentes, quoniam confirmata eſt ſuper me miſericordia Ejus. Laudate Eum omnes Angeli Ejus, &c.

Offer Deo Patri Filium.

O Pater æterne, Pater miſericordiarum, qui ſic dilexiſti me, ut Unigenitum tuum mihi dares in pretium, & in cibum; cum Eo omnia mihi donaſti; reſpice in faciem Chriſti tui

in quo Tibi bene complacuiſti. Hunc ego dilectum Filium, & cum Eo cor meum retribuo Tibi pro his, quæ hodie retribuiſti mihi: complaceas Tibi Pater hodie in Illo; ac per Eum, indignationem tuam averte a me.

Ecce mediator Dei, & Hominum, Chriſtus Jeſus, Advocatus, & Pontifex, qui interpellat pro me. Hunc ego offero Tibi; Ipſum, inquam, qui peccatum non fecit, ſed tulit peccata mundi, & languores noſtros ſuo livore ſanavit.

Igitur, ſuſcipe, o ſancte Pater, ſanctam hanc, & immaculatam Hoſtiam Filii tui, in laudem, & gloriam nominis tui, in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis tuis in me collatis, in expiationem quoque peccatorum meorum, & in ſupplementum omnium defectuum meorum.

Dilige Jeſum qui prior dilexit te.

Deus miſericors, patiens, & multæ miſericordiæ, & verax, qui das eſcam timentibus Te; jam vere diligo Te, fortitudo mea, quem inveni, & teneo.

neo. Quis mihi hoc tribuat, ut jugiter diligam Te, qui ultra quam facere debueras, feciſti? Pereat cor meum, ſi deſinat amare Te, qui ſemper, & ineffabiliter amaſti me.

O Domine Jeſu! o dilecte mi! quid me vis facere ut placeam Tibi omnibus diebus vitæ meæ? Doce me facere voluntatem tuam, abnegare me ipſum, & adhærere Tibi. O quam bonum mihi illud erit!

O Jeſu! o amor mi! da ut diligam Te in toto corde meo; nihil aliud poſco; ſcio enim quoniam diligentibus Te, omnia cooperantur in bonum; & licet pauper ſim, & inops, laudabo nomen tuum, & tamquam nihil habens, omnia poſſidebo; Tu es Deus meus, & omnia.

Offer teipſum Chriſto, qui ſe tibi tam amanter offerre dignatus eſt.

Suſcipe, Domine, univerſam libertatem meam; accipe memoriam, intellectum, atque voluntatem omnem; quidquid habeo, vel poſſideo, mihi largitus es; id Tibi totum reſtituo, ac

tuæ prorſus voluntati trado gubernandum; amorem Tui ſolum cum gratia tua mihi dones, & dives ſum ſatis, nec quicquam ultra poſcam. *S. Ignat. Loy.*

Spera in Deo ſalutari tuo: theſaurum infinitum opum cœleſtium, & ipſum gratiæ fontem hic habes: avide pete quantumvis; pete veniam peccatorum, ac virtutes Chriſtiano Homine, & tua potiſſimum vocatione dignas; confide, & fides tua te ſalvum faciet.

O clementiſſime Salvator! Quid mihi nunc denegabis, poſtquam temetipſum tradidiſti mihi in cibum, & potum, & in pignus futuræ gloriæ? O quanta erit fiducia mea, cui cognita eſt tanta pietas tua! Igitur miſerere mei ſecundum magnam miſericordiam tuam; ſi iniquitates obſervaveris, Domine, Domine quis ſuſtinebit? Quis accedere ad Altare tuum audebit? Ab occultis meis munda me, Domine, ab alienis parce ſervo tuo, & ignorantias meas ne memineris; parce mihi, ſi ea qua par erat præparatione, & animi devotione non tractavi hoc Myſterium ipſis Angelis tremendum.

O Je-

O Jeſu, lux vera, quæ illuminas omnem Hominem venientem in hunc mundum, da Domine ut videam, o lumen oculorum meorum, ut ſciam quid deſit mihi. Noverim Te, noverim me, ut exaltem Te, & humiliem me.

O Jeſu, qui cum in forma Dei eſſes, temetipſum exinanivisti, formam ſervi accipiens; & qui in hoc Sacramento enutriens & exaltans filios, Te ſperni a multis, & conculcari a canibus ſinis, diſcam a Te eſſe humilis corde; da ut abominer vel minima ſuperbiæ ſigna.

O Jeſu, qui factus es obediens uſque ad mortem, & qui in hoc Sacramento obediiſti voci Hominis, da ut cibus meus ſit facere voluntatem tuam, & obedire Præpoſitis meis propter Te. Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei, da quod jubes, & jube quod vis.

O Jeſu Rex Regum, qui cum dives eſſes, propter me egenus factus es, non habens diverſorium, nec ubi caput reclinares.

O Jeſu! qui cum plenitudine Divini-

vinitatis habitas in templis pauperibus, tanquam mortuus a corde. O Jeſu, qui pauperum deſiderium exaudire ſoles, inclina cor meum in teſtimonia tua, & non in avaritiam, ut delecter in via teſtimoniorum tuorum, ſicut in omnibus divitiis. O Jeſu, Tu theſaurus meus es, in Te unico fixum ſit cor meum, nec divitias, nec paupertatem dederis mihi, ſed tantum victui meo tribue neceſſaria, ut habens alimenta, & quibus tegar, his contentus ſim. Quid amplius exoptet Anima mea?

O Agne ſine macula! O Jeſu fili Mariæ Virginis, qui paſceris inter lilia, qui mihi dediſti hodie illud vinum germinans Virgines, cor mundum crea in me; Tu ſcis quia non poſſum eſſe continens, niſi Tu Deus dederis mihi. Verum quamvis Angelus Satanæ me colaphizet, ſufficit mihi gratia tua. Da ergo ut ſim, ſicut Angeli tui in cœlo, ſollicitus tantum de iis, quæ Domini mei ſunt; ut Anima mea, tota pulchra, ſine macula, & ruga, audire tandem mereatur: *veni, veni de libano, ſoror mea, ſponſa; veni, coronaberis.* O Je-

O Jeſu, qui ſitiens, felle, & aceto potatus es; & qui omnis ſaporis ſuavitatem in hac menſa paraſti mihi, aufer a me ventris concupiſcentias; da ut Tibi ſoli ſerviam, non ventri, aut voluptati; ſim vero ſobrius, ne unquam gravetur cor meum crapula, & ebrietate.

O Jeſu, qui in horto, cum ſudore ſanguinis prolixius oraſti, & qui, ipſa nocte, qua tradebaris, paraſti mihi hanc menſam, oro Te ut Tibi Domino ſerviens, ſpiritu fervens ſim; accende me hodie illo igne, quem veniſti mittere in terram; renovabor, ut confido, ſpiritu mentis meæ; jam curram viam mandatorum tuorum cum delectaveris cor meum.

O Jeſu, vide afflictionem meam; patientia mihi neceſſaria eſt ut reportem repromiſſionem. Tu es patientia mea; diſcam a Te eſſe mitis corde: æquum eſt ut, qui calicem ſalutaris toties accipio, bibam paſſionis calicem, quem Tu bibiſti.

O Jeſu, qui pro inimicis tuis oraſti, & qui inſtituiſti hoc Sacramentum tanquam ſymbolum charitatis, *Trid.*

ut

ut diligam proximum ſicut me ipſum, benefaciam his, qui oderunt me; da mihi hanc charitatem, quæ eſt vinculum perfectionis, & ſine qua nihil ſum.

O Jeſu! da mihi ſcientiam Sanctorum, ſcientiam ſalutis, & ſcutum bonæ voluntatis; cuſtodi Animam meam ut pupillam oculi; da ut ſanctus ſim ego, quia Tu ſanctus es, ac ſerviam Tibi in ſanctitate, & juſtitia omnibus diebus meis. O unum neceſſarium! Unum volo, unum quæro, unum deſidero, unum mihi eſt neceſſarium: ſalvum me fac, Salvator mi; da mihi amorem Tui, contemptum mundi, odium mei, & zelum Animarum. Si ergo inveni gratiam in oculis tuis, o Rex, & ſi placet Tibi, dona mihi Animam meam, pro qua rogo, & populum meum, pro quo obſecro; cætera tolle Tibi.

Poteris etiam hic rurſus conſiderare Chriſtum ut Regem, ut Patrem, ut Magiſtrum, ut Medicum, ut Paſtorem, ut Redemptorem, & ut Sponſum.

I. *Ut Regem.*

O Rex meus, & Deus meus! veniſti ad me manſuetus! O Rex ſæculorum, dominare per reſiduum annorum, dominare in medio inimicorum tuorum, & in medio cordis mei. Vivas ergo Rex in æternum; tuum, Domine, eſt regnum; non mea voluntas, ſed tua ſemper fiat ſicut in cœlo, & in terra. Verum, o mi Rex, unde veniet auxilium mihi, niſi a Te, qui feciſti cœlum, & terram? Adjuva me, ne moreris.

II. *Ut Patrem.*

O Pater miſericordiarum! ego ſum infelix ille prodigus, qui inique egeram; ſed Tu longanimis, & multum miſericors, ſuſcepiſti me, delectaſti ſuper me, & ſatiaſti me hodie non hircorum ſanguine, non ſolum de rore cœli, de pinguedine terræ, & de vitulo ſaginato, ſed pretioſo corpore, & ſanguine tuo, & coronaſti me in miſericordia. Sed quoniam miſertus es

mei,

mei, quomodo miſeretur Pater filiorum, ne reminiſcaris delicta mea, ſed reminiſcere miſerationum tuarum, quæ a ſæculo ſunt. Rogo Te, ut obediens ſim Tibi uſque ad mortem. Ita Pater, quod placitum erit Tibi faciam ſemper.

III. *Ut Magiſtrum.*

O Magiſter ſapientiſſime, qui docuiſti me a juventute mea; loquere nunc ad cor meum; paratus cuſtodire ſermones tuos, in corde meo abſcondam eloquia tua, ut non peccem Tibi; conſervabo omnia verba tua, conferens in corde meo; ignitum eloquium tuum vehementer, & ſervus tuus diliget illud. Beatus homo quem Tu erudieris, Domine! Da ſervo tuo cor docile.

O anima chriſtiana, velut Magdalena ſtans retro ſecus pedes Domini, & audiens verbum Illius; audias pariter in ſilentio, & cuſtodire coneris quid loquatur in te Dominus Jeſus. Eloquia Ejus in corde tuo abſcondere ſatage.

IV.

IV. *Ut Medicum.*

O Jeſu, pie Medice, qui hodie deſcendiſti priuſquam morerer, & qui non ſolum impoſuiſti mihi manum, ſed etiam voluiſti languores meos tuo ipſo livore ſanare, ſana Animam meam quia peccavi tibi. Ingreſſus aliquando Zachæi domum, dixiſti: *hodie huic domui ſalus facta eſt.* Ingreſſus jam es, o Chriſte, domum Animæ meæ; dic ei, quæſo: *ſalus tua Ego ſum*; ab omni ſpecie mala ſana eam, da illi integram ſanitatem in conſpectu omnium, & exiliens laudabo Te, & dicam ſemper: *magnificetur Dominus, qui bene omnia fecit, & mutos loqui, & ſurdos audire.*

Hic revela Domino viam tuam, & infirmitates tuas, quas Ipſe portavit; ora Eum ut te ſanet ab illo languore, quo tepidus es, &c.

V. *Ut Paſtorem.*

Erraveram ſicut ovis quæ periit, ſed converſus ſum ad Te Paſtorem Animæ

mæ meæ; & Tu o Paſtor bone, qui paſcis me a juventute, impoſuiſti me in humeros tuos, & in loco paſcuæ, ideſt, corporis tui, me hodie collocaſti. Quid mihi deinceps deerit? Jam ſuper aſpidem, & baſiliſcum ambulabo, & conculcabo leonem, & draconem.

Ne diſceſſeris a me; cuſtodi me ut pupillam oculi, donec perducas me ad paſcua vitæ æternæ.

VI. *Ut Redemptorem.*

Redemiſti me, Redemptor meus, & miſertus es mei, ſolviſti vincula colli mei; jam excuſſus ſum de pulvere; ego, o Jeſu Chriſte, vinctus Tui ſum; ſervus tuus ſum ego, & filius ancillæ tuæ; cuſtodi Animam meam, ut iterum jugo ſervitutis non continear. Tuus ſum ego, in manus tuas commendo ſpiritum meum, redemiſti me, Domine, Deus veritatis in ſanguine tuo, ac eodem hodie lætificaſti cor meum.

VII. *Ut Sponſum.*

O Jeſu! tanquam ſponſus procedens de thalamo tuo ſponſaſti me Tibi hodie in ſempiternum: ego viciſſim ſponſo me Tibi; pone me ut ſignaculum ſuper Te, quem recepi hodie, & elegi ut eſſes mihi Deus. Deficiat in Te Anima mea, o Jeſu vita mea; liquefiat amore Tui; mihi vivere, Chriſte, ſis, & mori lucrum.

Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit. Pete ergo, ut corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti cuſtodiat Animam tuam in vitam æternam.

O Jeſu! Tu vere dixiſti: *qui manducat hunc panem, vivet in æternum.* Hodie manducavi hunc panem: ſit ille mihi pignus gloriæ perpetuæ; da ut Anima mea moriatur morte juſtorum.

O Jeſu, corona mea! quis me ſeparabit a charitate tua? an tribulatio? an gladius? Hæc omnia ſuperabo propter Te, qui dilexiſti me. Pono Te Deum adjutorem meum; Te, inquam, ſine quo nihil poſſum facere, & in quo confortatus, omnia poſſum.

PA-

PACTA,

Et Propoſita Amoroſa.

Non quidem ſimul, & coacervatim, ſed ſingillatim per hebdomadas ineunda, & ſingulis diebus alternatim exercenda.

Propono.

I. Omnia facere in gloriam tuam.

II. Non conformari huic ſæculo.

III. Eſſe mitis corde, ut poſſim compati infirmitatibus proximi, & condolere iis, qui errant; ac inde, poſſidere terram, ac in patientia poſſidere Animam meam.

IV. Excutere omnem teporem, & eſſe fervens ſpiritu.

V. Manere in ſolitudine, quoad fas erit; ſepire aures meas ſpinis; pangere fœdus cum oculis meis.

VI. Sobrius eſſe, & mortificari propter

propter Te in tali occaſione N., tali modo N. &c.

VII. Ambulare coram Te. Offero Tibi adorationes Sanctorum pro omnibus momentis, quibus non cogitabo de Te.

VIII. Promovere gloriam tuam, & omnibus omnia fieri, ut omnes faciam ſalvos.

IX. Emendare illud vitium, ad quod pronus ſum.

Expende quodnam ſit illud vitium, & illud, in gratiarum actionem, & Jeſu, quem poſſides, cooperante, extirpare contende. Adhibe & tu aliquam mortificationem huic victoriæ congruentem, & quam, offerente ſe per diem occaſione, exercebis.

Denique juro, & ſtatuo cuſtodire judicia juſtitiæ tuæ. Adhæreat lingua faucibus meis, ſi non meminero Tui. Adjuva me Deus ſalutaris meus, & propter gloriam nominis tui libera me, & ſalva me.

O Jeſu mane mecum Domine, quoniam adveſperaſcit: venit nox, in qua nemo poteſt operari; mane mecum, o Jeſu, ne me tenebræ comprehendant.

Sed

Sed ſaltem, non dimittam Te, donec benedixeris mihi. O utinam accipiam benedictionem a Domino, & miſericordiam a Deo ſalurari meo, quatenus eam de virtute in virtutem, donec facie ad faciem Te videam Deum Deorum in Sion, quem velatum in Sacramento, & per ſpeculum in ænigmate video.

Per manus, & merita beatiſſimæ Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, commenda Deo Sacrificium, aut Communionem tuam; & eorum ope, & interceſſione pete ab Illo fructum ejuſdem Sacrificii, & Communionis, ac tui propoſiti efficaciam.

Pete quoque gratias pro proximis tuis vivis, & defunctis, pro his præſertim, quos habes ſingulariter commendatos.

Vade in pace, o Chriſtiane, o Sacerdos: deſcende jam juſtificatus pœnitentia, & pane Angelorum confirmatus; jam non tibi vivas, ſed Chriſto; ne obliviſcaris Domini Dei tui; elice per diem actus jaculatorios Sacrificio, & Communioni congruentes; eos præſertim quos ſuggeret unctio ſpiritus.

Cogita identidem quali ſis inſignitus honore,

honore, quali menſa fruaris. S. Chryſoſt.

Et vero, ſi cum ſancto ſanctus eſſe facile quis poteſt; quidni ſanctus eris, chariſſime Frater, tu, inquam, qui panem Cœli fere quotidie manducas, in quo habitet corporaliter plenitudo Divinatis, & ſanctitatis? Heu! tibi quot ad ſalutem viæ! Sed væ tibi, ſi nihil horum te a malis avertat, & ſi manens in Chriſto, non vivas propter Chriſtum, & non ſis conformis imagini Ejus!

ARTICULUS VII.

Alia brevior ad Miſſam præparatio.

Monita ſalutis.

ACcipite, & comedite, dicit Magiſter bonus: hoc eſt corpus meum. Accedamus ergo frequenter ad hoc Altaris Sacramentum, quo liberamur a culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus præſervamur. Hic eſt panis, qui de Cœlo deſcendit; & qui manducat hunc panem, vivet in æternum. O ſacrum convivium!

quis ad illud non properet? Unus ergo ſit dolor noſter hac eſca privari. S.Chryſ.

Abſit tamen ut accedamus ad Altare nauſea, uſu, perfunctorio modo, turpis lucri gratia, cum affectu ad peccata venialia & præſertim cum conſcientia peccato mortali gravata; qui enim manducat, & bibit indigne, fit reus corporis, & ſanguinis Domini. Proh abominatio! judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans Corpus ejus. Stupenda deſolatio! Quis ergo ſeipſum non probet, antequam de pane illo edat, & de calice bibat?

Inſuper cum ſancta ſint ſancte tractanda, & cum ipſe Dominus Jeſus mundis corde, & ferventibus ſpiritu affluentius det, accedamus ad thronum gratiæ, maxima, qua poterimus, reverentia, fide firma, fiducia ſecura, humilitate profunda, ardenti deſiderio, flammanti charitate, vehementi dolore, & integra Divinæ voluntati reſignatione. Inde guſtabimus, & videbimus quam ſuavis ſit Dominus.

BREVES MEDITATIONES.

I. Quodnam eſt illud opus, quod jam

jam peracturus ſum ? Grande opus, omnium præcellentiſſimum opus; non enim Homini præparatur habitatio, ſed Deo.

II. Quis eſt ille, qui venit ad me?

III. Quis ſum ego, ad quem ille venit?

IV. Quoties venit?

V. Quomodo venit?

VI. Cur venit?

VII. Quo fine ad eum ego venio?

VIII. Quomodo ad eum venio?

IX. Accedo ad eum quaſi ante tremendum ejus tribunal, ſtatim poſt ſacrum manifeſtandus?

DIRECTIO INTENTIONIS.

EGo volo celebrare Miſſam, & conficere corpus, & ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti juxta ritum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ.

I. Ad laudem omnipotentis Dei, in agnitionem Ejus ſupremi dominii, & tamquam ſummum cultum ſupremæ Ejus Majeſtati debitum.

Vi ejuſdem intentionis, offer Deo Patri, in unione intentionis, & meritorum

Chriſti, cogitationes tuas, conſilia, verba, operaque tua, labores, & anxietates; uno verbo, univerſam libertatem tuam, nempe memoriam, intellectum, & voluntetem; ei totum da, a quo omnia pendent, ac ejus prorſus voluntati gubernandum trade.

II. In gratiarum actionem pro beneficiis creationis, redemptionis, vocationis, conſervationis, gubernationis, & aliis innumeris beneficiis, ac præcipue hujus ſacro-ſancti beneficii, & excellentiſſimi Sacramenti.

III. In propitiationem, & expiationem innumerabilium peccatorum, & negligentiarum mearum, & in ſatisfactionem opprobriorum, quæ Dominus Jeſus perpeſſus eſt, ſive a Judæis in paſſione, & morte ſua, ſive ab infidelibus, hæreticis, & malis Chriſtianis in hoc amoris Sacramento.

IV. Ad impetranda bona Animæ, & corporis; idque pro memetipſo, pro parentibus, amicis, & inimicis, pro juſtis, & peccatoribus, vivis, & defunctis; ſed præſertim ad hæreſum extirpationem, ad exaltationem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ militantis, ad pacem,

cem, & concordiam inter Principes Chriſtianos; tandem ad ſalutem omnium eorum, pro quibus Deus vult, & ſcit me debere orare.

V. In memoriam, & venerationem paſſionis, & mortis Jeſu Chriſti, quam annuntiari volo, & deſidero donec veniat.

Hinc, Domino Jeſu gratiſſimum erit, & tibi utiliſſimum, ſi ante Miſſam, unum paſſionis, & mortis punctum quotidie mediteris; præſertim, ſi hanc meditationem, aliqua, quamvis levi, mortificatione condias.

VI. In honorem beatæ Mariæ Virginis, cui me devoveo, & cujus me tutelæ committo.

VII. In venerationem totius curiæ triumphantis, ad cujus præſidium fidens confugio.

Porro hæc intentionis directio in ſingulos hebdomadæ dies, pro cujuslibet opportunitate, & devotione, diſtribui poteſt.

ACTUS RELIGIONIS.

Actus Fidei.

O Jeſu! quamvis te in hoc Sacramento non videam; credo tamen te eſſe ibi vere, realiter, & ſubſtantialiter præſentem; eumdem Filium Dei, qui in hunc mundum veniſti, & quem Paſtores, & Magi procidentes adoraverunt; eumdem Deum, & Hominem, qui ſedes ad dexteram Patris; hoc firmiter credo, quia tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum.* Adauge fidem meam.

Actus adorationis.

Firmiter credens te eſſe in Altaris Sacramento præſentem, ibi te adoro ut Regem Regum, Dominum meum, & Deum meum. Adoro te ea, qua poſſum animi, & corporis reverentia, ut primum principium, & ultimum finem; tu ſolus altiſſimus, & ſub-
ſtan-

ſtantia mea tamquam nihilum ante te, & quoniam agnoſco cuncta in ditione tua eſſe poſita; proteſtor quod tibi ſemper, & in omnibus ſubjecta futura ſit Anima mea. Offero tibi adorationes Paſtorum, Magorum, omnium Sanctorum, & Angelorum, in unione earum, quas tu Deo Patri in terris obtuliſti.

Actus admirationis, humilitatis, & timoris.

O dulciſſime Jeſu! tu ad hoc Sacramentum nos amanter invitas? Quam ſuavis eſt ſpiritus tuus! ſed quid eſt Homo, quia magnificas eum; aut filius Hominis, quoniam viſitas eum? Præſertim, unde hoc mihi, ut tu Dominus venias ad me? Quam bonus Iſrael Deus! Exi a me, Domine, quia Homuncio, & peccator ſum; tu vero Rex cœli, & terræ, Sanctus, Sanctus, Sanctus. Heu mihi! Timeo ne non habeam veſtem nuptialem, & ne ea exutus, reus fiam corporis tui, & judicium mihi manducem, & bibam. Bonum mihi eſſet, ſi natus non

ſuiſſem. Quid ergo faciam miſer?

Actus Spei.

O Jeſu! Sum quidem ego pulvis, cinis, & peccator; ſed tu es Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis. Quis unquam intellexit miſericordias tuas? Nonne laborantes, & oneratos vocas ad te, ut eos reficias? Nonne tu es refugium meum? Ad quem ergo irem? Tu ſolus verba vitæ æternæ habes; tu ſolus conſolaris me in omni tribulatione mea. Sum quidem æger; ſed tu es ſalus mea; non eſt opus benevalentibus medico, ſed male habentibus. Si ſolummodo pertranſiens, curabas omnes; ſi umbra Petri curabat infirmos; nonne ego confidere debeo, quia, intrante te ſub tectum meum, & in me inhabitante cum plenitudine Divinitatis, ſanabor ab infirmitatibus meis?

Igitur, cum nihil, te propitio, mihi conſcius ſim, ſurgo, & eo ad te Patrem, Medicum, & refugium meum, & ſpero, quod hæc communio futura ſit mihi fidei, ſpei, & charitatis aug-

mentum; contra inſidias inimicorum meorum firmiſſima tuitio; turpium cogitationum effugatio; hujus defectus, & vitii N. exterminatio; operum tibi, placentium, & præſertim hujus virtutis N. ſalubris efficacia; & tandem pignus futuræ gloriæ. Depoſita eſt hæc ſpes mea in ſinu meo, quia miſerator, & miſericors es, ac in promiſſis fideliſſimus.

Actus pœnitentiæ.

Væ mihi! Peccavi in Cœlum, & coram te; quinimo, te in multis quotidie offendo; confeſſus quidem ſum adverſum me injuſtitiam meam; mihi videor, miſerante te, juſtificatus: attamen, heu! inſcrutabile eſt cor meum. Tu ergo, qui ſcrutaris renes, & corda, ab occultis meis munda me, & ab alienis parce ſervo tuo; & licet, ut confido, mundatus ſim, amplius lava me ab iniquitate mea, ut ſuper nivem dealbatus & mundus corde, hoc tremendum Sacrificium digne clebrare, te in hoc Sacramento ſancte recipere, & te tandem facie

ad faciem in Cœlo videre valeam.

Doleo, Domine, quia peccavi; doleo propter te, o ſumme dilectus, & amabilis; nolo amplius peccare; malo, tibi dilecto, mori, quam tibi offenſo, vivere. Adjuva me Deus ſalutis meæ, & ab inimicis meis ſalvus ero.

Actus charitatis.

O amantiſſime Jeſu! diliciæ tuæ ſunt eſſe cum filiis Hominum. Corporis, & ſanguinis tui menſam nobis in dulcedine tua paraſti, ut in æternum viveremus. O amor! ineffabilis amor! quis non diligat te, o totus amor? Moriatur cor meum, ſi non vivat amore tui. Væ mihi, ſi manducans te, non viverem propter te!

Diligo te, o dilecte mi, diligo te ex toto corde meo, & quidem propter te; ecce voluntarie ſacrifico, & præbeo tibi cor meum: ſis tu in æternum dilectus meus mihi, & ego tibi. Utinam adeo intime tecum hoc Sacramento uniar, ut neque vita, neque mors ſeparent me a te, nec te a me. Quid mihi hac mutua charitate

tate charius? quid mihi ſuavius?

Et quoniam Sacramentum hoc inſtituiſti tanquam ſymbolum charitatis *Trid.*; proteſtor quod diligam proximum meum, & inimicos meos ſicut metipſum propter te. Radica, quæſo in corde meo hanc charitatem, utpote vinculum perfectionis meæ, & plenitudinem legis.

Actus deſiderii.

Eſt hoc Sacramentum cibus Animæ, non minus ei neceſſarius, & utilis, quam ſuus corpori; & ſicut cibus corporis prodeſt, nutritque plurimum, ſi cum appetitu, & fame ſumatur, & alioquin interdum noceat; pari ratione, Animæ cibus, ideſt, Sacramentum Corporis, & ſanguinis Chriſti. Si ergo abſit illa fames, hunc quidem cœleſtem cibum ſumes, ſed guſtum illius perexiguum habebis. Heu tamen! quam ſæpe abeſt a Sacerdotibus hujus cibi fames; ita ut, ſi non eſſet aliunde celebrandi obligatio, ſi non affulgeret lucri ſpes, quam cito nauſearet omnino Anima eorum ſuper cibo iſto, tanquam leviſſimo! Quid mirum, ſi non gu-

ſtent quam ſuavis ſit Dominus in hoc cœleſti cibo, qui & ſi contineat omnem ſaporis ſuavitatem, tamen non niſi Animam inanem, & eſurientem ſatiat bonis! Tu vero chariſſime Frater, da operam ut piis meditationibus ſcias hoc excellentiſſimum donum Dei. O quanto hujus cibi cœleſtis avidior fies, & ad illum cum fructu, & augmento ſumendum aptior! Ad hanc ergo famem, te his aut aliis aſpirationibus ignitis excites, optamus.

Quemadmodum deſiderat cervus ad fontes aquarum, ita deſiderat ad te, & in te ſitit Anima mea, o deſideratus cunctis gentibus! In te, Rex meus, & Deus meus, in te exultant cor meum, & caro mea. Ecquid mihi eſt in Cœlo, & a te quid volui ſuper terram, o Deus cordis mei, theſaurus meus, & centrum Animæ meæ? Noverim te, quo ardentius te deſiderem, avidius me urgeam, citius te inveniam, & te arctius teneam, quem diligit Anima mea, & in quem deſiderant ipſi Angeli proſpicere.

Parce, Domine Jeſu, parce frigido cordi meo. Trahe ergo me funiculis charitatis tuæ ad ſanctuarium tuum;

tuum; veni, & noli tardare, defenſor vitæ meæ, dulcis hoſpes Animæ, Deus meus, & omnia. Qui fieri poteſt ut te infinitum theſaurum frigide cupiam, intendum ad caducas divitias inſatiabili corde anhelant avari? O animalis Homo! quam parum percipio quæ tua ſunt! Numquam-ne hoc donum omnium donorum pretioſiſſimum ſciam? Suppleas, quæſo, mi Jeſu, modicæ fidei meæ, exurge, adjuva me, ut eo ardentius eſuriam, quo ſæpius edam te.

Petitio gratiæ ad digne celebrandum, & communicandum.

O Pater æterne, per merita Filii tui concede mihi gratiam digne celebrandi Miſſam, & recipiendi non ſolum Sacramentum, ſed etiam rem, & virtutem Sacramenti. Offero tibi humilitatem, & ſanctitatem Virginis Mariæ, fervorem, & devotionem omnium Sanctorum, ut illorum merita ſuppleant quidquid mea non valet infirmitas.

Domine Jeſu, propitius eſto mihi pec-

peccatori, & concede mihi pie celebrandi, & communicandi gratiam, ut vivam in te, per te, & propter te, qui es vita Animæ meæ.

Veni ſancte Spiritus, & dignam Chriſto Jeſu in me præpara habitaculum, ſicut feciſti in Virgine Maria.

O ſacratiſſima Virgo Maria, quæ Spiritu Sancto cooperante, Deum, & Hominem puriſſimis viſceribus concipere, & portare meruiſti, impetra mihi gratiam, ut & ego Eum digne in hoc Sacramento accipere, & portare valeam, & ut habeam ſpiritum hujus dilectiſſimi Filii tui.

O vos Sancti omnes, per Eum vos rogo, quem facie ad faciem, nos autem hic per ſpeculum videmus, & velatum in hoc Sacramento ſuſcipimus; ſuccurrite mihi, qnæſo, & Domino veſtro hoſpitium cordis mei congruenter adornate, ut Eum jam hoc in exilio poſſidere valeam.

Memento Vivorum.

I. Mei, Parentum, Fratrum, Sororum, Conſanguineorum, & amicorum meorum.

II.

II. Omnium, quibus fui gravamen, ſcandalum, & occaſio peccandi.

III. Omnium benefactorum meorum in ſpiritualibus, & temporalibus.

IV. Omnium mihi commiſſorum in genere, & in ſpecie.

V. Omnium Sacerdotum, & Miniſtrorum Eccleſiæ Dei Catholicæ.

VI. Omnium inimicorum meorum, ad dimiſſionem.

VII. Omnium hæreticorum, & infidelium, ad converſionem.

VIII. Omnium, pro quibus vis, & ſcis me debere orare.

Memento etiam Mortuorum.

I. Animarum parentum, fratrum, ſororum, conſanguineorum, & amicorum meorum.

II. Animarum, quæ, occaſione mei, purgantur in Purgatorio.

III. Animarum omnium benefactorum meorum in ſpiritualibus, & temporalibus.

IV. Animarum omnium mihi commiſſarum, in genere, & in ſpecie.

V.

V. Animarum omnium Sacerdotum, & Miniſtrorum Eccleſiæ Dei Catholicæ.

VI. Animarum morte improviſa, corporibus exutarum.

VII. Animarum, quarum non eſt ſpecialis memoria.

VIII. Animarum miſerrime exiſtentium in Purgatorio, & omnium, pro quibus vis, & ſcis me debere orare.

Præfige tibi unum finem particularem, ſcilicet, vel extirpationem hujus vitii N., quo laboras, & quod aliorum eſt origo; vel aſſecutionem hujus virtutis N., cujus præcipue eges.

Indue ſacra paramenta, quaſi moriturus, & cum eis ſepeliendus. Accede ad Altare tanquam ad Calvariæ locum, ad crucifigendum veterem Hominem cum actibus ſuis, hoc N. præſertim tibi dominans vitium; & ad te ſacrificandum Domino Jeſu, qui pro te in ara crucis ſe cruenter obtulit.

ARTICULUS VIII.

Aliæ breviores poſt Miſſam gratiarum actiones.

QUid frequentius prava conſuetudine Sacerdotum, qui ſtatim poſt Miſſam & Communionem, ad inania colloquia, & ludibria ſe convertunt, & ad exteriora nimis effunduntur, non curantes, cum dulciſſimo hoſpite paulisper converſari? Quid eſt hoc, niſi hunc vilipendere, delicias ejus reſpuere, & ſcandalizare puſillos? Unde fit ut non dijudicent corpus Domini a cibo terreno, & ut amici, & præpotentis viri viſitationem pluris faciant, quam Regis Regum? Ex arido celebrandi uſu, & ex modica fide. Hinc fit ut in ipſa menſa Domini, fame pereant; in ipſis Salvatoris fontibus areant, & ut tota vita tepeſcant, imbecilles, & infirmi, ne quid pejus dicatur.

Tu vero, chariſſime Frater, fruere, in ſilentio, & in ſenſuum tuorum recollectione, ſuaviſſimo hoſpite tuo; ex illo ſiquidem

quidem audivi arcana, quæ non licet Homini loqui. Gloria, & [illegible].

MEDITATIONES.

POST MISSAM.

I. QUis eſt ille qui venit ad me? &c. *ut ſupra pag.* 149.

Actus jaculatorii.

O Jesu, dulcis hoſpes! proſpere proceſſeris ad hunc pauperculum, & humilem ſervum; intraveris fauſte ſub hoc anguſtiſſimum, & vile tectum. Benedictus, & ſuperexaltatus, qui veniſti in cor meum, oriens ex alto.

O Rex pacifice! fuga ex animo, & corde meo catervas vanarum cogitationum, ut ſolum pacis auctorem contemplari, & diligere queat Anima mea. Ecquid, præter te, o pax, tranquillitas, & dulcedo cordis mei, quærat, & guſtet Anima mea? Silete ergo creaturæ omnes; ecce Rex meus venit mihi manſuetus. Abite, hunc ſolum volo regnare ſuper me. Abite ergo, ſinite me audire Regem, Domi-

minum, & Magiſtrum meum, & me in illo bene complacere.

Hic parum loquere, & multum meditare, ut totus in Jeſu tuo abſorbearis. Illo fruens, cætera exercitia libere omitte; jam enim habes, quod deſideras.

Inveni quem diligit Anima mea; teneo eum, nec dimittam.

O Jeſu! nunc dimittis ſervum tuum in pace, quia viderunt oculi mei & guſtabit cor meum ſalutare tuum. Quid mihi nunc reſtat niſi ut in amplexu tuo moriar? Claudantur interim omnes ſenſus mei omnibus rebus creatis, ut pro te ſolo vivant, & te ſolo delectentur.

O Jeſu, ſancte Jeſu! tu veniſti ad me? Quam admirabile eſt nomen tuum! Quam grandis miſericordia tua!

Dominus meus, & Deus meus! quis ſimilis tibi? Adoro te. O vos Angeli, & Sancti omnes, adorate pro me Dominum, & Jeſum meum, quoniam magnus eſt, & laudabilis nimis.

Domine Jeſu! Quid retribuam tibi pro omnibus, quæ hodie retribuiſti mihi? Magnifica, Anima mea, Dominum, & omnia quæ intra me ſunt bene-

nedicite nomini ſancto ejus. Laudate Deum meum omnes gentes, quoniam confirmata eſt hodie ſuper me miſericordia ejus.

O Pater æterne, hunc dilectum Filium tuum, quem hodie in cibum dediſti mihi, offero tibi, & cum eo cor meum, pro his quæ hodie retribuiſti mihi; tibi in illo bene complaceas. Gratiarum actioni me imparem fateor, quoniam inops, & pauper ſum ego.

O Jeſu! quid te ad me pauperculum traxit, niſi amor? quid a me exoptas niſi amorem? Igitur, diligo te propter te; quid juſtius? quid dignius? Offero me totum tibi in rationabile, & ſempiternum obſequium. Numquid ſæculi vanitatibus rurſus aperirentur oculi mei, poſtquam te, ſalutare Dei, viderunt? Abſit. Ad te, o pulcritudo antiqua, ad te erunt ſemper deinceps oculi mei, alioquin obſcurentur, & pereant oculi mei. Numquid os meum corpore tuo conſecratum, tuoque purpuratum ſanguine, vaniloquia, & ſcurrilia, falſa, detractoria, & turpia adhuc loqueretur? Abſit. Si enim locuturum ſit, ſermo-

mones tantum tuos loquetur; ſi quid eſurierit, & ſitierit, te ſolum, Angelorum panem, eſuriet; te ſolum vitæ fontem ſitiet; ſolamque, propter te, juſtitiam eſuriet, & ſitiet ex abundantia cordis os meum; alioquin, obſtruatur, & pereat os meum. Numquid iſtud cor meum, in quo propter nimiam charitatem tuam tibi Sanctuarium paraſti, ut jam te in hoc exilio poſſideam, aliud præter te, aut niſi propter te, amaret? Abſit, mi Jeſu, abſit. Te ſolum, utpote ſumme amabilem, diliget cor meum. Pereat ergo cor meum, ſi non amet te propter te ſumme dilectum. Indica mihi quid me velis facere, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ; da quod jubes, jube quod vis.

Hic audi quid loquatur in te Dominus Jeſus, qui hunc tibi aperiet defectum, & ſuaviter exprobrabit, mediaque ad ejus exterminationem affluenter ſuggeret; poſtulabitque pariter a te tale ſacrificium. N.; tale ſacrificium, vel talem mortificationem N. per diem exercendam. Si Dominum Jeſum tota mente dilexeris, qua fronte hæc ſacrificia denegabis illi qui ſeme-

metipſum tibi totum tradidit? Vel potius, qua animi alacritate, & fidelitate hæc adimplebis ſacrificia? Probatio enim amoris, exhibitio eſt operis. S. Gregorius. *Conſultiſſimum etiam eſt renovare hic identidem caſtitatis votum, in odorem ſuavitatis. Ama, & fac quod vis.* S. Aug.

Quid mihi nunc denegabis, poſtquam temetipſum tradidiſti mihi in cibum, in potum, in pignus futuræ gloriæ? O quanta erit fiducia mea, cui cognita eſt tanta pietas tua!

Igitur, miſerere mei, ſecundum magnam miſericordiam tuam; noverim te; noverim me, ut exaltem te, & humiliem me, ut oderim me, & amem te; ut perſequar me, & ſequar te, & nihil cogitem niſi te; ut mortificem me, & vivam in te, ac in æternum potiar te.

Diſcam a te eſſe mitis, & humilis corde, & in patientia mea poſſidere Animam meam; doce me facere voluntatem tuam, & quæcumque eveniant, accipere a te.

Inclina cor meum in teſtimonia tua, in paupertatem tuam, & non in avaritiam. Nonne Tu es theſaurus meus? In

Te

Te unico fixum ſit cor meum.

O Jeſu, puritatis amator, ure renes meos, & cor meum, ut tibi caſto corpore ſerviam, & mundo corde placeam.

Da ut ſobrius ſim, & ut alimenta tanquam medicamenta ſumam, donec de neceſſitatibus meis me eruere digneris. Meus cibus ſit facere voluntatem tuam, & adhærere tibi Deo meo.

Accende me hodie igne illo, quem veniſti mittere in terram, ut tibi Domino meo ſerviens, ſpiritu fervens ſim, & omnia agam in gloriam tuam, eamque pro viribus promoveam.

Vide, Domine, afflictionem meam, ut quomodo multiplicati ſunt, qui tribulant me; ſpiritus meus promptus eſt, & ad malum pronus, caro autem infirma. Exurge ergo in adjutorium meum, & ne inducas me in tentationem, ut laudem dicam tibi, quia non eſt alius, qui pugnet pro nobis, & nobiſcum, niſi tu Deus noſter. Abſconde me intra vulnera tua, & præcipue intra cor tuum; ibi eſt tutiſſimum refugium meum, ibi requies mea; hoc in nidulo vivere volo, & mo-

mori deſidero. Quem, hac fortitudine vallatus, & cuſtoditus, timebo?

Sed quoniam ſæpiſſime neſcio quid petam, da mihi, quod mihi magis expediri ſcis ad gloriam tuam; da mihi ſcientiam Sanctorum, ſcientiam ſalutis, & ſcutum bonæ voluntatis. Cuſtodi inter tot pericula Animam meam, da ut ſanctus ſim, quia tu ſanctus es; fac me dignum ſacris altaribus tuis Miniſtrum, & Paſtorem juxta cor tuum. Cum ſim Nazaræus, & Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, in nullo afficiar niſi in te; perdere ſciam in hoc mundo Animam meam, ut eam in vitam æternam cuſtodiam.

Sed quid peto? Amorem tui ſolum cum gratia tua mihi dones, & dives ſum ſatis, nec quidquam ultra poſcam.

O unum neceſſarium! Hoc unum volo, unum quæro, Deum meum, & omnia.

Heu mihi! Illud vitium N., quo laboro, tibi multum diſplicet, & mihi maxime nocet; illa virtus N., quæ mihi deeſt, tibi multum placet, & mihi admodum neceſſaria eſt. Da mihi ergo gratiam, ut hunc defectum vincam, & hanc aſſequar virtutem;

hanc

hanc a te ſpero victoriam. Ego quoque contendam hoc exterminare vitium, & iſtam acquirere virtutem; quapropter exercebo per diem hanc mortificationem N., eliciam hunc actum N. huic vitio contrarium; fugiam hanc occaſionē N. Hæc omnia etiam præſtare propono, in gratiarum actionem pro beneficio ſacrificii, & communionis hodiernæ. Da ut fidelis ſim in propoſito meo, & ut tandem victor, ac de manu inimicorum meorum liberatus, moriar morte juſtorum, & coroner in patria.

Et quoniam dives es in omnes, qui invocant Te, & pro quibus Te oramus; & cum Te nunc poſſideam gratiarum fontem; illumina, quæſo, infideles Te ignorantes; revoca hæreticos, & ſchiſmaticos; converte miſeros peccatores; indue Sacerdotes ſanctitate tua, ut ſancti ipſi, populos ſanctificent. Famulum tuum Papam noſtrum N., Antiſtitem noſtrum N., & Regem noſtrum N., & ſuam prolem regiam ab omni adverſitate cuſtodi. Adeſto parentibus, propinquis, benefactoribus, & inimicis meis, ac ovibus mihi commiſſis. Miſerere omnium, pro quibus

orare debeo, & Tu rogari vis. Da vivis veniam, gratiam, & perſeverantiam finalem; da fidelibus requiem, lucemque ſempiternam. Amen.

Memento per diem hujus immenſæ charitatis, propter quam Dominus Jeſu viſitavit te. Quapropter, elice interdum actus jaculatorios ſacrificio, & communioni congruentes; hos præſertim, quos ſuggeret unctio ſpiritus. Cave aridum ſacrificandi, & communicandi uſum; vileſceret tandem in te hoc maximum opus. Sed potius, ex ſanctitate tua in dies creſcente, cognoſcant omnes qui te viderint, & quibuſcum converſaris, te accepiſſe, & quotidie accipere ipſum ſanctitatis fontem. Ecquid? cum ſancto ſanctum non eſſe? O monſtuoſa res! o res plena periculi! Cujus eſt imago hæc? Qui legit intelligat, & ſibi caveat.

AR-

ARTICULUS IX.

Studium, & ſcientia.

NUllus præſumat ad Clericatus Ordinem illitteratos promovere, quia litteris carens, non poteſt eſſe aptus myſteriis *Gelaſ.*

Attamen, chariſſime Frater, ſi jam ſis ſacris initiatus, memineris te eſſe Angelum Domini, in miniſterium, propter eos, qui hereditatem capiunt ſalutis, miſſum, & te debere illuminare hos, qui in tenebris ſedent; unde, debent labia tua cuſtodire ſcientiam, ut potens ſis exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt, arguere.

Quis hoc neget? In magna ergo temeritate Magiſterium ab imperitis ſuſcipitur, quia ars artium eſt regimen Animarum. *S. Greg.* Si cæcus cæco ducatum præſtet, nonne ambo in foveam cadunt? O quam multa malorum, & hæreſum monſtra orta ſunt ex Clericorum imperitia, in Eccleſia

Dei ! ignorantia ſiquidem, cunctorum eſt mater errorum. *Conc. Tolet. IV.*

Dices forſan, te non egere ſtudio, & ſcientia, eo quod Animarum curam non ſuſceperis ? Erras. Scias te non exigua egere ſcientia, ut ea, quæ ſtatum Sacerdotalem concernunt, callere, & adimplere poſſis. Nonne tamen nova, curioſa, vana, & faceta, avide legis, & diſerte narras ; ſalutaria autem, & neceſſaria faſtidis, & ignoras? O præclarum Miniſtrum formidandis deputatum myſteriis ! Verius loquamur : unde profluunt tot Clericorum ſcandala, niſi quia, velut Homines animales, non percipiunt ea, quæ ſpiritus Dei ſunt & quia nolunt intelligere ut bene agant ?

Quouſque tandem & tu ipſe marcebis ignavia, & hinc laborabis ignorantia ? Nonne ignorans ignoraberis ? Annon ſcientiam repellens, repelleris ipſe, ne Sacerdotio fungaris Deo tuo ? Tolle ergo ex nunc, tolle, & lege hos libros, quos tibi, tuoque ſtatui magis congruere noveris ; hæc volumina comede. Studium tamen oratione condire ſatagas maxime expedit, & ſcientiam

tiam charitate ædificare contendas. Quare? quia tam vita, quam doctrina clarere debet Eccleſiaſticus Doctor. Nam doctrina ſine vita, arrogantem reddit: vita ſine doctrina inutilem facit. *S. Iſid. Hiſpal.*

ARTICULUS X.

Bonum exemplum.

HÆc meditare, in his eſto, ut profectus tuus ſit omnibus manifeſtus.

Nihil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſſidue inſtruat, quam eorum vita, & exemplum, qui ſe Divino Miniſterio dedicarunt; cum enim Clerici in altiorem ſublati locum conſpiciantur; in eos, tanquam in ſpeculum, reliqui oculos conjiciunt, ut ex iis ſumant, quod imitentur. Quapropter, ſi decet omnino Clericos in ſortem Domini vocatos, vitam, moreſque ſuos ita componere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermone, aliiſque omnibus, nihil niſi grave moderatum

ratum, *ac religione plenum præ ſe ferant*. Trid. ſeſſ. 22. de ref. c. 1.

O nimis beatus populus, qui hoc ſpeculum præ oculis ſemper habet! *Salus enim populorum*, *Sacerdotes boni*. Quapropter, chariſſime Frater, cum ſis lux mundi, & ſal terræ, in omnibus temetipſum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate; modeſtia tua nota ſit omnibus Hominibus; jam omnes, qui viderint opera tua, glorificabunt Patrem tuum, qui in Cœlis eſt. Quare? Quia approbata converſatio, & irreprehenſibilis vita, prædicatio efficaciſſima eſſe cenſenda eſt. *S. Laur. Juſt.* Quinimo bonum exemplum eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus. *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1 Huic profecto prædicationi vix reſiſtere poſſunt ipſi effrænati populi.

E contra, ſi exemplo non firmaveris, quod ſermone prædicas, aërem verberabis, & fiet verum iſtud: *ſicut tu Sacerdos nequam es*, *ſic populus nequam erit*. Unde ſi dicis, & non facis, te ne verba quidem facere convenit, ſive quia vix proficis, ſive quia te ridicu-

diculum præbes, & litteras mortis tuæ portas. Et vero, dum in Eccleſia loqueris, tacitus quilibet reſpondet: cur ergo hæc, quæ dicis, ipſe non facis? *S. Hier.* An decet avarum, & latronem objurgare alium avarum, & latronem? Sed heu! audi ipſum Deum, te his verbis acrius increpantem: *quare tu enarras juſtitias meas, & aſſumis teſtamentum meum per os tuum, intereadum ipſe odis diſciplinam? Ex ore tuo, te judico ſerve nequam.*

Hanc ut effugias Divinam ultionem, da operam ut ſis irreprehenſibilis, lucerna lucens, & ardens, bonus odor Chriſti in omni loco, forma gregis ex animo, & exemplum fidelium, ut is qui ex adverſo eſt, vereatur, nihil habens malum dicere de te. Præterea bonus Paſtor cum proprias oves emiſerit, ante eas vadit, & oves illum ſequuntur, quia ſciunt vocem ejus. Si fueris Paſtor juxta cor Dei, eris quidem potens in Sermone, ſed potentior in opere; nam ſi in Domino glorians, vere dicere poſſis: *in plateis, ſicut cinnamomum, & balſamum aromatizans, quaſi myrrha electa, dedi*

ſuavitatem odoris, tunc, quamvis parum prædicaveris, erit populus ſanctus, quia tu Sacerdos ſanctus es.

Attamen modis omnibus efficias ut vita tua abſcondita ſit cum Chriſto in Deo, & ut coram Illo ſanctior ſis, quam coram Hominibus. Quapropter, ſit opus tuum in publico, quatenus intentio maneat in occulto, ut & de bono opere proximis præbeas exemplum, & tamen per intentionem, qua Deo ſoli placere quæris, ſemper optes ſecretum. *S. Greg.*

ARTICULUS XI.

Canonum obſervatio.

Sciant univerſi, ſacratiſſimos Canones exacte ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indiſtincte obſervandos. Quod ſi urgens juſtaque cauſa, & major quandoque utilitas poſtulaverit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id, cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis a quibuſcumque ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum; aliter facta diſpenſatio,

ſatio, *ſubreptitia cenſeatur*. Trid. ſeſſ. 25. de ref. c. 18. Hæc ad noſtram doctrinam ſcripta ſunt, ad aliorum ædificationem.

Quot tamen ſunt Clerici, qui Canones non modo nunquam legerunt, ſed etiam, qui neque ſi exiſtant Canones, audierunt. Quot ſunt qui, ut Filii Belial, ideſt, abſque jugo, non erubeſcunt dicere in corde ſuo, & interdum palam omnibus: *Projiciamus a nobis jugum ipſorum*; *ſequamur viam ſpatioſam*? O frontoſa temeritas! Ecquid? ipſe Dominus Jeſus non venit ſolvere legem, ſed adimplere; numquid erit ſupra Magiſtrum ſervus? num erit impunitus Canonum, & ſtatutorum transgreſſor? minime; quare? quia Canones, & ſtatuta ſunt vitæ noſtræ regula, & quia ex illorum trangreſſione, & præſertim ex illo contemptu, naſcuntur tandem abominationes, ſcandala horrenda nimis in Eccleſia Dei. Hæc vitiorum monſtra vident ipſi laici, & dolent; Clerici vero, nec ea dolent, nec advertunt. O periculoſa caligo!

Divinorum Canonum prævaricator,

time hanc deſolationem, hancque abominationem, quæ a minimis incipit. *S. Ber.* Sic cenſebis in hora mortis? Tunc heu! præ anguſtia gemes, & ululabis. Erit-ne tunc lugendi tempus? Ingemiſce nunc, & lege hos Canones, qui ad te ſpectant, eoſque accurate obſerva, ſimul & ſtatuta Diœceſeos, quia obligant in conſcientia. Fuiſti aliquando tenebræ, nunc ſis lux in Domino. Utinam id protinus fiat!

ARTICULUS XII.

Ritus, Cærimoniæ, & Rubricæ.

Audite, Sacerdotes, verbum Dei.

Cuſtodi præcepta, & cæremonias, atque judicia, quæ ego mando tibi hodie ut facias. Deuter. 7. *Quod ſi nolueris audire vocem Domini Dei tui, ut cuſtodias, & facies mandata Ejus, & cæremonias, quas ego præcipio tibi hodie, venient ſuper te omnes maledictiones, & apprehendent te.* Ibid. 28. Hæ maledi-

ledictiones venerunt ſuper Nadab, & Abiu, filios Aaron, eoſque apprehenderunt; nam, arreptis thuribulis, poſuerunt ignem, & incenſum deſuper, offerentes coram Domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat; egreſſusque ignis a Domino, devoravit eos, & mortui ſunt coram Domino. *Lev.* 10. Hæc in figuris contigerunt illis. Quid fiet de Sacerdotibus novæ legis?

Si quis dixerit: receptos, & approbatos Eccleſiæ Dei Catholicæ ritus, in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a Miniſtris, pro libito omitti, aut in aliis, per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe, anathema ſit. Trid. ſeſſ. 7. can. 13.

Qui legit intelligat, & paveat; præſertim, ſi ex rituum transgreſſione, oriatur contemptus, ſcandalum, &c.

Videte, Fratres modicæ fidei, videte qua reverentia, & magnificentia ſerviatur Regibus terræ. *Si pater ego ſum, dicit Dominus exercituum, ubi eſt honor meus? Et ſi Dominus ego ſum, ubi eſt timor meus? ad vos, o Sacerdo-*

tes, qui deſpicitis nomen meum. Malach. 1.

Quouſque tandem anſam dabimus gentibus dicendi : *ubi eſt Deus eorum?* Inhonoramus ſiquidem Deum ipſismet noſtris obſequiis. Maledictus tamen, qui facit opus Dei negligenter: Deus non irridetur.

Præterea, fides eſt argumentum non apparentium. Si ergo nos Sacerdotes non demus operam ut inviſibilia Dei, per rituum, cæremoniarum, & rubricarum obſervationem intellecta conſpiciantur, quomodo Fideles docebuntur res Divinas? Quomodo ad earum amorem, & ad eas digne tractandas excitabuntur fervidi?

Eja ergo, ſtudeamus rubricis, & cæremoniis, eaſque adeo fideliter cuſtodiamus, ut iota unum, aut unus apex non prætereat a lege. Luceant ſanctimonia, & magnificentia in ſanctificatione Dei noſtri. Sancta ſancte. Omnia honeſte, & ſecundum ordinem fiant, in gloriam Dei, & in ædificationem corporis Chriſti, ut in omnibus honorificetur Deus per Jeſum Chriſtum.

Ve-

Verum, ſatagamus ut dum ritibus, & rubricis fideliter inhæremus, adoremus Patrem in ſpiritu, & veritate, ne ſimus ſimiles ſepulcris dealbatis.

ARTICULUS XIII.

Veſtis Clericalis. Tonſura, & coma congruentes.

ETſi habitus non faciat Monachum, oportet tamen Clericos, veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendant, *Trid. ſeſſ.* 14. *de ref. c.* 6.

Vide, in eod. capite, pœnas tranſgreſſoribus imminentes.

Totus Clericalis veſtitus, oſtentationem, luxum, & quidquid novum, inane, exquiſitum, ſumptuoſum eſt, neſciat. *Conc. Nucer.* Non pannoſi, ſordidi, aut laceri veſtibus incedant. *Hier. conv. medol.* In omni veſtitu color

lor niger adhibeatur: *Conc. Mediol.*, *& alia paſſim*. Habitu talari, tum domi, tum foris utantur. *Conc. Mediol.* Undique clauſa deſuper, deferant veſtimenta, tam retro, quam a lateribus, & ante. *Conc. Later. IV.* Comam, & tonſuram, patentibus auribus, habeant congruentem *Conc. paſſim.* Crines calamiſtratos, & detortos non habeant. *Conc. Bitur.* Comam ne ſtudioſe nutriant; capillis ſimplicem cultum adhibeant. *Conc. Mediol.*

Ecce tibi quomodo Concilia, & ſtatuta decentiam, & ſimplicitatem Evangelicam tibi commendant, & præcipiunt. Quid eſt ergo cur eorum documenta, & juſſa parvipendis? Forſan, quia contraria conſuetudo jam multum viget? Miſera, & peſtifera defenſio! commentitium vanitatis tuæ firmamentum! An idcirco conſuetudini adhærendum eſt? Minine. Quare? quia Chriſtus ſe veritatem dixit, non vero conſuetudinem. *Tert.* Si ergo ſalutem tuam in tuto collocare velis, certam veritatem omnino inquirere debes, & non reſpicere quid multi hoc tempore dicant, aut faciant *Bellar.* Quare? quia con-

conſuetudo ſine veritate, vetuſtas erroris eſt *S. Cypr.*, & ſpatioſa via ad perditionem ducens.

Intelligite etiam hæc, vos omnes qui erubeſcentes Evangelium, non timetis conformari huic ſæculo, cui in baptiſmate, & in ſacra unctione renuntiaſtis. Nonne ſatius eſſet in ſæculo manere, quam in ipſo ſanctuario, & ſub paupere ac nudo Chriſto, fatuum vanarum mulierum luxum oſtentare, hiſtrionum perſonam gerere, & vanitatem publicam ac oſtentationem confirmare, & fovere? Nonne publicum ſubeuntes, compoſiti, & circumornati ut ſimilitudo templi, vos ipſi rudi populo ridiculos præbetis?

Verum, o inſenſati, quis vos faſcinavit adhærere vanitati, veritati autem non obedire non induendo modeſtiam Electorum Dei, & Paſtorum juxta cor Ejus: Nonne expoliaſtis vos tunica veſtra? Quomodo adhuc induimini ea? Verum, audite oraculum Dei: *& erit: in die hoſtiæ, viſitabo ſuper omnes, qui induti ſunt veſte peregrina!* Soph. 8. Super quem viſitabit? ſuper actualem lectorem, ſi lectis, & auditis his Eccleſia-

cleſiaſticis ſanctionibus, fatuas veſtium pompas adhuc ſectari temerarius velit. Numquid has pompas poſt mortem ſecum ſumet? Heu! minime; eas alienis, aut tineæ relinquet. Væ illi, ſi virtutum ornamenta ante tribunal Chriſti ſecum non portet! quid ſua ſibi tunc proderit fatuitas? Hoc ſerio ſecum cogitet.

ARTICULUS XIV.

Reverentia in Eccleſiis.

SAnctuarium meum metuite, dicit Dominus. Pavete ad Sanctuarium meum. Dignum, & juſtum eſt; quippe terribilis eſt locus iſte; non eſt hic alius niſi domus Dei, domus orationis, & porta Cœli. Locus iſte ſanctus eſt, in quo orat Sacerdos pro delictis, & peccatis populi. Nonne ergo decet hanc Dei domum ſanctitudo in longitudinem dierum? Quis ambigat? Verum quis Deo, Eccleſiis reverentiam præcipienti, non obediat?

Hæc,

Hæc, & alia ſæpe legunt, & proclamant ipſimet Sacerdotes; nonne & tu, chariſſime Frater, eadem legis, & proclamas? nonne laicos in Eccleſia garrientes moleſte interdum fers, & acriter objurgas? profecto. Qua ergo temeritate domum Dei, ipſe facis domum negotiationis, & ſpeluncam latronum, ac ſcandalizas in Dei tui ſanctuario eoſdem laicos? quodnam, ſupra illos, ibi garriendi privilegium habes? nullum. Si ergo garrire velis, numquid non habes domos ad confabulandum? Quid eſt cur ipſe, Dei dilectus, Eccleſiam ejuſdem Dei contemnis? Parumne eſt quod alibi pecces in Dominum Deum tuum, & delinquere facias populum Ejus.

Verum, qua fronte ſic interdum pſallis: *introibo, Domine in domum tuam, adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo?* Nonne reprehendit te cor tuum! Deus, cui irridere videris, patienter nunc agit; ſed veniet tandem dies ultionis; ipſius Sanctuarii lapides clamabunt adverſus te. Ecquando ergo aberit a loco ſancto illa deſolationis abominatio?

Sed

Sed , unde fit ut Sanctuarium Dei jam non amplius dijudices, & ut tandem vileſcat tibi terribilis ille locus? Unde? nonne hinc, quia in illud non intras niſi ex arido uſu, aut niſi propter temporale lucrum? ita ſane . Id experientia conſtat.

Tuam ergo excita fidem . Si mediteris hæc omnia, chariſſime Frater, nonne tunc ages pœnitentiam , & fies, in animo contrito , reconciliatio pro te, & pro aliis, quos in templo Dei ſcandalizaſti? Nonne in poſterum pavebis ad ſanctuarium Dei ; ubi tremunt Angelicæ poteſtates? Annon modeſtia tua nota erit omnibus Hominibus ? maxime in Eccleſia , ut cæteri etiam paveant & glorificent Deum in hoc præſertim orationis loco . Imo, ad hæc omnia te viva ductura eſt fides.

* * * *
* * *
* * *
* *
* *
*
*

AR-

ARTICULUS XV.

Eccleſiarum nitor.

Dilige decorem domus Dei. Quapropter, ſollicitus ſis, ſi niteat Altare; ſi parietes, & pavimenta purgentur; ſi vaſa luceant; ſi ſacrarium, ſi linteamina Sacra, fontes baptiſmales, & veſtes ſacerdotales ſint munda, & decora. *S. Hier.* Hæc enim ſunt imagines fidei, & incitamenta pietatis. *Trid.*

Interdum accidit, ut privata domus Parochorum, aliorumque Clericorum, eorumque veſtes reluceant, intereadum Domus Dei, purificatoria, & alia linteamina ſacra, ac veſtes, quæ Sacrificio Divino inſerviunt, ſint pannoſa, lacerata, & ſordeſcant, incuria eorumdem Parochorum, & aliorum Preſbyterorum. Proh pudor! quid ſapit illa negligentia? quid redolet ille contemptus? Tu videris.

O chariſſime Frater! ſi fidem haberes,

beres, ſi Deum timeres, nihil certe negligeres. Igitur reſipiſce, & da operam ut tota Eccleſia, veſtes Sacerdotales, & alia omnia ad cultum Dei tantillum ſpectantia, perluceant. Quantum poteris, tantum aude. Quid hac cura, diligentiaque dignius?

ARTICULUS XVI.

Eleëmoſyna.

QUid ſunt Eccleſiæ redditus? quid? Vota fidelium, pretia peccatorum, & patrimonium pauperum. *Concilia paſſim*. Quis hoc ignorat? nemo. Hoc omnes proclamant Clerici. Nonne ergo ſciunt ſe mortaliter peccare, ſaltem contra charitatem, & contra religionem, ſi partem fructuum honeſtæ ſuſtentationi ſuperfluam, in pauperes, vel in alios pios uſus non impendant? Hoc quidem ſciunt; attamen, quot inter illos ſunt, qui illuſionibus impleti, & qui illis ſibique imponentes, ſe illius peccati mortalis,

lis, conſcios numquam credunt, quamvis illis etiam ſpecialiter dicatur. *Tibi derelictus eſt pauper, orphano tu eris adjutor?*

Has tu, chariſſime Frater, illuſiones cave. Quapropter, eleëmoſynam in ſinu pauperis conclude, & hæc orabit pro te. Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; ſi exiguum, & illud libenter impertire. Cave ne ex redditibus Eccleſiæ, conſanguineos, familiareſve tuos augere ſtudeas, cum & Apoſtolorum canones prohibeant ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis dones, nec eas, eorum cauſa, diſſipes. Sed, ſi pauperes ſint, eis ut pauperibus diſtribue. *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Abſit etiam ne eaſdem res Eccleſiaſticas, luxu, commeſſationibus, aleis, choreis, & luſibus diſſipes; hoc tibi omnino interdicitur. Unde, quot Clerici periclitantur? Cave ne cum illis in falſam conſcientiam, & in damnationis æternæ periculum prolabaris.

Memineris tuum eſſe pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum paternam curam gerere. *Trid. ſeſſ.* 23. *de ref. c.* 1. Væ tibi, ſi videas jacentes in ja-

nua tua Lazaros, viſcera miſericordiæ ab eis inclemens clauſeris! Nonne hi egeni, & pauperes, quos occidis, quia hos non paſcis, ſtabunt in magna conſtantia adverſus te, qui eos anguſtiaviſti? Nonne ſtabit pro eis Pater orphanorum, & judex viduarum? Nonne te confringent, & conturbabunt hæc formidoloſa verba, quæ incogitanter legis, nimirum: *quamdiu non feciſtis uni de his minimis, nec mihi feciſtis; diſcedite in ignem æternum, eſurivi enim? &c.* Quid cogitas? quid agis, ſi hanc capiti tuo imminentem ſententiam avertere non ſatagas?

Hanc ut evadas ultionem, declara in confeſſione, tuam bonorum Eccleſiæ dilapidationem, tuamque in pauperes crudelitatem. Sis deinceps verus Pater pauperum. Aufer, aufer ſuperflua, & nulli deerunt neceſſaria *S. Bern.* Duritiam tuam præteritam, & alia peccata, eleëmoſynis redime; eleëmoſinas tuas enarrabit Eccleſia ſanctorum; & de te vere dicetur: *diſperſit, dedit pauperibus, juſtitia ejus manet in ſæculum ſæculi.* O verba bona! o verba conſolatoria! O nimis beatus, qui intelligit

ligit ſuper egenum, & pauperem.

ARTICULUS XVII.

Animarum Zelus.

QUid ſublimius eorum vocatione, quid ad ſalutem vel unius Animæ procurandam feliciter deſtinatur? Quid enim eſt Anima? quam Deus ad imaginem & ſimilitudinem ſuam creavit, & quam Chriſtus Dominus, ex ardentiſſimo ſui amoris zelo, in ſanguine ſuo emit, deſponſavit, & abluit. Quid eſt gratia Dei, in qua ſalus Animæ, hac in vita, conſiſtit? Quid ſempiterna felicitas, in qua, poſt hanc vitam, conſummata ſalus ſita eſt? Quid vero ex alia parte, eſt offenſa Dei & peccatum? quid pœna ſenſus? quid pœna damni? quis hæc omnia perfecte intelligat? Ergo ne, ignem devorantem, & ardores ſempiternos ab Anima avertere, eique perfectam, & interminabilem Dei fruitionem procurare, exigui poteſt eſſe momen-

momenti? Verius dicamus quid hoc opere nobilius? quid Deo charius? quid tantæ ſatisfactionis tantique meriti? Si magnam illi mercedem percipiunt, qui operibus miſericordiæ corporalis ſe impendunt; quanto majorem, qui admonendo, & docendo, in viam ſalutis æternæ alios perducunt? Quanto enim Anima corpore præſtantior eſt, tanto majoris meriti eſt auxilium, quod animæ impenditur. Unde recte aſſerit D. Dionyſius: *omnium Divinorum eſt Diviniſſimum Deo cooperari in ſalute Animarum.*

Unde adminiſtratorii ſpiritus, Apoſtoli, & alii veri Homines Dei, zelo zelati pro Domino Deo exercituum, & in miniſterium miſſi propter eos qui hereditatem capiunt ſalutis, non faciebant Animam ſuam pretioſiorem quam ſe, dummodo conſummarent miniſterium ſuum, renovarent faciem terræ, & pararent Domino plebem perfectam. Væ mihi! inquit Apoſtolus, ſi non evangelizavero: neceſſitas mihi incumbit. Unde incitabatur ſpiritus in ipſo, videns idolatriæ deditam Civitatem,

Tan-

Tandem, quicumque ſpiritum Chriſti habuerunt, Animas, in Chriſto, magna charitate dilexerunt, & pro eiſdem, utpote ſanguine Chriſti redemptis, ſanguinem ſuum ultro fuderunt. *Quale mihi damnum*, dicebat ex ardenti Animarum zelo ſancta Thereſia; *quale mihi damnum, aut cur conqueri debeo, licet uſque ad diem judicii pœnas Purgatorii ſuſtinere mihi oporteat, modo per illud conſequar, quod Anima una ſalvetur; quanto ergo magis ſi agatur de plurium Animarum lucro, id vereri nequaquam deberem?*

Verum, quonam fato refrigeſcit in nobis charitas, & zelus Patrum noſtrorum, quos zelus domus Dei comedebat? Meſſis quidem multa; operarii autem pauci; cadit aſina, & eſt qui ſublevet; cadit Anima, & non eſt qui reputtet. *S. Ber.* Perit juſtus, & non eſt qui recogitet in corde ſuo! Proh dolor!

Tu vero, Chariſſime Frater, vide, & intellige quanti valeat Anima pretioſo Agni immaculati ſanguine redempta. Nonne tunc, zelans zelum Dei, erues eos, qui ducuntur ad mortem?

 Num,

Num, eos qui trahuntur ad infernum, liberare ceſſabis? Quanta alacritate quæres Fratres tuos, & oves, quæ perierunt? quo fervore docebis iniquos vias Dei, catechizabis infantes, & rudes? qua ſimplicitate, quo candore parvulus fies in medio eorum, tanquam nutrix fovens filios ſuos? quanta benignitate, patientia, & doctrina argues, obſecrabis, & increpabis ipſos lumini rebelles? quam ſuaviter, & fortiter omnibus omnia factus?

Domine, qui amas Animas, da mihi amorem tui; ut poſtea ferventer dicam: *da mihi Animas; cætera tolle tibi*. Excita inſuper torpeſcentes Sacerdotes ad te, ſincero cordis affectu amandum; ſi enim amaverint te, nonne Animas a te ita dilectas, & in amoroſis tuis viſceribus pretioſas, ardenter amabunt? nonne hunc prævium habentes amorem, illarum converſioni, ſanctificationi, & ſaluti, totis viribus vacabunt; omnia ſiquidem vincit amor; neſcit molimina amor. Utinam ergo tuo excitati amore, & adusti, agonizemur omnes pro juſtitia tua, conſummamur certatim pro gloria tua,

pro

pro noſtra omniumque ſalute. Amen.

ARTICULUS XVIII.

Signa puri gloriæ Divinæ zeli.

I. SI in miniſterium verbi te ipſe non ingeras: uno verbo, ſi nihil, niſi vocante Deo; & ſuadente Directore tuo, ſuſcipias aut agas. Quidquid enim ex propria fit electione, propriam voluntatem redolet. Quo ducit propria voluntas? ad illuſionum abyſſum; & hinc, quo? ad infernum, teſte D. Bernardo.

II. Si pueris, rudibus, & pauperibus æquo libenter evangelizes, ac ſenioribus, doctis, & eximiis viris. Item, ſi horum omnium confeſſiones audiendi, omneſque infirmos, & agonizantes tuis adhortationibus, & precibus adjuvandi æqualiter avidus ſis. Revera eſt-ne apud Deum perſonarum acceptio? Nonne tanto emptus eſt pretio pauper, quanto dives?

III. Si ob audientium paucitatem,

aut duritiem, animo non cadas; præſertim, quando ex tua parte egiſti quidquid ad iſtorum converſionem neceſſarium exiſtimaſti. Numquid curationem a te exigit Deus? minime. Cur ergo cura tua contentus non eſſes.

IV. Si zelus tuus ſit pacificus, quietus, manſuetudine, ac compaſſione plenus; ſi vero in auditores acriter inſurgas; ſi eorum infirmitatibus compati, & condolere neſcias, numquid Dei ſpiritum habes? minime. Quare? quia non in commotione Dominus. Quid illo erga peccatores manſuetius fuit? quid benignius?

V. Si Deo placere quærens, & non Hominibus; ſi Jeſum Chriſtum crucifixum prædicare intendens, & non teipſum, te auditorum captui, omnibus omnia factus, accommodes, quidquid dixerint Magiſtri, auribus prurientes; quidquid exigant auditores, lenociniis delectari, & demulceri cupientes.

VI. Si æque libenter prædicaveris, quando tibi datur retributio, & ſtipendium, quam quando non datur. Et vero quidni tibi ſufficiat Deus,

pro

pro cujus gloria laboras? Nonne ſatis honorificum tibi eſt eidem procurandæ gloriæ vacare?

VII. Si Animæ tuæ ſaluti, & perfectioni, priuſquam alienæ, provideas. Unde, ſi propter inſtituendas, ediſcendas, & prædicandas conciones, te ipſum, ſenſuum, ac cupiditatum tuarum mortificationem negligas; ſi ob eamdem cauſam, exercitia ſpiritualia, ſcientiam caſuum conſcientiæ, rubricarum &c. faſtidias; nonne claudicat, male olet, & ſuſpectus eſt zelus tuus? Debes quidem diligere proximum tuum ſicut te ipſum, ſed non magis quam te ipſum. *Prior eſt regula, quam regulatum*. Præterea, quid prodeſt Homini, ſi, &c.

VIII. Si in ovium tibi commiſſarum curam ferventius quam alienarum incumbas. Unde, ſi pro ſalvandis extraneis, populum tibi demandatum derelinquas, & negligas, nonne deplorandus eſt zelus tuus? Memineris Parochiam eſſe villicationem illam, de qua, & non de aliis ſtrictiſſimam rationem reddes. Quid ergo ad te de his, qui foris ſunt, in tuorum detrimentum, judicare?

 IX.

IX. Si aliorum concionibus non interſis ob curioſitatem, vel eos in ſermone capiendi, te ipſis præferendi, eoſque aſpernandi cauſa; ſed in ſimplicitate, & humilitate parvuli, te ædificandi gratia.

X. Si læteris quod ſocii in miniſterium verbi jungantur tecum; præſertim; ſi ob aliorum eminentiorem eloquentiam, & uberiorem fructum, invidiæ livore non tabeſcas. E contra ſi exemplo Moyſis, Præcurſoris, & Apoſtoli Pauli, de his omnibus ſimiliter, & plus ſi opus ſit, gaudeas, quaſi de datis tibi talentis, & de fructibus, quos iiſdem talentis ipſe affers. Item ſi fortiter, & ſincere aſſeveres te nihil aliud cupere, niſi ut omnes prophetent, & ut inde, qualicumque modo, cognoſcatur, ametur, & honorificetur Deus, & ſi ob eam cauſam, teſtificeris coram Deo, & Hominibus, te eſſe ſemper paratum ad media confratribus tuis exhibenda ut gloriam Dei promoveant; ita ut hæc media petentibus, hilari, & aperto corde ſuppedites, quamvis id non niſi cum gloriæ tuæ detrimento fieri

certo ſcias. Durus eſt hic ſermo; durior praxis; ſed quibus? illis, qui Evangelicæ abnegationis excellentiam & meritum ignorant, ejuſque uſum non habent. O inſanum gloriæ propriæ deſiderium! quot Clericos, & Concionatores illudis, faſcinas, & perdis?

XI. Si confratrum tuorum conſilia, conciones, aliaque opera, utpote rationi, & recto proborum, Deique judicio conſentanea, & ut talia ab illis approbata, permagni tu etiam, ut propria, facias, plurimumque, ſi ſe dederit occaſio, exaltes; tua vero opera defectibus referta exiſtimans parvi facias; aut ſaltem ea ſilentio prætereas, eaque abſcondita eſſe deſideres, ne ſcandalum pariant, & ut te ſervum inutilem, ore, corde, & animo omnes reputent, ac in minimis habeant. E contra, ſi confratrum conſilia, opera, &c., quamvis a majori, & ſaniori parte laudata, lividis, & torvis oculis reſpiciens, improbes, eaque clam, & palam aſperneris: tua autem dumtaxat, quamvis forſan deformia, ad ſidera uſque exaltes: nonne petulans Pharifæi tibi dominatur arrogantia?

Annon ſerpentina Cain, & non moritura, conſtrictum te tenet invidia?

XII. Si propter infirmitatem, obedientiam, aut ob alia impedimenta, ab honorifico miniſterio lætanter deſiſtas, ut ſuper doloris lecto patiaris multa, vel ut infima miniſteria obeas, quamvis hinc oblivioni dandus ſis, tanquam mortuus a corde; quinimo, quamvis, ſi ita loqui liceat, faciendus poſtea ſis opprobrium Hominum, & abjectio plebis, feliciter ratus tuam perfectionem, omneſque cordis tui delicias, conſiſtere in adimplenda, juxta beneplacitum Chriſti, voluntate Dei, quoque modo id fieri debeat.

XIII. Si vel vanitatis, vel confuſionis ſtimulo, eo quod bene, aut male ſucceſſeris non pungaris, nec benedictione movearis, nec maledictione. Quod ſi propter plauſus tibi blandiaris, & ad prædicationem anheles avidius; aut ſi propter aliquam, quam paſſus es humiliationem, prædicationem faſtidias, & ab ea deſiſtere cures; vere te ipſum, non Deum quæris.

XIV. Si omnibus conſiliis, propoſitis, & actibus tuis, beneplacitum

Dei magis intendas, quam felicem exitum. Enimvero, ſi illud Dei beneplacitum quæſieris, quid tua intereſt, ut conſilia tua infeliciter ceciderint? Nonne Deus tua contentus voluntate, hoc infauſto exitu glorificari vult? Nonne tutius eſt tibi bonæ voluntatis Homini, de fauſto decidere exitu?

XV. Si ea, quæ ex obedientia facienda ſunt, æque hilariter exequaris, ac ea quæ ex electione fiunt.

XVI. Si munia & exercitia tua non minus diligenter, & ſancte coram Deo ſolo adimpleas, quam coram Hominibus.

XVII. Si, quamvis bonum exemplum præbere debeas, ſecretum tamen optans, modis omnibus efficias ut ſoli Deo innoteſcant opera tua, & moleſte feras, quod populo nota fiant.

Vide nunc, chariſſime Frater, utrum Deo placere hucuſque ſatageris, an tibi, & Hominibus; utrum theſauros tibi in Cœlis theſaurizaveris, an paleas tibi coacervaveris ad comburendum igni in inferno, aut ſaltem in Purgatorio. Nonne ſuper ipſis bonis operibus tuis pœnitentiam agere for-

teneris? ſi res ita ſit, hanc protinus pœnitentiam age, & ſemitas tuas rectiores in poſterum facito. Quid quæris præter Deum tuum, & Animæ tuæ perfectionem, & ſalutem?

ARTICULUS XIX.

Prædicatio verbi Divini.

QUam ſpecioſi pedes Evangelizantium pacem, Evangelizantium bona! Quis non properet prædicare verbum omni creaturæ, ut ad Deum, ipſo Domino cooperante, impios convertat, ad juſtitiam multos erudiat, & ut ipſe, poſt confirmatos Fratres, ſicut ſtellæ, in perpetuas æternitates fulgeat? O utinam in omnem terram exiret Chriſti miniſtrorum ſonus, & in fines orbis terræ verba eorum! Quomodo enim audient populi ſine prædicante? Verum poſt enucleata, & inculcata, ubi de Animarum Zelo, ad hanc verbi Divini prædicationem, incitamenta, quid nunc ſupereſt;

eſt; niſi ut pie, & fructuoſe prædicandi exhibeamus praxim?

PARAGRAPHUS I.

Regulæ ante concionem obſervandæ.

I. CUm ad prædicationem Evangelii exigatur induſtria perſonarum pollentium ætate, gravitate morum, vitæ ſanctitate, & ſermone, juxta Conc. Ravennat., & cum periculoſum ſit neophytis, & non dum in ſancta religione formatis, in publicum exire, & perfectorum officia uſurpare, ut loquitur Petrus Bleſenſis; cave, chariſſime Frater, ne ad prædicationis miniſterium admittaris, ſi trigeſimum non attingas annum *Conc. Ravenn.* Illud inſinuat Apoſtolus, qui Timotheum inſtruens qualem in miniſterium verbi Dei eligere deberet, dicit: *non neophytum, ne elatus, in ſuperbiam incidat, & in laqueum Diaboli*. Idipſum confirmat exemplo ſuo Redemptor noſter, *qui cum in cœlis ſit*

conditor, & oſtenſione ſuæ potentiæ ſemper Doctor Angelorum, ante trigeſimum ætatis ſuæ annum in terra Magiſter noluit fieri Hominum, ut videlicet, præcipitatis vim ſaluberrimi timoris infunderet, cum ipſe etiam, qui labi non poſſet, perfectæ vitæ gratiam nonniſi perfecta ætate prædicaret. S. Greg. Papa.

Quid ad hæc reſpondes præſumptuoſe, & premature nimis Concionator, qui multo verius quam Jeremias dicere teneris, *a, a, a, Domine Deus: ecce neſcio loqui, quia puer ego ſum?* Tu præſertim, qui peſtilentiæ cathedra, ad ſeniorum cathedram, ſtimulante ſuperbia, effrænate protinus convolas. Nonne hoc exemplo devoratur ſapientia tua? Nonne hunc intempeſtivum, & voracem prædicandi zelum ægre ferre, & dolere coguntur ſaltem interiores viri? Sed heu! cum te teneat ſuperbia, judicio tuo pertinaciter adhæres. Proh cæcitas! Nonne hæc te parvulum ad petram allidet præſumptio? *Vide dicta, ubi de ſeminario pag.* . .

Quamvis jam competentem habens ætatem, cave ne in miniſterium verbi

bi te ipſe ingeras: Quapropter, audi. attente Divina oracula. *Pauperibus evangelizare miſit me* Luc. 4. *Ego vos elegi ut eatis, & fructum afferatis, & fructus veſter maneat* Joan. 15. *Quomodo prædicabunt, niſi mittantur?* Rom. 10. Innumera alia huc ſpectantia omittimus teſtimonia.

Qua ergo fronte prædices, niſi miſſus fueris? Qua temeritate, legem pro Apoſtolis, & pro ipſo Dei Filio conditam, tranſgrediaris? Numquid ad Animarum ſalutem illo aptior es? Si non acceperis Apoſtolatum, & gratiam a Jeſu-Chriſto, qui hos ad ſe vocat, quos vult; e contra, ſi ſtimulante deſiderio te ipſum mundo manifeſtandi, lucrandi, & loculos habendi, prædices Evangelium, an ſperas te multum allaturum eſſe fructum? Erras, præſumptuoſe erras? Revera, clama, neceſſes ad ravim uſque vociferare, eris velut æs ſonans, aut cymbalum tinniens; planta, & riga quod volueris, Deus, qui te non vocavit, non dabit incrementum; prædicationes, & fatigationes tuæ cadent in ſterilitatem, & confuſionem Animæ tuæ, & in popu-

populorum detrimentum. Ne credideris id a nobis gratis aſſeri; ipſe Dominus ſic loquitur: *Prophetæ fuerunt in ventum locuti*. Jer. 5. Quare? *quia cum ego non miſiſſem eos, nec mandaſſem eis, nihil profuerunt populo huic, dicit Dominus*. Ibid. 23. Inſuper, *niſi Dominus ædificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui ædificant eam*. Pſal. 126.

Unde, ſi non accepiſti a Jeſu-Chriſto Apoſtolatum, in vanum & tu laborabis. Quare? quia non accipies ab illo gratiam ad converſionem & ſalutem plebis, adeo neceſſariam. Hæc omnia luce clariora ſunt; quibus ſi non adhæſeris, certe amore tui omnino excæcaris.

O! ſi humilitatem haberes, quanto verius, & fortius ſic te cum Moyſe excuſares? *quis ſum ego ut vadam ad Pharaonem, & educam filios Iſrael de Ægypto? Obſecro, Domine, mitte quem miſſurus es; non ſum eloquens ab heri, & nudiustertius, & ex quo locutus es ad ſervum tuum, impeditioris, & tardioris linguæ ſum*. Exod. 3. & 4.

Igitur, intra te placidus ſede, & quieſce, donec Dominus eligat te, & ponat

ponat ſuper te ſpiritum ſuum, ac te vel ſuis inſpirationibus, vel per ſuos Vicarios in vineam ſuam vocet; & interim ad pietatem, & ad humilitatem te alacriter exerce, ut deinde te efficacius ſalvum facias, & eos qui te audient. Quare? quia tunc Deus ipſe dabit verba ſua in ore tuo, voci tuæ vocem dabit virtutis, dabit & ſapientiam, cui non poterunt reſiſtere omnes adverſarii tui; non timebis a facie eorum, quia tecum erit ut eruat te. Tandem in nomine ejus facies mirabilia magna, & in templo ejus omnes dicent gloriam. Quid amplius exoptes?

III. Quis dubitet an ignorantia cunctorum errorum ſit mater? Nonne ergo, maxime in Sacerdotibus vitanda eſt, qui docendi officium in populo ſuſceperunt? *Conc. Tolet. IV.* Unde *quantumvis irreprehenſibilis ſit Sacerdos, deſinat locum docendi ſuſcipere, ſi docere neſciat?* S. Iſid. Quare? quia ſi cæcus cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt.

Vis, chariſſime Frater, verbi miniſterium digne Deo adimplere? attende prius

prius lectioni, & ſtudio; cuſtodiant ſcientiam labia tua, ut potens ſis exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt, arguere; ſi vero ſcientiam repellas, certe periclitaris, & auditores tecum in exitum trahis. Hoc avertat Deus. Quidni, & tu hæc exitia avertere ſatagas?

IV. Antequam verbum prædices, te ipſum ad pietatem exerce, ut te ipſum præbeas exemplum bonorum operum. Cœpit Jeſus facere, & docere; quidni & tu humiliter facies, ut ſic te exiſtimet Homo, ut Miniſtrum Chriſti? Si dicis, & non facis, quamvis linguis Hominum loqueris, & Angelorum, quid eris? æs ſonans, & cymbalum tinniens. Præterea, qua libertate laicos corripere poteris, cum ipſi reſpondeant taciti, eadem te admittere, quæ corripis? *Trid. ſeſſ.* 14. *de ref.*

Qua ergo fronte enarras juſtitias Dei, cum ipſe oderis diſciplinam? Ejice, hypocrita, ejice primum trabem de oculo tuo, & tunc videbis ejicere feſtucam fratris tui. Sis quidem potens in ſermone, ſed in ope-

re

re potentior; validior eſt enim vox operis, quam vox oris *S. Ber.* Quinimo, bonum exemplum eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus *Trid. ſeſſ.* 25. *de ref. c.* 1. Hinc quam multos, verbo veritatis efficaciter, & facile gignes? Tandem, ſicut qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in Regno Cœlorum; ita e contra, qui docuerit, & non fecerit, hic minimus, vocabitur in Regno Cœlorum. Quid loquimur? Nonne ſervus nequam de ore ſuo judicabitur ſimul, & condemnabitur? Hoc te in ſpeculo inſpicias velimus, chariſſime Frater.

V. Ad prædicationis officium exigitur guſtatio ſpiritus per contemplationem; alioquin, qua fronte ad æternorum deſideria, cæteros accendere præſumpſeris, ſi frigidus in te totus, & algidus remanſeris? *Joan. Gerſon.* Quapropter, inſta orationi, ut audias ex ore Dei verbum, & ex eo annunties populis. *Exech.* 3. Non enim eſtis vos, qui loquimini, ſed ſpiritus Patris veſtri, qui loquitur in vobis, dicit Magiſter bonus; neque qui plantat, neque qui rigat, eſt aliquid, ſed qui in-

incrementum dat Deus. Abundantius omnibus laboravi, inquit Apoſtolus; non ego, ſed gratiam Dei mei. Quapropter ora, ſine intermiſſione ora; ſis Homo internus; & quamvis non ſis ſufficiens aliquid cogitare ex te; licet puer ſis, infirmus mundi, & ſervus inutilis; ſperans tamen in Domino, mutabis fortitudinem, in Deo facies virtutem; jam Domino cooperante, & ſermones tuos confirmante, confringes cedros libani. Guſta, & videbis quanto aptior ſit ad verbi Divini efficax miniſterium ſcientia ſufficiens, vitæ interioris indiviſa comes, quam eximia ſcientia, vitæ ſpiritualis expers; nonne id in rudibus viſum eſt? Unde exclamare licet: *Confiteor tibi Pater, Domine Cœli, & Terræ &c.* Matth. 13.

VI. Habeas puram intentionem, ita ut nullum verbum niſi ad gloriam Dei, & ſalutem Animarum referas. Oportet itaque ut prævia oratione offeras Domino Jeſu, ejuſque ſpiritui, omnia dicenda; omnia illi ſubjicere, ut dirigat, amet, applicet juxta beneplacitum voluntatis ſuæ. Et quamvis æquum

æquum ſit ut Evangelium prædicans, de Evangelio vivas, iſtorum interdum memineris: *quamdiu feciſtis uni ex his fratribus meis minimis, mihi feciſtis. Beatius eſt magis dare, quam accipere. Gratis accepiſtis, gratis date: ecce merces veſtra copioſa eſt in cælis, Gaudete ergo, & exultate, &c.* Quid ad perſuadendum efficacius quam iſtud: *non quæro, quæ veſtra ſunt, ſed vos?*

VII. Eſto ſit, turpis lucri gratia prædicationem non intendas; nonne tibi occurrit, & alius periculoſior ſcopulus? adeſt & alius crudelior latro, ſuperbia ſcilicet, & jactantia? Heu! quantum hinc periclitantur Concionatores! Hei tibi, chariſſime Frater, ſi videri ab Hominibus, ejſque placere, & teipſum glorificare cupias! Quid eſt tunc gloria tua? nihil. Quam accipies mercedem? nullam. Parum eſt illud; audias quod ſcriptum eſt: *abominatio Domini eſt omnis arrogans.* Prov. 16. Quid mirum, ſi juſto judicio diſſipet oſſa eorum, qui Hominibus placeat, ſi ſpernat, & confundat hos gloriæ ſuæ raptores? Igitur, væ tibi, ſi ſuperbiæ inflatus ſpiritu, & quanta ſcias

ſcias auditoribus notificare volens, laudes eorum concupiſcas! Verum, ſi ſermones Dei locuturus ſis, cur quaſi de propriis tumes? *S. Greg. Papa*. Neſcis, inſane, neſcis te nihil habere, quod non acceperis? Si autem acceperis, quid gloriaris quaſi non acceperis? Nonne præſtaret te in lecto ægrum, & humilem jacere, quam ſuper cathedram, ſuperbum aſcendere, & hinc fædiori lapſu ad inferos detrahi?

VIII. Cum pro Chriſto legatione fungaris, propone tibi, in compoſitione concionis, loqui quæ decent ſanam doctrinam, & docere ſecundum beneplacitum ejus, & in cordis tui ſimplicitate, non ſubtiliora, non curioſa, non incerta, *Trid. ſeſſ.* 25., ſed quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem; annuntiareque fidelibus, cum brevitate, & facilitate ſermonis, vitia quæ eos declinare, & virtutes quas ſectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. *Idem. ſeſſ.* 5. *de ref. c.* 2. Talis erat Apoſtoli ſcopus, ſimul & prædicandi modus. *Miſit me Chriſtus evangelizare*, *inquit*, *non in ſapientia ver-*

verbi, ut non evacuetur Crux Chriſti. 1. Cor. 1. Quapropter, *veni non in ſublimitate ſermonis, & ſapientiæ;* unde *ſermo meus, & prædicatio mea non in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis, ſed in oſtentione ſpiritus, & virtutis.* 1. Cor. 2.

Ecce quomodo Apoſtolus hic, qui ſpiritum Dei habebat, prædicavit in omni Evangelica ſimplicitate Jeſum Chriſtum, & hunc crucifixum. Numquid es tu doctior, peritior, aut ſapientior illo? Eamdem & tu ſequere formam. Quapropter, rationes morales, & argumenta interdum adhibe, quæ vel ex proprii ingenii meditatione, vel ex ſanctorum Doctorum lectione peti poſſunt; nec-non exempla, & hiſtorias quaſdam ſelectas, & ad movendum, vel ad perſuadendum debite applicatas; eas præſertim, quæ in ſacris Scripturis, & in actis Sanctorum leguntur. Non te pigeat etiam quaſdam interſerere ſimilitudines ex naturalibus rebus depromptas; in quibus mirificus eſt D. Chryſoſtomus, & ad imitandum copioſiſſimus, & aptiſſimus, ut in ejus homiliis, & orationibus videri poteſt. Ec-

Ecquid ? ipſe Dominus Jeſus, inſpirator Prophetarum, & Evangeliſtarum Doctor, ſine parabolis non loquebatur; an te pudebit ſervum, iiſdem uti exemplis, eaſdemque adhibere comparationes ? Numquid perſuadendi rationes melius calles, quam ille, in quo ſunt omnes theſauri ſcientiæ, & ſapientiæ Dei ? Verius dicamus : nonne hac Divina ſapientia devoratur carnalis tui ſapientia, qui elaboratæ declamationis pompa, & ſermonis immenſitate, populos rudes potius opprimis, quam inſtruis ? *Conc. Aquiſgr.* Nonne hoc eſt te ipſum prædicare, adulterare verbum Dei, evacuare Chriſti Crucem, & ſtrictiſſimo judicio, ac ſeveriſſimæ ultionis te exponere periculo.

Verum, ſubjiciet ille proprius, quo excæcaris, amor : nonne Concionator etiam delectet auditores oportet ? Si delectationem intelligas eam, quæ procedit ex cognitione veritatis, & amore virtutis, concedimus; ſi vero aliam, quæ ex mundana quadam & ſæculari eloquentia ſermonumque artificioſa concinnatione, quæ ad demulcendas aures, ad veritatum Evangelii vim enervandam,

dam, & Sanctionum Eccleſiaſticarum perſpicuitatem obumbrandam ſolummodo apta eſt, abſit hæc vaniloquentia omnis a Concionatore Chriſtiano, qui Chriſtum crucifixum prædicaturus eſt; quique *ſectari debet, non lenocinia Rethorum, ſed virtutes piſcatorum*. 1. Tim. 4. Procul a ſacris exedris *ejuſmodi Magiſtri auribus prurientes*. Sane finita oratione, non expedit audire: *o quam diſertus orator! quam doctus! quam copioſus!* Audiatur potius: *o quam præclara virtus! quam neceſſaria pœnitentia! quam magnus, & tremendus Deus! quam bonus, & amabilis!* Cave tibi, chariſſime Frater, ſi non audiantur illa! Quare? quia aures demulſiſti, cor autem non moviſti. Auditorum lacrymæ, tui laudes eſſe debent. *S. Hier.* Revera dic, amabimus, quiſnam eſt finis artis oratoriæ? nonne, juxta omnes, eſt perſuadere dicendo? ita ſane.

Sed quomodo perſuadebis, ſi auribus prurientia dicens, cor non moveas; immo, non intelligaris? Et quomodo a populis intelligendus es, ſi pompoſa, & parerga, illuſorio eos ad concionem alliciendi prætextu, buccis

cre-

crepitantibus loquaris? Nonne perſpicuitas eſt prima Oratoris dos? Annon ergo melius eſt ut nos reprehendant Grammatici, quam ut non intelligant populi, inquit D. Auguſtinus? Quid ad hæc reſpondet tuus ille, quo illuderis amor?

Attamen, juxta varietatem materiæ vel perſonæ, ſtylum ſermonis variare debes; ait enim Apoſtolus: *Sapientiam loquimur inter perfectos; inter vos autem, nihil judicavi me ſcire niſi Chriſtum, & hunc crucifixum*. Et iterum: *non potui vobis loqui quaſi ſpiritualibus, ſed quaſi carnalibus; tanquam parvulis in Chriſto lac vobis potum dedi, non eſcam*. Sapientibus quoque, & perfectis, ait veritas increata: *vobis datum eſt noſſe myſteria regni Dei*. E contra, infirmis & rudibus ait: *multa habeo vobis dicere, ſed non poteſtis portare modo*. Hinc ipſa prudenter jungit: *nolite ſanctum dare canibus, nec margaritas mittatis ante porcos;* ſed mundis animalibus eſtote ſimiles, quæ ruminant pariter, & ungulam findunt. Sic debes & tu, ejuſdem Domini Concionator, habere vinum, & oleum, virgam,

gam, & manna, ignem, & aquam; ſingula ſuo loco congrue proferenda. *Innoc. Papa III.* Id eſt, ſapias oportet cum ſapientibus, balbutias cum balbutientibus, rudis ſis cum rudibus, &c. An tibi vile nimis & abjectum videri poteſt, quod ipſe Dominus Jeſus docuit & egit! Stupenda ſuperbia tua! Hinc tandem diſce, omnibus, ſive doctis, ſive rudibus, prædicare, gravi quidem, & ignito zelo, juxta uniuſcujuſque captum, & ſtatum præſentem; ſed perſpicua etiam & ſimplici methodo. Ecce tibi conſormius ſpiritui Chriſti, ejuſque evangelio prædicandi genus, proindeque aptiſſimus perſuadendi modus.

Optimus præparandæ concionis modus eſſet, præmiſſo aliquo ſtudio, ea quæ aliis dicenda ſunt, coram Deo attente perpendere, & devote meditari. Quod quidem, ſi coram ſanctiſſimo Sacramento, aut coram ſacra Jeſu Chriſti e cruce pendentis imagine fiat, vix dici poteſt quanta quamque mirabilis virtus, & efficacia inde hauriatur. D. Thomæ, & D. Bonaventuræ id expertis, crede.

IX. Poſt elaboratam, & memoriæ mandatam concionem, te conjicias velimus in ſuaviſſimum Jeſu-Chriſti cor; hauri ex hoc ſaluberrimo fonte ſacram illius unctionem Animas convertentem, & piam aliquam orationem funde: v.g. *munda cor meum, & labia mea, omnipotens Deus, qui labia Iſaiæ, &c. Veni ſancte Spiritus, reple, &c. Sub tuum præſidium confugimus ſancta Dei Genitrix, &c.*

Cæterum, conſultiſſimum eſſet tibi nunquam ad populum edocendum, exedram conſcendere, niſi poſt ſanctiſſimum miſſæ ſacrificium celebratum, aut cum intentione celebrandi: dici enim vix poteſt, quantum Dæmones perhorreſcant os illud, quod ſanctiſſimum Chriſti corpus ſuſcepit. Tunc ſiquidem cum Apoſtolo dicere poteſt: *an experimentum quæritis ejus, qui in me loquitur Chriſtus?* 2. Cor. 3.

X. Exedram aſcenſurus, da operam ut modeſtia in veſtibus, in totius corporis compoſitione, & in cæteris aliis reluceat, & ut hinc emicet interior tui morum honeſtas. Nihil ergo in te reperire ſit, quod faſtum, pompam ſæcula-

cularem, & novitatem ſpiret; abſint a te crines cirrati, calamiſtrati, & odorifero pulvere reſperſi; abigantur rugoſæ, denticulatæ, & tumidæ manicellæ, ſplendidi annuli, collaria pretioſiora & vana; eliminetur omnis affectatio, & artificioſa declamatio, omnis inepta geſticulatio, adulatoria ſermocinatio, ridicula hiſtrionum forma, quidquid tandem mundanum & aulicum redolet; hæc enim omnia, utpote a vero Concionatore Chriſtum pauperem, & humilem prædicaturo prorſus aliena, rident, dolent, & horrent auditores. Omnia quidem, quæ præ te fers, libera ſint oportet, nobilia, generoſa, fortia, & gravia; ſed naturalia etiam, ſimplicia, modeſta, moderata, & religione plena, ſecundum ea, quæ a Deo accepiſti talenta; nihil magis ad ædificationem confert, quam hæc in omnibus ſimplicitas, & ingenuitas candida. Porro quamvis a Concionatorum veſtitu, & habitu eliminandæ ſint vanitates, incuriæ, & ſordes; aliqualis tamen in his neglectus non dedecet. Auditorum benevolentiam, & docilitatem tibi cupientibus, crede. Ad omnimo-

dam ergo ſimplicitatem, ante prædicationem te exerceas, optamus, & ſuademus.

XI. Tandem, poſt renovatam puram placendi Deo intentionem proteſtare, quod hanc per cuncta prædicationis momenta ratam, & præſentem habere velis, & quod nullum verbum, niſi ex prævia illa intentione proloqui deſideres. Hujus bonæ voluntatis ſcuto, & Domini exercituum auxilio armatus exedram aſcende, bellum humani generis hoſti illaturus.

PARAGRAPHUS II.

Regulæ in ipſo Prædicationis exercitio obſervandæ.

I. SIſte tibi Chriſtum præſentem, eumque in terris prædicantem reverearis; nam, ſicut verum eſt: licet Petrus baptizet, tamen Chriſtus eſt, qui proprie baptizat; ſic ipſe eſt non ſolum qui prædicat, ſed & qui in nobis prædicat, & interius afficit Ani-

Animam & prædicantis & audientis. Ex hoc intuitu loquentes Apoſtoli, magna virtute teſtimonium reddebant reſurrectionis Jeſu-Chriſti. Ex eodem intuitu loquere & tu. Quo zelo, qua reverentia, & efficacia loqueris?

II. Peccatores libere & importune argue, & increpa, ſed oportune etiam obſecra; opus quidem eſt ut ſis prudens ſicut ſerpens; ſed ſimplex etiam ut columba ſis, oportet. Eructans ſuavitatis abundantiam, inſtrue in ſpiritu lenitatis, & in omni patientia; quod ſi interdum tabeſcere te faciat zelus tuus, & neceſſe ſit ut iraſcaris, cave ne pecces; imitare S. Franciſcum Seleſium, & alios magnos Sacerdotes, quos Deus in fide, & lenitate ipſorum ſanctos fecit. Scias ergo adimplere charitatem Chriſti; hinc diſces auditorum infirmitatibus compati, & condolere, ne & tu tenteris. Nonne erga te patienter egit miſerator Dominus? ita ſane. Quid eſt ergo cum fratri tuo nimium iraſcaris, quaſi velles ut ignis deſcendens de cœlo, conſumeret eum? Cujus ſpiritus es? Jeſu-Chriſti? minime. Quare? quia fi-

lius Hominis non venit perdere, ſed ſalvare. Nonne oportet te fratris tui miſereri, ſicut bonus Dominus tui miſertus eſt, & a Domino Jeſu diſcere, quia mitis eſt & humilis corde? Hanc deinceps diſciplinam tene, cum plus agat benevolentia, quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quam poteſtas. *Trid.* Quod ſi vigore opus fuerit, hunc manſuetudine ſtatim temperes oportet, ut veritate, & miſericordia, juſtitia, & pace ſibi oviantibus, & mirifice oſculantibus invicem, fulgura in pluviam facias. Quid ad peccatores in Chriſto lucrifaciendos efficacius?

III. Sermo tuus ſit ſale conditus: unde cave ne peccatum particulare, & ſecretum fiat, tua imprudentia, publicum; quinimo, quamvis unius auditoris peccatum ſit publicum, raro accidit, ut in illud inſurgere prudenter poſſis; nonne hinc confunditur, & vehementius interdum inardeſcit ira ipſe peccator? Scias quia eadem charitas, quæ benigna eſt & patiens, diſſimulare etiam ſcit ſimul, & obſervare tempus & modum fructuoſæ

cor-

correctioni conſentanea. Nonne tamen in his omnibus ſæpe peccaſti? Habuiſti-ne charitatem, & ſpiritum Dei? Te ipſe ſcruteris velimus, & coercere amoris proprii, & imprudentiæ tuæ rapidos fluctus. Abſit etiam ut ſuſurris facile credas, & ut ex eis audita imprudenter, palam referas. Nullum pariter tibi inter prædicandum irrepat verbum, quod aut popularem adulationem, aut tui laudem, aut adverſus inimicos tuos vindictam, aut in ipſum peccatorem odium redoleat. Quid vilius? quid deteſtabilius? Eliminentur a cathedra Evangelica hæ omnes fœtidæ nimis puerilitates, imprudentiæ, &c. quæ te hoc Divino miniſterio indignum omnino præberent.

IV. In fine concionis, da operam ut fervor, & affectus tuus auditoribus tuis ardentius pateſcat, eoſque ſimul vehementius afficiat. Quapropter, præſtat brevem veluti recapitulationem proponere eorum, quæ audientium animis firmius hærere debent; poſtque illam, paucis aliquot verbis, & documentis ſpiritu, & fervore animatis, totam concludere oratio-

tionem, omneſque auditores in pace dimittere, eoſque inter amoroſa Chriſti brachia commendare.

PARAGRAPHUS III.

Regulæ poſt concionem obſervandæ.

I. Concionem tuam Deo, ejuſque gratiæ commenda; eumque enixe roga ut ei incrementum dare dignetur, ſimul & confirmare, quod in te, & in auditoribus operatus eſt.

II. Si vanitatis ſtimulo pungaris, quod recte ſucceſſeris; vel confuſionis, quia non recte, ſtatim Domino Jeſu quidquid boni fuerit, refer; quidquid vero incongrui, cum humiliatione animi tribue tibi. Et vero, an tuum eſt quidquid in concione pii, rectique expreſſeris? A quo deſcendit peccatorum converſio? Nonne a Patre luminum qui dat verbum evangelizantibus virtute multa? qua ergo fronte, ſervus inutilis, gloriam dabis tibi, & non

non nomini Domini, cujus manus fecit hæc omnia? Numquid gloriam ſuam alteri dabit?

Inter has proprii amoris titillationes, & illecebras, ſic ſuadente D. Xaverio, dicito tibi: *quot Concionatores apud inferos cruciantur, qui plus habuerunt vel copiæ, vel leporis in dicendo, quam ego, pluresque a ſcelerata vita ad piam honeſtamque traduxerunt? Sed heu! quoniam elatione, & arrogantia inſolentes, Divina dona non Deo retulerunt accepta, ſed vindicarunt ſibi, in opprobrium, & exitium ſempiternum præcipites ruerunt? Quid eis nunc ſuperbia prodeſt? Nonne idem & mihi, gloriam meam quærenti imminet opprobrium, imminet & idem exitium? Quid mihi tunc proderit jactantia?* His & aliis reflexionibus, inſanæ gloriæ deſiderium coercere, & exinanire contende. Quid aptius? Verum jugiter vigila, & ora ut non intres in vanitatis tentationem; vigila. Quapropter, laborem tuum Deo, ejuſque gloriæ, ſtatim poſt concionem offer, ut venientibus latronibus dicere queas: *Jam Deo, cui ſoli debetur honor & gloria datum eſt totum; vade*

 retro

retro Satanas , recedite fures.

Attamen, tuam jampridem fragilitatem expertus, cave ne de concione tua glorioſe, aut ſiniſtre unquam loquaris, nec de ea præſertim coram te, verba fieri cupias; has elimina occaſiones. Ne ſciſciteris utrum auditoribus placuerit, aut eos commoverit concio tua; illud enim eſt fœdos mendicare plauſus. Quinimo, ſcire nolis, quid de illa ſentiant; illud eſt etiam vanitatis indicium, aut proditorium ad eam incitamentum. Adulatorum plauſibus, & Dæmonum illecebris te ad vanam gloriam fraudolenter, & multifariam allicientium, proindeque te deprædari cupientium, aures obtura. Nimiam præterea fatigationis affectationem diligenter evites, ſuademus. Quid redoleret puerilis illa affectatio? quo te duceret? facile eſt illud intelligere, niſi tibi imponere velis. Si ſolius Dei gloriam quæras, ſufficit ut illi ſoli innoteſcant fatigationes tuæ.

Porro, ad hanc indefeſſam vigilantiam adde has, aut alias ferventes, & aſſiduas preces: *Domine Jeſu, qui es principium & finis, averte oculos meos ne*

ne videant vanitatem ; non nobis Domine, non nobis, qui nihil ſumus, ſed tibi, a quo deſcendit omne donum perfectum, & in quo omnis noſtra ſufficientia eſt, da gloriam: adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi tui, ſoliuſque gloriæ tuæ non meminero, &c. Adjuva me Deus ſalutaris meus ; ſi enim a me diſceſſeris, te gloria tua defraudabo, quod abſit.

III. Quod ſi ex auditorum converſione tibi blandiri non debeas ; nec etiam, propter eorum duritiem, a prædicationis officio deſiſtere decet ; *nam ſicut malignus ſuaſor peccati, etiamſi non perſuaſerit, merito pœnam deceptionis incurrit ; ita fidelis juſtitiæ Prædicator, etiamſi ab omnibus reſpuatur, abſit ut apud Deum ſui officii mercede non fruatur.* S. Auguſt. Nihil ergo de merito decidis, ſed pax, quam indignis apprecaris, ad te revertitur. *Fac quod tuum eſt ; nam Deus, quod ſuum eſt, curabit. Planta, riga, & tuas implevisti partes ; ſane incrementum, ubi voluerit, dabit Deus ; ubi forte noluerit, tibi deperit nihil. Medici eſt medicamenta adhibere ; non eſt in Medico ſemper*

ut relevetur æger. En plaga tibi incumbit, curam exigens, non curationem S. Bern.

Igitur, quamvis tibi videantur auditores dura cervice & incircumciſis cordibus Spiritui Sancto reſiſtere, abſit ut dicas: *non loquar, non nominabo nomen Domini*. Jer. 6. Vere a Satana, qui nihil aliud quam ut a prædicatione deſiſtas, ardentius exoptat, te tentari ſinis. Si agricola protinus ab agricultura reſiliret, quod ſemel atque iterum, aut ſæpius acciderit aëris inæqualitas, brevi fame periremus omnes. Idem de cæteris artibus dicendum eſt. Verum, ſi opifices, & mercatores, licet ſemel, atque iterum, aut ſæpius fruſtrati fuerint optato negotiorum, in quibus verſantur, exitu, ab opere non deſiſtant, ſed denuo pari cum alacritate ad idem opus redeant; ſi illi tantam adhibeant curam, ſtudiumque circa res ad præſentis uſum vitæ pertinentes, licet exitus ſit incertus; tu, ſi loquens non auditus fueris, illico deſines? Et quam obtinebis veniam? Quid excuſationis afferes? *D. Chryſoſt.*

Præ-

Præterea, vix fieri poteſt, ut ſermo omni fructu vacet; nam illi ipſi, qui ad peccatum redeunt, cum aliquo timore, & non cum tanta libertate id faciunt. Ulterius, ſi non prodeſt ſermo malis, bonos tamen in bonis confirmat propoſitis. Denique, ſi ſecunda, vel tertia vice non perſuades, forſitan quarta, aut quinta id facies: *ſi percuſſiſſes terram quinquies, aut ſexies, aut ſepties*, dicebat Eliſæus ad Regem Iſrael, *percuſſiſſes Syriam uſque ad conſumptionem; nunc autem tribus vicibus percuties eam*. IV. Reg. 13.

Fac tu ſimiliter pro exerminando peccato, & peccatore ſalvando. Non eſt abbreviata manus Domini; tuum non eſt noſſe tempora, vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate; tuum eſt clamare & non ceſſare. Licet piſcator per totum pene diem in vacuum laborarit, nihil per rete attrahens; quandoque ſub noctem piſcem quæſitum involvit. Venator pariter diu perſeverat, & tandem prædam capit, quæ ſæpius effugerat. *D. Chryſoſt.* Argue, & tu piſcator Hominum, & Animarum venator, obſecra, in-

increpa in omni patientia & doctrina; & ſicut Apoſtolus Petrus ſe ad Jeſum non convertit poſt primum, aut ſecundum galli cantum, ſed poſt tertium; ſic & tu, Deo adjuvante, tandem fratrem tuum forſan lucraturus es. Hos imitare Medicos, qui convicia, & ineptias phrenetici tolerant, nec de ægritudine deſperant.

Interim, omnem charitatis benignitatem, & compaſſionem erga peccatores affectu paterno demonſtra, ſic eos interdum alloquens cum D. Chryſoſtomo: *vellem, ſi fieri poſſet, veſtris oculis oſtendere, quam in vos habeo charitatem. Nihil eſt mihi, vobis, jucundius, & deſiderabilius, ne hæc ipſa quidem lux. Millies enim optarem ipſe eſſe cæcus, ſi per hoc liceret veſtras Animas convertere: implete deſiderium meum, Animas veſtras ſalvare conando, &c.*

Vis autem, Frater, efficacius corrigere? lacrymare, ora Deum ex corde. S. Chryſoſt. Sic ſe gerebant veri Patres, & Paſtores; ubi erant inutiles ſermones, ibi ſuſpiria edebant, orationes fundebant, & lacrymas, diris ſe cruentabant flagellis, ut Deus peccatores be-

nigno

nigno ſuo vultu illuſtrare, & reducere dignaretur. O veros Dei Homines! o quam magni faciebant vel unam convertere Animam, & ſalvare! ubi eſt nunc zelus eorum? Væ nobis, idolis, & ſimulacris! Hanc ingenioſam charitatem pro noſtra ſalute non habemus; quid mirum, ſi hanc pro aliena non habeamus? Nam qui ſibi nequam, cui bonus erit? O ignavos, & indignos Evangelii præcones! Miſereatur noſtri Deus, miſereatur noſtri, & nos flammam ignis facere dignetur.

IV. Quod verbis prædicaſti, hoc factis confirmare contende, ut te primum ſalvum facias, & eos qui te audierint. Quapropter, inhæreant animo hæc Divina oracula: *tandem ego, imo ego ipſe Concionator moriar; poſt iſta, quæ nunc obeo, magiſteria, manifeſtandus ſum ante tribunal Chriſti, ſtrictam villicationis meæ ei rationem redditurus. Ecquid proderit mihi ſi univerſum mundum lucrer, Animæ vero meæ detrimentum patiar? Quam, ſtultus, quam pro Anima mea commutationem dabo? Quam multi Concionatores eximii, præclare quidem dicentes,*

ſed

ſed non facientes, detracti ſunt e cathedra Evangelica in profundum tartari? Quid monſtri ſimilius, quam quod, cum plurimis ſaluti fuerint, ipſi miſerrime perierint? Proh pudor! Proh dolor! Proh deſperatio! Nonne tamen ſicut Patres mei, ita & ego fieri periclitor?

Si his, & aliis tantillum movearis, chariſſime Frater, nonne, placens Deo, miſereberis Animæ tuæ? quo fervore caſtigabis corpus tuum? qua animi alacritate laborabis, dum tempus habes, ſicut bonus miles Chriſti & operaberis bonum uſque ad mortem; ne forte, cum aliis prædicaveris, ipſe reprobus efficiaris? Sic ſe gerebat, ex propriæ damnationis periculo, Apoſtolus Paulus, quamvis vas electionis eſſet; nos vero qui aliter agimus, quid ſumus? quid erimus?

ARTICULUS XX.

Studioſa puerorum catechizandorum cura.

PRæter eximium illud concionandi munus, eſt & aliud, quod quidem licet paullo demiſſius videatur, non ideo tamen negligendum eſt, cathechizandi ſcilicet officium, & prima fidei rudimenta parvulis aſſidue tradendi; immo, tanto potiori ſtudio, & affectu ei incumbendum eſt, quanto uberiores, ut plurimum, fructus Animarumque proventus colligi poſſunt; ex hac enim cathechiſtica puerorum inſtructione pendet omnis poſterioris ætatis fructus, ſicut meſſis a ſemine. Qui ergo, pietatis, & Divini timoris ſemen in his tenellis cordibus ſeminare, illudque frequenti, & familiari exhortationis rore rigare non curabit, ut germinans germinet, & fructum afferat, eumque ſuo tempore videat, & lætanter guſtet?

Vide,

Vide, chariſſime Frater, vide quomodo Dominus Jeſus, in quo theſauri ſapientiæ, & ſcientiæ Dei abſconditi erant, parvulos ad ſe venientes blande excipere, & erudire ſolebat: *ſinite*, inquiebat, *parvulos, & nolite eos prohibere, ad me venire; talium eſt enim regnum cælorum*. Matth.9. *Offerebant illi parvulos ut tangeret illos; Diſcipuli autem comminabantur offerentibus: quos cum videret Jeſus, indigne tulit, & ait illis: ſinite parvulos venire ad me, & ne prohibueritis eos; talium eſt enim regnum cælorum*. Marc. 10. Ex eodem erga pueros zelo, dixit Simoni Petro: *Simon Joannis, diligis me plus his? Dicit ei: etiam, Domine, tu ſcis quia amo te. Dicit ei: paſce agnos meos* Joann. 21.

Igitur, ſi ipſa æterni Patris ſapientia in terram deſcendit ut, in carnis noſtræ humilitate, cœleſtis vitæ præcepta nobis traderet: quem non compellat charitas Chriſti ut parvulus fiat in medio fratrum ſuorum, & tanquam nutrix fovens filios ſuos? Catechiſ. *Conc. Trid.*

O piiſſime Jeſu, exclamabat doctus, & pius Gerſon, quis ultra poſt te verecundabitur eſſe humilis ad parvulos? Quis

Quis tumeſcens, & elatus de ſua vel magnitudine, vel ſcientia, parvitatem deinceps parvulorum, eorum ignorantiam, vel imbecillitatem audebit aſpernari, quando tu, qui es Deus benedictus in ſæcula, in quo ſunt omnes theſauri ſapientiæ, & ſcientiæ Dei abſconditi, uſque ad caſtiſſimos parvulorum amplexus beata brachia manſuetus inclinas, atque circumligas? Procul ergo, procul ex hinc omnis elatio, ſeorſum ſit omnis indignabunda quælibet parvulorum effugatio.

Deinde, ſermones ad parvulos convertens, eos ſic amoroſe allicit: uſquequo parvuli diligitis infantiam? ut quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? Venite fidenter, nullæ viarum inſidiæ, nullus latet anguis in herba; communicabimus mutuo bona ſpiritualia, temporalia veſtra nulla requiro: Ego vobis doctrinam, vos mihi orationem impendetis; immo; orabimus pro invicem, ut ſalvemur, ſic Angelos noſtros viciſſim lætificabimus; ſic miſericordiam inveniemus apud Patrem noſtrum dum obediemus voci ſuæ in acceſſu noſtro ad Deum,

ego

ego provocando, vos exequendo, qui ſpiritu parvuli eſſe debetis: invitat ipſe Jeſus ſpirituali collocutione, & affatu jugiter inſpirans & dicens: ſinite parvulos venire ad me.

Hinc non obſtantibus ampliſſimis honoribus, doctiſſimus ille vir parvulorum gregem ad ſe in Eccleſiam advocare, & erudire, ſcriptiſque, & exemplo alios ad idem invitare ſolebat.

Qua ergo fronte eoſdem parvulos inſtruere dedignaberis, faſtidioſe Frater? Gemebundos eorum, aut ſaltem matris Eccleſiæ audi clamores: *parvuli panem petunt, & non eſt qui frangat eis*. Thren. 4. Ecce clamant poſt te; uberibus te jampridem lacrymis ſuſtinent; quouſque eos, gravi corde, jejunos dimittes? Nonne, præ duritia tua, deficient in via? Annon, abſque ductore poſiti, in via lubrica, & tenebroſa ex facili cadent? *Gerſon.*

Verum, dic, amabimus, quæ tua mens? quæ tua excuſatio? An dices te neceſſariis ad id munus carere dotibus? Miſera, & peſtifera defenſio! Numquid eximia eges ſcientia ut fidei

dei rudimenta, Deique mandata pueros interrogationibus doceas? Verius dicas te omni prorſus carere zelo.

Occupatio mea, ſubjicies forſan, in majoribus eſſe debet. Quid ſibi hoc vult, niſi: *aquila non capit muſcas?* Certe, nec te Deus ſuperbum. Et vero, nonne hinc patet, fætet, & ſerpit profunda, inſolens, & contumax illa, quæ te tenet, ſuperbia, & quæ ex Angelo, Diabolum fecit? Nonne, præſumptuoſe nimis, nonne vidiſti ipſum Dominum Jeſum hanc Deo, & Hominibus odibilem tuam profligare, & confundere ſuperbiam? An illo ſapientior es, aut ad ſublimiora vocatus? Quid majus eſſe poteſt, quam parvulorum Animas plantare, rigare, eaſque ad virtutem pro reliquo vitæ tempore dirigere? Nonne ſcriptum eſt: *adoleſcens, juxta viam ſuam, etiam cum ſenuerit, non recedet ab ea.* Prov. 26.

Sublime quidem eſt, his rationibus convictus, inquies, & zelo meo dignum, pueros catechizandi, & inſtruendi munus; verum, nonne iſta publicis prædicationibus meis magnificentius, & efficacius præſtare poſſum?

ſum ? Nos vero reſpondemus, id quidem forte pompoſius; ſed noſtro judicio, nec adeo efficaciter & fructuoſe. Quare ? quia hujuſmodi prædicationes puerorum captum ſuperant, inſtructiones vero catechiſticæ interrogationibus, & familiaribus exemplis ac parabolis intermixtæ, imbutæ, & conditæ, proindeque eorum captui magis accommodatæ, imbecilli eorum memoriæ, & tenello animo facilius, & altius inculcantur. Præterea, catechizandi, ſeſe frequentius, quam concionandi affert occaſio, ſive quia ad catechizandum non requiritur tanta præparatio prævia, ſive quia parvulos ubique invenis, & imbuendos habes; hos enim non ſolum in Eccleſia, ſed domi etiam, in vicis, in agris, in ſilvis, in tuguriis; immo, medias inter eorum tui manuum occupationes, medias inter deambulationes, & animi relaxationes, erudire facile potes. Si ergo, propter prædicationes etiam pro ipſis erudiendis pueris elaborandas, hanc familiarem, & ſeſe ubique offerentem inſtructionem faſtidias, aut certe negligenter perfunctorie, & obiter

ter peragas; quinimmo, ſi idem munus quaſi vile, & abjectum reſpuas, ut ad ſplendida, honorifica, pueris tamen fere omnino inutilia officia, libentius incumbas, vere te ipſum, non Deum quæris, & variis cor tuum illuſionibus imples. Nonne vides quantum in exedris, inter audientium plauſus, plerumque periclitetur humilitas? quot præclari Concionatores, poſtquam pompoſe prophetaverunt, tamen tot laboribus propter vanam gloriam fruſtra exhauſtis, audierunt miſeri, & ad æternam ignominiam ſuam experti ſunt & ſentiunt iſtam formidabilem Domini ſententiam: *neſcio vos*. Nonne & tu ſuperbia tumens & ebrius, idipſum periclitaris?

Abſit, ut te a prædicatione avertere velimus. Verum, ſi Dei gloriam pure quæramus, certe has novellas puerorum plantationes, abſque prædicationis præjudicio, aſſidue, & hilariter rigabis; ideſt, in medio parvulorum parvulus fies; tanquam ſi nutrix foveat filios ſuos, his utpote in Chriſto parvulis, lac, potum dabis, non eſcam; non dum enim hanc ſu-
ſtinere

ſtinere poſſunt. Quod illam eſcam, adultis jam validis, robuſtis, & viris factis, proindeque hanc ſuſtinere valentibus, prædicatione tua ſuppeditas, hoc concedimus, & in hoc laudamus te; verum, quod his in Chriſto parvulis lac illud inclementer deneges, hoc reſpuimus, & in hoc non laudamus te. Iſto quidem moleſto, & obſcuro exercitio non ſplendeſcit coram Hominibus gloria tua; verum, quid tua intereſt, modo ut ſplendeſcat coram Deo, cui ſecurius places, & cui, Angeliſque Ejus ſpectaculum ſis? Idcirco huic inſtructioni, quam plerique nequidem attendunt, eo libentius vacare debes, quo magis id fieri ſcis abſque humilitatis diſpendio, & cum ingenti ac tutiſſimo merito. Sileat ergo & abſterreatur proprius ille, qui te hueuſque faſcinavit amor; incipe ex nunc fieri parvulus, immo & ſtultus propter Chriſtum, erudiens infantes, & illos a pueritia ſtudioſe, ſine tædio curans. *Eccleſiaſt.*7.; eiſque, præſertim ſi Parochus ſis, ad Eccleſiam concocovocatis, fidei initia, ſingulis Dominicis, & aliis feſtis diebus ſollicitus trade. *Conc.Mediol.*

Et

Et cum, per novæ legis Sacramenta, omnis vera juſtitia vel incipiat, vel incœpta augeatur, vel amiſſa recuperetur. *Trid. ſeſſ.* 7. nihil zelo tuo, tuaque cura dignius, quam pueros fidei rudimentis jam imbutos docere, eisque explicare vim Sacramentorum, ſimul & diſpoſitiones ad ea rite, & fructuoſe recipienda; præſertim quando ad primam inſtruuntur, & ordinantur communionem, cum ex ea interdum pendeat totius vitæ pia ad ſalutem directio; quapropter, inhæreat animo iſtud ejusdem Concilii decretum *ſeſſ.* 24.

Ut fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramenta, majori cum reverentia atque animi demiſſione accedat, præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolum cum hæc per ſeipſos erunt Populo adminiſtranda, prius illorum vim & uſum, pro ſuſcipientium captu, explicent; ſed etiam, idem a ſingulis Parochis pie prudenterque, etiam lingua vernacula ſi opus ſit, & commode fieri poſſit, ſervari ſtudeant, juxta formam a ſancta Synodo, in catecheſi, ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem

linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus Populo exponi curabunt.

Verum, ut hæc omnia officia catechiſtica efficacius peragas; hoc præſertim tibi proponere debes, ut eo animo, eadem exequaris, quo Apoſtolici viri, immo quo ipſemet Chriſtus Dominus ea præſtitit; unde hæc ſequere documenta.

1. Oportet ut pueros perfecta humilitate, invicta patientia, blanda charitate, amoroſa affabilitate, & manſuetudine, ac variis ingenioſiſque illecebris, ad catechiſmum ſuaviter allicias.

2. Opus eſt ut, licet Doctor, Magiſter, & ſenex ſis, repueſcas cum pueris, balbutias cum illis, eoſque quaſi modo infantes genitos humeris portes. *S. Hier.* Hoc eſt: oportet ut verba, & conceptus mentis ad eorum captum accommodes. Quod ut aſſequaris, longa requiritur exercitatio prævia, crebræ, & ferventes ad Deum, qui linguas iufantium deſertas facit, fundendæ ſunt preces. Hujuſce præviæ & ſeriæ exercitationis, & ad Deum recurſus, plures Clerici, immo & Parochi,

aliun-

aliunde doctiſſimi, nihil, aut fere nihil in catechizandis pueris proficiunt, eoſque, & ſe ab hac inſtructione tandem faſtidioſi avertunt.

3. Cave quorumdam catechizantium methodum, & praxim, qui continuato, prolixo, & rapido ſermone pueros edocent; illud non eſt infantes illuminare, & erudire, ſed excæcare, & opprimere. *Conc. Aquiſgr.*; proindeque tempus, & laborum perdere meritum, & vanitati fomitem interdum præbere. At contra, experientia compertum eſt, familiares, & breves interrogationes in catechiſtica inſtitutione multo utiliores eſſe; ac proinde, pueros longe magis in eo diſciplinæ genere proficere, ſi ſæpe, non quidem coacervatim, ſed ſingillatim, & per partes, ac viciſſim interrogentur. Hanc tu, ſi fidelis catechiſta eſſe cupias, regulam tene. Eos tamen, quos acriori adverteris pollere ingenio, primum interroga; exinde, eadem ab iis, qui minus ingenio valent, exquire; nec in iis ſæpe repetendis, & inculcandis fatigeris; ac præſertim, rudioribus & magis hebetibus animum

patienter adde; itaut ad ulteriorem articulum non tranſeas, niſi priorem perfecte calleant. Operæ etiam pretium eſt ut cuncti ſciant & reſponſiones ſimul, & interrogationes, ut peracta catechiſtica inſtructione, ſe deinceps viciſſim, & alternatim interrogare, & hinc, ediſcita altius retinere queant.

4. Ubi autem, rerum omnium, quas ſcitu eas neceſſarias exiſtimaveris, ſimul & interrogationes, & reſponſiones recte didicerint; opus eſt ut non tantum verba, ſed etiam ſenſum illis aperias; qnod ut efficaciter, & facile agas, neceſſe eſt ut breves aliquas comparationes, pias hiſtorias, & familiaria exempla interdum adhibeas; quas repetere indecorum non erit, donec eos te intelligere, mutatis ad hoc verbis, ipſe noveris. Porro, eis apprime ſuade, & commenda ut eadem documenta & exempla tum domi, tum alibi, parentibus, domeſticis, fratribus, & ſociis narrent, & ſi id expediat, piis aliquibus munuſculis, v.g. imaginibus, roſariis, libellis, &c. ad hanc æmulationem, & fervorem allice, & excita.

5. Ex

5. Ex inſtructione catechiſtica aliquem particularem pietatis fructum colligere, & aliquam tenere praxim, aut ſaltem unam, tenellos eorum animos edoce, de qua reddendam tibi poſtea eſſe rationem curabis, ut maxime a vitiis ætati illi teneræ affinibus, a mendacio ſcilicet, inobedientia, furto, verbis obſcænis, &c. mature abſterreantur, & ut ad quædam Chriſtianæ religionis officia, præcipue ad veſpertinam, & matutinam orationem, & ad miſſam pie audiendam tuis excitentur monitis

His piis, quas adhibebis, induſtriis, Dominus Jeſus benedicet, eaſque fœcundabit. Cum enim mollia ſint, & inſtar ceræ, infantium ingenia, ſigillum quod primo eis impreſſeris, facile & quidem pro reliquo vitæ tempore, ipſo Domino Jeſu cooperante ſimulque confirmante, ſuſcipient; & poſtquam tu ipſe his pueris doctrinam Chriſtianam clare, & ad eorum captum accommodate, patienter, & benigne, cum gaudio, fervore, & perſeverantia tradideris, huncque curſum, quamvis obſcurum & moleſtum, conſummave-

ris, ipſe Dominus, qui juſtis mercedem laborum ſuorum reddit, deducet te in via mirabili, refrigerabit te, dabit quoque delicias Animæ tuæ, te de fructu oris tui replebit bonis: & tandem factus in medio parvulorum parvulus, & abſconditus, magnus vocaberis in Regno Cœlorum, & in æterna eris memoria. Amen.

ARTICULUS XXI.

Diligens rudium, & pauperum inſtructio.

QUod de adoleſcentibus in ſuperiori articulo diximus, de quibuſdam rudioribus etiam intelligendum eſſe cenſemus; hos, inter parvulos, jure merito adſcribimus. Illis ergo, utpote ſolidioris cibi incapacibus, doctrinæ panis frangendus eſt, immo maſticandus, immo & in faucibus inferendus, & lacte, hoc eſt ſimpliciſſima in doctrinæ rudimentis inſtructione paſcendi ſunt. Quid zelo no-

ſtro

ſtro dignius? Nobiles, & divites, cæterique urbium incolæ perſæpe abundant panibus; pauperes vero, & miſerabiles perſonæ in agris, & ſilvis commorantes ab Eccleſiis remotæ, aut ad eas, abſque decenti habitu, proindeque pudore affecti, inter alios diſcipulos publice accedere non audentes, pecoribus interdum paſcendis Divinorum etiam officiorum tempore detenti, perſæpe fame pereunt, ideoque doctrinæ fidei incurii, in tenebris ſedent, cæca ignorantiæ nocte deliteſcunt, & in paupertatis ſordibus, & vitiis paupertati affinibus hærent miſeri. Quis ergo hos, eodem Jeſu-Chriſti ſanguine, æque ac divites redemptos, iu ſalutis via inſtruere, ſollicita cura non ſatagat?

Ad hanc indefeſſam, & piam curam excitat nos ipſius Jeſu Chriſti exemplum, de ſe dicentis: *Spiritus Domini ſuper me, pauperibus evangelizare miſit me*. Luc. 4. Hinc nullum, quantumlibet vilem, & abjectum, a ſe rejecit; quin potius, benigne accepit omnes; quinimmo, vel unicam Samaritanam, licet extraneam, licet conditione vilem, licet converſatione impuram,

catechizare, exhortari, & converrere non dedignatus eſt. *Cogitemus* inquit S. Auguſtinus, *quid nobis prærogatum ſit ab illo, qui demonſtravit nobis exemplum, ut ſequamur veſtigia ejus.* Cogitemus qua charitate, quo zelo Salvator ille Hominum, in quo theſauri ſapientiæ & ſcientiæ Dei erant abſconditi, circuibat pagos, & villas, ignarum, & rudem populum, nunc in littore, nunc in montibus, nunc in locis campeſtribus erudiens; quomodo ſe ad eorum, qui audiebant, captum demittebat, familiari loquendi modo utens, eadem ſæpius repetens, & inculcans, ſimilitudines, & parabolas vulgares adhibens? Qua patientia, quo amore, turbas comprimentes ſe, ſuſtinebat? Qua lenitate, & manſuetudine, illorum, quos alloquebatur tarditatem, & ſtupiditatem juvabat, duritiem & contumaciam ferebat, & omnia omnibus fiebat, ut omnes redimeret, & ſalvos faceret? *Sacer. Chriſt.* Quem non trahat adeo eximium Dei ſapientiæ exemplum? quis in hunc non currat odorem, & zelum? quis ad rudes & pauperes ſe demittere verecundabitur?

tur? Procul hinc tumida ſuperbia, procul odibilis præſumptio; nonne utraque hoc ſatis confunditur exemplo?

Ad hunc præterea erga rudes & pauperes zelum invitat, & allicit exemplum Apoſtolorum, qui quamvis eximia ſapientia, & Spiritus Sancti chariſmatibus repleti, nihilominus cum rudibus agebant, cum vilibus converſabantur, illiſque ſe omnimode adaptabant, omnibus omnia facti, ut omnes Chriſto lucrifacerent. D. Petrus apud Simonem coriarium in Joppe commoratus eſt. D. Paulus, licet Doctor Gentium eſſet, & Angelis ſapientia æqualis, apud eos, qui ſcænofactoriæ artis erant, hoc eſt, tabernaculorum, & pellium artifices, libenter habitavit.

His præviis excitati exemplis, & ardenti zelati zelo alii, quibus dignus non erat mundus, Apoſtolici viri doctrina, & ſanctitate conſpicui, quamvis Concionatores celeberrimi hactenus fuiſſent, neglectis tamen urbibus, & populoſis civitatibus, rudium & pauperum inſtructionem libenti, & hilari animo ſuſceperunt. Hinc, prærupta, invia,

invia, ſolitaria, & horrida loca, quo non conveniebant Concionatores, alacriter ipſi, inter nives, grandines, & glacies properarunt, ut ad inacceſſos, rudes, immo & barbaros populos pertingerent. In his ergo montuoſis locis, cum rudibus rudes, & humiles ipſi facti, vulgaribus utentes vocibus, verba, & conceptus mentis ad eorum captum deprimebant; ſe inter eos exhibebant non ſolum ut ſpiritu patres; ſed etiam, ut matres & nutrices, ubera eis exhibentes veritatis, pietatis, & amoris plena, docentes quomodo ſe cruce ſignarent, quomodo orationem Dominicam, ſalutationem Angelicam, fidei Symbolum enuntiarent, quomodo mandata Dei ſervarent, Sacramentum Pœnitentiæ adirent, quomodo laborem diurnum, paupertatem, aliaſque corporis & animi ægritudines ad Dei gloriam dirigerent, & patienter ferrent, &c. Hac mirifica catechizandi, & inſtruendi ſimplicitate, & benignitate, hos rudes, & pauperes ad admirabile fidei lumen & pietatis ardorem ſuaviter, & fortiter alliciebant, & Jeſu-Chriſto lucrifaciebant, patien-

tiæ, & amoris ſpectaculum facti & Angelis, & Hominibus.

In hoc rudes & pauperes catechizandi & inſtruendi zelo ſe præcipue commendarunt S. Carolus Borromeus, S. Franciſcus Xaverius, S. Norbertus, S. Franciſcus Saleſius, S. Vincentius a Paulo, S. Joannes Franciſcus Regis, & alii innumeri, qui ſpiritum Chriſti habuerunt; ad hanc familiarem, & humilem tanto libentius incubuerunt inſtructionem, quo uberiores fructus ex ea colligi ſciebant, & quo firmioribus ad hanc impellebantur rationibus, quales ſunt ſequentes.

I. Cum rudes & pauperes in poſtremis habeantur; hinc fit, ut quamvis inſtructionis pane egeant, eumque avide petant; his tamen derelictis, ab Eccleſia interdum diſtantibus, inter pecora detentis, nullus perſæpe eſt, qui in tanta neceſſitate frangat eum, & ſic in ignorantiæ tenebris jacent, ac miſere pereunt.

II. Quia familiares illæ exhortationes, parabolis, & vulgaribus exemplis intertextæ, quibus hos rudes imbuebant, ad inſtruendum & perſua-

dendum efficaciores ſunt, quam pompoſæ conciones ſublimibus humanæ ſapientiæ verbis ornatæ. Revera, Apoſtoli orbem converterunt, non eximiis concionibus, ſed ſimplici, & catechiſtico ſermone, cum ſpiritus virtute. Hoc patet in Sancto Petro, qui in die Pentecoſtes, ſimplici exhortatione, & catechiſimo, tria Hominum millia ad pœnitentiam convertit, & ad hunc numerum quinque millia ſequenti die adjecit. Idem præſtitit Apoſtolus Paulus, in medio rudium, infirmorum, & parvulorum, factus ipſe rudis, infirmus, & parvulus. His exemplis, & experientia ſua, confortati illi, de quibus loquimur Apoſtolici viri, ad hanc ſimplicem erga rudes & pauperes ſe libentiſſime demittebant inſtructionem.

III. Quia hos ruriculos, utpote ſimplices, rudes, pauperes, & docibiliores corde, quam divites, & urbanos, facilius, liberius, fiducialius, & efficacius catechizari & inſtrui certo ſciebant.

IV. Quia ad hoc miniſterium, utpote obſcurum, & moleſtum, nihil aliud

aliud ſæpiſſime allicit, quam purus Dei zelus. Hinc tanto ardentius huic humili vacabunt miniſterio, quanto tutius humilitas, in exedris pomposis inter audientium plauſus multum, & perſæpe periclitans, hic ſervatur illæſa; quanto etiam ſecurius ſervatur, & ingens meritum huic miniſterio annexum.

Chariſſime Frater, ſi ad hæc audita, & lecta non inardeſcat zelus tuus, cujus ſpiritus ſis, neſcimus. Verum, ecquando ſenties in te, quod & in Chriſto Jeſu? ecquando amoroſa pietatis erga rudes, & pauperes, ſicut electi, viſcera ſollicitus indues? ecquando ſaltem perfectioni, & ſaluti tuæ hinc ſecurius providere ſatages? Si hæc tandem ſit mens tua, quid moraris? An non vides eſſe periculum in mora? Nonne ergo tempus eſt tam altum, tam diuturnum, tamque periculoſum excutere teporem? Exere nunc animum & ardorem, exere vires; zelum tuum erga hos pauperes & rudes protinus depromas oportet; charitas Chriſti te nunc vehementius urget. Ne ergo te pigeat per vicos, per

per agros, ſepes, ſilvas, mappalia, agreſtia, & deſerta loca, ſi neceſſe ſit, pertranſire, aut ſaltem hos, quos in tua Parochia, vel in villis huic affinibus pauperes, & rudes habes, aſſidue catechiza, & ardenter inſtrue, non ſolum in Eccleſia, ſed etiam domi tuæ, ſi illud exigat neceſſitas, & permittat prudentia; præſertim quando rudes, jam adulti, & ætate provecti, ſed multum ignari, publicis Eccleſiæ conventibus, propter ſummam illam, qua laborant, ignorantiam, intereſſe non audeant, ne pudore, & confuſione coram populo afficiantur. Hos, & illos benignus amplectere, & patienter ſuſtine, ſimul & imbue, ut doctrinæ veritatem, gratiæ lucem, pacis benedictionem omnibus impertiri, tibi etiam theſauros in Cœlis theſaurizare valeas.

Vide in ſuperiori articulo, profligatas, & funditus everſas proprii illuſiones amoris, ab hoc, utpote humili, & moleſto miniſterio, te avertere conantis. Vide etiam, in eodem articulo, & in alio, ubi de prædicatione verbi Divini, p.180., regulas in hoc

mini

miniſterio, proportione ſervata, obſervandas.

ARTICULUS XXII.

Zelus, & modus adminiſtrandi Pœnitentiæ Sacramentum.

CUm Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium ſit, ut non dum regeneratis ipſe Baptiſmus, *Trid. ſeſſ.*14. *c.*2.; ideoque a Sanctis Patribus vocetur ſecunda poſt naufragium tabula; & cum per idem Sacramentum, non ſolum liberemur a peccatis; ſed etiam his præſervemur, & inſuper, conſcientiæ pacem, ac ſerenitatem, cum vehementi ſpiritus conſolatione percipiamus, *Ibid. c.*3., nihil Sacerdotum, & præſertim Parochorum zelo dignius, quam Animas ad hoc allicere Sacramentum, eaſque in illud benigne accipere; gaudium enim eſt ſuper uno peccatore pœnitentiam agente, quam ſupra nonaginta novem juſtis, qui non indigent pœnitentia. At-

Attamen: pudet dicere, ſed neceſſe eſt non tacere: plures Sacerdotes, quinimmo Parochi, adeo a confeſſionibus audiendis abhorrent, ut pœnitentes, quamvis bonæ voluntatis, ab hoc Sacramento arceant, eoſque tandem in laqueum Diaboli, & in damnationis æternæ periculum injiciant. Proh dolor! Væ illis tepidis, faſtidioſis, & mercenariis miniſtris! væ illis Paſtorum cæcorum idolis, & ſimulacris, qui ad propria commoda, non ad labores, & ſollicitudines pro Dei gloria, & Animarum ſalute, ſibi videntur vocati.

Tu vero, chariſſime Frater, ſi quem domus Dei zelum habeas, libentiſſime impendas, et ſuperimpendaris ipſe pro peccatoribus ejus legem derelinquentibus, et ſub peccati, ac Dæmonis ſervitute miſerabiliter gementibus, aut ſaltem, pro Animabus curæ tuæ commiſſis. In hoc apparebit benignitas tua, et ferventior zelus tuus, ſi confeſſionum audiendarum avidiſſimus ſis. Quapropter, miſericordia motus, et occurrens, cadas, ſi neceſſe ſit, ſuper collum peccatorum,

ut

ut, te ſuaviter, & fortiter trahente, adeant cum fiducia ad thronum gratiæ. Quid enim prodeſt ut eos prædicationibus, & exhortationibus tuis ad converſionem, & pœnitentiam impuleris, ſi præ faſtidio & negligentia eos pœnitentes poſtea audire nolis, et ſi eos, tanquam moleſtos, & importunos repellens, miſericordiæ januam ipſis præcludas? Meminereris te ovibus tibi commiſſis Sacramenta adminiſtrare teneri, quoties indigent, & rationabiliter illa petunt.

Cave etiam ne hujuſmodi pœnitentes, in te, tanquam Anania fidentes, & tibi, gravem ob cauſam, confidendi cupidos, ad extraneos, immo & vicarios, præ nauſea & deſidia remittas: Nonne tu es Paſtor ovium? Nonne de iis tibi ſpecialiter commiſſis, tu præſertim redditurus es rationem? Bonus Paſtor cognoſcit oves ſuas, & ſuæ eum pariter cognoſcunt; illa autem mutua cognitio ad tutam Animæ ſalutem adeo idonea, per confeſſionem aptius exurgit. Si ergo ad mercenarios, ineptos, & non dum exercitatos confeſſarios, pœnitentes, præ ignavia & turpi quiete

te remiſeris, nonne periclitaris? An dignus es vocari bonus Paſtor? Numquid hi extranei, quorum humeris totum onus tuum, non vero honorem, & emolumentum imponis, te de manu Dei viventis liberabunt, aut te in Inferno opitulabuntur, ſi miniſterium quod illis, ignavus impoſuiſti, perfunctorie peragant? Minime.

Renova ergo zelum tuum, aut ab officio deſiſte, ut miniſterium tuum accipiat, & dignius impleat alter; ſi vero reſipiſcere velis, & tuam ſalvare Animam, pœnitentiæ tribunal tanquam centrum tuum deinceps habeas, neceſſe eſt. Verum, cum id non ſufficiat, ecce tibi & aliis ſecuræ hujus Sacramenti digne adminiſtrandi praxis.

PARAGRAPHUS I.

Regulæ ante adminiſtrationem pœnitentiæ Sacramenti obſervandæ.

I. NE te ingeras in hoc miniſterium, humeris Angelicis formidan-

midandum, præſertim ſi ad illud non acceperis talenta. *Noli quærere fieri judex, niſi valeas virtute irrumpere iniquitates*, dicit Dominus. Eccl. 7. *Vide quid facias; non enim Hominis exerces judicium, ſed Domini, & quodcumque judicabis, in te redundabit.* II. Paralip. 19. Quis ad hæc lecta non formidet?

Verum, ſi Dominus vocaverit te, tibique talenta dederit; quid eſt cur miniſterium hoc faſtidis & horres? An quia periclitaris ipſe? O Homo modicæ fidei! quare dubitas? Nonne idem Deus, qui vocat te, ſpiritu intelligentiæ te abunde replebit? Nonne tecum erit, ut te de tot tantiſque periculis eruat, & ut te ſalvum faciat, & eos, quos confitentes audies? An miniſterium hoc reformidas, & accepta a Deo talenta, in terra, vel ſub modio abſcondita habes, quia Dominus auſterus eſt judex? O miſera defenſio! Nonne de ore tuo judicaberis, ſervus piger & nequam? Cui enim multa data ſunt talenta, ſtrictior ab eo exigetur eorumdem talentorum ratio. Dominus locutus eſt; numquid

ejus

ejus verba præteribunt? Cave ergo ne a ſpiritu Satanæ ab hoc miniſterio te avertendi cupidi, te deinceps tentari ſinas, ut anguſtias te undique vallantes ſecurus evadas.

II. Cum ſis, aut fieri debeas judex, & medicus, eminens tibi neceſſaria eſt ſcientia, juxta illud: *Erudimini qui judicatis terram*. Pſal.2. Præterea, numquid medicina curare poteſt, quod ignoras? Minime. *S. Hier.* Ars artium eſt regimen Animarum. In quanta ergo temeritate ab imperitis ſuſcipitur miniſterium paſtorale? *S. Greg.* Si enim cæcus cæco ducatum præſtet, nonne ambo in foveam cadunt? Grande periculum! eo formidabilius periculum, quo frequentius! Quod ut evadas, chariſſime Frater, volve & comede volumina ſcientiam tibi ad hoc miniſterium neceſſariam tibi inſinuantia. Vide dicta ubi de ſtudio, & ſcientia, *pag.* 248. Porro caſus reſervatos in promptu habe; ita ut recte ſcias qui, jure canonum, ſummo Pontifici, qui Epiſcopo reſervati ſunt. Item, cenſurarum rationem & vim recte intelligas, & quibus criminibus annexæ illæ

illæ ſint. Præterea, cum pœnitentium Medicus ſis, collige tibi pœnitentias medicinales, documenta, & remedia unicuique conſentanea, ut ea opportuno tempore ad manum ſemper habeas; hæc enim particularia remedia mirifice proſunt ad extirpandas vitiorum radices, quia contraria contrariis curantur. *S. Greg.*

III. Cave ne eadem agas, quæ judicas; in quo enim alterum judicas, te ipſum condemnas, et in te jacitur iſtud: *Medice cura te ipſum.* Alioquin, quomodo effugies judicium Dei? *Vide dicta ubi de pravo exemplo, p.* 108. *de bono exemplo, p.* 551., *& de prædicatione verbi Divini, p.* 288.

IV. Vis exiſtimari ut verus Chriſti miniſter, fidelis inveniri hujus Sacramenti diſpenſator, et fructum afferre? inſta orationi, meditare in lege Domini, ſis prius internus Homo, et mortificationi addictus. *Vide dicta infra, ubi de meditatione pag.* .... *de prædicatione verbi Divini, pag.* .... *& alia paſſim huc ſpectantia.*

V. Da operam ut maxima in te reluceat prudentia; non quidem prudentia

dentia carnis, quæ mors eſt, ſed prudentia ſpiritus, quæ eſt vita. Ne innitaris prudentiæ tuæ. Ne dubites ergo in multitudine ſtare Presbyterorum, et ſapientiæ illorum ex corde conjungi, ut ab illis, jam probatis & peritis, libenter erudiaris, & ut jam in te habens ſal, ſcias quomodo interrogandi, & audiendi ſint pœnitentes; quando abſolutionem dare, denegare, aut differre debeas; qualis, & quanta injungenda ſit pœnitentia; quæ adhibenda remedia; quomodo agendum ſit, ſive cum viris & mulieribus, ſive cum piis, timidis, & verecundis, aut ſcrupuloſis, ſive cum pertinacibus, effrenatis, & obduratis, &c.; qua diſcretione infundendum ſit modo oleum, modo vinum, modo utrumque; qua cautela ſervandum ſit ſigillum, &c. A Patre luminum deſcendit iſta cœleſtis prudentia. Si ergo optaveris ſenſum, dabitur tibi. Invoca, & veniet in te ſpiritus ſapientiæ; venient tibi cum illo pariter omnia bona; ſed contende & tu hanc ex fontibus Salvatoris haurire ſapientiam.

VI. His præmiſſis diſpoſitionibus præ-

prædítus, nec non ab Epiſcopo approbatus, & & juriſdictione ordinaria, aut delegata munitus, hunc judicialem actum graviter & decenter exercere debes, in habitu ſacerdotali, cum veſte talari, & ſuperpelliceo, cui conveniens eſſet ſuperimponi ſtolam. Cave inprimis ne aliorum conſcientias purgare & mundare intendens, propriam negligas. Puritatem vero illius & munditiem, præcipuo curare debes ſtudio; quare, antequam in tribunali pœnitentiæ ſedeas, prius te ipſum judica, & vel ſacramentali abſolutione, ſi opus ſit, vel actu contritionis præmiſſo, humili prece opem Divinam tibi, aliiſque, quibus aderis, implora; et abdicata prorſus omni curioſitate, vanitate, avaritia, fragilitate, aliiſque Dæmonis ſuggeſtionibus inter audiendas confeſſiones irrepere ſolitis, puram intentionem dirige, et zelum promovendæ gloriæ Dei, ſalutiſque Animarum procurandæ in te ipſo diligenter exſuſcita, et jugiter fove.

Porro, cave ne in privatis ædibus, niſi urgentis neceſſitatis cauſſa, confeſſiones, ſive maris ſive fæminæ, præter-

terquam ægrotantium, excipias. *Conc. Mediol.*; ſed in Eccleſiis dumtaxat, et in confeſſionalibus, quæ in aperto, et non in obſcuro loco collocanda ſunt. *Conc. Aquenſ.* Mulieres autem, niſi ex cauſa neceſſitatis, ante ſolis ortum, vel poſt ejus occaſum, quamvis in Eccleſia ſint confitentes non audias. *Conc. Mediol.*

Quinimo, earumdem mulierum confeſſiones non audies niſi in ſede pœnitentiali, quæ crateribus ferreis, vel ligneis ſit munita, exceptis quibuſdam feſtivis diebus, in quibus, occaſione concurſus populi, plures adhibendi fuerint Confeſſarii, quam in dictis Eccleſiis ſint pœnitentiales ſedes. Eamdem cautelam ſerva, dum ipſæ ægrotant, cujuſcumque illæ fuerint ætatis. Ne ergo eas confitentes audias oſtio cubiculi, ubi illæ decumbunt, clauſo, locove obſcuro.

VII. Ad confeſſiones audiendas comparatus, iſtas vel alias effunde preces. Veni Sancte Spiritus, reple, etc.

Cor mundum crea in me Deus, & ſpiritum rectum innova in viſceribus meis.

Ne

Ne projicias me a facie tua, & Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me.

Redde mihi lætitiam ſalutaris tui, & ſpiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.

Libera me de ſanguinibus, Deus, Deus ſalutis meæ, & exultabit lingua mea juſtitiam tuam.

ORATIO.

DOmine Deus omnipotens, propitius eſto mihi peccatori, ut digne poſſim tibi gratias agere, qui me indignum, propter tuam magnam miſericordiam, Miniſtrum feciſti officii Sacerdotalis, & me exiguum, humilemque mediatorem conſtituiſti ad orandum & intercedendum ad Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, pro peccatoribus, & ad pœnitentiam revertentibus. Ideoque, Dominator Dominus, qui omnes Homines vis ſalvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, qui non vis mortem peccatorum, ſed ut convertantur, & vivant,

vant, ſuſcipe orationem meam, quam fundo pro famulis, & famulabus tuis, qui ad pœnitentiam venerunt, ut des illis ſpiritum compunctionis, & reſipiſcant a Diaboli laqueis, quibus adſtricti tenentur, ut ad te per dignam ſatisfactionem revertantur. Per eumdem Dominum, &c.

PARAGRAPHUS II.

Regulæ inter audiendas confeſſiones obſervandæ.

I. SEde pro tribunali, caput birreto opertus, vultumque præ te feras placidum, ac benigna quadam gravitate temperatum; quem, quicquid tibi in confeſſione dicatur, nullatenus immutabis, ne vel minimum ſigillo confeſſionis præjudicium afferas. Modeſtiam autem ſingularem in tota corporis compoſitione ſerva; oculos ne huc & illuc circumferas, imprimis in mulierum pœnitentium faciem, ne & tu, & illæ pariter tentemini.

II. Memento non eſſe apud Deum acceptio-

acceptionem perſonarum, nec eſſe diſtinctionem Judæi, & Græci, nam idem Dominus omnium. Igitur, ſi puram Dei gloriam quæſieris, *perſonarum diſtinctionem minime facies; unde parvum audies, ut magnum, nec accipies cujuſquam perſonam, quia judicium Dei eſt*. Deuter. 1. Attamen, pauperum, ruſticornm, & agricolarum, in ſudore vultus pane veſcentium, confeſſiones libentius diebus feſtivis audias, quam mulierum multo minus per hebdomadam occupatarum; vel minimam hac in re te illuſuram proprii amoris illuſionem cave.

Sed quoniam ad Sacramentum pœnitentiæ cum humilitate animi, & demiſſione corporis accedendum eſt; ideo, quosvis nobiles, & milites armis præcinctos accedentes, niſi depoſitis prius armis, non admittas; neque etiam mulieres vano cultu ornatas, fucatas, pulvere pigmentario conſperſas; eas tamen ſuaviter, & graviter reprehenſas, hortare ut pœnitentis Magdalenæ veſtigia legant, & fracto veluti alabaſtro, caput Chriſti in pauperibus, & pedes, odoribus vitæ æter-

næ perſundant, & velo capita, ex Apoſtoli præcepto, obumbrent. *Conc. Burdigal.*

III. Memineris etiam pœnitentes te in confeſſionis exordio vocare Patrem; proindeque, corde, & amore paterno, ipſos excipere, & amplecti debes, eorumque ignorantiam, tarditatem, imbecillitatem, aliaſque imperfectiones, exemplo Chriſti, cujus perſonam geris, patienter ferre. Tolerandus quidem non eſt abuſus illorum, qui, niſi a Confeſſario interrogati, nullum umquam peccatum faterentur; non obſtat tamen quin, poſtquam ſeſe utcumque explicaverint, eos ipſe interrogationibus ad confeſſionem perficiendam juvare poſſis, & etiam interdum debeas, quando ſcilicet eorum accuſationem inſufficientem judicas ad confeſſionis integritatem.

Quando pœnitentes ſeipſos accuſant, licet verbis interdum minus decentibus utantur, vel excuſationes, narrationes inutiles, aliave ſimilia confeſſioni immiſceant, eos patienter audi, nec ullo modo interturba; ſed poſtea eos benigne commoneas qua ratione

tione in poſterum decenter magis, ac ſimpliciter peccata explicare debeant. Interim, defectus illorum, ſi quis fuerit, interrogationibus ſupplendus, charitati incumbit tuæ.

Eadem charitate, & diſcretione mulieres adjuva in iis declarandis peccatis, quæ pudorem afferunt, ut ſcilicet neque retineant ea, quæ explicanda ſunt, neque plus ab eis quæras quam neceſſarium ſit, ne illæ doceantur quod ignorant, & ignorare debent, & ne ipſe in periculoſas curioſitates, fœdas tentationes, & in laqueum Diaboli te imprudens detrudas; quod avertat Deus. Elimina prorſus hinc inutilia, & multo magis, tenera nimis, & adulatoria verba, quæ tuum, & illarum cor emollire, & ad obſcenas ſaltem cogitationes te, & illas allicere poſſent. Quid hac cautela neceſſarium magis.

Illos autem, qui peccatis graviſſimis implicati, conſcientiæ terroribus exagitantur, ac in deſperationem jam jam videntur prolapſuri, peculiari charitate adjuva, conſolare, & viriliter, ſuaviterque conforta, eorumque ſpem in

Deum, qui non vult mortem peccatoris, piis conſiderationibus, quas tibi ſuggeret ſpiritus unctio, pro viribus exſuſcita, ut ex illo horrendo, & infelici ſtatu emergere valeant.

Quod ſi pœnitens, meretricis frontem induens, nullo neque pudore, neque timore permotus videatur, eum tunc acrioribus ſtimulis, quos ſemper ad manum habebis, varie & fortiter excita; cave tamen ne acerbis, & duris increpationibus eum exacerbes, & ad deſperationem adigas. Cujus ſpiritus eſſes? certe non Jeſu-Chriſti qui Publicanos, & Peccatores, non ira exæſtuans, ſed in benignitatem erumpens, excipiebat. Quidni & tu hanc indues benignitatem? Nonne majorem in te demonſtravit Dominus Jeſus.

IV. Inter audiendas confeſſiones ſis Deo intentus; oculos, & mentem in cœlum interdum leva, unde tibi congruum veniet auxilium. Quapropter, elice actus jaculatorios juxta varias, quæ ſeſe offerunt occaſiones, & difficultates, ut moleſtias huic miniſterio annexas fortiter ſuperes, & ut tentatio-

tiones agminatim inſurgentes illæſus evadas.

O quanta tibi neceſſaria eſt patientia, ut iis, qui ignorant & errant, compati, & condolere poſſis! Memineris te ideo miſericordiam aſſecutum eſſe, ut in te primo oſtenderet Chriſtus-Jeſus omnem patientiam, ad informationem eorum, qui credituri ſunt in vitam æternam. Hanc patientiam poſtula, & viriliter oſtendere; ita ut nullam impatientiæ ſuſpicionem pœnitentibus præbeas; patientia tua non peribit in finem; tuam vere pœnitentiumque Animam hac ſecure poſſidebis patientia.

V. Ille eſt vere pœnitens, qui dignos facit pœnitentiæ fructus; verum qui adhuc agit id, quod pœnitet, irriſor eſt, & non pœnitens. *Conc.Trid.* Cave ergo, & iterum cave ne des ſanctum his canibus, qui tuto affectu ad vomitum ſuum revertuntur, & quorum noviſſima fiunt ſemper pejora prioribus; quamvis tibi videantur contriti, ne eis facile credas, præſertim ſi jampridem promiſſis non ſtent, ſi vim in illud non faciant ut

violentiæ pœnitendi cedat conſuetudo peccandi S. Aug. Si ergo emendationis media ſibi jam toties data adhibere, non curaverint, prudenter judicare debes eos, tamquam pigrum illum, de quo Scriptura, velle, & nolle, eoſque proinde pœnitentiam, fœdiſſime agentes, a deſideriis ſuis brevi occidendos eſſe. Quare? *quia ubi emendatio nulla, pœnitentia neceſſario vana*. Tert. Et quia ſine vera pœnitentia omnes ſimiliter peribunt, aſſeverat ipſa veritas. Ut autem tu cum illis non occidaris, & in æternum pereas, iſtam ejuſdem veritatis regulam tene, ſcilicet: *a fructibus eorum cognoſcetis eos*. Matth. 7.

Eamdem, proportione ſervata, regulam tene circa quoſdam, quos D. Auguſtinus falſos, fallenteſque ſanctos vocat; circa etiam mulierculas quaſdam, immo & nonnullos Clericos, qui nonniſi peccata venialia, quæ velut aquam bibunt, ex arido uſu abſque vero dolore, & ſincero propoſito confitentes, in falſam conſcientiam, & in ſacrilegia prolabi imprudenter periclitantur. Ut autem hac in re cautior evadas, memento, & ne oblivi-

ſcaris

ſcaris iſtorum; nimirum: *væ, qui conſuunt pulvillos ſub omni cubito manus, & faciunt cervicalia ſub capite univerſæ ætatis ad capiendas Animas* Ezech. 13. *Claves Sacerdotum, non ad ſolvendum dumtaxat, ſed ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres credunt & docent.* Trid. ſeſſ. 14. c. 8. *Facilitas veniæ incentivum tribuit delinquenti.* S. Ambr. Nonne idipſum experientia conſtat? Unde, *non eſſet tanta facilitas peccandi, ſi non eſſet tanta facilitas abſolvendi.* Bellar. Dimittuntur quidem in pace plures pœnitentes; ſed quoniam non eſt pax in terra, niſi Hominibus bonæ voluntatis, ſæpiſſime *irrita & falſa pax eſt, periculoſa dantibus, & nihil accipientibus profutura.* S. Cypr.

Obſacramus te, chariſſime Frater, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, ut tuæ pœnitentiumque Animæ, quam Chriſtus, redemit, & lavit in ſanguine ſuo, miſerearis. Cave ergo ne præcipitanter, & indulgentius agens, te & pœnitentes interimere velis. Nullum, quantumvis importunum abſolvas, de cujus vera pœnitentia non ſis moraliter certus. Confortare, pu-

ſillanimis, confortare. Noli timere eos, qui occidunt corpus; ſed potius eum time, qui poteſt corpus, & Animam perdere in gehennam; hunc time; & ille tunc erit tamquam bellator fortis ut confortet te, ne quando dicat inimicus tuus: *prævalui adverſus eum.*

Circa hæc, & alia huc ſpectantia, vide morales & ſpirituales auctores, ut te ad majorem deinceps cautelam excitare valeas, eamque viriliter promas.

Quod ſi pœnitentem ad percipiendam abſolutionem idoneum judices; tunc peracta confeſſione, ad veram de peccatis contritionem concipiendam, ſi ita expediat, piis aliquibus motivis excita, ac tandem, ſalutarem, & convenientem, pro qualitate criminum & ipſius pœnitentis facultate, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, injunge pœnitentiam; ne ſi forte peccatis conniveas, & indulgentius cum pœnitente agas, leviſſima quædam opera pro graviſſimis delictis injungendo, alienorum peccatorum particeps efficiaris. *Trid. ſeſſ.* 14. *c.* 8.

Pœnitentias inſuper medicinales adhibere ſollicitus ſis: *procul dubio enim magno-*

magnopere a peccato revocant, & quaſi fræno quodam coërcent hæ ſatisfactoriæ pœnæ, cautioreſque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt. Ibid. Hinc, ſapientis medici inſtar, ages, ſi, ut habetur in Rituali Romano, avaris eleemoſynas injungas, libidinoſis jejunia, vel alias carnis afflictiones, ſuperbis humilitatis officia, deſidioſis devotionis ſtudia, &c. Illud tamen præcipuo ſtudio cavere debes ne tales imponas pœnitentias, ex quibus alii, v. g. maritus, parentes, vel domeſtici in ſuſpicionem peccati alicujus in confeſſione declarati venire poſſint.

Ut autem, non ſolum crimine, ſed ipſa criminis ſuſpicione careas, nihil umquam in confeſſione, aut confeſſionis occaſione petas a pœnitente, etiam charitatis, aut pii alicujus operis prætextu.

Eleëmoſynas pariter pœnitentibus injunctas, neque tibi, neque tuæ Eccleſiæ applices; ſed, pœnitentis arbitrio, ſive Eccleſiis, ſive piis locis ap-

plicandas, relinque; quinimmo, Miſſarum ſtipendia etiam ultro oblata, in ipſa pœnitentiæ ſede accipere non expedit. Injuncta tandem, & a pœnitente acceptata pœnitentia, quæ ad præteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem, nec non ad novæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum conferre poſſit, abſolutionem illi cum debita intentione, & reverentia confer; & poſt illam, vel ante, prout magis expedire videbitur, pia aliqua, & ſalutaria monita ipſi pœnitenti ſuggeres, tum ad vitæ emendationem, tum ad profectum in virtute faciendum, & ſic illum in pace dimittes.

PARAGRAPHUS III.

Regulæ poſt auditas confeſſiones obſervandæ.

I. GRatias age Deo, quod te, licet infirmum, & inutilem ſervum, eligere voluerit ut tam ſublimi

blimi miniſterio vacares. Eum enixe roga ut defectus, aut culpas, quas pro tua fragilitate in hoc formidabili miniſterio contraxiſti, tibi dimittere dignetur. Ipſi Deo, & gratiæ ejus, qui potens eſt ædificare, & confirmare in finem ſine crimine, commenda, præſertim in ſacrificio Miſſæ, quos audiviſti pœnitentes, ut pariter quod in te, & in eis operatus eſt, confirmare, ac te, & eos ſub umbra alarum ſuarum uſque ad mortem protegere dignetur. Virginis etiam Mariæ, & Angeli Cuſtodis præſidiis, eos & te fidenter committe.

II. Cave ne verbo, ſigno, vel alio quovis modo peccatorem prodas; quin potius, omnia peccata, quæ in confeſſione audiviſti, perpetuo & religioſo ſilentio comprehenſa teneas, quamvis juramento, vel cenſura, aut aliqua alia violentia manifeſtare jubearis. Quod ſi quandoque, abſoluta confeſſione, neceſſarium erit de re aliqua ad ipſum pertinente pœnitentem admonere, id abſque ejus facultate, & obtenta licentia non exequaris. Cave etiam ne publice vel privatim de defecti-

fectibus pœnitentium, de quibus extra confeſſionem notitiam habes, aliquo modo loquaris; plebs enim rudis, ignorans qualiter ſcias quæ refers, facile decipietur, exiſtimans te confeſſionem revelare, & exinde ſcandali occaſionem ſumet.

Schedulæ autem, quas a te exigunt pœnitentes, quos vel abſolveris, vel non, uniformes eſſe debent; unde, ſi te priores abſolviſſe, poſteriores vero confitentes dumtaxat audiviſſe affirmares, nonne inæqualem horum pœnitentium diſpoſitionem, proindeque ſigillum, hoc ſchedularum diſcrimine revelares? Annon etiam hic innoteſceret profunda, quà laborares ignorantia, aut deploranda illa, qua excæcareris præſumptio?

III. Circa mulieres, quas confitentes audis, quaſve dirigis, opus eſt, ut ſis quidem ſimplex ſicut columba; ſed majorem da operam ut ſis prudens, ſicut ſerpens, ne illæ ſint tibi, & tu illis exitii & ruinæ cauſa. Quamvis enim mulieres præclaro devoti ſexus nomine ab Eccleſia donentur; ex eo tamen, quod nimia fragilitate, & pro-

& proclivitate ſua placere, & demulceri naturaliter cupiant, laqueus venatorum, ipſorumque Confeſſariorum, & Directorum interdum ſunt; ſagena eſt earum cor; venenum aſpidum earum labia, & oculi, earum ſcilicet blanditiæ, ſuſpiria, fletus, & lacrymæ; manus illarum vincula ſunt imprudentium, & incautorum, cor turpiter tandem trahentia ſimul, & emollientia. Illis ergo jugiter fortiterque diffidas; ſcriptum eſt enim: *brevis omnis malitia ſuper malitiam mulieris*. Eccl. 25. *Ipſa* ſiquidem, *& ſi voce Siren, viſu baſiliſcus; utroque perdit & necat*. Corn. a Lap.

Nec refert quod ſanctæ ſint: *quamvis ſanctæ ſint, non minus cavendæ ſunt; quo enim ſanctiores ſunt, eo magis alliciunt*. S.Aug.; ex mutuis ſiquidem colloquiis, ex aſſiduis, familiaribus, reciprociſque viſitationibus, & ex vicaria epiſtolarum relatione, erumperent tandem in eas, & in te abominationes peſſimæ; aut ſaltem, affectus humani a vera pietate alieni. Unde caute ſancitum eſt ne quiſquam Confeſſarius, abſque ſpeciali licentia, mulieres confitentes

fitentes audiat, niſi quadrageſimum annum attigerit, ne incautus, & non dum probatus, in laqueum & in foveam, quam ſibi faceret, infeliciter incidat.

Quamvis eas tu, chariſſime Frater, tandem dirigas, cave ne cum illis familiariter, etiam devotionis prætextu agas; nec permiſeris ut te extra ſedem pœnitentiæ adeant, & te alloquantur, niſi urgente cauſa; quæ ſi vera adſit, tunc *brevis & rigidus cum illis ſermo eſt habendus*. S. Ambr. Tu quoque eas, niſi neceſſitatis cauſa, non adeas, magna etiam tunc cautela utaris neceſſe eſt. Cave præterea ne illas in aliquod tibi, ſive benevolenti, ſive ægrotanti neceſſarium aut utile opus aſſumas; inde enim ingenerari facile poſſent periculoſi affectus, quibus, non Deo, ſed tibi placere ſtuderent, ac ſe, & te ſeducere quærerent. Si quem, etſi levem, cujuſquam erga te affectum adverteris, hunc protinus quaſi peſtem eradicare & exterminare coneris, ut huic lethali principio monſtra parituro viriliter obſtes. Quodſi non obſtanti-

ſtantibus monitis, & increpationibus tuis, videris talem perſeverare affectum, quinimmo in dies creſcere, eam ad alium Confeſſarium, & Directorem doctum, & pium ſtatim, & fortiter remitte, eamdemque pœnitentem ab ipſo animo tuo eliminare contende, ut eam a peſtiferis illuſionibus tutam præſtes, & te ab imminenti lue vindices.

Tandem, hanc Conc. Maclin. ſanctionem attende: *nemo aliquem ad perpetuo ſibi ſoli confitendum obliget; ejuſmodi promiſſionem, etiam juratam, tamquam irrationabilem & indiſcretam hæc Synodus irritam eſſe declarat, & quatenus opus eſt, irritat.*

ARTICULUS XXIII.

Zeloſa ægrotorum, præſertim agonizantium viſitatio, & cura.

PAſce oves meas, dixit Simoni Petro, ejuſque ſucceſſoribus Dominus Jeſus. Oves autem, eo præ-
ſertim

ſertim temporis articulo paſcendæ ſunt, quo de ſumma rei decertandum eſt, & ex quo totius pendet æternitatis cauſſa. O res plena diſcriminis! Ecquid, ſi æger in arenam ſolus deſcendat, congruis deſtitutus auxiliis?

Unde meminiſſe debet Parochus non poſtremas eſſe ſui muneris partes ægrotantium curam habere. *Ritual. Rom.* Nonne ergo Paſtor ille, qui videns lupum venientem periclitantes dimittit oves, & fugit, ſuo deeſt officio, & mercenarius eſt? Non eſt dubium quin in tam difficili lucta deſcendat ad eas Diabolus, magnam habens iram, ſciens quod modicum tempus habeat. His in anguſtiis, adverſarius ille, tanquam leo rugiens, eas tunc acrius circuit ut eas crudelitet devoret. Quis hoc ignorat?

Quid prodeſt, chariſſime Frater, ut oves tuas per vitam aſſidue paſcas, & ſuperimpendaris ipſe pro Animabus earum, ſi, urgente ſummo periculo, id eſt, ſi, quando eas mortis circumdant dolores, ſi, dum eas inveniunt inferni pericula, ſi, dum infeſtior morbus, caput debile, corpus languidum,

dum, ratio non perinde lucida, crebræ, & ſeriores tentationum procellæ, facilem, & liberum non dant pœnitentiæ agendæ virtutum, & ſalubrium exercendorum operum, nec de Deo cogitandi locum, frigeat zelus tuus, eaſque in tempore malo dure nimis deſeras?

Quid de exercitus Præfecto diceres, qui milites toto pacis tempore ad pugnam exerceret aſſiduus, ſed, inſtante bello, ignave fugeret, & derelictum exercitum, hoſtibus trucidandum traderet? Nonne hunc deſertorem acriter deprehenderes, eumque gravi ſupplicio dignum putares? Quid pariter de gregum cuſtode cenſeres, qui oves, capellas, &c., dum ſanæ ſunt, & procul a lupo, ſollicite paſceret, earumque diligentem curam haberet; ſed ægrotas non ſanaret, confractas non alligaret, eaſque, veniente lupo, derelinqueret, & ab eo vorari ſineret. Numquid eum fidelem gregum cuſtodem reputares? Minime profecto? Nonne tamen es tu ille vir, & quidem tanto magis illo ignavo Præfecto, & iſto mercenario gregum

gum cuſtode reprehendendus, & damnabilis, quanto præ cæteris mundi rebus præſtantior eſt periclitans ægrotantium Anima?

Quoties tamen contingit ut, præ tædio, otio, ignavia, commeſſationibus, confabulationibus, & præ nimio quietis amore, manum periclitanti porrigere nolis, quamvis tota die gemebundus clamet: *miſeremini mei, miſeremini mei, ſaltem vos amici, & Paſtores mei, quoniam tribulatio proxima eſt, & non eſt, qui adjuvet?* Quoties auxilium pro morituro obſecrantes aſpere dimiſiſti, immo & ſcandalizaſti, ita ut te deinceps vocare dubitent, & minime audeant? Quoties perſonarum acceptionem feciſti, viſitando quidem nobiles, divites, & notos; ruſticos vero, & inopes faſtidioſus deſerens? Memineris quod Dei Filius ad filium Reguli corporaliter ire noluerit; ad ſalutem vero ſervi venire paratus fuerit. O idolum zeli tui! Nonne pretioſo Agni immaculati ſanguine redemptus eſt pauper, ſicut & dives? Bonus Paſtor Animam ſuam, ſi neceſſe ſit, pro ovibus

ſuis

ſuis ponere debet; verum, numquid pro illis tuam poneres Animam, dum in ſummo periculo verſantibus, opitulandi gratia, ab ædibus tuis exire renuis?

Verum, hæc tremenda Dei oracula trepidus audi, & attentus meditare: *Cuſtodi virum iſtum, quia ſi lapſus fuerit, erit Anima tua pro Anima illius.* III. Reg. 20. Si igitur præ ignavia tua ipſe in iniquitate ſua moriatur, nonne ſanguis ejus de manu tua requiretur. Illis eſto, & in iſtis attende: *Quod infirmum fuit non conſolidaſtis, & quod ægrotum non ſanaſtis, & quod confractum non alligaſtis* Ezech. 34. *Oculum pro oculo, dentem pro dente reſtitues.* Levit. 24. *In qua menſura menſi fueritis, remetietur vobis.* Matth. 7. *Infirmus eram, & non viſitaſtis me; diſcedite a me maledicti in ignem æternum.* Ibid. 25.

Quibus hæc imminet pœna? Nonne his Parochis, qui poſtquam infirmis Sacramenta adminiſtrarunt, eos, inter inimicorum impetus, ſolos & periclitantes deſerunt? Nonne his etiam imminet Clericis, quos toto die otioſos,

ſos, infirmos viſitare piget? Quomodo charitas Dei manet in eis? Nonne manent in morte? Profecto. Quare? quia non diligunt. In quo charitatem Dei erga nos cognovimus? In hoc, quoniam ille Animam ſuam pro nobis poſuit. Nonne, & illi, ut charitatem dignoſcantur habere, Animas pro fratribus, quamvis Paſtores non ſint, ponere parati eſſe debent, præſertim quando inſtat periculum, & non adeſt proprius Paſtor? In hoc etiam poſiti ipſi ſunt. Sed heu! Diligunt verbo & lingua, non opere & veritate. Hinc, quantus gemitus! quantæ quorumdam blaſphemiæ de Miniſtrorum tepidorum abſentia! Ecquando tandem Fratrum ſuorum zelum zelantes, illis facere ferventes properabunt, quod ſibi, præſertim in hora mortis, fieri volent? Si illud ſincere velint; ſi idem & tu, chariſſime Frater, toto mentis & cordis affectu concupiſcas, hoc factis, & præcipue iſtorum documentorum praxi protinus oſtende.

1. Ulula Paſtor, ſimul & Clericus, & de tuo frigido zelo pœnitentiam age.

2. Ne

2. Ne inpoſterum pigeat viſitare infirmos, ex hoc in charitate firmaberis. Unde, ſi diligas proximum tuum, ſicut te ipſum, ecce, quem amas infirmatur; ecce nunc opportunius charitatem tuam in eum demoſtrandi tempus.

3. Hoc ſentias in te, quod & in Chriſto Jeſu, qui viſitavit infirmos, & qui ægrotationes noſtras ipſe portavit. Divi Pauli imitator ſis, ſicut & ille Chriſti. Quis, inquit, infirmatur inter vos, & ego non infirmor? Indue te, ſicut electi Dei, ſancti, & dilecti, viſcera miſericordiæ; imprimis ſicut D. Carolus, qui, graſſante peſte, nihil verebatur, nec faciebat Animam ſuam pretioſiorem quam ſe, omnibus omnia factus, ut omnes faceret ſalvos.

4. Viſita præſertim pauperes, & in noſocomiis agonizantes; iſti ſiquidem interdum magis deſeruntur; in hoc enim purum præ te feres zelum. Quod ſi, propter infirmitatem, &c. in hæc per te non poſſis incumbere officia, roga alium miſericordiæ virum, cujus pietas agonizanti non deſit.

5. Si

5. Si in charitate maneas hæc ſuggeret tibi verba bona, verba conſolatoria. Memento tamen hæc apud infirmos, non temere & confertim, ſed ſenſim, leniter, & per intervalla ſuggerenda eſſe; multum hac in re peccant apud ægros illi, qui, nimium legendo & loquendo, ſæpe etiam parerga & quæ minus ad rem ingerendo, caput eis obtundunt. *Vide ad hoc libros ſpiritu Dei, & cœleſti unctione refertos; ſed præſertim conſule librum vitæ, ſcilicet Jeſum Crucifixum.*

Igitur, chariſſime Frater, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, qui viſitavit nos oriens ex alto, viſita infirmos ſecundum beneplacitum Chriſti, cujus unctio loquetur in te; ut in hora mortis fiducialiter, & Deo, non tibi dans gloriam, dicere poſſis: *Domine cum eſſem cum eis, ego ſervabam eos in nomine tuo; quos dediſti mihi, cuſtodivi, & nemo ex eis periit.* Joan. 17.; & ut tu viciſſim lætanter audias: *Infirmus eram, & viſitaſti me: veni benedicte Patris mei, poſſide paratum tibi Regnum a conſtitutione mundi.* Matth. 25. Amen.

C. A.

CAPUT QUINTUM.

Obligationes particulares.

ARTICULUS I.

Munia Syndicorum, & Præpoſitorum Capituli, & Communitatum Eccleſiaſticarum.

SI ſis Syndicus aut Præpoſitus Capituli, vel Communitatis Eccleſiaſticæ, memento tui eſſe muneris præeſſe in ſollicitudine verbis, & exemplo, ac dare operam ut regularis diſciplina, ac ſtatuta obſerventur, ut omnia honeſte ſecundum ordinem fiant, ut ſancta ſancte tractentur, & ut fideles ad pietatem, & ad Dei cultum aſſidue inſtruantur. Non licet tibi erubeſcere Evangelium, nec quærere Hominibus placere; quapropter argue, increpa in omni ſapientia delinquentes.

Quod ſi virga opus fuerit, tunc rebelles, & moroſos ad diſciplinam Eccleſiaſticam mulctis pecuniariis, juxta poteſtatem tibi a ſummis Pontificibus traditam, coerce. Cave ne facias acceptionem perſonarum; non eſt apud Deum talis acceptio.

Cogita, & iterum cogita te communicare peccatis alienis, ſi præ ignavia, tepore, reſpectu humano, vana abſentia, ac pravo exemplo, regularis obſervantia deſtruatur, ac ſi inde irrepant ſcandala. Nonne Deus requiret iſta? Profecto, & quidem ſtrictiſſime; & adhuc accuratius non vigilas? officii tui honori, & utilitati magis conſulis, quam obligationibus illi annexis, & rationi de illo reddendæ? Grande periculum! Quis tuam intelligat cæcitatem?

Teneris inſuper defendere, & tueri jura, redditus, & emolumenta Capituli, vel Communitatis, cui præes, ſi eorum cura in te incumbat.

Memineris te forſan juramento teneri ad diſciplinam Ecclaſiaſticam tuendam, & ad alia munia præſtanda.

Igitur, ſi ſis cæcus ſpeculator, & canis

canis mutus; ſi blaſphemans quodcumque ignoras, ſis ſimulacrum habens os, & non loquens, oculos habens, & non videns, aures, & non audiens; ſi propter te fideles ſcandalizentur in lege, opus Dei fiat negligenter: ſi propter incuriam tuam periclitentur, ac pereant jura & redditus Capituli, & Communitatis, ac fidelium legata & fundationes, nonne perjurus es? nonne peccata aliena, & forſan ſacrilegia, ac iniquitates, quaſi aquam hactenus bibiſti?

Idipſum ſerio cogita; appende te in ſtatera. Utinam ſalutari timore percuſſus, confitearis adverſum te injuſtitias tuas Domino, facias dignos pœnitentiæ fructus, & diligentius deinceps attendas tibi & aliis, quibus præes! In his eſto, ſi velis in tuto tuam ponere ſalutem.

* * * *
* * *
* * *
* *
* *
*
*

ARTICULUS II.

Munia Paſtoralia.

SUſcepiſtine Animarum curam? o quam gravem & periculoſam tibi impoſuiſti ſarcinam! O utinam ſaltem onus hoc humeris Angelicis, ut loquitur Tridentina Synodus, formidandum, a Deo vocatus, & electus, ac a tuis Præpoſitis diu probatus, ad majorem Dei gloriam, & ad Animarum ſalutem, non niſi invitus ſuſceperis! Memineris ſemper te ad fortia miſiſſe manum, & te in altitudinem maris veniſſe; cave ne tempeſtas demergat te; nam hoc eſt maximum periculum te de factis alterius reddere rationem, qui pro tuis non ſufficis. *S. Thom.* Unde fit verum iſtud: *interdum dominatur Homo Homini in malum ſuum*. Eccleſ. 8.

Quapropter, in omnibus labora ſicut bonus miles Chriſti. Penſa, & iterum penſa, præcepto Divino mandatum

datum eſſe omnibus, quibus Animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro his Sacrificium offerre, verbique Divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum operum exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum paternam curam gerere, & in cætera munera paſtoralia incumbere. *Trid. ſeſſ.* 23. *de ref.* c. 1. Si aliter agas, quid es? idolum paſtoris, laqueus in ruinam multorum poſitus. Quid eris? ipſe videris.

Adimplere autem tuum miniſterium te nequaquam poſſe ſcias, ſi gregem tibi commiſſum mercenariorum more deſeras, oviumque tuarum, quarum ſanguis de tuis eſt manibus a ſupremo Judice requirendus, cuſtodiæ minime incumbas, cum certiſſimum ſit non admitti Paſtoris excuſationem, ſi lupus oves comedit, & Paſtor neſciat. *Idem ſeſſ.* 6. *de ref.* c. 1. O Paſtor vagus! intellexiſti hæc omnia.

In te ergo reverſus, attende tibi, & univerſo gregi, in quo te Spiritus Sanctus poſuit regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo. Graviſſimum

his, qui præſunt judicium fiet. Formidabile judicium! Anima pro Anima. Terribilis ſententia! Hæc ſerio meditare, chariſſime Frater, ut accuratius deinceps pervigilans, quaſi rationem pro Animabus tibi commiſſis redditurus, ac factus forma gregis ex animo, fias Paſtor juxta cor Dei, & in domo ejus non ſervus inutilis, ſomno, luxui, quieti, jocis, avaritiæ & epulis deditus; non ſimulacrum, & phantaſma, ſed oliva fructifera, lucens & ardens, in gloriam Dei, & Animarum ſalutem conſumenda, ne in te vertatur iſtud: *ut quid terram Sanctorum, ſibi & aliis nequam, occupat? fiant dies ejus pauci, & Epiſcopatum ejus accipiat alter.*

Error, cui non reſiſtitur, approbatur; & veritas, cum non defenſatur, opprimitur. *Juſ. Can. diſt.* 83. Unde, ſi non annuntiaveris ut avertatur impius a via ſua impia, ipſe impius in iniquitate ſua morietur; ſanguinem autem ejus de manu tua requiret juſtus Judex.

Credis hoc? ſi illud credas, quid eſt cur Populo ſcelera eorum inceſſanter

ter non annuntias? Ecquando eris canis mutus latrare non valens? Væ tibi, quia taces!

Delinquentes vero, in miſericordia ſicut juſtus, corripe, & increpa; ſuperveniente enim manſuetudine, omnes corripientur. Quod ſi virga opus fuerit, da tunc operam ut vigor a manſuetudine numquam ſeparetur, nec juſtitia a miſericordia; & quamvis ex utraque faciendum ſit temperamentum, ut neque multa aſperitate exulcerentur ſubditi, neque nimia benignitate ſolvantur, ut loquitur D.Gregorius; expedit tamen, ut ad lenitatem proclivior ſis, quam ad ſeveritatem, plures enim melle capiuntur muſcæ, quam aceto. Talis erat S. Franciſci Saleſii melliflua regula, & praxis. Et vero eſtne verus Paſtor, qui ovium infirmitatibus condolere, & compati neſcit?

Diſcordantium, & periclitantium pedes in viam pacis, & ſalutis dirigere contende; ac proinde habeas oculos ante, & retro. Quare? quia ſpeculatorem dedit te Dominus domui Iſrael. Igitur, væ tibi, ſi ſis cæcus ſpe-

ſpeculator, videns vana, & amans ſomnia!

Circa ſtudioſam puerorum catechizandorum curam, *vide dicta*, *pag.* . . Hoc munus ad te præcipue ſpectat, & eidem, tanquam ſalutis ovium tuarum fundamento, accuratiſſime vacare debes,

Verum, ſufficit-ne ſtudioſa illa puerorum catechizandorum cura? minime; jam enim vidiſti præcepto Divino mandatum eſſe omnibus, quibus Animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas verbi Divini prædicatione paſcere. *Trid. ſeſſ.* 23. *de ref. c.* I. Igitur, *per ſe*, *vel per alios idoneos*, *ſi legitime impediti fuerint*, *diebus ſaltem Dominicis & feſtis ſolemnibus*, *plebes ſibi commiſſas*, *pro ſua*, *& earum capacitate*, *paſcant ſalutaribus verbis*, *docendo*, *quæ ſcire omnibus neceſſaria ſunt ad ſalutem*, *annuntiandoque eis*, *cum brevitate*, *& facilitate ſermonis*, *vitia*, *quæ eos declinare*, *& virtutes*, *quas ſectari oporteat*, *ut pœnam æternam evadere & cœleſtem gloriam conſequi valeant*. *Id vero ſi quis eorum præſtare negligat*, *per cenſuras Eccleſiaſticas*, *ſeu alias ad Epiſcopi arbitrium*,

bitrium, cogatur; itaut, ſi ei expediri viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus, alteri qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens, officium ſuum impleat. Idem ſeſſ. 5. de ref. c. 2.

Revera, hæc eſt vita æterna ut cognoſcant Patrem, & quem miſit, Jeſum-Chriſtum; ſed quomodo cognoſcent Patrem & Filium? quomodo mandata ſervabunt, niſi audiant? & quomodo audient ſine prædicante? Quid ad hæc reſpondes cæcus ſpeculator, Paſtor te ipſum, non oves paſcens; Paſtor tuæ utilitati, non ovium ſaluti, conſulens; idolum paſtoris, ſimulacrum os habens, & non loquens? Nonne audis parvulos & adultos poſt te clamantes, panemque avide petentes? Quid eſt cur fame pereuntibus non frangis eis? Quouſque tandem eos jejunos, immiſericors dimittes? Nonne in via miſeri deficient? Annon & tu, præ duritia tua, pariter deficies, & in æternum peribis?

Verum, dic, amabimus, quare talentum in ſudario repoſitum habes? An quia Dominus eſt auſterus Judex?

o infelix ! ideo præciſe ad populum tibi commiſſum inſtruendum te alacrius impellere debes , ne de ore tuo judiceris ſervus inutilis, & nequam.

An inſtructionem faſtidis , & hanc Populo denegas, quia non eſt talis inſtruendi conſuetudo ? o peſtifera defenſio ! Numquid ignoras, conſuetudinem ſine veritate, vetuſtatem erroris eſſe. *S. Cypr.* An tepor & negligentia aliorum Parochorum adverſus Evangelium , & Concili Tridentini ſanctionem prævalere unquam poterunt ? Verius dicamus, nonne cum his otioſis, tepidis , & mercenariis Poſtoribus in eadem es damnatione ? Profecto Dominus locutus eſt.

Iterum quærimus , quare hanc Populis neceſſariam inſtructionem negligis ? An quia credis te huic officio ſufficienter ſatisfacere, pueros catechizando ? Erras.

Quomodo enim adulti ſervabunt mandata, Sacramenta digne ſuſcipient? quomodo vitia declinabunt, & virtutes ſectabuntur , ſi hæc omnia , ut præcipit *Trid. loc. cit.* , facilitate, & brevitate ſermonis eis , familiariter

non

non expendas, maſtices, & inculces? Si catechizes infantes, optime facis, & in hoc laudamus te; ſi vero adultum, & rudem populum non inſtruas, certe in illuſionum, & peccatorum alienorum foveam, quam tibi imprudens facis, brevi caſurus es. Abſit ergo ut te in hoc laudamus. An ignoras adultos catechiſmum interdum faſtidire & ab eo fere ſemper abeſſe, præſertim ſi poſt expleta officia ille fiat? quare? quia iidem adulti ſibi facile perſuadent ſe hoc catechiſmo non egere; ideoque illum ad ſolos pueros remittunt. Nonne illud tibi experientia compertum eſt?

Forſan non habes talentum ut ſis Paſtor, cum inſtruendi dotibus careas. O inſipiens! Si res ita ſit, cur Paſtoris ſuſcepiſti nomen, & onus? cur in noviſſimo ovium loco non recubuiſti; ut grex aptiori demandatus paſtori, ſalvaretur, & ut te quoque ovis nomine, & loco contentus, te ipſum ſecurius ſalvum faceres?

Erubeſce ergo, chariſſime Frater, erubeſce excuſare excuſationes in peccatis; hæ omnes & aliæ excuſationes

quibus te illudit Diabolus, & te ipſe faſcinas, Dominum tuum acrius exacerbabunt; quinimmo, omnes oves, quas occidiſti, quas non paviſti, ſtabunt in magna conſtantia adverſus te, vindictam requirentes, & condemnantes te. Proh deſperatio! Tunc ſubfuiſſe, & fodiſſe, quam præfuiſſe ſine dubio malles, ſed fruſtra.

Has ut juſtiſſimas evadere poſſis, vindictas, & deſperationes, ulula Paſtor mutus, & inutilis, ac pœnitentiam age; lectioni in poſterum accuratius attende. Ut in doctrina potens ſis exhortari, & oves tuas verbi Divini prædicatione paſcere, inſtructiones familiares, & breves infra hebdomadam inſtitue. Crede nobis, ſi ſpiritum & zelum Dei habeas, has parare, & populo annuntiare facile poteris, quamvis modicis talentis præditus ſis. Numquid eximiis eges talentis ut populum inprimis rudem & pauperem erudias?

Attamen Deus, cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, ſupplebit quidquid tuæ deerit infirmitati; præſertim poſtquam ex parte tua feceris quidquid ejus gratia adjutus facere

cere potuiſti. Quod ſi id per te præſtare nullo modo poſſis, tunc idoneum Coadjutorem ſumptibus tuis adhibe tibi, aut oneri, & honori cedas, ut Deus Paſtorem juxta cor ſuum populo ſuo periclitanti det.

Vide dicta ubi de prædicatione verbi Divini, pag. 226. Item de diligenti rudium, & pauperum inſtructione, pag. 270.

Cum Sacramenta ſint fontes Salvatoris & inſtrumenta gratiæ, ad eorum frequentem uſum fideles tibi commiſſos, juxta uniuscujuſque ſtatum, modis omnibus allice; ea tu quoque, præſertim rationabiliter petentibus, prompto, paterno, & hilari affectu miniſtra. Væ tibi, ſi eos ab hoc uſu, præ faſtidio, & otio arceas! Attamen, eſto fidelis miniſter Chriſti, & prudens myſteriorum Dei, & præcipue Sacramenti Pœnitentiæ, diſpenſator. *Vide dicta, ubi de zelo & modo hujus Sacramenti adminiſtrandi: pag. 279.*

Cum præceptum ſumendi Euchariſtiam obliget adultos in quovis probabili mortis periculo, vide num pueri, qui numquam eam ante ſumpſerunt,

runt, ſed qui in hoc mortis periculo verſantur, ſat diſcretionis habeant ut ad illam ſumendam tunc obligentur, ne tua culpa tantum transgrediantur præceptum.

Plora identidem inter veſtibulum & altare, ut fias in tempore iracundiæ reconciliatio; apprehende diſciplinam ne quando in te iraſcatur Dominus, pereas ipſe de via juſta, & reprobus efficiaris.

Quid eſt Parochus ſine oratione? eſt miles ſine armis; eſt animalis Homo, non percipiens ea, quæ ſpiritus Dei ſunt. Inſta ergo, chariſſime Frater, inſta orationi, & fies idoneus & potens inſtare miniſterio verbi; hauri ex fontibus Salvatoris, & præcipue ex ejus ſuaviſſimo corde, lumina flammantia, & ſacram illius unctionem Animas convertentem.

Benevolentiam, & fiduciam Animarum tibi modis omnibus concilia. Quapropter, curam habe de bono nomine; ne agas familiarius cum laicis, nec apud illos comedas; ſed præſertim opus eſt ut nuptiarum evitas convivium *Conc. Agath.* Ne exigas debita

ta nimis aſpere; erga pauperes, & ægrotos, præſertim verecundos, indue viſcera miſericordiæ. *Vide dicta, ubi de eleemoſyna, pag. 212.*

Cum e duobus malis minus ſit eligendum, neceſſe eſt interdum tolerare aut diſſimulare, ſaltem ad tempus, aliquid mali ad præcavendum gravius. Qui diſſimulare neſcit, præeſſe neſcit. Cave, ne attendens exhortationi, prolixior ſis, ne ingeneres faſtidium, & ut auditores ſint ſemper ad te audiendum parati. Cave etiam ne cum fidelibus tibi commiſſis litiges, ſaltem quoad ejus fieri poterit; nihil eſt, quod a fiducia magis avertat; &, ſublata fiducia, nihil prodeſt.

Doce obſtetrices modum adminiſtrandi Baptiſmi Sacramentum; ex hoc pendet interdum æterna infantium ſalus. Quid ergo hac tua diligentia dignius.

Species Euchariſtiæ idemtidem renova; & ſæpius per æſtatem. Huc ſpectant munia tua.

Invigila ut Præceptor ſuo fungatur officio. Heu! quot quantaque mala ex negligentia, ignorantia, & pravo exemplo pædagogorum oriuntur in Republi-

publica, & in Eccleſia Dei? Tuum eſt hæc prævenire mala.

Ne te pigeat viſitare infirmos, ut per verba bona, per verba conſolatoria, percipiant immarceſcibilem gloriæ coronam. Væ tibi, ſi in tam difficili lucta, & in hoc tempore malo, ex quo pendet tota æternitatis cauſa, illos deſerueris! Iterum monemus & obſecramus te per miſericordiæ viſcera, ut agonizantes dirigas in viam ſalutis æternæ. Hinc tu ipſe in charitate Chriſti, & fidelium firmaberis. *Vide dicta ubi de viſitatione, & cura ægrotorum & agonizantium, pag. 305.*

Vide ne redditus Fabricæ & Sodalitatum diſſipentur. Exige quotannis rationem ab his, qui eorum adminiſtrationem habent, præſertim ſi ita præcipiat Epiſcopus.

Da operam ut ſtatuta Diœceſeos & decreta viſitationis obſerventur; obligant enim in conſcientia. Interſis ipſe collationi ſingulis menſibus fieri ſolitæ; hæc enim eſt Clericis deſidioſis & ignaris ſtudendi incitamentum.

Defende jura tui beneficii, & fidelium fundationes; cura pariter ut pia legata impleantur.

Tan-

Tandem ſi Deum timueris, cætera quantumvis levia munia non negliges: in his eſto; in his ſiquidem ſita eſt ſanctificatio tua.

Quapropter, inhæreant animo hæc verba conſolationis plena; *qui bene præſunt Presbyteri, duplici bonore digni ſunt. Qui bene miniſtraverint, bonum gradum ſibi acquirent, & multam fiduciam, quæ eſt in Chriſto Jeſu.*

Igitur viriliter age, & confortetur cor tuum; & licet populi, quos erudies ad juſtitiam, dura cervice & incircumciſis cordibus Spiritui Sancto reſiſtant, nec obediant veritati, percipies tamen coronam juſtitiæ; Deus enim a te non exigit curationem, ſed curam. *S. Bern.*

Beatus Populus, qui talem habet, qualem hic deſcripſimus Paſtorem! Nam ſicut Sacerdotes & Paſtores mali ſunt laqueus ruinæ Populi Dei, juxta *Ezech. c.* 44. Ita, Paſtores boni, ardenti zelo zelati forma gregis ex animo, & omnibus ovibus omnia facti, ejuſdem populi ſunt efficaciſſima ſalus, inquiunt paſſim Sancti Patres, & Concilia, & ipſa confirmat experien-

rientia. Utinam ergo de his, juxta cor Dei Paſtoribus cunctæ accuratius providerentur Eccleſiæ Dei! Certe, tot tantaque mala, quæ per ſiniſtræ promotionis oſtium intrarunt, & quotidie in Eccleſiam Dei agminatim irrepunt, non ſentiremus. *Conc. Colon.* Videant hujuſmodi beneficiorum collatores dicta, *ubi de Probatione ante Ordines, pag.... & de ambitione, pag....*

ARTICULUS III.

Munia Canonicorum, & Beneficiatorum circa reſidentiam in Choro, & ſcientiam cantus.

SCiant univerſi, ex conſtitutione Bonifacii VIII., & ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 24. *de ref. cap.* 12. illos, qui non aſſiſtunt horis Canonicis in Choro, non acquirere dominium diſtributionum, exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta & rationabilis corporis neceſſitas, aut evidens Eccleſiæ utilitas excuſat.

Verum,

Verum, ſi hæ cauſæ non adſint, ſi qua interveniat fraus, qua fronte fructus facis tuos? Numquid fraus & dolus debent alicui patrocinari? Minime. *Innoc. III.* Quare? quia qui facit in fraudem legis, contra ipſam legem videtur facere. *Gloſſa in C. quanto.* Unde, non obſtante quavis remiſſione & colluſione, his fructibus carere debes. *Trid.* Quod ſi eos acceperis, hos reſtituere debes.

Inſuper, cum teneantur omnes, in Choro ad pſallendum inſtituto, hymnis & canticis reverenter, & diſtincte, devoteque laudare Deum *Trid.* Et cum cantus, & ſoni, graves, & pii eſſe debeant, ut ad pietatem auditores excitentur, *Concilium Mediol.*; nonne facile contingere poteſt ut tenearis ad reſtitutionem, ſi officium irreventer perſolvas, ac ſi in cantandis Horis tibi nimium blandiaris; ſi huc, illuc rotans oculos, & confabulans, vel ptæ tædio dormitans, vel diligens verba præcipitationis, & voces inordinatas, recites aut cantes horas Canonicas, & aſſiſtas Miſſis pro Defunctis, & aliis functionibus abſque debita atten-

tentio-

tentione? An tibi latet, orationem abſque attentione non eſſe veram orationem, ſed orationis ſimulationem, ſicut Homo pictus, non eſt verus Homo, ſed Hominis ſimulacrum? Quoties etiam contingit ut Punctator, qui abſentes abſque cauſa a Choro, aut perfunctorie præſentes non notat, periclitetur ipſe multum, & teneatur ipſe ad reſtitutionem.

Redi ad cor, chariſſime Frater, hæc omnia peccata diſtrictius ſcrutare, & ſincerius confitere, eaque reſtitutionibus & eleemoſynis redime, ac remedium adhibe; judicia Dei abyſſus multa.

Quid ſentis de prava conſuetudine quorumdam Clericorum, qui deſinente Campanarum ſonu, ad Eccleſiam accurrunt, & inſtar venatoris canis, hiante ore ſpiritum trahunt? Qui gloria Dei nullatenus allecti, ſed potius, ut loquitur Iſaias, diligentes munera, & ſequentes retributionem, in Chorum non intrant, niſi incohato officio, niſi curſim, irreligioſe, mente vaga, nec tantillum ad orationem præparata Anima, quaſi in Cœnaculum intrarent,

aut

aut ad circulos convolarent? Quid de his ſentis?

Quid de his, qui inter pſallendum, ſæpe ſæpius exeunte Choro, non neceſſitate, ſed animi levitate, & rerum Divinarum faſtidio? quid de his, qui ex eodem Choro & ex Eccleſia feſtinanter egrediuntur, non dum perſolutis horis? Nonne, ipſo tuo judicio, illud eſt tepidi, faſtidioſi, negligentis, otioſique animi indicium? Annon hoc eſt, avari, mercenarii, & irreligioſi perſonam præ ſe ferre, ſcandalum, & riſum movere? Ita ſane. Revera, hæc omnia vident, & dolent ipſi laici, ſimul & horrent, & blaſphemant; ſuper his obſtupeſcunt Cœli, & iraſcitur Deus; numquid impune irrideri poteſt? Nonne tamen ex illis es, qui, ipſo tuo judicio, reprehendendi, & vituperandi ſunt? Vide num opera tua te manifeſtum faciant, necne.

Igitur, chariſſime Frater, ab hac prava conſuetudine abhorreas velimus. Cum itaque hora Divini officii celebrandi aderit, cum omni alacritate primus in excubiis Domini inveniri ſtudeas. Eccleſiam ingrediens, frontem aqua

aqua benedicta aſperge, & te ſigno Crucis devote muni. *Conc. Bituric.*; et, adorato Deo, præpara Animam tuam ad orationem.

Ne umquam Chorum ingrediaris, niſi Chori veſtibus indutus, non quidem ſordidis, & laceratis, aut vanitatem redolentibus, ſed mundis, decoris & modeſtis.

Dum ſuperpelliceum induis, cogita quam perſonam ſuſtineas, nempe a ſordibus, labeque puram, qualem veſtibus ille indicas. *Conc. Mediol.*

Ne properanter in Chorum, quaſi diſtributionum queſtu incitatus, accedas, ſed gravi inceſſu. *Idem.*

Cum in Choro fueris, gravitatem ſerva, quam locus & officium expoſcit. *Conc. Senon.* Pro temporis, & officii ratione, ex inſtituto & more Eccleſiæ, ſede, ſta, flecte genua, caput aperi, ſubmitte, cæteraque hujus generis adhibeas. *Conc. Mediol.*

Cave ne confabuleris, nec rideas in Choro, nec ibi ſis ſomnolentus, nec vageris oculis, nec litteras, libros, aliave ſcripta legas. Incompoſito ſitu ne ſtes aut ſedeas, ne huc illuc movearis. *Conc. Aquens.* Ne

Ne horas Canonicas privatim abſolvere audeas, ſed concine, ac una cum fratribus Deum honorifica; contrarium faciens, tanquam abſens habendus es. *Conc. Trev.*

Pſallens Deo tuo, ante cujus conſpectum ſtas, pſalle ſapienter; ideſt, non curſim, non perturbate, non oſcitanter, ſed leniter, diſtincte, ac ſtudioſe; non ad vanam gloriam, & popularem adulationem, ſed ad gloriam Dei, & populi ædificationem; canta Domino, canta canticum novum, ideſt, pie, graviter, ſtrenue, & religioſe, ut in omnibus honorificetur Deus, ac dirigetur oratio tua ſicut incenſum in conſpectu ejus.

Cave ne ex Choro exeas niſi perſolutis horis; & in genua ante Dominum pronus, Deum adora, ac enixe roga ut animi tui divagationes, cæteraſque culpas tibi ignoſcere dignetur, & ut ad orationem te deinceps alacriorem, & ferventiorem efficere velit. E templo egrediens, ambula coram Deo; da operam ut ſis Homo utique internus ad orationem ſemper paratus.

Tan-

Tandem cum ad cantum pium, & gravem tenearis, neceſſe eſt ut ad illum te aſſidue exerceas. Ipſi ſutores ad artem ſuam, quamvis infimam non admittuntur, niſi ad illam ſe diu exercuerint, & niſi illius poſt probationem periti agnoſcantur, tu autem, qui Angelico miniſterio te mancipaſti, Eccleſiaſticum cantum ſtudioſe addiſcere negligeres? Proh pudor! Annon a Choro eliminandus, & diſtributionibus privandus eſſes? Jure merito. Quare? quia cantus inſcius, & inordinato cantandi modo Deum inhonoras, populo tædium affers, eumque a Divinis avertis. Proh ſcelus!

Da te ergo virum, qui pſallendi ſit ſciens. Scias & tu cantum, chariſſime Frater. Si habueris fidem, illum quotidie adibis, illumque tandem, quantum talenta permiſerint, callebis, ut virili ſonitu, & affectu voces Sancti Spiritus depromens, ad flammam pietatis animos ardentius movens, ſuavitate lectionis, ac melodiæ doctos demulcens, & minus doctos erudiens, & ut ipſe convenientiſſima modulatione commotus, & liquefactus in hac

vita,

vita, canticum novum ante ſedem Agni cantare poſſis.

ARTICULUS IV.

Modus canendi, vel recitandi horas Canonicas ex Pſalt. Rom.

I. PUra mentis elevatione, ideſt intellectualiter, quia ſtas in conſpectu Judicis, Angeli Cuſtodis, & inimici tui perſequentis.

II. Plena cordis attentione, ideſt affectualiter, deſiderando ut Deus laudetur, Cœleſtis curia lætetur, totus Mundus juvetur.

III. Perfecta oris pronuntiatione, ideſt integraliter, ut nihil prætermittas dicendum, ſuperaddas, inordinatum hinc inde tranſponas.

ARTICULUS V.

Exhortatio ad Pſallentes. Ex eod. Pſalt.

CUm Domino pſalles, pſallendo hæc omnia ſerves.
Dirige cor ſurſum, bene profer, percipe ſenſum.
Spires in medio, pede juncto, deprime vultum.
Verſus poſterior videat finem anterioris.
Non vox, ſed votum; non conſona muſica, ſed cor.
Non clamor, ſed amor, Domini pertingit ad aures.

CA-

CAPUT SEXTUM.

Media Clericis omnibus perutilia ad perfectionem, & ſalutem æternam conſequendam.

ARTICULUS I.

Solitudinis Amor.

NOn in commotione Dominus; quapropter, quando ad cor ſponſæ loqui dignatur, eam in ſolitudinem ducit, ut ipſa claudens aurem ad vocem foris ſonantem, audiat veritatem ejus intus docentem; & ut clauſis oculis ad exteriora, Cœleſtia penetret, & interiora. In montem ſæpe aſcendens Jeſus, Diſcipulos ſuos in hac ſolitudine docebat. Hinc, Propheta Regius elongans ſe, manebat in ſolitudine; ibi fiebat ſicut paſſer ſolitarius in tecto. Hinc Job, & alii ſan-

ctiſſimi viri, tum veteris, tum novi teſtamenti, faciebant ſibi ſolitudines, ubi gaudia futura jam prægustabant.

Eja ergo Sacerdotes, qui orationi, & miniſterio verbi inſtantes eſſe debetis, fugite de medio Babylonis, ſalvamini a generatione iſta prava, excutite pulverem pedum veſtrorum, venite in ſolitudinem, & ibi audite quid loquatur in vobis Dominus Deus; audietis ſiquidem arcana verba, quæ non licet Homini loqui. Venite, gens ſancta, ut repleamini Spiritu Sancto, ſicut Diſcipuli Domini, & renovemini ſpiritu mentis veſtræ; vos præſertim mortui eſtis, & vita veſtra abſcondita eſt cum Chriſto in Deo.

Sed heu! quidquid loquamur, diſperſi ſunt lapides Sanctuarii in capite omnium platearum, id eſt, ipſimet Sacerdotes hic & illuc vagantur; ad conſortia Laicorum, immo & mulierum, ſæpe convolant, ubi ad nihil aliud vacant niſi aut dicere, aut audire aliquid novi; ibi narrant fabulationes, ſed non ut lex Dei; ibi dant offenſionem, ut vituperari ſinant miniſterium ſuum. Quamvis ergo miniſterio

niſterio verbi inſtantes ſint, quid ipſi ſunt? Cymbalum tinniens. Quid hoc eſt mirum, ſi a ſolitudine & a ſemetipſis abſentes, orationem faſtidiant? Si in multis, ſingulis momentis, offendant, ſi pereant fame, ſi cor eorum areat ſicut terra ſine aqua? Quoniam ſunt quaſi ſidera errantia, ideo non cognoſcunt peccata, quibus contriſtant Spiritum Sanctum, ne quid deterius dicamus.

Sed ſaltem, quia ſicut aqua effuſi ſunt, non creſcunt; nam, ex converſatione ſæculi, frequenter pulvere terreno contingit etiam pia corda ſordeſcere, & ſpiritum ſopiri.

Iterum admonemus vos, chariſſimi Fratres, ut reſuſcitetis gratiam, quæ data eſt vobis. Huic renovationi confert multum vita ſolitaria: guſtate, & videte. Attamen, ſi charitas Chriſti urgeat vos ut exeatis de ſolitudine, & ut ſic confirmetis fratres veſtros, non vos pigeat exire; Dominus enim & Magiſter adeſt, & vocat vos ut faciatis ejus voluntatem. Providete tamen Dominum in conſpectu veſtro ſemper; regnum ejus intra vos eſt.

Eja, mi Jeſu, qui fugiſti in montem ipſe ſolus, & pernoctaſti in oratione Dei, trahe nos: poſt te curremus in odorem tuum. Sit nobis oppidum carceri, ſolitudo Paradiſus. *S. Hier.* Quis dabit nobis pennas ſicut columbæ; volabimus & requieſcemus. Abſit tamen, mi Jeſu, ut in ipſa ſolitudine abſentes ſimus ſpiritu, aut ibi ignavia marceamus; ſed potius, ſanctum otium quærat amor veritatis. *S. Aug.*

ARTICULUS II.

Exercitium Meditationis.

UNde fit ut deficiat ſanctus? quoniam diminutæ ſunt veritates a filiis Hominum. Quorſum deſolatione deſolata eſt terra? unde ſtat, & in dies ſerpit abominatio deſolationis in loco ſancto? unde? quia nullus eſt, qui recogitet corde. O inconſideratio! defectuum & vitiorum, quibus ſcatent Clerici fœcunda nimium parens!

O ſi

O ſi ſeria meditatione recogitare vellent quam horrendum ſit incidere in manus Dei viventis, & quam durum faciendum ſit judicium his, qui præſunt, nonne ſemetipſos diſtrictius dijudicarent, & eſſent ſicut Angeli in Cœlo, ferventes? Sed quoniam mera vecordia meditationem faſtidiunt, & negligunt, non percipiunt, tanquam muti, & cæci animales, ea, quæ ſpiritus Dei ſunt; quamvis enim venturi ſæculi veritates ſæpe legant, eaſque ſciant, ac aliis prædicent, eas temen non intelligunt, ſed in his corrumpuntur. Væ illis! quia in via Cain abijerunt & abeunt.

At contra, beatus vir, & præſertim Clericus, qui in lege Domini meditatur die ac nocte, fit tanquam lignum, quod plantatum ſecus decurſus aquarum, dat fructum in tempore ſuo. Concalet cor ejus intra ſe, & in meditatione ſua exardeſcit ignis; ita ut reſuſcitans gratiam, quæ data eſt ſibi per manuum impoſitionem, jam in fide invenitur ſtabilis, & in opere efficax; jam potens fit multos Chriſto lucrifacere. Tu ergo, chariſſime Frater, qui inter ſu-

blimia myſteria quotidie verſaris, ſcito quia illa vix digne tractare vales, neque muneri tuo digne ſatisfacere, niſi per frequens ſacræ meditationis ſtudium.

Quapropter, da operam ut meditatio tua ſit in conſpectu Domini quotidie, mane & veſpere, aut ſaltem diluculo. Ut autem tibi ſit tibi fructuoſa meditatio: abſtrahe cor tuum a rebus omnibus, lege ante cubitum puncta meditationis, hæc recole diluculo; & in præſentia Dei conſtitutus præmitte actus fidei, & contritionis; pete gratiam, & cor docile ad Divina eloquia; recogita attente, ſerio, & corde, veritatem aut virtutem, quam in exordio meditationis tibi propoſuiſti. Cave ne ſis ſimilis viro conſideranti vultum nativitatis ſuæ in ſpeculo, quique abiens, ſtatim oblitus eſt qualis fuerit. Excita piis affectibus voluntatem ad odium hujus vitii, quo laboras, & ad amorem hujus virtutis, quæ tibi neceſſaria eſt; propone, pauca tamen, ac diffidens tibi, & in Deo ſperans; propoſita ſtrenue exequere; viriliter age; ne ſis quaſi Homo, qui tentat Deum.

Præter

Præter orationem mentalem, ſuademus tibi & vocalem. Militia eſt vita Hominis ſuper terram; ipſe circumdatus es infirmitate; in ſortem Domini vocatus es, & ad onera periculoſa natus; unde, & pro temetipſo, & pro populo oportet te ſemper orare, & numquam deficere, ut non intres in tentationem, & ut Deus populo ſuo per te benedicat in pace; unde, ad Cœlum manus, oculos, & mentem levabat, Moyſes, Deum placaturus; unde, ſanctus Martinus invictum ab oratione ſpiritum non relaxabat, nec in vita, nec in morte. Falleris profecto, chariſſime Frater, ſi grande miniſterium tuum, abſque orationis pabulo, & præſidio, prout decet, conſummare te putes. *B. Laur. Juſtin.*

Quid ergo ſentis de his Clericis, & præſertim Paſtoribus, qui poſt recitatas coacte, curſim, & inordinate horas Canonicas, nullum temporis momentum orationi deſtinant, & qui numquam orarent, ſi ad horas, ſub mortali, non tenerentur? Quid de te ſentis, ſi, una cum illis, orationem faſtidias? Quid redolet illorum neglectus?

Quid ſapit tuum faſtidium? quid vobis minatur? ſterilitatem Animæ veſtræ, & populi, illiuſque Animæ perdendæ periculum. O periculoſa negligentia?

ARTICULUS III.

Exercitium præſentiæ Dei.

PRæſentia Dei exercitium, eſt pia ad Deum præſentem attentio; hæc eſt ad perfectionem tuta, & brevis via, juxta illud: *Ambula coram me, & eſto perfectus.* Porro, ambulare cum Deo intus, & nulla re teneri foris, ſtatus eſt Hominis perfecti. *Imit.Chriſt.*

O Miniſter Chriſti, qui ad perfectionem inceſſanter anhelare deberes, quære Dominum ut confirmeris; quære faciem ejus ſemper; non longe eſt a te. Inde, continuam Dei foventi memoriam, dicere licebit cum Pſalmiſta: *providebam Dominum in conſpectu meo ſemper; oculi mei ſemper ad Dominum: apud me oratio Deo vitæ meæ!* Apud te illa debet adeſſe tanquam

omnium functionum tuarum ſocia & comes indiviſa.

Hac de re religioſum inſtruens Thomas a Kempis, ſic ait: *ſurgat tecum oratio nocte de lectulo; vigilet, & cantet tecum pſalmos de pſalterio; quieſcat tecum in domitorio; præcedat & ſequatur te in choro; ſedeat tecum in refectorio; gratias agat, cibo ſobrie ſumpto; tranſeat tecum in agrum in labore diurno; plantet tecum ſepes in horto; redeat tecum, & adſit in cubiculo; mundet tecum pedes a luto verborum; lavet tecum manus a ſorde operum, comitetur tecum in omni loco privato, & aperto, habitet tecum in ſilentio.*

Hæc autem oratio, non eſt niſi quædam continua in Deum reflexio: hæc eſt urbs fortitudinis noſtræ.

Huic animi recollectioni intende, chariſſime Frater; hæc enim externa alia opera, aut functiones non impedit, ſed dirigit; hinc ſemper orabis, & nunquam deficies. Quapropter, ſolitudini, ſilentio, ſenſuumque omnium moderationi ſollicite incumbe, caveaſque a curis ſuperfluis, a negotiis ſæcularibus, & ab [illegible]quorum fabulatio-

 nibus;

nibus; ſtudeas puritati conſcientiæ, & cordis. Hæc ſunt murus & antemurale in urbe fortitudinis noſtræ ponenda, ſcilicet recollectionis Animæ.

Hujus recollectionis adminiculo in Deum facile aſſurges, eique corde puro, & inflammato adhærebis, vibrando hæc, & alia in cor dilecti jacula: *quam bonus Iſrael Deus! o totus amabilis! Quis mihi det ut diligam te ex toto corde meo, o dilecte mi, o pulchritudo antiqua! ſero te amavi. O Deus cordis mei! o Deus charitatis! quis me ſeparabit a charitate tua, o Rex meus, o Deus meus? utinam numquam peccaſſem tibi! quando veniam & apparebo ante faciem tuam, o requies Animæ meæ?* &c.

Ecce tibi compendioſa methodus ſemper orandi & numquam deficiendi. His crebris, & ignitis actibus, magis fervet, exurgit, & conditur perfectionis opus, quam multis corporis macerationibus, ſi ſanctæ Thereſiæ a Jeſu credendum ſit.

O nimium felix, chariſſime Frater, ſi hanc ſacram animi recollectionem expertus, exclamare poſſis: *propter hoc lætatum eſt cor meum, & exultavit lingua mea*. Pſal. 15.

Notandum tamen, has & alias inſpirationes, corde potius, quam ore emittendas eſſe, & ſatius eſſe, ſi ſpiritus ſpiret, uni tantum acquieſcere, ut in corde altius figatur, & magis condiatur devotio interna.

ARTICULUS IV.

Exercitium Mortificationis.

OPortuit pati Chriſtum, & ita intrare in gloriam ſuam; quapropter poſito ſibi gaudio ſuſtinuit Crucem, paſſus eſt, nobis relinquens exemplum, ut nos, præſertim Sacerdotes ſequamur veſtigia ejus. Ubi ſum ego, inquit, illic & Miniſter meus erit. Eſt-ne ſervus ſupra Magiſtrum? Numquid prædeſtinandi ſunt illi, qui imagini Filii Dei conformes fieri renuunt? Minime. *Rom.* 8.

Hinc D. Paulus, fidelis imitator Chriſti, non judicavit ſe ſcire inter Fratres, niſi Jeſum Chriſtum, & hunc Crucifixum. Hinc illius ſtigmata in

cor-

csrpore ſuo portans, ſuumque corpus caſtigans, illud in ſervitutem redegit. Hinc, cæteri Apoſtoli ibant gaudentes a conſpectu Concilii, quoniam digni habiti erant pro nomine Jeſu contumeliam pati, & plantaverunt Eccleſiam ſanguine ſuo. Hinc S. Carolus Borromæus, mortificationem Jeſu in corpore ſuo ſemper circumferens, adeo ſobrius erat, ut vere dici potuerit *non manducans, neque bibens*.

Sed & nos poterimus bibere calicem, quem ipſe Dominus bibit, quem & Apoſtoli biberunt? In hoc tamen poſiti ſumus. Numquid Fratres noſtri ibunt ad pugnam, & nos hic ignave ſedebimus? Proh pudor!

Præterea, ſi ipſi non adimpleamus ea, quæ deſunt paſſionum Chriſti in carne noſtra, qua fronte adhortari valemus populos ut crucifigant carnem ſuam cum vitiis & concupiſcentiis, & ut faciant fructus dignos pœnitentiæ? An credent nobis? Annon potius adhortationes noſtras irridebunt? Præterea, quomodo fiemus in tempore iracundiæ reconciliatio? quonam auſu, inimici Crucis Chriſti, gloriamur nos dilige-

diligere Jeſum Chriſtum crucifixum? qua temeritate ejus delicias, & vitam ſpiritualem ſtatui noſtro adeo congruam, ſperamus? quid mirum ſi a mortificatione abhorrentes, vivemus velut animales?

Reſipiſcamus, Fratres chariſſimi, aſpiciamus in autorem fidei, & conſumatorem Jeſum; charitas ejus, & exemplum urgent nos. Æſtimati ergo ſicut oves occiſionis, mortificemur propter eum tota die; ac, in flagella parati, in cinere, cilicio, & jejunio pœnitentiam agamus; præſertim, ſi ita ſuadeat vitæ noſtræ Dux. Sed ſaltem, ſobrie, & pie vivamus; utamur parcius verbis, cibis, potibus, ſomno, & jocis. Propheta David multum extollitur quod aquam de ciſterna Bethelehem ſibi allatam, in ardentiſſima ſiti nolens bibere, libaverit eam Domino. Similes occaſiones nobis ſæpiſſime offert Deus; has nos, utpore Sacerdotes tepidi, & ignavi, elabi ſinimus. Proh ſecordia! nos ſoli ſumus, qui cum Hominibus non flagellamur, nec cum Apoſtolis, nec cum ipſo Dei Filio. O miſeros nos!

Bellum

Bellum aliquando tandem inferamus corpori noſtro, tanquam infenſiſſimo hoſti, & abſtineamus nos a carnalibus deſideriis, quæ militant adverſus Animam; præſertim abnegemus nosmetipſos, & propriæ quotidie reſiſtamus voluntati. Denique, licet ab Hominibus colaphizemur, ſufferamus, patienter ſuſtinentes; per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Cœlorum. Non eſt alia ad vitam via.

Verum, ſi acriori egeamus calcari, adhæreant animo hæc omnia graviſſima verba: *ſi ſpiritu, facta carnis mortificaveritis, vivetis; ſi compatimur, conglorificabimur: ſi vero ſecundum carnem vixeritis, moriemini. Qui invenit Animam ſuam in hoc mundo, perdet eam. Recordare quia accepiſti bona in vita tua; ideo cruciaris. Quantum fuit in deliciis, tantum date illi tormentum.* Nunc eligamus.

ARTICULUS V.

Lectio Librorum pietatis.

QUis de ſacrorum Librorum lectione fructum ſatis explicare queat? Etenim, verum eſt, quod de illis Thomas a Kempis dicit: *Docent ignaros, arguunt otioſos, excitant torpentes, ſtimulant dormientes, corrigunt errantes, erigunt corruentes, terrent ridentes, conſolantur lugentes, laudant humiles, vituperant ſuperbientes, confortant debiles, reprimunt præſumentes, mitigant turbatos, lætificant triſtes, juſtificant pios, damnant perverſos.*

Quot tamen ſunt Clerici, qui, curioſa, ſæcularia, & faceta legunt avidi; utilia vero, & ſalutaria legere faſtidiunt.

Tu vero, chariſſime Frater, cur non illa tempora, quibus ab Eccleſia vacas, lectioni impendas ut Chriſtum audias. Illum alloquimur cum oramus, illum áudimus cum Divina legimus

gimus oracula. Quid nobis cum fabulis? Miniſterium, altari Chriſti, non Hominibus deferendum, accepimus. *S. Ambr.*

Attende lectioni, iterum monemus cum Apoſtolo, & præſertim illorum librorum, qui de his, quæ ad Sacerdotale munus ſpectant, & te inſtruere poſſunt. Scrutare Scripturam ſacram, quæ, utpote divinitus inſpirata, ad omnia utilis eſt. Tolle hos libros, & lege; hujuſmodi lectiones multos Chriſto pepererunt. Teſtis eſt S. Ignatius; teſtis S. Columbanus; teſtes aulici illi, de quibus S. Auguſtinus. Id ipſum experire.

Optime uteris lectione Divina, ſi tibi eam adhibeas ſpeculi vice, ut ibi, velut ad imaginem ſuam, Animá reſpiciat, & vel fœda quæque corrigat, vel pulcra plus ornet. *S. Aug.*

Quapropter 1. Pete gratiam a Patre luminum.

2. Certa ſit, & ordinata lectio; vagam, & deſultoriam fuge. Faſtidioſi ſtomachi eſt, multa deguſtare, nulli certo ferculo acquieſcere; ſic inquinatur magis corpus, quam ſanatur. Illa-

tamen

tamen, quæ te magis concernunt, & affectus moreſque tuos propius attingunt, relegere nihil vetat.

3. Pauca lege, lecta recole; non quidem curſim, perfunctorie, vel ſtudii & recreationis cauſa, vel curioſe agens, ut quidam, & nihil operans; ſed tractim, ſerio, attente, & animo diſcendi, & probandi, quæ ſit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, & cuſtodiendi verbum illius, ut miniſterium implere, & te ipſum ædificare poſſis.

4. Pios affectus lectioni congruentes elicere ſtude; ut fructum det in tempore ſuo; alias, inanis erit lectio, quæ quidem intellectum illuminat, ſed affectum non inflammat.

5. Eloquia Dei abſconde in corde tuo, & para ſagittas in pharetra, ut per diem ſagittes, & elicias, cum opus fuerit, actus jaculatorios.

6. Claude lectionem brevi aſpiratione in Deum, ut ſemen in terram bonam cordis tui jactam, ſervet, ac fœcundet.

ARTICULUS VI.

Pia frequentatio Sacramenti Pœnitentiæ.

QUid magis ad perfectionem confert, quam frequentare ſæpe, & pie Sacramentum Pœnitentiæ? Hac frequentatione non ſolum liberamur a peccatis, ſed etiam ab his præſervamur; inſuper, conſcientiæ pacem ac ſerenitatem cum vehementi ſpiritus conſolatione percipimus; & quamvis peccata venialia, in quæ frequentius labimur, taceri citra culpam poſſint, recte tamen, & utiliter citraque omnem præſumptionem in confeſſione dicuntur, quod piorum Hominum uſus demonſtrat. *Trid. ſeſſ.* 14. *c.* 3. Hinc, conſcientiam teneram, & delicatam ſibi parant.

Unde tamen fit ut tot Clerici hunc thronum gratiæ non niſi raro adeant? unde? quia ſeipſi ſeducentes, ſibi & aliis libere dicunt: *peccatum non habeo.* Eſtne in eis veritas? Heu! In multis quo-

quotidie offendimus omnes; ſepties in die cadit ipſe juſtus; ipſi autem, quamvis tepidi, & effuſi, nihil ſibi per totum menſem conſcii ſunt! O beati viri! ſi illis Deus nullum imputaret peccatum, nullumque in eorum ſpiritu, & corde videret dolum.

O! ſi onera ſua, humeris Angelicis formidanda, diligentius excutere vellent, & conſcientiæ ſuæ ſinus, & latebras explorare, ut præcipit Trid., viderent reptilia, quorum non eſt numerus; viderent forſan abominationes peſſimas; ſed quoniam extra ſe errant, nec cogitant corde, ſe ipſi libenter excæcant, & multa peccata ut meros ſcrupulos deponunt, immo & reſpuunt; hinc ad altare ſecuri nimis convolant. O periculoſa cæcitas! o fallax ſecuritas! Nonne & tu es ille vir, a te, & a Dæmone illuſus? Redi ad cor.

Alii quidem hoc Sacramentum frequentant; ſed heu! arida conſuetudine, curſim, & perfunctorie, abſque vero dolore, & firmo propoſito. O quam metuendum eſt ne, fœde pœnitentes, & hac ſecunda poſt naufragium tabula abutentes, miſere in æternum pereant!

Tu

Tu vero, chariſſime Frater, confitere quidem ſæpe, ſed ſemper quaſi poſt confeſſionem moriturus. Da ergo operam, ut ex fructibus tuis cognoſcaris vere pœnitens, & Homo bonæ voluntatis; quam ſerena pax dabitur tibi! quapropter, quam diligentiſſime poteris, ad verum dolorem, & ad amariſſimam Animæ tuæ amaritudinem te excita. Inſuper adhibe omnia emendationis media, quæ tu ipſe pœnitentibus ſuggeris, & ſic, medice, cura te ipſum, ne de ore tuo judiceris.

Utere ſemper, quoad poteris eodem Confeſſario, qui, Animæ tuæ vulnera experientia ſua cognoſcens, his efficacius medebitur. Quod ignorat medicina, non curat. *S.Hier.* Attamen, ſi commode fieri poteſt, ne eligas, neque aſſumas in Confeſſarium tuum, vel in Ducem, illum Sacerdotem, cujus tu audis confeſſiones, vel quem dirigis, ut ille te libere corrigere & dirigere poſſit.

AR-

ARTICULUS VII.

Habere Directorem, & illi in omnibus obedire.

ITinera inſipientium recta ſunt in conſpectu eorum, ſed a Domino reprobantur. *Prov.* 12. Sunt viæ, quæ videntur Homini rectæ, & noviſſima eorum ducunt ad mortem. *Ibid.* 16. Quaniam naturaliter quiſque ſeipſum amat, & quia in ſeipſum quiſque propenſus eſt, ideo, in veritatis judicio fallitur. *S. Baſil.* Unde ſic de ſe loquebatur S. Bernardus. *Amor privatus, quem erga me ipſum habeo, aufert mihi verum judicium de meipſo; idcirco, parum mihi credo de me ipſo, utpote Homini mendaci.* Unde, unus & ſolus error latet in via, ſcilicet ſui ipſius gubernatio, cum quiſque ſibi idoneus ad ſe regendum, & moderandum videtur. *S. Joan. Clim.* Unde, conſiliariis omnes opus habent, etiamſi Moyſi conferri poſſent. *S. Chryſoſt.*

1. Ti-

1. Tirones, ut doceantur, quæ ignorant, ut exerceantur in operibus virtutum, cuſtodiantur ne in peccatum labantur, & ut lapſi corrigantur. *S. Bonav.*

2. Clerici & Sacerdotes, ne incidant in tentationem, & in laqueum Diaboli, & ne infructuoſe Miniſterium ſuum exerceant, neque honorem Dei zelent imprudentes.

3. Ipſi Magiſtri, & Prælati, quia Angelus Satanæ, qui nemini parcit, ſe transfigurat ſæpiſſime in Angelum lucis, ut ipſos Magiſtros & Prælatos, aliunde doctiſſimos viros, periculoſius ſeducat. Unde, ad illos etiam ſpectat monitum iſtud: *fili, ſine conſilio nihil facias, & poſt factum non pænitebis.* Eccleſ. 32.

Unde, prudenter judicamus cum D. Bernando, Sacerdotale onus, Epiſcopale onus, curamque paſtoralem digne non poſſe adminiſtrari ſine conſilio. Hanc viam tenuere omnes Sancti, & breviter, omnes qui ad perfectionem attigerunt. *S. Vinc. Ferr.*

Huic legi Deus doctiſſimos, & ſanctiſſimos, ad eorum humiliationem, ſubdit. Illud exemplo Moyſis, Job., & Cor-

& Cornelii manifeſte comprobatur ; & quidem manifeſtius exemplo Pauli; Chriſtus enim eum per ſemetipſum vocans , & alloquens , cum poſſet ei perfectionis viam reſerare confeſtim , dirigere ad Ananiam mavult , & ab eo jubet viam veritatis agnoſcere , dicens : ſurge , & ingredere civitatem , & ibi tibi dicetur quid te oporteat facere . *Caſſan.*

Væ ergo illi , qui hanc legem ſervare nolens , ſibi confidit , & ſolus, ſine ductore , incedit ; nam leviter incidit in venatorum laqueos , & cum inciderit , non habet ſublevantem . *D. Gerbar.* Hinc fit , ut plures Clerici , Sacerdotes , Animarum Paſtores , & Prælati , tota vita tepeſcant , defectibus ſordeant , in errores labantur , & ut tandem illuſione Diabolica a ſummis ad ima dejecti , & incorrigibiles facti , moriantur , ſua præſumptione excæcati , in peccatis ſuis .

Sed & tu , chariſſime Frater , quid feciſti miſer quando te tibi Magiſtrum conſtituiſti ? ſtulto te diſcipulum tradidiſti ; *S. Bern.* Quid inſuper feciſti quando tibi Dux factus es ? heu ! cum

tibi Dæmon factus fueris, jam non indiges Dæmone tentante. *S.Joan.Clim.* Quid es ſine Ductore? navigium Rectore carens, ventorum flatibus commiſſum, & ad ſcopulos allidendum; es cæcus ſine duce, grex ſine paſtore, infans ſine patre, & ægrotus ſine medico, *S. Joan. Clim.* Es dux in præceps. *S. Aug.* Verum, quo te ductura eſt illa prudentia, cui firmiter inniteris? quo? ad illuſionum abyſſum, ad fœdos lapſus, ad cæcitatem ſpiritus, ad duritiam cordis, & ad ſecundam mortem; abyſſus ſiquidem abyſſum invocat. Vide nunc, vide barathrum tibi imminens. Ecquando ergo cavebis tui judicii ſuperbiſſimas, & periculoſiſſimas tentationes? *S. Aug.* Quouſque tandem reſpues directionis legem pro ipſis eruditiſſimis, & ſanctiſſimis viris conditam?

Huic legi ex nunc acquieſce, quamvis Sacerdos ſis, potens in opere, & ſermone, alioſque dirigere optime valens, cum aliunde ſis Homo, fictilis, & ad tibi adulandum pronus; elige tibi vitæ Ducem; elige, ſi fieri poteſt, unum ex millibus, ut ſuadet S. The-

Thereſia a Jeſu; Deum enixe roga ut oſtendat tibi hunc Ananiam doctum; ſanum in fide, irreprehenſibilem, interiorem, maturum, & peritum. Simul ac inveneris hunc Ducem juxta cor Dei, aperi illi candide & ingenue ſinus, & latebras conſcientiæ tuæ, tuique cordis, vel minimas inclinationes; & tuæ prorſus voluntati renuntians, ejus te gubernationi omnino committe; tu autem ſis ei in omnibus docibilis corde, ut parvulus. Profecto ille, a Deo illuminatus, & confortatus, diriget pedes tuos in viam pacis, ad Animæ requiem temporalem, & æternam.

O felix ſolatium vitæ! *S. Ambr.* optanda tranquillitas Animæ! o beata ſervitus, immo glorioſa libertas! *S. Bonav.* O regia via, obedientiæ via! quia Homines inoffenſo pede ducit ad ſummitatem. *S. Vinc. Ferr.* O certum prædeſtinationis indicium, habere Directorem ſanctum, & peritum, eique in omnibus obedire! Chariſſime Frater, S. Franciſco Saleſio, & S. Thereſiæ a Jeſu id fortiter aſſeverantibus, & expertis, crede.

Nonne ad hæc audita inardeſcit animus tuus? Hoc nos quidem credimus; ſed, heu mihi! forſan anxius reſpondebis nobis: *hominem non habeo.* Non turbetur cor tuum, chariſſime Frater, non eſt abbreviata manus Domini; habeas bonam voluntatem; & idem Dominus, qui Cornelium Petro tradidit imbuendum, & Paulum Ananiæ, providebit & tibi vitæ Ducem; tu vero, *ſi quæris, quære*. Hæc eſt via, quæ ducit ad vitam.

ARTICULUS VIII.

Examen particulare.

VIs, chariſſime Frater, defectus tuos, tuaque vitia plenius cognoſcere, eaque ad fundamentum uſque exinanire? utere quotidiano examine particulari; Dominus ipſe, Dominus exercituum, dans tibi fortitudinem, conſumet nationes has in conſpectu tuo paullatim, atque per partes; non enim tu poſſes eas delere pariter.

Quot

Quot Clerici tamdiu in tenebris non ſederent, &, poſt multas confeſſiones, ad vomitum non reverterentur, nec pejores fierent, ſi hoc exercitium non negligerent, aut parvipenderent? Tu vero, chariſſime Frater, ſapientior ſis; aggredere illud vitium, ad quod magis pronus es, & a quo cætera pullulant. Adhibe aliquam mortificationem, contrariis contraria curare contendens. Exempli cauſa: ſi ſuperbus ſis humilia te in omnibus; ſi avarus, uberiores eleemoſynas conclude in ſinu pauperis; ſi luxurioſus, humilia in oratione, & jejunio Animam tuam; ſi iracundus, ſilentium ſerva, ut iraſcens non pecces, ſis vero mitis corde, &c.

Si his clypeis, & ſcutis bonæ voluntatis munitus, adverſus hunc Amalecitam legitime certaveris, Deus dabit tibi victoriam per Jeſum Chriſtum; invenies requiem Animæ tuæ, & coronaberis. Ex nunc ergo incipe.

ARTICULUS IX.

Recollectio annua per octiduum, vel unius diei ex ſingulis menſibus.

QUam fructuoſa ſit hæc mentis ſolitudo, ac recollectio ad totius vitæ directionem, non niſi experti intelligere valent. Unde, non eſt mirum, quod, ut ad ſacram illam recollectionem nos alliciant, Summi Pontifices, copioſas, huic vacantibus, impertiantur indulgentias, & præcipue Benedictus XIV. ut conſtat ex ejus diplomate, dato die 16. Decembris 1746. Chriſtus ipſe elegit recollectiones, & adamavit, illarum nobis relinquens exemplum, ſive in deſerto per quadraginta dies commorans, a ſpiritu illuc ductus, ſive in montibus pernoctans in oratione. Hanc adamarunt Apoſtoli, & in ea repleti ſunt Spiritu Sancto. Hanc elegerunt S. Carolus Borromæus, S. Franciſcus Saleſius, & alii magni Sacerdotes, ac Paſtores juxta

ta cor Dei. In illa, ſpoliati veteri Homine, induerunt novum, & facti ſunt lucerna lucens & ardens.

Hanc elige, & adama, chariſſime Frater. Quid facis in turba? *S. Hier.* Veni in deſertum locum, & acquieſce puſillūm; aut ſaltem fac tibi ſolitudinem in conclavi tuo, ac piis exercitationibus per aliquod tempus in hoc ſeceſſu animum excole; ibi aer eſt purior, liber ſcilicet a peccatorum lue, a tentationum contagio, a ſæculi illecebris, a Dæmonum alitu peſtilenti; ibi Cœlum eſt apertius; ibi, familiarior Deus, facilius invenitur; ibi omne bonum in ſuo fonte guſtatur; ibi tandem Anima ſemetipſam cognoſcit, remiſſum fervorem reſarcit, quæ ſit voluntas Dei perſpicit, ad Clericalis virtutis apicem pervenit. Veni ergo, propera, ſede ſolitarius, & tace, & levabis te ſupra te.

Vos præcipue, Rectores Animarum, ſummi Paſtoris Chriſti veſtigia imitemini, interdum declinate tumultum, fragoremque exteriorum actionum, quæ procul dubio animum diſtrahunt, eumque per diverſa rapiunt; redite vero ad

ad vos, & ſubito orate in monte, aut in aliquo ſeceſſu, vel cænobio; &, ſpirituali conſolatione percepta, ad miniſterium veſtrum revertentes, eritis in labore alacriores, in adminiſtratione ſollicitiores, & in omni veſtra exercitatione devotiores. Nolite excuſare excuſationes: omnia tempus habent. Quod ſi in veſtro conclavi non poſſitis huic Divino vacare operi, non vos pigeat exire de Parochia, in aliquod ſodalitium ſeceſſuri, quandoquidem ex ea, propter recreationes, & vana negotia exire non dubitatis. Si bonam voluntatem habueritis, non deerit vobis fidelis Miniſter, quem in locum veſtrum ſubſtituatis.

Depoſitis ergo omnibus excuſationibus, eliminatis Dæmonum vos ſeducentium dolis, accedite & illuminamini; guſtate & videte; ipſe Dominus, qui vocat, & ducit vos in ſolitudinem ut loquatur ad cor veſtrum, ſpiritu intelligentiæ replebit vos, renovabimini ſpiritu mentis veſtræ, & mutabimini in alios viros.

Et vero, finis hujus recollectionis eſt inveſtigatio, cognitio, ac emendatio

tio defectuum, eorumque radicum extirpatio, efficax renovatio mentis, & fervoris, abſoluta totius vitæ ad unum neceſſarium directio, & ſeria ad mortem præparatio.

Habetis in hoc libello, & in præparatione proxima ad mortem, varia quæ meditemini puncta; aut ſi ita expedierit vobis, eligite alios libros devotioni veſtræ magis congruos. Operæ tamen pretium ducimus hic ſuppeditare vobis aliquot documenta, tum præparationi ad recollectionem, tum ipſi recollectioni, tum ejus concluſioni aptatas.

Paragraphus I.

Præparatio ad Recollectionem.

I. Neceſſarium eſt ab omnibus objectis mentem & cor diſtrahere, & a curis etiam licitis ſe ſegregare; quid enim prodeſſet ſolitudo corporis, ſi deeſſet cordis ſolitudo, & mentis. *S. Greg.*

II. Attamen, juvat locum ſolitarium eligere, & ibi claudere oſtium oculorum, oris, & aliorum ſenſuum, ut, cum ſolo Jeſu in ſilentio converſans, audire & guſtare poſſis quid loquatur in te Dominus Deus.

III. Expedit ut inſtituas pugnam ſpecialem contra quaſdam inclinationes, quæ ſunt origo aliarum imperfectionum, & vitiorum.

IV. Cogita, ſalutem, & perfectionem, eſſe opus Dei miſerentis; quare, diffidens tibi; & fidens in Deo, ſine quo nihil potes, & in quo omnia potes, poſtula enixe ejus auxilium; invoca etiam Sanctorum patrocinia, præſertim Virginis Mariæ, & Angeli Cuſtodis, ut, eorum præſidiis, omnem metum, vel tædii, vel moleſtiæ & difficultatis expellas; viſita etiam, in eum finem, Chriſtum Dominum in Euchariſtia, eique commenda fructum hujus recollectionis, & conjice te in ſinum beatæ Virginis.

V. Memineris neceſſarium eſſe ut habeas deſiderium efficax tuæ perfectionis, dicens ex abundantia cordis: *Domine quid me vis facere? ecce ego, quia voca-*

vocaſti me. Loquere, Domine, quia audit ſervus tuus; paratum cor meum, ut faciam voluntatem tuam. Hoc deſiderium abſolutum, & ſincerum, eſt neceſſarium ut obtineas gratiam, & felicem recollectionis exitum. Si non habueris hoc verum & efficax deſiderium, in vanum laboras, quamvis tibi ædifices ſolitudines. *Qui te fecit ſine te, non te ſalvabit ſine te. S. Aug.* Stude ergò ut ex fructibus, cognoſcaris velle ſincere tuam perfectionem.

VI. Fideliter obſerva omnia hujus recollectionis exercitia, eorumque methodum, & ordinem; nec reputes leve, quod ad tuam perfectionem conducere poteſt.

VII. Propone tibi aliquem finem particularem, ſcilicet, hunc defectum corrigendum, vel hanc virtutem acquirendam.

VIII. Quo ferventius huic recollectioni incumbas, cogita, hanc occaſionem, quam Deus tibi offert, eſſe fortaſſe poſtremam; quare, eodem fervore, & animo eidem incumbe, ac ſi ſub finem illius diei moriendum tibi eſſet.

PARAGRAPHUS II.

Ordo Recollectionis.

Hora 5. Surges.

Sequiquinta. Oratio matutina, meditatio, Prima, & Tertia.

Hora 7. Præparatio ad confeſſionem totius menſis præteriti, ſi recollectio ſit tantum unius diei; ſi vero ſit ſex vel octo dierum, expedit ut in decurſu recollectionis recogites omnia peccata totius anni, eaque ultimo die confitearis. Poſt confeſſionem autem, miſſa, aut communio.

Hora 9. Meditatio, Sexta, Nona, Lectio, Prandium, & Recreatio.

Hora 1. poſt meridiem. Examen particulare, Roſarium, & Conſideratio.

Hora 2. Veſperæ, Completorium, aliqua oratio pro defunctis, & conſideratio ad imaginem Crucifixi, ut habetur in prima editione Regulæ Cleri, vel in Præparatione pro-

xima

xima ad Mortem.

Hora 3. Meditatio, Matutinum officium pro craſtina die.

Sequiquarta. Aſpirationes ad petendam beatam mortem, acceptatio mortis, actus agonizantium, proteſtationes, ſi recollectio ſit uninus diei; ſi autem plurium dierum, præfige ultimæ diei hæc mortis exercitia, quæ jam tibi ſuppeditavimus in libro Præparationis proximæ ad Mortem.

Ante cœnam. Viſitatio ſanctiſſimi Sacramenti.

Poſt cœnam, & recreationem. Scriptio fructus recollectionis, & Lectio documentorum pro eo conſervando.

Tandem, reliqua exercitia pro ſingulis diebus inferius aſſignata.

PARAGRAPHUS III.

Documenta ad conſervandum recollectionis fructum utilia.

Claudens recollectionis diem, gratias age Deo, qui te in ſolitu-

litudinem ducens, locutus eſt ad cor tuum eloquia ignita; exeas ex hac ſolitudine ſicut Apoſtoli, ſpirans flammam ignis, & factus ipſi Diabolo terribilis; ſequere tamen iſta documenta.

I. Offer Deo propoſita tua; eum enixe roga ut eis benedicat, eaque fœcundet, confirmando quod operatus eſt in te, diſponendo accenſiones in corde tuo, & te confortando contra impetus inimicorum, ut non prævaleant adverſus te, & ut victor uſque in finem perſeveres.

II. Cave tamen ne vaga & generalia ſint propoſita tua; perſcrutare, & aggredere illud tuum radicale vitium, a quo cætera pullulant, quodque tuam perfectionem retardat, & eſt relapſuum origo. Igitur, oportet ut continuo per totum ſequentem menſem omnem curam impendas ad illud eradicandum. Adhibe ad hunc finem examen particulare, vigilantiam, orationem, pœnitentiam medicinalem, actus contrarios, tui diffidentiam, in Deo ſpem, & Sanctorum præſidium.

III. Ne animo concidas, immo ne mi-

mireris ſi labaris, aut ſi non tantum proficias, quantum optas; terra tua, ſcilicet cor tuum ad malum pronum, dabit fructum ſuum, & germinabit tibi idemtidem tribulos, & ſpinas peccatorum. Igitur, ſi lapſus ſis, redeas cum fiducia ad Sacramentum Pœnitentiæ; ſi opus ſit, renova propoſitum tuum; legitime certa; quotidie incipe: *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris*. S. Hier. *Jugis conatus ad perfectionem, perfectio reputatur*. S. Bern. *Quinimmo ipſa eſt perfectio Hominis, inveniſſe ſe non eſſe perfectum*.

ARTICULUS X.

Collationes frequentes habere de rebus ad pietatem, & ad diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus.

HUjuſmodi collationes conducunt ad gloriam Dei; ſtans enim in Synagoga Deorum, glorificatur in concilio Sanctorum. Hinc, ubi ſunt duo, vel tres congregati in nomine ejus, ibi

ibi eſt in medio eorum. Conferunt etiam ad profectum Clericorum; inter illas ſiquidem, auditur vox alarum animalium percutientium alteram ad alteram; ibi mutuo ardens fit diſſerentium cor, dum ſibi Scripturas aperiunt; & ſicut lapis, licet frigidus, ſæpe ad lapidem concuſſus ſcintillas exilire facit, ſic Animæ, quæ mutuo atteruntur, igne Spiritus coaleſcunt.

Præterea, quamvis utilis ſit ad inſtruendum lectio, adhibita tamen collatione, majorem intelligentiam præbet. Unde, melius eſt conferre, quam legere; collatio ſiquidem docibilitatem facit; nam, propoſitis interrogationibus, cunctatio rerum excluditur, & ſæpe, objectionibus, latens approbatur veritas; quod enim obſcurum, & dubium eſt, conferendo, cito perſpicitur. *S. Iſid. Hiſpal.*

Hinc Chriſtus cum Apoſtolis congregatis, de Regno Dei diſſerens, collationem dici poteſt cum illis habuiſſe. *Matth. XVI. v. 23. & c. XIII. &c.* Item *act. I. v. 3.* Collationes habuerunt Apoſtoli inter ſe; illi enim, & Seniores convenerunt videre de verbo hoc.

hoc. *Act.* IV. *v.* 6. Hinc, gratiſſima erat Fratribus Antiochenis Pauli, & Barnabæ præſentia corporalis, quorum collatione firmabantur in fide. *Caſſiod.* Has quoque ſecum habuerant viri ſancti, ut patet *ex Regula S. Pachom*, *ex S. Athan.*, *ex Caſſian.*, *& Honor.*

Hinc varia Concilia præcipiunt, Clericis, & præſertim Parochis, ut crebras habeant collationes de caſibus conſcientiæ, de muniis paſtoralibus, & de cæteris rebus ad pietatem, & diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus; & contumaces pœnis acribus addicunt.

Hinc collationes Dæmonibus ſunt inviſæ; Licinius enim, hoſtis piæ religionis, cum vidiſſet in eccleſiaſticis conventibus ſumma eſſe poſita præſidia ad tuendam ornandamque religionem, Dæmonis impulſu, lege prohibuit ne Antiſtites ullos conventus, aut Concilia, aut deliberationes de utilibus rebus inſtituerent. *Euſeb.*

Hinc, cum nulla pæne res diſciplinæ mores ab Eccleſia Chriſti magis depulerit quam Sacerdotum negligentia, qui, contemptis Canonibus, ad

corri-

corrigendos Eccleſiaſticos mores Synodum facere negligunt; idem fraudulentus Dæmon omnia molitur ut Clericos, ut Parochos ab his collationibus avertat; & cum pleroſque hac in re inveniat docibiliores, jam ipſi Clerici, & Parochi, Diabolica fraude illuſi, has faſtidiunt collationes. Quare? quia a pietate alieni, & aliqua ſcientia præditi, vel potius inani doctrina tumidi, ſibi perſuadent, quod poſſint collatione alterius non egere; &, ſi judiciorum eorum Diabolica non fallat illuſio, elationis tamen & ſuperbiæ graviores laqueos non evadent. Quinimmo, derident procaciter ſimplicitatem Paſtorum juxta cor Dei, qui mutuis ſe invicem ſermonibus conſolantur; quique, vicaria de Divinis collatione, ad ſcientiam, ad cultum Divinum, ad pietatem, & ad efficacem ſui & Animarum ſalutem ſe ſuaviter, & fortiter inflammant.

Illi autem torpidi, faſtidioſi, elati, & animales Clerici, & Parochi, ſi interdum conveniant, quibus de rebus conferunt inter ſe? De pretio eſcarum, & de numero panum. *S.Ber.*, de aleis, de

de commeſſationibus, de luxu, de otioſis fabulis, hiſtrionum more, diſſerunt; conventicula faciunt ut buccis crepitantibus detrahant, & invicem mordeant, indecore rideant, & rideantur; ad ſui & audientium ſubverſionem. O præclaræ, & ſumptuoſæ collationes, quas habent inter ſe hi Diaboli fautores, ac ſpiritualium collationum impugnatores, & irriſores acerrimi! Beatus vir, qui non abiit in concilio hujus generis Clericorum, & in via eorum non ſtetit, & in hac peſtilentiæ cathedra non ſedit!

Judica nos Deus, & diſcerne cauſam noſtram de hac gente nomine ſancta, ſed opere non ſancta; erue nos de congregatione, & de manu horum Miniſtrorum alienorum, quorum os loquitur vanitatem; dextera eorum, dextera iniquitatis.

Hanc orationem, chariſſime Frater, frequenter effunde; & ex nunc, hos torpidos, & otioſos Clericos, ac ſtultas eorum, & ſine diſciplina quæſtiones devitans, in multitudine Presbyterorum prudentium ſta, & ſapientiæ illorum ex corde conjungere, ut omnem narra-

narrationem Dei poſſis audire, & ut proverbia laudis non effugiant a te. *Eccleſ. 6.*

Quapropter, non ſolum interſis collationibus, ſingulis menſibus, juxta ſtatuta Diœceſeos faciendis; verum etiam frequenta Clericos, qui ſint boni teſtimonii viri, & Chriſti bonus odor, quibuſcum diſſeras de caſibus conſcientiæ, de obſervandis, & fugiendis circa Animarum curam, & de adminiculis acquirendæ Sanctorum ſcientiæ. Noli tamen, inter has collationes, contendere verbis; altercationes inanes, & pueriles non patitur ſimplicitas; & arrogans vincendi deſiderium reprobat ingenua humilitas. Sis ergo velox & attentus ad audiendum, tardus autem ad loquendum, ſemper paratus ad reſiſtendum proprio judicio, ad ſequendum ſaniorem doctrinam & ſalubriora conſilia, & ad agendum in omnibus ordinate, & modeſte, ſecundum beneplacitum Chriſti, ædificationem Fratrum, & ad fidelium tuique profectum.

Inſuper, memineris iſtius: *amico fideli nulla eſt comparatio auri, & argenti.*

genti. *Eccleſ.6.* Elige, & concilia tibi hunc fidelem, licet rarum, probatæ & firmæ virtutis amicum, qui te fiducialiter in eo agentem, ſuaviter, & fortiter corripiat, ac te docibilem corde, monitis ſuis, & exemplis ad virtutem inflammet. Nonne cum hoc fideli, & ſancto ſocio, & amico, ſanctus eris? Amicos vero mercenarios, moroſos, vagos, adulatores, faſtidioſos, in viis ſuis inconſtantes, ac velut lunam mutantes, & ab eccleſiaſtica diſciplina abhorrentes, quaſi peſtem fuge. Annon cum perverſis perverteреris?

ARTICULUS XI.

Viſitatio frequens, & ſancta Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento.

CHriſtus Dominus, cum dilexiſſet ſuos, in finem dilexit eos; ita ut, jam eis reconciliatio factus, & ad Patrem ex hoc mundo diſceſſurus, noluerit eos relinquere orphanos; voluerit

luerit vero eſſe cum illis in hoc Sacramento uſque ad conſummationem ſæculi; & quamvis lateat abſconditus ſub ſpecie panis, eſt tamen idem verus Deus, idem Filius Dei vivi, qui viſitavit nos in ſalutari ſuo, dives in omnes, qui illum viſitant, & invocant. O quam ſuavis eſt ſpiritus ejus! Quapropter, divitias ſui erga nos amoris, velut effundere, & omnibus afluenter dare, ardenter deſiderans, amanter & jugiter ad ſuum Sanctuarium, his nos mellifluis verbis invitat: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos; venite, properate, haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris. Venite & effundite coram me corda veſtra; ſicut fluit cera a facie ignis, ſic liquefiet cor veſtrum amoris igne ante ardentem cordis mei fornacem. Venite, mecum converſaturi; ſcietis quam vehementer ignitum ſit eloquium meum. Hic jam converſatio veſtra in cælis ſapidius erit; hic prægustabitis torrentem, quo ex mea præſentia inebriantur Beati in patria. Venite, filii mei, venite; an neſcitis, quia deliciæ meæ ſunt eſſe cum filiis Hominum? quid ergo moramini?*

Sed

Sed inprimis, o vos Sacerdotes, quos elegi ut ſtetis coram me velut amici; vos Miniſtri mei, vultis etiam abire? o tardi corde ad credendum! una hora non poteſtis vigilare mecum? o tardi ad amandum! O! ſi ſciretis donum Dei, & quis ſit ille, qui vos ad Sanctuarium ſuaviter invitat, nonne pennas columbæ peteretis ut, volantes, requieſceretis in me, & cæteros ad me attraheretis? Sed heu! vos ipſimet Miniſtri mei, quos ad regale Sacerdotium exaltavi, & quos quotidiano corporis, & ſanguinis mei pabulo enutrio, non recogitatis corde tantum pietatis meæ Sacramentum; hinc me ſpernitis; hinc, poſt expleta curſim, & turpis lucri gratia officia, & poſt celebratum oſcitanter Miſſæ ſacrificium, vos, me relicto, omnes, ſicut diſcipuli, turmatim, & ore hiante fugitis, non amplius reverſuri, niſi propter utilitatem veſtram!

Hinc ſtatis tota die otioſi, & Laicos a Sanctuario meo, veſtra negligentia, veſtroque faſtidio, arcetis. Sto medius veſtrum; vos vero, præ nauſea, & præ arido uſu, neſcitis me. Ipſæ

Ipſæ viæ Sion lugent, eo quod non veniatis ad templum ſanctum meum, niſi coacte, & perfunctorie; ad ſæcularia conſortia libenter convolatis; me autem oblivioni datis tanquam mortuum a corde. Heu vobis! inter vanas, detractorias, & turpes converſationes me in multis offenditis, & puſillos ſcandalizatis; ibi facitis vobis ciſternas diſſipatas, quæ continere non valent aquas; meam autem converſationem Animas conſolantem, & ſanctificantem, faſtiditis; me, fontem aquarum viventium, derelinquitis. O cæcitas veſtra!

Nonne a ſæculi amatoribus nimium derelinquor? Quid eſt cur vos, qui eſtis Cives Sanctorum, & domeſtici Dei, feſtinatis in domum veſtram, dum domus mea eſt deſerta? Laici quidem, ſæculi curis, prolis educationi, mercimoniæ addicti, & erga alia plurima turbati, facilius excuſantur; vos vero qui ſegregati eſtis in opus, ad quos aſſumpſi vos, ut militetis mihi, ideoque non implicemini negotiis ſæcularibus: quam excuſationem habetis? Quod libidinoſi, & inimici Homines

me

me derelinquant, ſuſtineo utique; vos vero noti mei, dulcem corporis mei cibum capientes! o quam acerbe vulneratis cor meum!

Videte, Miniſtri faſtidioſi, Homines modicæ fidei, videte quam aſſiduo & humili obſequio viſitentur Reges terræ! Ego vero, Rex Regum, qui, ultra quod debui facere, feci, licet nullius bonorum egeam, ego Dominus dominantium, factus ſum ſicut paſſer ſolitarius in tecto.

Proh pudor! Ad vos, o Sacerdotes, qui deſpicitis Sanctuarium meum, qui vix ad Altare meum introiretis, & ad thronum gratiæ, niſi neceſſitas huc vos cogeret, niſi alliceret mos mercenariorum fœtidus. Ecquando pigebit vos fungi, tanquam hilares datores, Sacerdotio meo, & adolere mihi orationum & obſequiorum incenſum.

O corda duriora ſaxis, ſi his juſtis & ſuavibus Chriſti Domini querimoniis non moveamur; ſi ad viſitandum Dominum gloriæ, in quem deſiderant Angeli proſpicere, & quem ipſi, proni & trementes in hoc Sa-

cramento adorant, non inflammemur, & alios ad idem obſequium, exempli noſtri funiculis, non trahamus! Procul a nobis excuſationes: nullam habemus.

Excuſſo ergo tepore faſtidium noſtrum ingenerante, venite, Fratres, venite; charitas Chriſti urget nos. Venite, adoremus, procidamus ante Deum, qui viſitavit nos oriens ex alto; ploremus pro nobis, & pro peccatoribus derelinquentibus legem Domini; in hoc poſiti ſumus, ut inter veſtibulum & altare plorantes, fiamus reconciliatio. Veniamus ergo, fiducialiter agamus in Jeſu Deo noſtro, pauca loquentes, & multa meditantes cum ſimplicitate cordis noſtri, ſicut ſolet amicus ad amicum loqui; eum utpote magni conſilii Angelum, familiariter conſulamus. Habemus pariter hic Deum totius conſolationis; tribulationem ergo noſtram ante ipſum pronuntiemus ſolliciti, & fidentes.

Ibi tandem firmiter credamus, adoremus reverenter, enixe petamus, ſecure ſperemus, ardenter amemus, vehementer doleamus, & ab altari, non niſi

niſi moleſte & inviti, recedamus. Sed ecce brevem hujus viſitationis praxim, quam multi etiam ruſtici, ad confuſionem noſtram, ſequuntur.

I. *Veni in Sanctuarium Dei, quando eſt magis deſertum, & adoratoribus vacuum; & pro certo habens Eccleſiam eſſe domum Dei, & domum orationis, reverenter ingredere, dicens cum Pſalmiſta.* Domine Jeſu, introibo in domum tuam, adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo, & cum fiducia confitebor nomini tuo. Munda cor meum ab omnibus vanis, perverſis, & alienis cogitationibus; intellectum illumina, affectum inflamma, ut in ſpiritu, & veritate te adorare valeam, & ut jucundum ſit tibi rationabile obſequium meum.

II. *Accede ad Dominum Jeſum eadem fide, & devotione, qua Paſtores & Magi ad eum recens natum feſtinantes venerunt; & procidens ante eum, in cujus nomine omne genuflectitur, in hos affectus erumpe.* O Jeſu, quamvis in hoc Sacramento nullum majeſtatis tuæ ſplendorem oculis videam, attamen, credo firmiter quia tu es vere Deus

abſconditus, Deus Salvator, Chriſtus Filius Dei vivi, Judex vivorum & mortuorum; hoc credo, quia tu ipſa veritas dixiſti: *hoc eſt corpus meum*. Adjuva incredulitatem meam.

Tu es Dominus meus, & Deus meus; Rex regum, & Dominus dominantium; tu ſolus Altiſſimus, & ſubſtantia mea tamquam nihilum ante te; adoro te ut primum principium, & ultimum finem, ut Dominatorem Cœli & Terræ, & ut Dominum vitæ, & mortis. O Jeſu, mi Jeſu, quam magnus, & laudabilis es! Nonne tibi ſubjecta jugiter erit Anima mea? dignum & juſtum eſt.

O ſancti Angeli qui hunc Regem in præſepio jacentem cum ſtupore adoraſtis, & jam regnanti in Cælo ad miniſterium ſemper aſſiſtitis, quin etiam ipſum altare frequentes & venerabundi cingitis; o Angeli Dei, adorate pro me Jeſum meum, quoniam tanto muneri impar nimis ſum ego, & ille major omni laude; quamvis imbecillis ſim puer, dicam ſemper: *tantum ergo Sacramentum veneremur cernui, &c.*

III.

III. *Accede ſicut Publicanus, in animo contrito, & confuſione ſauciato, præ dolore ſingultiens, & pectus præ amaritudine percutiendo, dicens*: Peccavi Domine, peccavi; ſcio quod ita ſit. O deteſtabile monſtrum! Ideo non ſum dignus nec oculos in cœlum levare. Verum, o Jeſu mi, o Jeſu miſericordia mea, o Jeſu dives in miſericordia, o Jeſu præſtabilis ſuper malitia mea, propitius eſto mihi peccatori; & quoniam nefandiſſimus peccator ſum ego, & peccatorum primus, ſupplex oro, ut miſerearis mei ſecundum magnam miſericordiam tuam; doleo propter te ſumme dilectum, doleo quod tibi ſoli peccaverim; tota vita deficiat in gemitibus Anima mea, &c. *Hoc ſacrificio ſpiritus tui contribulati, ac cordis tui contriti, & humiliati mirifice delectatus Dominus Jeſus, te juſtificatum in pace dimittet.*

IV. *Centurionis humilitatem indue, ſic ex abundantia cordis proclamans*: Domine Jeſu, quamvis ego te frequenter recipiam, confiteor tamen, quod non ſim dignus ut intres ſub tectum meum, ſed ſaltem permittas, quæſo,

ut ſæpius hic effundam cor meum coram te, qui facis Angelos tuos Spiritus, & Miniſtros tuos flammam ignis; accipe mea adorationum obſequia in ſupplementum defectuum in frequenti Miſſæ celebratione commiſſorum. O nimis felix, ſi tibi altiſſimo Deo, vota mea reddendi ſtudioſus, dignus tuis altaribus Miniſter gratia tua efficiar!

V. *Hunc Divinum ſponſum, & Animarum Zelotem, velut Magdalena, contempleris plurimum juvat*. O Deus cordis mei, Rex meus, & Deus meus, beati qui habitant in domo tua. Melior eſt dies una in atriis tuis, ſuper millia. Heu vagis illis, qui elongant ſe a te! an non peribunt? Ego vero hoc periculum evadendi cupidus, venio ad te, o ſponſe ſanguinum, & refugium meum; hic ſecurius habitabo; hic requies mea multa nimis. Convolant alii ad mundanas converſationes; ego autem coram te, quoad vixero, aſſiduus & lætus aſſiſtam. Ecquid mihi eſt in Cælo, & a te, o Jeſu dilecte mi, quid volui ſuper terram? Unus ergo ſit dolor meus a

te

te ſeparari, o centrum Animæ meæ; a te, inquam, quem ex toto corde meo diligo. Quis mihi det ut te ardentius diligam, o Deus charitas! o totus amabilis! Ex corde tuo erumpat in cor meum perennis amor; tu ſiquidem veniſti ignem mittere in terram; & quid vis, niſi ut accendatur?

VI. *Adeas cum fiducia, ut cæcus, ut leproſi, & alii ægri; & quamvis velut importunus increperis, multo magis clama:* Domine, Fili David, miſerere mei; ecce quem amas, infirmatur. Ille propter quem homo factus es, ille quem pretioſo ſanguine redemiſti, ille pro cujus amore jugiter in hoc altari reſides, ille quem tuo ſacro Corpore in hoc Sacramento quotidie ſatias, ecce me peccatorum lepra fœdatum; ipſe vides quomodo teneat, & angat me febris ſuperbiæ, iracundiæ, &c.

Sed, ſi vis, potes me mundare. Ergo, o pie Medice, qui languores noſtros pio livore ſanaſti, & qui es ſalus mea, ſana Animam meam, quia peccavi tibi; da Domine ut videam, quatenus detegam quid tibi in me diſpliceat, & deſit mihi.

Hic aperi illi tuas infirmitates ſpirituales, ſcilicet, hanc ſuperbiam, hunc teporem, &c.

VII. *Expedit etiam ut, inſtar adoleſcentis, qui monita ſalutis a Domino Jeſu petebat, ſedeas ſecus pedes ejus, ut pariter audias loquentis intus veritatem, & documenta.*

O Jeſu, qui veniſti a Deo Magiſter, & qui viam Dei in veritate doces, doce me facere voluntatem tuam, &c. Beatus homo, quem tu erudieris, &c. Da mihi ſervo tuo cor docile, ut non tantum auditor ſim verbi tui, ſed libentius factor, &c.

Hic attentus audi, & docibilis corde, cuſtodire centende, quid loquatur in te Præceptor bonus.

VIII. *Multum proderit ut, inſtante tentationum procella, ad eum cum Apoſtolis trepidus confugias.*

Domine, ſalva me, ecce pereo; impera ventis, & mari, & fiet tranquillitas magna; teneat & deducat me dextera tua, ut de tot tantiſque periculis erutus, ad portum felicitatis ſecurius perveniam. *O ſalutaris Hoſtia, quæ cœli pandis oſtium, &c.*

IX.

IX. *Sed præſertim accede, & feſtina, oraturus fidenter cum Chananæa.* Tu ſcis, Domine, quia neſcio ſæpiſsime quid petam; eja ergo, Jeſu mi, doce me orare; recordare, Jeſu pie, iſtius verbi tui dulciſsimi: *petite & accipietis.* Da mihi ſaltem micas menſæ tuæ; ſcilicet, cor paupertatis, & humilitatis amans, &c.

Hic avide peto, quod Dominus Jeſus tibi magis expedire ſcit ad ſuam gloriam, & tui ſalutem.

X. *Recogitans in amaritudine Animæ tuæ, quam juſte iram Patris æterni, ejuſque flagella, propter nimia peccata tua merueris; offer illi dilectum Filium in propitiationem delictorum tuorum, & in plenam cum illo reconciliationem.*

O Pater æterne, peccavi! Iniquitates meæ, quibus iram tuam merui, clamant de terra ad te vindictam; ſed ſanguis Filii tui efficacius miſericordiam proclamat. Peccavi! ſed ecce Agnus Dei, qui tollit peccata mundi. Peccavi! ſed ecce Filius tuus, in quo tibi bene complacuiſti. Reſpice ergo in faciem Chriſti tui, qui factus pro me reconciliatio, ſe in ara crucis

obtulit, quia ipſe voluit, & ſe quotidie in hoc Altari offert in remiſſionem peccatorum totius mundi; per hunc, ſupplex oro, Filium tuum, indignationem tuam averte a me, & concede mihi gratias, quibus indigeo, ut placeam tibi omnibus diebus vitæ meæ. Quid mihi in nomine Filii tui petenti denegabis?

XI. *Ecce tibi ingentis meriti ſatisfactio, cui, Feria V. cujuslibet hebdomadæ incumbere operæ pretium erit. Ad genua ergo pronus ante Altaris Sacramentum, & reconciliatio pro te, & pro Populo faciendus, ſic, in animo contrito ingemiſcens, ora veniam.*

O Jeſu! quando ex una parte recogito corde hanc tuorum mirabilium, quam feciſti, memoriam; & ex altera, abominationem deſolationis ſtantem in loco ſancto tuo, & hanc ſtupendam, & adeo abundantem iniquitatem tot ingratorum Hominum, & præſertim tot Clericorum, & Sacerdotum, fio mihimetipſi gravis, confundor, obſtupeſco, fremo in memetipſo.

Verum, o Jeſu mi, qui hæc improperia in horto recogitans, factus

es,

es, præ dolore, in agonia, reple cor meum amaritudine amariſſima, ut vero, & amaro contritus dolore, poſſim tibi ineffabiliter offenſo ſatisfacere.

O Jeſu! tabeſcere me facit zelus meus, quia tot infideles, & hæretici hoc Divinum Sacramentum vel nolunt pertinaciter credere, vel illud ſervire faciant iniquitatibus, & abominationibus ſuis peſſimis. Proh dolor! Tabeſco, quia, o Rex excelſe, præ omnibus Regibus terræ es in hoc Sacramento ab ipſis fidelibus tuis derelictus, oblivioni datus, tanquam mortuus a corde; doleo, quia in templis pauperibus habitas, intereadum privatæ domus ſplendide ornantur; amare plango, quia Filio tuo ibi præſenti, ſacro-ſancto Miſſæ ſacrificio non niſi irreverenter aſſiſtant, faciendo domum tuam domum negotiationis, & ſpeluncam latronum; triſtis eſt Anima mea, quia iidem ingrati filii ſacrum hoc convivium, tanquam leviſſimum cibum faſtidientes, ad Ægypti convertuntur cæpas, & ſiliquis porcorum delectantur; exitus aquarum deducant

oculi mei, quod plerique, velut proditor Judas, manducent, & bibant indigne, fiant rei corporis tui, & ſic judicium ſibi manducent, & bibant.

Sed heu! quanto vehementius doleo, & dolere cogor, quia ipſi Miniſtri, & noti tui, adeo exaltati, & quotidie nutriti, magnificent ſuper te ſupplantationem, ſpernant te, Rex meus, & Deus meus, celebrando Miſſæ ſacrificium curſim, oſcitanter, & turpis lucri gratia; utendo veſtibus pannoſis, & ſordidis, non dijudicando corpus tuum faciendo in domo tua ſacrilegia multa.

Verum, o Domine Jeſu, quod acerbius urit, & excruciat cor meum, illud eſt, quia ego ſum unus & primus ex his ingratis Hominibus, & Miniſtris tuis; ego ſum qui peccavi, & nefandius præ cæteris peccavi in te, coram te, & coram hic congregata plebe tua. Vertatur, obſecro, manus tua contra me, qui præ omnibus fui nequam, quia tu bonus fuiſti.

Attamen, quod me his in anguſtiis conſolatur, illud eſt, quod numquam deſpicias cor contritum & humiliatum, & quod

& quod miſericordia tua præſtabilis ſit ſuper malitia mea.

Igitur, de tua pietate confiſus, lacrymis perfuſus, faciei meæ coopertus confuſione, & contritus corde, oro ſupplex veniam. Parce, Domine, parce Populo tuo; ubi ſuperabundavit delictum, ibi ſuperabundet & gratia; ne memineris iniquitatum noſtrarum antiquarum in tuum Sacramentum commiſſarum; anticipent nos miſericordiæ tuæ, miſericors & miſerator Jeſu.

Sed in primis propitius eſto mihi peccatori, & indigniſſimo Miniſtro tuo non habenti fiduciam, niſi in tua magna miſericordia; pœnitet me peccaſſe; maxime doleo, & quidem in unione illius doloris, quo dulciſſimum cor tuum in recogitatione abominationum mearum anxiatum fuit, & uſque ad mortem triſte; propono non amplius peccare tibi; quin etiam plena, & immobili fide, ſpe viva, charitate fervida, hoc magnum myſterium venerari, ejuſque devotionem cæteris ferventer, jugiterque inſinuare. Da ut hujus Sactamenti fides, devo-

devotio, & reverentia in dies creſcat, ac proficiat in Anima noſtra, donec te facie ad faciem videamus, & torrente voluptatis tuæ potemur in Patria.

XII. *Dominus Jeſus, orationes ſuas, dicta, facta, & ſeipſum Deo Patri jugiter offerebat. Fac tu ſimiliter, in unione ejus intentionis.*

O Jeſu, qui es principium & finis, offero tibi cogitationes meas, eloquia, opera mea, & totum me ipſum in hoſtiam viventem: rationabile & ſempiternum obſequium meum, &c. Et quidem, in unione illius Divinæ intentionis, qua Filius tuus in terris operatus eſt.

XIII. *Tandem, ab altare nonniſi ægre diſceſſurus, poſce ab illo benedictionem, ſicut Jacob ab Angelo popoſcit.* Domine Jeſu, neceſſitas mihi incumbit ut, tuam facturus voluntatem, recedam, donec cum Angelis tuis ante ſedem tuam in æternum ſtem. Utinam benedictionem accipiam a te Domine, qui feciſti cœlum & terram; venient mihi cum illa pariter omnia bona.

CA-

CAPUT SEPTIMUM.

Exercitia quotidiana ad totam diem ſancte peragendam utiliſſima.

UT recte, pieque diem tranſigas, plurimum refert bene cœpiſſe; male & infeliciter tibi nullus ibit dies, quem, Deo auſpice, cœperis; a fonte enim boni, quid, niſi bonum? Sed quoniam ordo ducit ad Deum. S. Aug., *ordinem ſequere; quoad ejus fieri poterit, toto diei decurſu, ac modis omnibus efficias ut particula boni diei non prætereat te. Ecce tibi praxim.*

I. *E ſomno excitatus, præbe cor tuum Deo ſicut juſtus, qui cor ſuum tradit ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum; ſic etiam ſtatim immola Deo hoc ſacrificium laudis, & juſtitiæ, ac ſpero in eo.*

Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo; præbeo cor meum tibi, o Jeſu dilecte mi; omnia mea, tua ſunt; tuus

tuus ſum ego; jam mane oratio mea præveniat te; in matutinis meditabor in te, quia fuiſti adjutor meus; repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam.

II. *Surge circa horam quintam, quoad fieri poteſt; ſed ſurge velociter, ut jam diluculo dicere poſſis:* Domine Jeſu! propter te mortificabor tota die; jam hora eſt me de ſomno ſurgere; ego dormivi & ſomnum coepi; ſed ecce nunc ſurgo propter te, quoniam tu Domine ſuſcepiſti me.

O lux vera! abjicio opera tenebrarum; jam induor arma lucis, ut jam in die honeſte ambulem. Utinam dirigantur hodie viæ meæ ad cuſtodiendas juſtificationes tuas.

III. *Induens veſtes, ſic ora.* Domine Jeſu! indue me, ſicut electos tuos, viſcera miſericordiæ, benignitatem, modeſtiam, & patientiam, &c.

IV. *Ante orationem matutinam.* O Jeſu! Magiſter bone, doce me orare, ut jam mane audias vocem meam, & auditam mihi mane facias miſericordiam tuam.

Verum,

Verum, chariſſime Frater, ante orationem præpara Animam tuam, ne ſis quaſi Homo, qui tentat Deum, & ne oratio tua fiat in peccatum. Tu autem, cum oraveris, intra in cubiculum Animæ tuæ, & clauſo ſenſuum & vanarum cogitationum oſtio, ora Patrem tuum; ſi ores lingua, mens tua ſine fructu eſt; ora ſpiritu & mente, ora reverenter & devote, in animo contrito, & ſpiritu humilitatis, ut Publicanus, qui longe ſtans, nolebat nec oculos ad cœlum levare, ſed percutiebat pectus ſuum dicens: propitius eſto mihi peccatori. Sed & tu pauper & inops, tu pulvis, cinis, & Homo peccator, loquens ad Dominum, fac ſimiliter; ecce Dominus, ad cujus conſpectum ſtas, & quem tremunt poteſtates, reſpicit in orationem humilium, eiſque dat gratiam; poſtula in fide, nihil hæſitans; omnia poſſibilia, ſunt credenti. Ora ſine intermiſſione, ora opportune, obſecra importune, ut Chananæa; quodcumque petieris, dabitur tibi, & fides tua te ſalvum faciet.

ORA-

ORATIO MATUTINA.

Veni Sancte Spiritus, &c.

Actus Fidei.

CRedo, Domine, te eſſe hic, & ubique præſentem, & te ſcrutari profunda cordis mei. Eadem firmitate credo cæteras veritates, quas Eccleſia Apoſtolica, & Romana mihi proponit credendas, quia tu ipſe, tu ipſa veritas Deus, eas revelaſti; da ut opere compleam, quod fide teneo.

Actus Adorationis.

O Deus, Majeſtatis Domine! obſequentiſſima, qua poſſum ſubmiſſione, adoro te ut primum principium, & ultimum finem. Confiteor coram te, & coram omnibus viventibus, te eſſe Dominatorem Cœli, & Terræ, Dominum vitæ & mortis, ac in ditione tua cuncta eſſe poſita.

Actus

Actus amoris erga Deum, & Proximum.

O Deus charitas! Diligo te ſuper omnia, & toto corde meo, quia es ſumme bonus, & ſumme amabilis; diligo etiam Proximum meum ſicut meipſum, & inimicos meos propter te.

Actus Spei.

Deus meus, meſericordia mea, in te ſpero, non confundar in æternum; veniam vero, gratiam, & gloriam, ut confido, dabis mihi, quia tu miſericors, & miſerator Dominus, ac in promiſſis tuis fideliſſimus, has promiſiſti mihi.

Gratiarum Actio.

Largitor omnium bonorum, Deus, quid retribuam tibi pro omnibus, quæ retribuiſti mihi? Pauper & inops ſum ego; quapropter, in unione Filii tui, gratias ex intimis cordis mei viſceribus ago tibi, quia me ad imaginem tuam

tuam creaſti, pretioſo Filii tui ſanguine me redemiſti, ad admirabile fidei lumen, & ad dignitatem Sacerdotalem me indignum vocaſti; ſed & præter alia innumera beneficia; huc uſque tam clementer conſervaſti me, & hac nocte, (hac die) a periculis, & malis me cuſtodiens, ad hujus diei initium, (finem) incolumem perduxiſti.

Actus Oblationis.

Ecce Domine, totum libens offero tibi, a quo profluxit omne, quod habeo, corpus, Animam, utriuſque vires, & omnes hujus diei, cogitationes, verba, & opera, ad majorem nominis tui gloriam pure & plane refero, idque in unione perfectiſſimæ charitatis Filii tui, in quo tibi bene complacuiſti, ut ex abundantia ejus charitatis, mea juvetur infirmitas, & meus ſuppleatur defectus.

Diſcuſſio Conſcientiæ.

O ſcrutator rerum, & cordium Deus! notum fac mihi quidquid hac nocte

nocte (hac die) cogitatione, omiſſione, verbo, & opere peccaverim; da ut omnia hæc plene recogitem tibi in amaritudine Animæ meæ; ego vero dignos pœnitentiæ fructus facere contendam; tu quoque, ſi me ipſum dijudicaverim, parces peccatis meis, & ab occultis, me, ut confido, mundabis.

Actus Contritionis poſt Conſcientiæ diſcuſſionem.

O Pater Miſericordiarum, propitius eſto mihi peccatori; doleo de peccatis, propter te ſumme bonum, & ſumme dilectum; propono, tua gratia adjutus, non amplius peccare, & omnia peccandi pericula fugere.

Propoſita nimis generalia ſunt interdum infructuoſa. Igitur, particulatim expende vitium, quod tibi dominatur, & aliorum eſt origo; adverſus hoc vitium inſtituere ſpecialem & acriorem pugnam neceſſe eſt, ut illud, pro te & tecum pugnante Domino Deo exercituum, exterminare queas. Adhibe & tu aliquam mortificationem huic exterminationi congruam.

gruam. Quod ſi per diem relabaris, cave ne animo concidas; ſed ſurge, pugnam alacrius perge, & vinces. Propone tibi hanc virtutem N., idemtidem per diem colendam, utpote tibi admodum neceſſariam; incipe diei curſum quaſi veſpere moriturus. O ſi hæc mortis propinquitas in tuum alte deſcenderet animum, qua alacritate, & ſanctitate omnia perageres? Sed heu! ipſimet Clerici hoc non recogitant corde! O cæcitas antiqua, ſimul & damnoſa!

EXERCITIUM.

Ingentis meriti, & efficaciæ, ſeu actus heroicus, & pactum cum Deo ineundum mane, vel ante, vel poſt Sacrum.

CHariſſime Frater, Deum indeſinenter laudare, &, modico labore, plurimum mereri cupis? hujuſmodi pactum cum Deo inire potes, nempe, quod ad certa quædam ſigna, v. g. ſonitum campanæ, aſpectum cœli,

li, tunſionem pectoris, inclinationem capitis, genuflexionem, &c. velis; & gratum habeas quodvis opus bonum, & Deo gratum, quod unquam factum eſt, ſeu hodie fit, aut unquam futurum eſt, aut fieri poſſet; item, toties te ipſum velle Deo offerre, dolere de peccatis, renovare propoſita, & vota, Deum adorare, laudare, &c.

Item quod ſi propter ſterilitatem cordis, anguſtias Animæ, divagationes mentis, ſollicitudines miniſterii tui, & morbos corporis, &c. non poſſis orare, cogitare de Deo, & operari quantum optas, & quanto optas fervore; tunc velis offerre Deo adorationes, orationes, ſacrificia, &c. quæ aſſidue offerunt viri pii, & quæ illi obtulerunt ſancti, & ipſe Dominus Jeſus.

Item, quod inter tentationes contra fidem, ſpem, humilitatem, caſtitatem, &c. velis ratos & gratos habere omnes actus fidei, ſpei, humilitatis, & caſtitatis ab initio mundi hactenus elicitos, & quod de illis ſummopere gaudeas.

Vim

Vim & valorem e contrario colligere licet. Si quis ſtatueret ſecum, quoties audit campanam, cœlum reſpicit, &c. toties ſe velle ratum, & gratum habere quidquid umquam mali actum vel agendum eſt, optaretque ſe ejus eſſe participem, quantæ is ſe culpæ obſtringeret? Hoc itaque ſi in malo tam efficax eſt, quidni idem, bono applicatum, immenſæ virtutis, & meriti erit? Quid tamen hoc exercitio facilius? Non ad illud ineundum requiritur prolixitas temporis, cum ſola & unica mentis directione ſeu reflexione, inter ipſa miniſteria fieri poſsit.

Formulam hujuſmodi pacti hic conſulto omittimus; intelligentibus ſiquidem, & præcipue, bonæ voluntatis Clericis pauca ſufficiunt. Porro, hujus exercitii praxis parvulis revelatur, ſapientibus autem & prudentibus hujus ſæculi & omne quodcumque ignorant basphlemantibus, abſconditur.

De præſtantia & vi hujuſmodi exercitii plenius conſulendi ſunt humiles corde, in Deo abſconditi, & quibus dignus non eſt mundus.

Actus

Actus Petitionis.

Domine Deus, dives in omnes, qui invocant te, ſupplex oro te ut mihi largiaris gratias, quas tu ſcis eſſe mihi magis neceſſarias ad majorem tui gloriam, ad ſalutem Animæ meæ, & ad profectum mihi commiſſorum fidelium; ſed præſertim, da ut Anima mea moriatur morte juſtorum, & ut miſericordias tuas, una cum illis, in æternum cantem.

Tu quoque, o Sanctiſſima Mater Dei, Virgo, quam elegi & iterum eligo in Patronam meam ſingularem, impetra mihi ſpiritum Filii tui dilecti, & pretioſam Sanctorum mortem.

Tuque ſancte Angele Cuſtos mei, me tibi commiſſum, hodie illumina, cuſtodi, rege, & guberna me.

Et vos, Patroni mei dilecti, clientem veſtrum dirigite hodie veſtris precibus, & meritis in viam ſalutis, ut vobiſcum vivam, gaudeam, Deumque laudem in æternitate. Amen.

Pater, Ave, Credo, Salve Regina, Litaniæ SS., Nominis Jeſu, Angelus Domini, &c.

V. *Poſt orationem matutinam, attende aliquantulum orationi mentali, cujus heri ante cubitum legeris puncta.*

Cæterum, quamvis habens paſſim in hoc opuſculo varia, quæ mediteris puncta; hic tamen tibi libenter inſtituimus breves meditationes de Hominis noviſſimis; quoniam, ſi aſſidua, & ſeria recogitatione animo tuo alte hæreant, erunt tibi efficax ad pœnitentiam, & ad fervorem, incitamentum, juxta illud. Eccleſ.7. Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis. *Utinam & tu huic ſeriæ recogitationi incumbere velis!* Id ipſum experiri licebit.

MEDITATIO

De Morte.

M*Emento, & ne obliviſcaris horum Domini oraculorum.*

I. Statutum eſt omnibus ſemel mori; poſt hoc autem, judicium. In quocumque loco fuerit lignum, ibi erit. Nonne tamen vivo quaſi numquam moriturus?

II.

II. Qua hora non putatis, Filius Hominis tanquam fur veniet. Ecce venio cito, dicit Judex vivorum, & mortuorum; ecce jam pulſat; at ego non dum feſtino prædari? O cæcitas mea! quæ nugacitatis faſcinatio obſcurat intellectum meum? Nonne cum morte pactum feciſſe videor? Nonne ſaltem his ſimilis ſum, qui, jam inſtante morte, ſibi dicebant: *Edamus, & bibamus; cras enim moriemur?* Quin immo, nonne ſimilis ſum jumentis inſipientibus, quibus non eſt intellectus? Immo, hæc eſt vera mei imago, hæc ſtupiditas mea.

III. Beatus ille ſervus, quem cum venerit Dominus, invenerit vigilantem; ſed contra, væ tepidis, & ſomno deditis, qui per vitam nec ſapiunt, nec feſtinant mature noviſſima providere; differentes enim de die in diem, venit ſubito ſuper illos mors, venit & ira Dei, ac in tempore vindictæ diſperdit illos, & moriuntur improvisò, morte peccatorum peſſima. Quid frequentius? Nonne & ego ex illis ſum, quamvis hæc oracula ſæpiſſime legam, aliiſque prædicem?

Ita ſane ; effrænata negligentia mea me manifeſtum facit. O excors!

Chariſſime Fater, ſi hæc noviſſima ſæpe, & ſerio in omnibus operibus tuis memorareris, numquid peccares? An divitiis, & tot faſcinationibus cor apponeres? Nonne, inſtar moribundi, totum Mundum faſtidires? Si veſpere, mane, & meridie tibi, quaſi jamjam morituro diceres: *ſtulte! cras, hodie, hac nocte, poſt hoc opus, Animam meam repetent a me*; qua animi alacritate redimeres tempus, & malos dies? theſaurizares tibi theſaurum in cœlis? quo fervore omnia opera tua perageres? In his tandem totus eſto; quid moraris? uſquequo claudicabis in duas partes? O quam vere dictum eſt: *deſolatione deſolata eſt terra, quia nullus eſt, qui recogitet corde!*

* * * * * *

ME-

MEDITATIO

De Terribili malorum Sacerdotum morte.

Cogita te jam verſari ſuper lecto dolorum mortis, a Medicis derelictum, ex hoc mundo jam profecturum, ante tribunal Chriſti manifeſtandum, & in beatam, aut infelicem æternitatem mox caſurum. Quo te verteris, undique tibi erunt anguſtiæ.

Intus erit conſcientia accuſans, & urens; a dextris, erit mundus, quem dilexiſti, & ſcandalizaſti, & a quo te ſeparabit amara mors; a ſiniſtris, erunt infinita Dæmonia ad judicium, & ad ſupplicia te trahentia; ſuperius, erit Judex iratus; inferius, erit horrendum chaos. Quo fugies, chariſſime, ſic deprehenſus? S. Aug. *in quantam maris altitudinem devenies? nonne amaritudinum amariſſimarum tempeſtas demerget te?*

I. Tunc recogitabis in crudeli amaritudine Animæ tuæ, non ſolum coa-

cervatim, ſed ſingillatim, delicta juventutis tuæ, millia peccata propria & occulta, peccata hactenus excuſata, pro nihilo reputata, & vix notata; at præſertim, falſam, qua excæcatus es, conſcientiam. Hæc autem peccata reputabuntur, non tamquam minutula, ſed ut monſtra. Heu mihi! tunc dices, accuſatione conſcientiæ tuæ convictus, & timore horribili turbatus: *nunc reminiſcor malorum, quæ feci; nunc comprehendunt me iniquitates meæ; non poſſum quin illas invitus videam; non eſt pax oſſibus meis a facie peccatorum meorum, quibus iram merui. In quantam tribulationem deveni? quid faciam miſer, tot peccatorum funibus conſtrictus?*

II. Aderit ſæviens in te defectuoſa vocatio, ſiniſtra beneficiorum reſignatio, fraudolenta ad Ordines, ad Beneficia, & ad Animarum curam aſſumptio, & aſcenſio; ſtabunt adverſus te peccata aliena, quibus, in ſtatu tuo, communicaſti, negligentia, ignorantia, ſcandalo, & reſpectu humano, vel non arguendo populum de peccato, vel non paſcendo oves tuas

tuas verbi Divini prædicatione, vel cito imponendo manus, vel confe-rendo indignis Beneficia, abſolutio-nem, &c.

Crudelis Animæ tuæ carnificina! acerbum, ſed veridicum conſcientiæ tuæ teſtimonium! Quid narrabis ut juſtificeris? nonne iniquitas tua op-pilabit os tuum?

Verùm, ſi quid loquaris, hæc, præ anguſtiati cordis tui timore, clama-bis: *Heu mihi! morior? Ego Sacerdos? Ego Paſtor Animarum? Ego Epiſcopus? Ego peccatorum meorum & alienorum ſarcina oneratus? O graviſſimum & for-midandum onus! O quanta tribulatio ter-ret, & torquet cor meum! O quàm clare nunc intelligo iſtam ſententiam D. Augu-ſtino dignam, & quam toties legi:* Epi-ſcopi aut Presbyteri, aut Diaconi of-ficio, ſi perfunctorie & adulatorie res agatur, nihil apud Deum miſerabilius, nihil triſtius, & damnabilius? *Nonne fodiſſe præſtitiſſet mihi?*

III. Quid reſpondebis quando con-ſcientia tua tibi, inſtante morte, obji-ciet jacturam temporis, & tot dierum ſalutis, dilapidationem proventuum

Eccleſiaſticorum, neglectum tot inſpirationum te ad perfectiora vocantium, contemptum tot mediorum ad ſanctitatem, & ſalutem tuam adeo congruentium? Quam præſertim habebis allocutionem, quando tibi exprobrabit abuſum Sacramenti Pœnitentiæ, tot Miſſarum, & communionum, illam ſtupendam negligentiam ſatisfaciendi Deo pro tot peccatis contra ipſum Deum, contra proximum, & te ipſum commiſſis, illam diuturnam ſtupiditatem, qua in ipſa Sanctorum terra vixiſti? Quid ad hæc, & alia reſpondebis, niſi iſtud? *Scio quod ita ſit?* Quid de te ſenties? Quid de te dices? quæ in teipſum indignatio? quanta te vallabit anguſtia?

IV. Inſuper, magnus erit velut mare mœror tuus, quando tibi tandem invito dicetur: *proficiſcere de hoc mundo*, quem, non obſtantibus Dei oraculis, & Conciliorum prohibitionibus, adeo ardenter dilexiſti: hæ divitiæ, hæc ſuppellectilia, & alia vanitatis monimenta, quæ paraſti, cujus erunt? Ecce tibi extranei, ecce amici, immo & parentes tui, quaſi latrones, & lupi

pi rapaces hæc omnia invaſuri ſunt, & jam invadunt, non parcentes gregi tuo, nec Animæ tuæ; tibi vero ſolum ſupererit ſepulcrum. Quam amara tunc erit tibi mortis memoria? tibi inquam, qui habueris pacem in ſubſtantiis tuis?

V. Quantus timor, quantuſque tremor veniet ſuper te, quando jamjam rapiendus es ante tribunal Chriſti, redditurus ei ſtrictiſſimam totius vitæ tuæ, & formidandi miniſterii tui rationem? Si Hilariones, Hieronymi, Gregorii, & alii vigilantiſſimi Paſtores, inſtante illa diſcuſſione timuerint valde, in quantam timoris abyſſum demergeris tu idolum Paſtoris, tu Sacerdos, qui inextricabilibus peccatis propriis, & alienis implicatus, jamjam cogendus es ante thronum hujus Judicis ſeveriſſimi, & ſanctiſſimi, qui in Angelis reperit pravitatem?

VI. Præſto erit Diabolus tanquam leo tunc acrius rugiens, ut tibi peccatorum monſtra objiciat, quæ tibi antea quaſi minutula illuſor inſuſurrabat; ſtabit ut te ad deſperationem adigat, & Animam tuam devoret,

poſtquam per vitam, vana & præſumptuoſa in Deum fiducia, te in viam ſpatioſam, & in vitiorum barathrum fraudulentus projecit; quomodo ſtabis ante tot accuſarores, & teſtes inimicos?

VII. Servire nunc facis Deum tuum iniquitatibus tuis, eum in ipſo Sanctuario exacerbas; ille quoque te in interitu tuo ridebit, & ſubſannabit te; tunc invocabis eum, & non exaudiet; tunc ſcies, quia malum, & amarum eſt te reliquiſſe Dominum Deum tuum. Proh dolor! quis præ anguſtia gementi medebitur tibi? O ſi tempus haberes! Sed heu! tempus non erit amplius: eumdem erit in diem æternitatis, ubi erunt tibi amariſſimæ lacrymæ, dum dicetur tibi: *ubi eſt Deus tuus?*

VIII. Quanto acerbius ſenties tandem, quam horrendum ſit incidere in manus Dei viventis, cum pericula Inferni jam imminentis invenient te? Quantus luctus! quando videbis Infernum jam aperientem, & dilatantem os ſuum ut te rapiat, & te in ignem inextinguibilem, ac in ardores ſemper-

piternos abſorbeat? O anguſtia morte amarior! o anguſtia, deſperationis, & damnationis anticipatæ proxima! o mors peccatorum, mors peſſima! o mors malorum Sacerdotum, mors terribilis! o mors tanto terribilior, quanto frequentior! Quot præterea ſunt inter Sacerdotes tepidos, & malos, qui occulto, ſed juſto Dei judicio, moriuntur velut Judas, æque excæcati, & obdurati ac vixerunt? Securi ſunt ubi omnia ſunt terribilium periculorum plena. Lethalis tranquillitas! Juſtus es, Domine, & rectum judicium tuum!

Chariſſime Frater, qui te in hoc ſpeculo contemplatus es, quique in mortis conflictum tandem devenies, redi ad cor tuum obduratum; vide, & quidem ſerio, & coram Chriſto Crucifixo, num tu futurus ſis ille Sacerdos, cujus horrendam mortem forſan obiter, & oſcitanter legiſti, quaſi hæc tibi non immineret. Væ tibi! ſi hos non prævenias luctus amaros, hujus meditationis recordatio torquebit, & laniabit cor tuum. Si habeas bonam voluntatem, hanc terribi-

lem evadendi mortem, & moriendi pretioſa Sanctorum morte, adhibebis millia ad hoc ſalutaria media in hoc libro paſſim ſparſa. Noli amplius obdurare cor tuum. *Talis vita, finis ita.* S. Ber.

MEDITATIO

De Pretioſa bonorum Sacerdotum Morte.

COnſidera hujus ſuavis & pretioſæ mortis firmamenta.

I. Pii, & boni Sacerdotes non torquentur in hora mortis, ſicut tepidi, & mali Sacerdotes in facie peccatorum ſuorum, ſive quia, ſaltem gravia, miſerante Deo, non commiſerint, ſive quia ea, eodem propitio Deo, dignis pœnitentiæ fructibus deleverint, eaque laborioſis operibus redemerint; teſtimonium illis præbente conſcientia, quod ſint Filii Dei. Suave bonæ conſcientiæ teſtimonium!

II. Cum in hoc mundo ſe tamquam peregrinos, & exules habuerint; & cum,

& cum, velut Apoſtolus, quotidie mortui fuerint, non formidant in hora mortis ſeparationem ab omnibus rebus creatis, ſive quia illis cor numquam appoſuerunt, iiſque tamquam non utentes uſi fuerunt, ſive quia iis, propter Deum, ut hilares datores, voluntarie & libenter tunc valedicunt. O beati Nazaræi, qui in vanitates, & inſanias falſas numquam reſpexerunt! O quam læte moriuntur.

III. Multa alia ſunt, quæ tranquillam ſuavem & placidam efficiunt piorum Sacerdotum mortem; nam frequens, & pia Miſſæ celebratio tot ferventes communiones, quibus in Chriſto, tamquam palmites in vite, manſerunt; imago Jeſu Chriſti e Cruce pendentis, cujus mortificationem in corpore ſuo jugiter circumtulerunt, & cui in omnibus, abdicatis ſæculi vanitatibus, ſe conformarunt; zelus domus Dei, quo multifariam aduſti, multos Jeſu Chriſto lucrifecerunt; tot alia bona opera ſe tunc offerentia, non quidem tamquam vanitatis, & præſumptionis motiva, ſed ut tot ad profundiorem humilitatem, & ad firmio-

miorem in Deo fiduciam incitamanta; amaræ & ſuaves lacrymæ, quibus & ſtratum ſuum, & pedes Crucifixi Domini rigant ſolliciti; frequentiſſima amoris jacula, quæ in cor dilecti vibrarunt, & nunc ardentius vibrant; ſacrum, & optatiſſimum viaticum, quo ad beatam mortem armantur contra acriores hoſtis rugientis impetus; extrema unctio tepidis Sacerdotibus moleſta, ſed illis, utpote piis & pœnitentibus, deſiderabilis; internæ Spiritus Sancti conſolationes pax, quæ exuperat omnem ſenſum; Beatiſſimæ Virginis patrocinium; Angelorum protectio; Sanctorum præſidium; piorum virorum, quos zelo ſuo Chriſto lucrifecerunt orationes; ardens gloriæ deſiderium; prægustatio ejuſdem gloriæ deliciarum; ſeria & continua ad mortem præparatio; tandem gratiæ multæ, quas a Deo recipiunt, mortis dolores leniunt, judicii timorem excutiunt, aut ſaltem minuunt, augent eorum ſpem, inflammant charitatem, & deſiderium poſſidendi Deum; & quidem eò ardentius, quo propius ad ipſum accedunt, eoſque ad exclamandum ſuaviter im-

impellunt: *veni, Domine Jeſu, qui dixiſti: ubi ſum ego, illic & Miniſter meus erit; non fui quidem fidelis ſervus, & Miniſter tuus; quinimo, fui ſervus inutilis; verum, o Jeſu mi! ſuppleat miſericordia tua quidquid deeſt infirmitati meæ; non ſum dignus gloriæ tuæ; ſcio enim, quia, quando coronas merita noſtra, coronas dona tua; ergo corona me in miſericordia & miſerationibus, & veni; cupio diſſolvi & eſſe tecum; educ de cuſtodia Animam meam, ad confitendum nomini tuo; veni & noli tardare; amore tui & deſiderio gloriæ tuæ jamdudum langueo; ecce me expectant juſti ut, una cum illis, miſericordias tuas in æternum cantem.*

Tandem, pii voti compos factus fidelis ille Chriſti Miniſter, moritur potius amoris vi & incendio, quam dolore mortis; moritur in ſinu Chriſti, in æternum victurus.

O beata mors! o ſuavis ſomnus! o ſecura quies! o feliciſſimus tranſitus! o quam vere dictum eſt: *timenti Deum bene erit in extremis! beati qui in Domino moriuntur!* Quis mihi det ut moriatur Anima mea morte ſta-

fratrum meorum juſtorum Martini, Gregorii, &c., & fiant noviſſima mea horum ſimilia? Sed væ mihi! Quid prodeſt deſiderari mori pretioſa eorum morte, ſi non induam eorum ſanctitatem, &c.? Quid eſt cur non ago, quod ipſi egerunt; & quod, appropinquante morte, egiſſe vellem ego ignavus Sacerdos, qui hæc conſolatoria verba ſæpe lego, & prædico: *beatus ille ſervus, quem, cum venerit Dominus, invenerit vigilantem?*

Dixi, nunc cœpi: volo ex nunc vigilare.

Domine Jeſu, qui hanc mihi vigilantiam ſæpe ſæpius inſinuas, adjuva me; offero tibi actum contritionis, & amoris, tamquam meæ bonæ voluntatis arrham: doleo, Domine, &c. amo te, &c.

MEDITATIO

De Judicio Particulari.

I. STatim poſt mortem, in ictu oculi, judicium fiet, & quidem judicium ſine miſericordia. Omne verbum otioſum, quod locuti fuerimus, de eo reddemus rationem. Ecquis ſuſtinebit, ſi iniquitates obſervaverit juſtus Judex, qui ſcrutatur renes & corda, & qui in Angelis reperit pravitatem? Quis vivens in conſpectu ejus juſtificabitur?. Quam & ego allocutionem habebo?

II. Reddemus rationem villicationis noſtræ. Heu! quot ignorantiæ? quòt negligentiæ, & omiſsiones? Quid tunc ſentiam de miniſterio meo humeris Angelicis formidando? quid de tot Animabus culpa mea perditis, & in magna adverſum me ſtantibus conſtantia.

III. Multum nobis datum eſt, multum ergo quæretur a nobis; cum enim

enim augentur dona, rationes etiam creſcunt donorum; plus cæteris quidem in hoc mundo accepiſſe cernimur; ſed heu! quanto gravius inde judicabimur! Quot gratiæ in vacuum receptæ? quot talenta in terra abſcondita? &c.

IV. Ipſæmet juſtitiæ judicabuntur. Heu! quot paleæ ad comburendum igni? quoties enim, inquit D. Gregorius, ſordet in conſpectu Judicis, quod ſplendeſcit in conſpectu operantis? Væ ergo laudabili vitæ, ſi, remota miſericordia, diſcutiatur! *S. Aug.* Quanto terribilius tunc ſentiam ego iſta formidoloſa verba, quæ nunc oſcitans lego: *maledictus qui facit opus Dei negligenter?*

Quæ cum ita ſint, qui poterit cogitare diem adventus ejus? & quis ſtabit ad videndum eum? Reſponde, ſimul & vide quòmodo oporteat te ambulare ut miſericordiam invenias, & cum fiducia ſtes ante tremendum ejus tribunal. Hoc ipſum aliis ſuades; nonne hujus moniti ipſe indiges? Cur ergo non miſereris Animæ tuæ, placens Deo? Curans alios, te ipſe non curas?

curas? O Medice inſipiens! nonne juremerito de ore tuo judicareris, ſerve nequam?

MEDITATIO

De Judicio Univerſali.

I. ERunt ſigna in Sole, & Luna, & Stellis, armabuntur creaturæ omnes ad ultionem inimicorum; unde areſcent Homines præ timore, & expectatione, quæ ſupervenient univerſo orbi; erit enim tunc tribulatio, qualis non fuit ab initio mundi uſque modo, neque fiet. Propter hæc ſigna ſic inclamat Joël: *magnus dies Domini, & quis poterit ſuſtinere illum?*

II. Parebit ſignum Filii Hominis in cœlo; tunc videbunt impii in quem transfixerunt; ſanguis Jeſu-Chriſti exquiretur, & vehementius clamabit vindictam, quam ſanguis Abel. Verum, ſi crux terreat, quis conſolabitur? ſi ſanguis ejus contra nos vociferetur, quis pro nobis clamabit?

Væ

Væ ergo mihi Sacerdoti, ſi nunc non crucifigam carnem cum vitiis, & concupiſcentiis! Væ mihi, ſi nunc bibens indigne, polluam ſanguinem teſtamenti! Nonne hic ſanguis erit ſuper me? nonne me ipſa crux condemnabit?

III. Audi & meditare hanc horrendam tubæ & tonitrui vocem: *ſurgite mortui, venite ad judicium.*

Quis non horreat? Jam hæc cogitantem timor, & tremor veniunt ſuper me; ſurgent laici, & indocti, ſed meritis pleni; ſurgam & ego Sacerdos, ſurgam ego Paſtor; ſed heu! laicis deterior; ſurgam ego dilectus Dei, ego qui non modo non fui in ejus domo oliva fructifera, verum potius feci in eadem domo ſcelera multa! O quam bonum mihi tunc eſſet ſi natus non fuiſſem, aut ſaltem ſi tunc montes caderent ſuper me!

IV. Exibunt Angeli, & ſeparabunt malos de medio juſtorum, & tunc conſummabitur illud: *erunt duo in agro; unus aſſumetur, & alter relinquetur.* Mirabilis mutatio, & luctus, dum qui in mundo primi fuerunt, ibi erunt noviſſimi! Separabor forte ego Paſtor ab

ab ovibus, quas ducebam, factus ipſe reprobus? Proh pudor! Sed heu! proh dolor! proh deſperatio!

V. Tunc videbunt Filium Hominis venientem in nubibus cœli cum virtute & majeſtate. In primo adventu apparuit manſuetus; in ſecundo autem terribilis apparebit. Grandis, & horrenda mutatio! Si iſta melliflua vox hujus Agni jamjam ad occiſionem ducendi, nimirum: *ego ſum*, proſtravit milites; quantam formidinem injiciet, quando ab eodem Jeſu Judice, & in Leonem de tribu Juda mutato, proferetur, &c.

Tunc accipiens tempus ſuum, & incipiens judicium a domo ſua, manifeſtabit conſilia cordium; nihil opertum, quod non ſciatur, & nihil occultum, quod non reveletur; tunc implebitur illud: *revelabo pudenda tua in faciem tuam, & oſtendam gentibus nuditatem tuam, & regnis nuditatem tuam*; tunc videbo reptilia, quorum non eſt numerus, videbo & abominationes peſſimas, quas in loco ſancto patravi, & quas parvi feci, ac quaſi minutula reputavi; data quidem fuit

fuit mihi poteſtas ligandi, atque ſolvendi; ſed heu! ipſa judicia mea in ſtatera appenſa, judicabuntur; ecquid ſi condemnentur? væ, væ mihi, ſi condemnerer ego infidelis diſpenſator, & diſſipator peſſimus? Hoc tamen periclitor, & adhuc non vereor omnia opera mea? & adhuc non ſum humilior, atque ad ſerviendum Deo promptior? O vana fides mea! nonne tandem incidam in manus Dei viventis? Quis, hæc meditans, non ſe ipſe ſtatuet contra faciem ſuam, ſe ipſe dijudicans, & omnia delicta Confeſſario cognita faciens, ut non judicetur, nec confundatur in noviſſimo die?

Domine Jeſu! quis mihi hoc tribuat ut in Inferno protegas me, donec pertranſeat furor tuus, & conſtituas mihi tempus, in quo recorderis mei?

ME-

MEDITATIO

De ſententia erga Electos, & Reprobos.

I. V*Enite, benedicti Patris mei, poſſidete paratum vobis regnum a conſtitutione mundi.*

Melliflua verba, affectione, & exultatione plena! O Anima mea, hæc omnia ſingillatim meditare, habent enim ſingula pondus ſuum; lætare in his quæ dicta ſunt; feſtina accipere hanc a Domino benedictionem; venient tibi pariter cum illa omnia bona; feſtina ingredi in illam requiem; ſpera in Deo, & fac bonitatem; audies tandem, eo propitio, dulciſonam Patris tui vocem, & ibis in domum Domini; inebriaberis ab ubertate domus illius.

II. *Diſcedite a me maledicti in ignem æternum.*

O diſceſſio! o maledictio! o ignis! o formidanda æternitas! Heu! hæc omnia terrore & luctu adeo ſunt plena,

na, ut tribularer, niſi ſcirem miſericordias Domini. Quis mihi det ut liberer a verbo malo? Ego vero dixi: *nunc cœpi, hæc mutatio dexteræ Excelſi*.

Sed & tu, chariſſime Frater, hic ſiſte, & meditare nocte cum corde tuo hæc verborum fulmina, & tonitrua cedros Libani confringentia, & uſque ad diviſionem Animæ pertingentia; diſce per hæc converti ad Deum in toto corde tuo, ſervire Domino in timore, facere uberes, aſſiduos, & dignos pœnitentiæ fructus, & perſeverare uſque in finem; ab auditione mala non timebis. Iterum monemus, intellige hæc, qui obliviſceris Deum tuum, & Animam tuam. Anteverte hanc ſententiam, ne quando rapiat, & non ſit, qui erapiat. Si autem hæc audiens, & meditans non ſurgas de ſomno; non dormis, ſed mortuus es. *S. Aug.* Quia ſi vix juſtus ſalvabitur, ubi parebis impius & peccator? Quid tamen hac cordis duritia inter Clericos frequentius? Nam, quamvis hæc tremenda Dei oracula legant & ſciant; attamen adeo alto demerguntur oblivionis ſomno, ut ad nullum

Domi-

Dominicæ comminationis tonitru expergiſcantur ; & ut vel ipſum ſuum periculum non expaveſcant. Nonne & tu ex illis es, benevole Lector? Quid tua tibi vaticinatur duritia? Interroga Pharaones, Judæos, & ipſum Judam.

MEDITATIO

De Inferno.

SIſte gradum viator, audi attente Iſaïam ſic interrogantem.

Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?

Reſponde, delicate Homo, qui vermis, puliciſve infeſtationem ferre non potes; dic mihi, quæſo inſenſate, quomodo ergo nunc ignem devorantem, quomodo hos ardores ſempiternos ſuſtinere poteris? Iterum reſponde, numquid illud poteris? Heu tamen! ducens in bonis dies tuos, nonne ad hæc inferna, ad hunc tormentorum

locum in puncto deſcendes ? Nonne jamdudum in hoc inferno habitaret Anima tua, niſi Dominus adjuviſſet te? nonne pericula inferni te jam inveniunt ? nonne infernus jam aperit, & dilatat os ſuum, ut te in hoc profundum abſorbeat? Ita ſane ; & non recogitas corde? Te ipſe definias.

Verum , memineris intolerabilius malis Sacerdotibus paratum eſſe in inferis ſupplicium , ſive quia præ aliis ſuperno lumine colluſtrantur, ſive quia ad altiorem gradum provehuntur, ſive quia majoribus gratiæ donis ditantur, ſive quia ſuis, & alienis peccatis onerantur , ac proinde, quia profundius præ Laicis peccant ; hinc profundius cadunt in infernum , quam aliquis alius , ut Beatæ Birgittæ revelatum eſt . Hinc diſce quam pauci ſint Sacerdotes, qui ſalvi fiant , ut loquitur D. Chryſoſtomus. Hujus gravioris ſupplicii terror , hujus æternæ damnationis tibi imminens periculum animum tibi aſſidue non concutit? Quid cenſes de cæcitate intellectus tui ? quid de cordis tui duritia?

Sed ſaltem , deſcende ipſe in infer-

ſernum vivens, ut non deſcendas moriens? Siſte, inconſiderate, ſiſte; cogita ſerio dies antiquos, & annos æternos in mente habe; vide quam horrendum ſit Sacerdoti incidere, ex Angelorum menſa, & cathedra Evangelica, ex medio plebis, ex culmine honorum, & divitiarum, in manus Dei viventis, detrudi cum Diabolo in infernum, volutari cum ſceleratis inter flammas, & potari felle draconum, veneno inſanabili. Terribile diſcrimen! Diſce hac jugi oratione ſcopere, ut Propheta, ſpiritum tuum, & agere in his diebus ſalutis pœnitentiam ſalutarem, ne in his flammis in æternum & fruſtra crucieris. Quid inſipiens corde, quid de die in diem differs? nonne jam hora eſt de ſomno ſurgere? Penſa, & iterum penſa, quod ex momento pendeat æternitas. Sic cenſet, ſic ululat, ſic experitur in inferno infinitus ſtultorum numerus. Numquid idipſum, o inſenſate, experiri velles? Eo tamen ſeſe fert effrænata imprudentia tua. Et vero, reſpondeat cor tuum, & dicet tibi: *infernus domus tua eſt, ſi ex nunc ſalutem*
 tuam

tuam cum timore & tremore non opereris.

Quapropter, inhæreant animo hæc graviſſima verba: *quid prodeſt Homini ſi univerſum mundum lucretur, Animæ vero ſuæ detrimentum patiatur?* Interroga majores tuos in inferno ſepultos, & dicent tibi: *o inſenſati! quid nobis profuit ſuperbia? &c. Jam non poſſumus hinc transmeare! Væ nobis! ſed væ vobis, ſi mature non ſapiatis*! Hæc meditare, o Anima mea, die ac nocte. Ecquid? tu alios doces quærere primum regnum Dei, & illud teipſam non doceres? non ordinares in te charitatem. Abſit.

MEDITATIO

De damnatorum luctibus.

Audi damnatos ſic in Inferno, præ anguſtia ſpiritus gementes, & ululantes.

O inſenſati! laſſati ſumus in via iniquitatis, & perditionis, ambulavimus vias difficiles; vias autem Domini ignoravimus. Quid nobis profuit

fuit ſuperbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Tranſierunt illa omnia tamquam umbra, & præcurrens nuntius; nos vero in iniquitate noſtra conſumpti, igneis, & æternis vinculis ſub iſta caligine reſervati ſumus!

Væ nobis! propter multitudinem iniquitatis noſtræ in inferno poſiti ſumus, in hoc tormentorum loco, ubi umbra mortis, & nullus ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat, ubi eſt fletus & ſtridor dentium, ſupplicium æternum ignis inextinguibilis, nulla redemptio; hi ſunt iniquitatum noſtrarum, in quibus nunc erubeſcimus, amariſſimi fructus.

Væ nobis quia peccavimus! Heu, heu! quis nos faſcinavit non obedire veritati, non ſequi arctam viam? Potuimus in vitam æternam ingredi, & quidem facile; quid enim ultra debuit facere pro noſtra ſalute Dominus Deus, quod non fecerit? Sed heu! quia noluimus obedire mandatis ejus, venit ſubito ſuper nos mors ſecunda, mors æterna, & ſepulti ſumus in inferno: Vere ex nobis perditio noſtra;

exquirimus hic aſſiduis lacrymis ſalutaris pœnitentiæ locum, & non invenimus; deſideramus mori, & mors fugit a nobis; propter hæc omnia in deſperationem acti, carnem brachii noſtri morſu amariſſimo vorabimus, dicentes ſemper intra nos, rabie & timore horribili turbati: *ergo erravimus, noluimus benedictionem, & ecce elongatur a nobis: & quia dileximus maledictionem, idcirco venit ſuper nos maledictio, venit maledictio æterna.*

O miſerum me, ululat Eccleſiæ Paſtor! In ſortem Domini vocatus, ſciens bonum & malum, contendebam parare Domino plebem perfectam, & dare plebi ſcientiam ſalutis, omnibus omnia factus. Revera, cooperante Domino, alios ſalvos faciebam; ſed, proh pudor! potui ego pariter ſalvus fieri. Sciebam ſalutis & perfectionis media; habebam ubertim gratias ſalutares, ipſum gratiarum Autorem, & fontem fere quotidie recipiebam, & tamen me ipſum ſalvum facere nolui. Vocabat me affectu paterno Dominus Jeſus; at ego ſemper renui; in croceis enutritus, amplexatus ſum ſterco-

ſtercora; cum in honore eſſem, non intellexi; jumentis inſipientibus ſimilis factus ſum. Quot laici computat ſunt, zelo meo, inter filios Dei? At ego dicens, & non faciens; at ego infelix Miniſter; at ego monſtruoſum Paſtoris idolum, quia ſciens, & pertinaciter volens, ſecutns ſum viam ſpatioſam, quam verbo tenus expugnabam, ductus tandem in perditionem, crucior nunc, & in æternum cruciabor in hac flamma. Habens præ manibus claves regni cœlorum, illud aliis aperui; mihi vero, ſtultus, clauſi. O ſtupiditatem meam! quæ me dementia faſcinabat? Pereat ergo dies, in qua natus ſum, & ſacris initiatus; maledicta quæ ambii beneficia; maledicta ambitio; maledictus Prælatus qui me ad Ordines, & ad Beneficia promovit; maledicta vanitas, & ſuperbia mea; maledictæ creaturæ; maledictus ego quia nolui benedictionem quam aliis toties elargitus ſum! Sed heu! inutiles, gemitus! Proh deſperatio!

Talia dixerunt & dicunt in infer-

no ii, qui peccaverunt. Sic rabidi ululant Clerici latrones, qui ad Sacerdotium acceſſerunt non vocati a Deo; hi Clerici mundani, qui, quamvis a Deo ad illud vocati, gratiam vocationis neglexerunt; hi Paſtores mercenarii, qui, incuria, negligentia, & aliis indecoris modis communicarunt peccatis alienis.

Nonne & ego ſecundum carnem vivens, ſic in æternum ululabo? Quid mihi vaticinatur vita animalis præterita? quid pœnitentia fœde hactenus acta? quid tot gratiarum abuſus? quid præſens mea vita tepida? Prophetiza Anima mea. Quidni nunc recogito in ſalutari amaritudine Animæ meæ, & annos meos, & hos damnatorum amaros planctus? Quidni hos prævenio luctus? Domine Jeſu! quis novit poteſtatem iræ tuæ? ſed quis novit dementiam meam?

* * * * *

ME-

MEDITATIO

De Mercede multa nimis, & æterna bonis Sacerdotibus in Cœlis parata.

Fideles ſervus & prudens, quem conſtituit Dominus ſuper familiam ſuam, & qui hactenus terribili oraculorum tonitru perterritus es, conſolare nunc his mellifluis Jeſu-Chriſti promiſſionibus, quibus Apoſtolus ad pugnam, & ad labores excitabat, & quibus teipſum ad contemptum mundi, ad certamina, & ad gloriæ deſiderium adhuc inflammat.

Vos qui reliquiſtis omnia, & ſecuti eſtis me, centuplum accipietis, & vitam æternam poſſidebitis. Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor Hominis aſcendit, quæ vobis in cœlo a conſtitutione mundi præparo.

Fidelis ſermo, & omni acceptione dignus! Uſquequo, Anima mea, diliges vanitatem, & quæres mendacium? Quouſque habebis pro nihilo terram deſiderabilem?

Beati eſtis cum maledixerint vobis Homines, & perſecuti vos fuerint propter me; vos enim benedicemini a Domino, qui fecit cœlum & terram; jam omnes qui viderint vos, cognoſcent quia eſtis vos ſemen, cui benedixit Dominus. Feſtinate hanc a Domino accipere benedictionem; venient vobis cum illa pariter omnia bona.

Gaudete & exultate, Miniſtri mei & fideles diſpenſatores myſteriorum Dei, qui digne ambulantes vocatione, qua vocati eſtis, multum laboraſtis, & exhibuiſtis corpora animoſque veſtros hoſtiam viventem, ſanctam, placentem, rationabile obſequium veſtrum. Scitote quia labor veſter non erit inanis apud me; erit ſiquidem merces veſtra copioſa in cœlis, quandoquidem ipſe ero merces veſtra copioſa in cœlis. Ecquis intellectus hanc intelligere valeat?

Gaudete, quia ut veri Homines Dei, & boni milites mei, fortes in fide, legitime certatis; ſedebitis in throno, quia vincitis; percipietis coronam juſtitiæ, quia, zelo zelati, non facitis Animas veſtras pretioſiores quam vos; dummodo curſum veſtrum conſummetis,

tis, & fidem ſervetis, ſedebitis ſuper ſedes duodecim, tribus Iſrael judicantes, quia ſequentes me & dealbantes ſtolas veſtras in ſanguine meo, plantatis Eccleſiam meam ſanguine veſtro.

Gaudete, Angeli, & Coadjutores mei, qui in opere & ſermone potentes, datis plebi meæ ſcientiam ſalutis; fulgebitis ſicut ſtellæ in perpetuas æternitates, quia eruditis multos ad juſtitiam, eoſque mihi lucrifacitis; tanto copioſior & eminentior erit merces veſtra, quanto pretioſior eſt Anima ſanguine meo redempta; macti eſtote, & in miniſterio ad quod aſſumpſi vos, uſque in finem perſeverate.

Gaudete, diſcipuli mei, qui mecum in tentationibus permanentis, & qui patimini propter juſtitiam; percipietis immarceſſibilem gloriæ coronam, quam ego, Princeps Paſtorum, promitto vobis; ſcitote quia ego potens ſum depoſitum veſtrum ſervare in illum diem, juſtus Judex; confortamini interim, fortes eſtote in bello, & pugnate cum antiquo ſerpente.

Gaudete & exultate, ſocii paſſionis meæ, qui nunc lugetis, quoniam conſola-

ſolabimini; gaudete, quia nunc abnegantes vosmetipſos, ac tollentes crucem veſtram, bibitis læti calicem quem ego bibi; coheredes mei eritis; hyems tandem tranſibit; & vix deſidero vobis electis meis ſomnum: ecce hereditas mea. Gaudete, iterum dico, gaudete, intrabitis gaudium meum; abſtergam lacrymam ab oculis veſtris; jam non erit amplius, neque luctus, neque clamor; priora tranſibunt; metetis in æterna exultatione, quod nunc in lacrymis ſeminatis; inebriamini ab ubertate domus meæ, & torrente voluptatis meæ potabimini; gaudium veſtrum nemo tollet a vobis; ecce, o amici, ecce quomodo momentaneum hoc & leve tribulationis veſtræ, æternum gloriæ pondus operabitur in vobis; guſtabitis & videbitis quam ſuavis ſit Dominus, & quam bonus his, qui recto ſunt corde, & qui pro ejus gloria laborant, ac propter juſtitiam patiuntur.

Quis ad hæc audita non inardeſcat? Convertere, Anima mea, convertere in requiem tuam; vide quid ſit inter juſtum & impium, inter ſervientem

Deo,

Deo, & non ſervientem, inter fideles Chriſti Miniſtros, & inter tepidos, ac malos. Jam vidiſti *nihil eſſe apud Deum difficilius, laborioſius, periculoſius, & damnabilius officio Epiſcopi, & Presbyteri ſi perfunctorie agatur; ſed nunc vides nihil eſſe apud ipſum Deum beatius, ſi eodem modo militatur, quo Imperator noſter jubet.* S. Aug.

Quidni ergo ſatagas eſſe in omnibus fidelis Miniſter Chriſti? Nonne ſcis regnum cœlorum vim pati, & ſolos violentos rapere illud? nonne jam meditata es paucos eſſe Sacerdotes, qui ſalvi fiant? *S.Chryſoſt.* Quare? ſive quia non ambulant digne vocatione, qua vocati ſunt, bonum non operantur, nec ſecundum menſuram ſupernorum luminum quibus illuſtrantur, nec ſecundum altiorem gradum, ad quem provecti ſunt, nec ſecundum majora gratiarum dona quibus ditantur; ſive quia fere omnes impinguati, dilatati, in labore Hominum non ſunt, & cum Hominibus non flagellantur; vivunt vero ſecundum carnem, & parum ſunt de ſua, & aliorum ſalute ſolliciti. Nonne & tu, Anima mea, ex-

ex illis es? Qua fronte ſperas te intraturam eſſe in hanc gloriam, in quam Apoſtoli, & ipſe Chriſtus non intrarunt niſi patiendo, laborando, & Animam pro ovibus ſuis ponendo? Vis ergo donari corona vitæ? miniſterium tuum perfectiſſimo quo poteris modo imple; eſto fidelis uſque ad mortem, & Chriſtus Dominus erit tibi in promiſſis fideliſſimus.

Quis ergo, o Jeſu mi, quis mihi det ut mundo, ubi nihil eſt niſi vanitas, & aſflictio ſpiritus, renuntiem; ut te Deum meum & omnia poſſideam? Quis mihi det ut propter te, quoad vixero, mortificer tota die, ut compatiens conglorificer? Quis mihi hoc tribuat ut zelans zelum legis & Animarum ſicut Elias, Apoſtoli, & alii Paſtores juxta cor tuum, recipiar ſicut illi in cœlum, & te facie ad faciem videam? Hoc quidem volo, ſed perficere non invenio. O Jeſu, fortitudo mea, da mihi gratiam, ut deinde des mihi gloriam.

MEDITATIO

De Humilitate.

I. AD quem reſpiciam, dicit Dominus, niſi ad pauperculum corde? Quia reſpexit humiiitatem ancillæ ſuæ, decantat beata Virgo Maria, ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Ecce quomodo humilia reſpicit Dominus Jeſus, veræ humilitatis exemplar, & præmium; ecce quomodo humilibus dat gratiam, & humiles ſpiritu ſalvabit.

Sed e contra, alta a longe cognoſcit, ſuperbis reſiſtit, & ſeipſos exaltantes humiliabit uſque ad paſſionem ignominiæ, ad inferni noviſſima; ſcriptum eſt enim: *niſi efficiamini ſicut parvuli, non intrabitis iu regnum cœlorum*; & evidentiſſimum reproborum ſignum, teſte D. Gregorio, eſt ſuperbia, quia initium omnis peccati ſuperbia eſt. Inde liquet quam placens ſit Deo humilitas, & quam odibilis ſit coram

coram ipſo Deo, & Hominibus ſuperbia. Numquid Deus gloriam ſuam alteri dabit?

II. Si quæras, inquit D. Auguſtinus, quæ ſit via ad obtinendam veritatem, quidque primum ſit in religione, & diſciplina Chriſti? reſpondebo: primum, humilitas. Quid tertium? humilitas. Et quoties interrogabis, toties reſpondebo, toties dicam: humilitas. Quod Demoſthenes in ſchola eloquentiæ, pronuntiationi dedit, ego dabo humilitati in ſchola Chriſti. Qui ergo ſine humilitate virtutes congregat, inquit D. Gregorius, quaſi in ventum pulverem portat; mercedes congregat, ſed mittit eas in ſacculum pertuſum; ſeminat multum, ſed parum infert. Hinc fit ut præclari Concionatotes, ſapientiæ ſuæ fidentes, perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ verbis ſe oblectantes, ſe ipſos prædicantes, & Hominibus placere cupientes, ſint velut æs ſonans, cymbalum tinniens, nubes ſine aqua, arbores autumnales, & fructum non afferant; ita ut, adulterantibus verbum Dei, contingat illis in pœnam iſtud Oſée: *Da illis Domine:*

mine: quid dabis eis? da illis vulvam ſine liberis, & ubera arentia.

Grandis dignitas mea! ſed grandis ruina mea ſi altum ſapiam. Vidit Dominus Satanam ſicut fulgur de cælo cedentem; nonne & ego ſuperbe ſapiens & glorians, ſublimia aliunde loquendo, & agendo, cadam e pinnaculo templi ad fœdiorem lapſum; demergar inde in profundum ignominiæ, & tartari; ſcriptum eſt enim: *qui ſe exaltat humiliabitur: non habitabit in domo mea, qui facit ſuperbiam.* Et licet nunc vir divitiarum appaream; cupiens tamen videri ab Hominibus, dormiens tandem ſomnum meum, nihil inveniam manibus meis; & dum ſic ſtulte gloriabor: *dives ſum*; terribiliter reſpondebitur mihi: *miſer & miſerabilis es.*

Chariſſime Frater, Rectorem te poſuerunt? noli extolli; eſto in illis quaſi unus ex ipſis; quanto major es, tanto magis te in omnibus humilia; graviſſimum judicium his, qui præſunt fiet, & potentes potenter tormenta ſuſtinebunt. Chriſtus Dominus, cujus Miniſter es, exinanivit ſemetipſum, non

non quæſivit gloriam ſuam, ſed Patris. Eſt-ne ſervus ſuper Magiſtrum? Nonne ergo eris humilis in oculis tuis, ſive veſtitu, victu, & ſupellectili, ſive ſermone, & præſertim corde & opere? Unde hoc monſtrum? Ubi ſuperbus parebis? tu videris.

ALIA MEDITATIO

De Humilitate, & Timore.

SUper hæc verba: *humiliatio tua in medio tui.*

Accipe lucernam, & ſic te ipſum ſcrutare.

I. Quid fui? heu! de limo terræ formatus, in iniquitatibus conceptus ſum, & ad malum ab adoleſcentia mea pronus, pronior ad illud in dies factus ſum. Præterea ab ipſis incunabilis immolavi Animam meam Dæmoniis, & non Deo. Quid feci! obſtupeſcite cæli ſuper hoc! Quinimo infelix, ego Homo, appoſui iniquitatem ſuper iniquitatem, & hanc quaſi

quaſi aquam bibi ; delicta juventutis meæ ſupergreſſa ſunt caput meum ; oſſa mea adhuc implentur vitiis adoloſcentiæ meæ , ita ut funibus peccatorum conſtrictus , & in profundum peccatorum veniens , non ſenſi ; & quod pejus eſt , contempſi . Frons meretricis facta eſt mihi . Hæc fuit hactenus nefanda vita mea ; quid vilius? Quid eſt cur oculos in cœlum levare audeo ?

II. Quid ſum ? Homuncio, pulvis , vermis , ſperma fœtidum , vapor ad modicum parens . Quid ſum ? inſtabilis Homo , arudo ventis agitata , ſpiritus vadens , & non rediens . Ecquis poteſt ſcire figmentum meum , niſi ſolus Deus ? Quid ſum ? nihilum : &c. , quod deteſtabilius eſt , nihilum rebelle in Deum armatum . Quid tandem ſum? heu ! Homo peccator ſum , & adhuc ſuperbio ; pulvis & cinis , ac ſervus , peccavi ? Proh odibilis ſuperbia ! Sum quidem Miniſter Chriſti , & notus ejus ; nonne tamen in ejus domo facio ſcelera multa ? nonne edens panes ejus magnifico ſuper eum ſupplantationem ? aut ſaltem , nonne ſum ſervus inu-

inutilis in ipſa Sanctorum terra? Facio quidem interdum bonum; ſed proh pudor! quo tepore ¿ qua negligentia? qua ſiniſtra intentione? Nonne ipſæmet juſtitiæ meæ ſunt quaſi pannus menſturatæ? Quid habeo quod non acceperim? Quid autem de meo habeo, niſi peccatum, & mendacium? *Conc. Arauſic.* Quid ergo glorior, miſer & miſerabilis?

Præterea, licet nihil mihi conſcius ſim, numquid tamen omnino juſtificatus ſum? heu! minime! Neſcio utrum amore an odio dignus ſim. Peccavi quidem nimis; vere ſcio quod ita ſit; ſed num feci dignos pœnitentiæ fructus? neſcio. O incertum terribile! qua ergo fronte in Cleris dominor? quonam auſu, in me confidens tanquam juſtus, cæteros aspernor?

III. Quid tandem ero? quid? vermium corrodentium eſca, intuentibus horror, pulvis & cinis; incedentium pedibus conculcatus, ero quaſi non fuiſſem, ita ut, de utero translatus ad tumulum, oblivioni dandus ſim tanquam mortuus a corde.

Quid ero? an beatus, an reprobus? neſcio.

neſcio. Quamvis enim ex ſpeciali Dei revelatione ſcirem me ejus amore nunc dignum eſſe, an perſeverabo uſque in finem? neſcio. Nonne, e contra, ſingulis periclitor momentis a ſtatu gratiæ declinare, & ſtatim, occulto ſed juſto Dei judicio, in peccato mori, & e pinnaculo templi in quo ſtatutus ſum, ad inferna, ſicut ipſe Judas, e latere Chriſti in puncto deſcendere?

Revera, hoc quotidie periclitor, ſive ob infirmitatem meam & ad malum vehementem proclivitatem, ſive propter millia populi, & leonis rugientis circumdantium me ut devorent Animam meam, ſive propter animi tumorem & arrogantiam. Quot enim ſunt, qui in vitam æternam jamjam ingreſſuri, miſere tamen ob præſumptionem lapſi, in æternum perierunt? Sed ſi in viridi ligno id factum eſt, in arido quid fiet? Unde ergo hæc monſtruoſa ſpiritus mei præſumptio? Unde tanta ſecuritas? Ubi tandem parebo? ego, inquam, tot peccatorum occultorum, & alienorum conſcius? O inſcrutabile cor meum! O altitudo

do Dei! quam incomprehenſibilia ſunt judicia tua! Quis non timeat te?

Ergo, chariſſime Frater, qui in hoc te contemplaris ſpeculo, humilia te in omnibus; & licet Sacerdos ſis, ſalutem tuam cum timore, & tremore operare. Multum tibi datum eſt, multum quæretur a te. Periclitaris pro te, & pro Animabus tibi commiſſis. Grande periculum! Iterum monemus, humilia te in omnibus. Cave tamen ne ex illis ſis, qui nequiter humiliant ſe. Quapropter, nec glorioſe nec ſiniſtre de te loquaris. Vilior fias plus quam factus es; ſis humilis in oculis tuis; abominare ipſa ſuperbiæ ſigna; ama neſciri, & pro nihilo reputari. Ille erit verus humilis, inquit D. Bernardus, qui non humilis, ſed vilis reputari vult; & quamvis iniquitates tuæ multiplicatæ ſint ſuper arenam maris, invenies gratiam coram oculis Domini, & exaltaberis. Hoc viſum eſt in Manaſſe, in Publicano, in filio prodigo, & aliis. Unde hæc eſt altiſſima, & utiliſſima lectio, teſte Thoma a Kempis, *vera ſua ipſius deſpectio*. Hanc & tu diſciplinam

plinam tene, & ſic ſæpiſſime ora.

Domine Jeſu! averte oculos meos ne videam vanitatem; da mihi ſpiritum tuum, & diſcam a te eſſe humilis corde. Miniſter tuus ego ſum, ſentiam ergo in me, quod & in te, o Magiſter bone! Noverim te, noverim me, ut exaltem te, & humiliem me, ac miſericordias tuas in æternum cantem.

SERIES EXERCITIORUM

tum proprii Status, tum pietatis.

Aſpiratio horaria pro felice Morte.

DOmine Jeſu, unam petii a te, hanc requiram; ut moriatur Anima mea morte juſtorum, ut noviſſima mea fiant horum ſimilia; & ut inhabitem in domo tua omnibus diebus meis:

O Jeſu fons vitæ! o Jeſu requies mea, merces mea magna nimis, & centrum Animæ meæ! cupio diſſolvi & eſſe

& eſſe tecum; quando veniam, & apparebo ante faciem tuam?

VI. *Peracta meditatione, recita horas Canonicas, ſive in Choro, ſive extra Chorum, juxta tuum ſtatum.*

Egrediens e domo.

Domine Jeſu! qui es via, dirige in conſpectu tuo viam meam, ut non veniat mihi pes ſuperbiæ.

Perfice greſſus meos in ſemitis tuis, ut non moveantur veſtigia mea.

Vias tuas, Domine, demonſtra mihi, & ſemitas tuas edoce me, quia tu es Deus Salvator meus, ut, te duce, dirigantur pedes mei in viam pacis.

Ingrediens Templum.

Domine Jeſu! in multitudine miſericordiæ tuæ introibo in domum tuam; adorabo ad templum ſanctum tuum in timore tuo; pavebo ad Sanctuarium tuum: Quid juſtius?

O Jeſu miſericordia mea! da gloriam in loco iſto; exaudi, Domine, vocem deprecationis meæ, dum oro ad

te,

te, dum extollo manus meas ad templum ſanctum tuum.

Induens ſuperpelliceum.

Indue me, Domine, novum Hominem qui ſecundum Deum creatus eſt in juſtitia, & ſanctitate veritatis.

VII. *Perſolutis Horis, præpara Animam tuam ad grande opus Miſſæ, & communionis. Vide ad hunc finem copioſa & pia exercitia, pag. 118. In adventu ſummi Regis, qui venit tibi manſuetus, eructet cor tuum toto mane, aut ſaltem idemtidem, verbum bonum; & aliquem ex his actibus jaculatoriis, & ignitis, quos tibi ibidem ſuggerimus; pone cuſtodiam ori tuo, & oſtium circumſtantiæ labiis tuis; immo nec loquaris verbum otioſum, ut, recollectione animi interna, ferveat, & condiatur toto mane, medias inter tui muneris functiones, tantum opus Miſſæ, & communionis. Idipſum tibi ſuademus pro gratiarum actione poſt Miſſam, pag. 147.*

VIII. Auditio Confeſſionum. *Orationes congruæ, pag. 288.*

IX. Recitatio Horarum Tertiæ, Sextæ, & Nonæ.

X. Lectio Scripturæ Sacræ, aut libri pietatis.

XI. Refectio. *Sed ante ipſum prandium, adhibe benedictionem menſæ, ut habetur in Breviario, ſi ita tibi expedierit; ac, inter prandendum, hæc tecum cogita.*

1. Chriſtus jejunavit, eſuriit, & ſitivit; dederunt in eſcam ejus fel, & in ſiti potaverunt eum aceto. Suſpiravit Job antequam comederet. Præcurſor Domini dicitur *non manducans neque bibens*.

2. Plus occidit gula quam gladius. Quot fuere qui, inimici Crucis, qui ventri, tanquam Deo ſervientes, ac ſplendide quotidie epulantes, tandem mortui, ſepulti ſunt in inferno? ſed heu! in hoc tormentorum loco clamant & poſtulant gementes guttulam aquæ ut refrigerentur in hac, qua cruciantur flamma; hoc tamen leve refrigerium eis ſemper denegabitur, & felle draconum potabuntur; inſanabilis ſiquidem eſt dolor eorum. Quid eis profuere lautæ ac ſplendidæ epulæ.

3. Quot mendici jacent ad januas, ſaturari cupientes, & nemo illis dat?

Ego

Ego vero peccator, & Miniſter Chriſti felle & aceto potati, abundo panibus, in deliciis ſum, in croceis enutrior inter epulas, & lautis ingurgitor eſcis!

4. Fere quotidie manduco panem Angelorum omne delectamentum ſaporis in ſe habentem, quique Beatæ Catharinæ Senenſis vitam etiam aluit temporalem; jam ergo nauſeet Anima mea ſuper cibis his leviſſimis.

5. Servus hic qui mihi miniſtrat, licet indoctus, fortaſſe tamen, jam amicus Dei, rapiet cœlum, dum ego qui miniſtror, quique Miniſter Chriſti ſum, carne tamen volutatus & ſanguine, reprobus tandem forſan efficiar. *Hæ & aliæ conſiderationes erunt tibi tamquam calcaria ſobrietatis, humilitatis, & aliorum virtutum, & præſertim ad Dei præſentiam fovendam incitamenta. Igitur attende tibi ne crapula gravetur cor tuum; ſobrius eſto; alimenta tanquam medicamenta ſume; manduca, & bibe in gloriam Dei, quo alacrius Domino ſervias; in eum ſiquidem finem dat eſcam eſurientibus. Frange eſurienti panem tuum, & ex ferculis*

tuis ciba fratrem tuum, præſertim ægrotum & verecundum; & cum non in ſolo pane vivat Homo, ſed in omni verbo quod procedit de ore Dei, prandium, piæ lectionis, auditu, ſi locus ſit, vel pia meditatione condire ſatage, ut dum reficitur corpus, repleatur Anima tua adipe & pinguedine cæleſti.

6. Erumpant ex corde tuo & meditas inter epulas, iſtæ vel aliæ aſpirationes: ecquando erues me, Domine, de neceſſitatibus meis? ecquando o vita Animæ meæ, ſatiabor in gloria tua? ecquando o fons vitæ, inebriabor ab ubertate domus tuæ, ac torrente voluptatis tuæ potabor, ut non eſuriam nec ſitiam in æternum? O quando hæc erunt?

XII. *Poſt prandium, age Deo gratias, ut habentur in Breviario, ſi tibi placuerit.*

XIII. Recreatio. Ab illa abſint vaniloquia, ſcurrilitates, contentiones, detractiones, & contumeliæ, aſpectus & tactus incauti, colloquia turpia, &c. His omnibus delectari dedecet ſanctos; eorum enim recreatio debet quidem hilaris eſſe, ſed honeſta, ſancta,

ℰta, & ſobria. Quapropter, aſpice interdum in cœlum ubi gaudium eſt plenum; ibi fixum ſit cor tuum ubi vera ſunt gaudia, & dum corpus recreatur, mens deleℰtetur in Domino vel canticis ſpiritualibus, vel pio eloquio, ac exercitio quod lætificet cor tuum.

XIV. Examen particulare.

XV. Converſatio. Si hanc exigat neceſſitas, utilitas, chriſtiana urbanitas, ac ſalus Animæ & corporis proximi tui. Hæc tua tamen converſatio in cœlis ſit.

Aſpirationes ante converſationem.

Tu ſcis, Domine, quia narrant mihi iniqui fabulationes, ſed non ut lex tua. De terra ſunt; & quoniam ex abundantia cordis os loquitur, de terra loquuntur. Judica me, Deus, & diſcerne cauſam meam de gente non ſanℰta; ab Homine iniquo & doloſo erue me.

Ne perdas cum impiis, Deus, Animam meam, & cum viris ſanguinum vitam meam.

Erue me de manu filiorum alieno-

rum, quorum os locutum eſt vanitatem; dextera eorum, dextera iniquitatis.

Sed quoniam neceſſitas mihi incumbit ut cum Hominibus converſer, tuam facturus voluntatem; pone cuſtodiam ori meo, ut non declinet cor meum in verba malitiæ; cuſtodi cor meum, ut ſemper ſapiam quæ ſurſum ſunt, non quæ ſuper terram; in cœlum ſim ſemper intentus, medios inter Homines & labores, ut ſervi tui D. Xaverius, Martinus, &c.

XVI. Veſperæ, & Completorium.

XVII. Studium.

Aſpiratio ante ipſum ſtudium.

O Jeſu! qui illuminas omnem Hominem venientem in hunc mundum, da mihi intellectum ut ſciam teſtimonia tua:

Deus, ſcientiarum Domine, qui doces Hominem ſcientiam, da mihi ſedium tuarum aſſiſtricem ſapientiam, ut mecum laboret. Supplex oro ut ſcientiam meam ædificet charitas tua.

XVIII. Lectio libri pietatis.

XIX.

XIX. Collatio de Divinis, aut de difficultatibus Theologiæ &c.

XX. Viſitatio ægrotorum, & agonizantium, vel afflictorum, vel pauperum verecundorum, vel diſcordium, vel periclitantium, ſi illa, qua præes ſollicitudo, ſi charitas Chriſti urgeat te, ac ſuggerat prudentia ſpiritus, quæ vita eſt & pax, ut his charitatis officiis incumbas.

QUÆDAM ALIA EXERCITIA

ET ASPIRATIONES SELECTÆ PRO DECURSU DIEI.

Iter facturus.

R*Ecita itinerarium Clericorum ut habetur in Breviario.* In viam pacis, &c.

Hora tertia promeridiana.

Recita hanc devotiſſimam S. Auguſtini orationem de ſingulis articulis paſſionis Jeſu-Chriſti. Hanc pie recitantibus copioſæ conceduntur indulgentiæ.

Domine Jeſu Chriſte, Fili Dei vivi, qui pro redemptione noſtra

naſci, & circumcidi voluiſti, a Judæis reprobari, a Juda oſculo tradi, capi, ligari, & cum vinculis, Annæ, Caiphæ, Herodi, & Pilato offerri, ac coram eis illudi, colaphis, alapis, flagellis, & arundine cædi, facie velari, ſputis conſpui, ſpinis coronari, a falſis quoque teſtibus accuſari, a malis judicari, & ut agnus innocens, crucem tuam ferendo, ad victimam duci, clavis perforari, felle & aceto potari, atque in cruce levari, inter latrones deputari, morte turpiſſima mori, & lancea vulnerari; tu Domine, per has ſacratiſſimas pœnas, quas nos indigni famuli tui recolimus, & per ſanctam crucem tuam, libera nos a pœnis inferni, & perducere digneris nos miſeros peccatores quo perduxiſti crucifixum latronem pœnitentem. Qui vivis, &c.

Ante quodlibet opus & exercitium.

O Jeſu! qui univerſa propter temetipſum operatus es, quique in gloriam tuam creaſti me; proteſtor quod velim incipere pergere, & perficere

hoc

hoc opus in gloriam tuam; & in unione illius Divinæ intentionis, qua ipſe in terris operatus es; hanc, quotieſcumque reſpirabo, renovare deſidero.

O Jeſu! à quo omnis noſtra ſufficientia eſt & gloriatio, opus manuum mearum dirige. Huic ergo operi tuam benignus impertire benedictionem, tua me ſemper ſalva virtute, ut ad tuam juſtitiam faciendam dirigantur cogitationes meæ, & opera.

Oculos, & mentem in cælum conjiciens.

O glorioſa civitas! quam glorioſa dicuntur de te! quam ſordet tellus, dum te aſpicio!

Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, quam magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abſcondiſti timentibus te! Concupiſcit, & deficit Anima mea in atria tua. Beati qui habitant in domo tua, Domine! in ſæcula ſæculorum laudabunt te. Quis me liberabit de corpore mortis hujus, ut una cum illis cantem in æternum miſericordias tuas?

Aſpiciens Jeſum cruci affixum.

O Jeſu! tu adeo cruentum torcular calcaſti ſolus? tu languores noſtros ſolus portaſti? omnes noti tui fugerunt a te? & ego tibi crucifixo numquam compatiar? qui fieri poteſt ut conglorificer? Nolo ſine vulnere vivere, cum te video vulneratum. Doce me, o Jeſu derelićte, non ponere carnem brachium meum, & non confidere in principibus, in filiis Hominum, in quibus non eſt ſalus.

O Jeſu! flagellis cæſe, ſpinis coronate, clavis confoſſe, patibulo affixe, opprobriis ſaturate, & morte turpiſſima condemnate! ecquando me fœdiſſimum peccatorem pudebit ducere in bonis dies meos, vivere ſecundum carnem, ſervire ventri, voluptati, & ſuperbiæ vitæ? Ecquando crucifigam carnem meam cum vitiis, & mortificationem tuam in corpore meo circumferam.

Ecquando tandem diſcam a te eſſe mitis corde? O Jeſu! hoc velle adjacet quidem mihi; perficere autem non invenio. Adjuva me ut adimpleam quæ deſunt paſſionum tui.

O Jeſu

O Jeſu! pro me crucifixe, propitius eſto mihi peccatori, & ſalva me fons pietatis.

In tentatione.

Vide, Domine, quomodo multiplicati ſunt qui tribulant me; multi inſurgunt adverſum me; uſquequo exaltabuntur inimici mei ſuper me? exurge, Domine, ſalvum me fac, Deus meus; non timebo millia populi circumdantis me.

Domine vim patior, reſponde pro me; Domine ſalvum me fac, ecce pereo; ne inducas me in tentationem.

O defenſor vitæ meæ, turris fortitudinis a facie inimici, dic Animæ meæ: ſalus tua ego ſum; ſi tu es pro me, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

In adverſitate, & afflictione.

O quam bonum mihi, quia humiliaſti me, ut diſcam juſtificationes tuas? Igitur, quod bonum eſt in oculis

tuis, ſupplex oro, facias ſemper; paratus ſum, & non ſum turbatus ut bibam calicem, quem tu bibiſti: non mea voluntas, ſed tua fiat: O quanto ſuperabundabo gaudio!

Hinc, gratias tibi bibens ago, Domine Jeſu, quoniam dignus habeor pati pro te. Scio quia non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis ad futuram gloriam.

Quamvis ſim vir dolorum, opprobrium Hominum, abjectio plebis, merito hæc patiar, quia peccavi tibi; hic ure, hic ſeca, hic non parcas, ut in æternum parcas *S. Aug.*

O Jeſu! tu ſcis quam promptus ſit ſpiritus meus, & quam infirma caro mea; nonne tamen es tu patientia, & fortitudo mea? Ergo, ſi tibi placuerit, adauge laborem; ſed adauge patientiam. Patientia pauperis Animæ meæ non peribit in finem, & in patientia mea poſſidebo Animam meam.

O Jeſu! tu es ſpes ſuſpirantis Animæ meæ; ideo ſpero quia ſecundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, conſolationes tuæ lætificabunt Animam meam. Utinam hæc melli-

melliflua verba in hora mortis audire poſſim: *jam imber abiit, & receſſit, ſurge amica mea & veni, intra in gaudium Domini tui.*

Audiens aut videns prævaricantes, blaſphemantes, &c. corripe eos, ſi locus ſit, aut ſaltem ſic intra te tabeſce.

O Jeſu, ſumme amabilis! o Jeſu, ſumme dilectus! Quomodo fieri poteſt ut tam parum diligaris; quinimmo, ut adeo graviter offendaris? O utinam omnia mundi peccata impedire poſſem! ſed cum id præſtare nequeam, & quoniam ubique abundat iniquitas, melius eſt me mori, quam videre mala gentis meæ & Sanctorum; malo tibi dilecto mori, quam tibi offenſo vivere; interim proteſtor quia continuus dolor eſt cordi meo, quando audio & video prævaricantes, non ceſſabit dolor meus, donec tranſeat populi tui iniquitas.

Tabeſcere me facit zelus meus, quia obliviſcuntur verba tua inimici tui. Exitus aquarum deducant oculi mei, quia non cuſtodiunt legem tuam. Comedat me zelus domus tuæ & opprobria exprobrantium tibi cadant ſuper me.

me. O nimis felix, ſi factus ipſe reconciliatio, tibi ſatisfacere queam!

Igitur, inter veſtibulum & altare plorabo; immo jugi & amaro fletu plorabo dicens: *parce, Domine, parce populo tuo;* continuo plorabo, donec audiero hanc dulciſonam miſericordiæ tuæ vocem: *remittuntur tibi & populo meo peccata multa.*

Ut autem hanc audire valeam, offero tibi cor contritum & humiliatum: da ergo ut in ſpiritu humilitatis, & in animo contrito, ſuſcipiar a te, Domine, pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Diligo te, o ſancte, & totus amabilis Deus; adoro te, Rex meus & Deus meus; ideo ardenter deſidero ut ſanctificetur nomen tuum; ideo cupio anathema eſſe pro fratribus meis; ideo uſque ad noviſſimum ſpiritum docebo iniquos vias tuas, ut impii ad te convertantur.

Quis mihi det ut, quoad vixero, crucier ſicut Job, & triſtis ſim, ac pro juſtitia agonizer uſque ad mortem, & quidem exemplo tui, o Jeſu mi, qui videns civitatem fleviſti ſuper illam,

lam, & qui mortuus es ut Deo Patri pro nobis ſatisfaceres? Hanc ab amantiſſimo corde tuo ſpero amaritudinem. O quam bene repoſita eſt ſpes mea!

Ante crucem pertranſiens.

O Crux, ave, ſpes unica, &c. Adoramus te Chriſte, & benedicimus tibi, quia per Crucem tuam redemiſti mundum.

O Jeſu! quis mihi tribuat ut tibi confixus ſim cruci, & in amplexu tuæ crucis moriar? tu ſolus. Da ergo ut ſitiam calicem tuum, & ut illum lætus bibam.

Ante cæmeterium tranſiens.

O Jeſu, protector in te ſperantium! o Deus totius conſolationis! Te revelante, ſcio quia ſancta & ſalubris eſt cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis ſolvantur, & non eſſe ſuperfluum orare pro mortuis; ergo memento, quæſo, congregationis tuæ, quam poſſediſti ab initio, & Animas pauperum tuorum ne obliviſcaris in finem. O Je-

O Jeſu! vide afflictionem earum quam ante te pronuntio. Ecce clamant ad te de profundis: exaudi vocem meam. Educ eas in refrigerium, & per miſericordiam tuam requieſcant in pace.

XXI. Viſitatio Chriſti in Euchariſtiæ Sacramento. Vide hujus viſitationis praxim, *pag.* 381.

XXII. Recitatio Matutini, & Laudum pro craſtina die.

XXIII. Brevis recollectio mentalis, recitatio Roſarii beatæ Virginis Mariæ, cœna, & animi relaxatio.

Oratio Veſpertina.

Hæc oratio eadem eſt ac matutina; attamen conſcientiæ diſcuſſio debet eſſe & prolixior & ſtrictior. Exemplum ſume a nummulariis, & mercatoribus ſerio quotidie explorantibus quid lucrentur, quidve amittant. Unde fit verum iſtud: *filii hujus ſæculi prudentiores filiis lucis in generatione ſua ſunt.* Luc. 16. Num illud tolerandum eſt, quod ipſi Sacerdotibus ſapientiores ſint!

Ergo, chariſſime Frater, examina & ex-

& explora ſinus & latebras conſcientiæ tuæ, eoque, totius diei decurſum repete; ubi fueris, quibuſcum egeris, quid cogitaveris, dixeris, feceris, expende; ſed memento, pro ratione ſublimis ſtatus tui & formidandi miniſterii tui functionum, examen inſtituere; ſic facile quid commiſſione, quid omiſſione peccaveris agnoſces. Item quid in exercitio virtutis N. tibi magis neceſſariæ, quid in exterminatione vitii N. tibi magis infeſti, profeceris, diſpice, &c.

Verum, o quam temerarius eſſes, ſi offenſo & non reconciliato Deo, te nocti & ſomno credere auderes!

Poſt Orationem veſpertinam, reflexio & aſpiratio pro craſtina communione.

Hodie, ſcito, Anima mea, quia veniet Dominus, & mane videbis gloriam ejus. Craſtina die delebitur iniquitas mea, & regnabit ſuper me Salvator mundi, in quo ſibi Pater bene complacuit.

O Jeſu, requies mea! irrequietum eſt cor meum, donec requieſcat in te; unde

unde jam te in nocte deſiderat Anima mea.

Veni ergo, dilecte mi, veni, & jam me nemo deſpiciat. Credo, Domine, ſed credam firmius; ſpero Domine, ſed ſperem ſecurius; amo te, Domine, ſed amem ardentius; doleo, Domine, ſed doleam vehementius; munda cor meum, amplius lava me, ut corpori tuo merear incorporari.

XIX. *Deinde, ante imaginem Crucifixi provolutus, vel eam præ manibus tenens, ſic mortem accepta.*

O Jeſu! qui vitæ & mortis poteſtatem habes, tu ſcis quia forſan hac nocte Animam meam repetent a me; idcirco jam hodie voluntarie ſacrifico tibi vitam meam, quia in gloriam tuam creaſti eam; ita Pater, non mea voluntas, ſed tua fiat.

Volo mori, quia ſtatutum eſt Hominibus ſemel mori.

Volo mori, in gratiarum actionem pro omnibus, quæ retribuiſti mihi.

Volo mori ut faciam ſecundum exemplar, quod mihi in monte monſtratum eſt.

Volo mori, quia ubique video prævari-

varicantes, & quia ego ipſe in multis te ſingulis diebus offendo; moriatur Anima mea, ut jam non amplius peccem tibi, & ut in ſæcula ſæculorum laudem te.

Volo mori propter te, qui prior dilexiſti me, & Animam tuam poſuiſti pro me.

Volo mori in ſacrificium juſtitiæ, & ſatisfactionis, ac in ſpiritu humilitatis, quia dilexi mundum, & exhibui omnia membra mea ſervire immunditiæ & iniquitati.

Verum, o Domine Jeſu, da ut moriatur Anima mea morte juſtorum, & ne permittas ſanctum tuum videre corruptionem.

Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam; in te Domine ſperavi non confundar in æternum; diligo te, Domine, dilecte mi, & Deus cordis mei.

Heu mihi! tibi ſoli peccavi! ſed pœnitet me peccaſſe propter te, o totus amabilis. Cupio emendare quod feci, & redimere peccata mea.

Diligo proximum meum ſicut meipſum, & inimicos meos propter te,

qui

qui toties ignoviſti mihi.

O Jeſu! judicia tua abyſſus multa, & terrores tui conturbant me; ſed hoc tuum caput inclinatum, hæ tuæ manus expanſæ, hoc tuum cor apertum, hoc totum tuum corpus vulneribus ſauciatum & ſanguine conſperſum certam ſpem faciunt mihi & miſericordiæ & gloriæ tuæ.

O Jeſu! ſpes & portio mea, in terra viventium, non confundas me ab expectatione mea.

Veni ergo, Domine Jeſu; in manus tuas commendo ſpiritum meum; redemiſti me, Deus veritatis; operi manuum tuarum porriges dexteram. Suſcipe ſpiritum meum, dulciſſime Plaſmator, & Redemptor mi! & miſericordias tuas in æternum cantabo.

Maria Mater gratiæ, Mater miſericordiæ, monſtra te eſſe Matrem, ac me in hora mortis ſuſcipe.

Occurrite Angeli Domini, ſuſcipientes Animam meam, offerentes eam in conſpectu Altiſſimi.

XXV. *Lectio punctorum Meditationis pro craſtina die.*

XXVI. *Exuens veſtes, cogita quomodo te*

do te ſeparabit amara mors a rebus omnibus. Nudus egreſſus es, nudus reverteris. Sola opera tua ſequentur te; quid tibi nunc proderit divitiarum jactantia? Ex his diſce uti mature mundo tanquam non utens, & quærere primum totis viribus Regnum Dei.

Aſpiratio congruens.

O Jeſu! qui veſtibus exutus, nudus pro me in Cruce pependiſti, & mortuus es, expolia me veterem Hominem cum actibus ſuis; diſcam a te, & a Diſcipulis relinquere omnia, ut ſequar & poſſideam te, o Deus hereditatis meæ, & portio mea in terra viventium.

XXVII. *Iniens lectum, ſic te ad ſomnum compara ac ſi quis auri inſuſurret:* hac nocte Animam tuam repetent a te. *Quid enim eſt ipſe ſomnus, niſi frater & imago mortis? Hæc igitur tecum cogita, & meditare.*

Heu! lectus iſte, mortis memoriam mihi jam ingerit, in quem velut in ſepulcrum nuda membra repono. Hei mihi! ſubter me tandem ſternetur tinea,

ſuggeſtionibus. Unde, te miſerante, in pace dormiam & requieſcam.

O Jeſu! rogo te, ut dum ego dormiero, vigilet cor meum; cuſtodiant me Angeli tui, quibus mandaſti de me ut cuſtodiant me in omnibus viis meis. Proteſtor quod dum ego dedero ſomnum oculis meis, velim te adorare ſicut Angeli tui in Cœlo, & quod offeram tibi eorum adorationes, ſimul & orationes, lacrymas & flagellationes tot ſervorum tuorum, qui inter hæc exercitia multam noctem inſomnem agunt. O Jeſu! cui omne cor patet, & omnis voluntas loquitur, accipe hoc deſiderium, & cordis mei oblationem, ut tota die & nocte non taceam laudare nomen tuum.

Tandem, obdormi in ſuaviſſimo Jeſu Chriſti corde; ubinam tutior & ſecurior es? Munias ipſe cor tuum aliqua pia cogitatione contra tenebras inferni, & phantaſmata Diaboli; & certe, pia cogitatio nocte in corde condita, eſt inſtar ſeminis ſacri, quod mane germinat, refloreſcit, & fructificat. Et ſicut is qui veſperi carbones cineribus tegit tanto facilius mane, cum exurgit, focum poteſt exſuſcitare; ita qui cum pia

pia conſideratione veſperi incumbit, mane facilius fervorem in ſe poteſt accendere: reliquiæ enim cogitationis nocturnæ, ſtatim incipiunt agere diem feſtum Domini.

Si per noctem expergiſcaris, mentem in Deum eleva, renovando piam cogitationem in corde conditam, aut emittendo ex intimo corde, ſi ſpiritus ſpiret, jacula amoris, &c. ut ſemper ardeat cor tuum, ac ferveat pietatis opus.

Hæc ſunt exercitia quotidiana, quibus ſi bene uſus fueris, dies plenos ſemper invenies in te, & conſummatus in brevi, explebis tempora multa.

CAPUT OCTAVUM.

Exercitia menſtrua.

ARTICULUS I.

Recollectio unius diei.

PRæcipuum exercitium eſt menſtrua unius diei ſpecialis recollectio, qua

qua renovetur animus, & qua præſertim totius menſis defectus ad tribunal mentis vocentur, eorumque radices inveſtigentur, & contra occurrentes difficultates animus obfirmetur. Præterea, facilius forſan erit, & utilius quibuſdam Clericis, menſtruæ unius diei recollectioni vacare, quam annuæ per octiduum.

Chariſſime Frater, te per viſcera miſericordiæ obſecramus ut huic recollectioni totus intendas; nam ſi Animæ tuæ præeſſe neſcis, quomodo Eccleſiæ Dei, in qua te Spiritus Sanctus poſuit, diligentiam habebis? Hunc tandem teporem qui animum tuum adeo conſtrictum tenet, viriliter excutere opus eſt. An velles te ad negotia ſæcularia, ad otium, ad nugas & fabulas, per totam vitam convertere? Abſit tamen hæc torpida & protracta nimis oſcitatio, vomitum Dei provocans, & ſecundæ mortis prænuntia.

Documenta ad hanc recollectionem perutilia, ſupra inſinuavimus tibi *pag. 369*. Praxim autem & methodum hic obiter, ſed prolixius in præpara-

tione ad mortem nuper edita, aperto, & libenti corde tibi exhibuimus. Quam ergo habes allocutionem?

Quod ſi huic Divino exercitio nullatenus vacare queas, ſaltem per unam duaſve horas unius ex ſingulis menſibus diei, in diſcutienda conſcientia tua diſtrictius viriliter incumbe.

Ut autem huic in temetipſum inquiſitioni, & huic menſtruæ omnium actionum diſcutioni accuratius ſtudeas, hæc Divina oracula ſerio tecum recogita:

Omnes nos manifeſtari oportet ante tribunal Chriſti II. Cor. 5. *Qua hora non putatis, Filius Hominis veniet* Luc. 12. *Redde rationem villicationis tuæ*. Ibid. 16. *Cui multum datum eſt, multum quæretur ab eo*. Ibid. 12. *Scrutabor Jeruſalem in lucernis*. Soph. 1. *Horrende & cito apparebit vobis quoniam judicium duriſſimum his, qui præſunt, fiet*. Sap. 6. *Arguam te & ſtatuam contra faciem tuam*. Pſal. 49. *Cum accepero tempus, ego juſtitias judicabo*. Ibid. 24. *Nihil eſt opertum, quod non revelabitur, & occultum, quod non ſcietur*. Matth. 10. *Si juſtus vix ſalvabitur, impius & pec-*

caror

cator ubi parebunt? 1. Pet. 4. *Areſcent Homines præ timore*. Luc. 27.

Harum clangore tubarum, & tot tantorumque oraculorum tonitru excitatus, & territus, *teipſum ante judicium interroga, & in conſpectu Dei invenies propitiationem*. Eccleſ. 18. *Nam ſi temetipſum dijudicaveris, non utique dijudicaberis* 1. Cor. 4. Igitur, dum tempus eſt miſerendi, in te tamquam ſeveriſſimus Judex ſæviens, *ſtatue tibi ſpeculum, pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in via recta*. Jer. 31. *Scrutare vias tuas, & revertere ad Dominum*. Thren. 3. Ipſe Dominus miſerator & miſericors, qui non vult mortem peccatoris, & qui faciendi quod eſt in ſe, vi prioris gratiæ, non denegat ulteriores, uberiores, & validiores gratias, faciet tecum miſericordiam. Conſolare in verbis illis. Ecce tibi hujuſmodi diſcuſſionis praxim.

ARTICULUS II.

Reflexiones de ſtatu conſcientiæ, frequenter per vitam, aut ſaltem ſingulis menſibus faciendæ.

SAnctuarium Dei poſſideo, Miniſter Chriſti ſum, & myſteriorum Dei diſpenſator, &c. Honor ſublimis! Sed heu, formidandum onus! Sum Sacerdos in æternum; hoc verum eſt; verum, character hic indelebilis, quo inſignitus ſum, erit mihi in æternam gloriam, an in ſempiternam ignominiam? In hanc tamen, vel illam, cadam neceſſe eſt. O quantum periclitor.

Quis me vocavit? an Pater cœleſtis? an caro & ſanguis?

Quomodo intravi? an per verum oſtium? &c. an veſte nuptiali indutus? an vitiis fœdatus? &c. Quo fine intravi? O inſcrutabile cor meum! o infelix ego Homo! timor & tremor veniunt ſuper me.

Tot abhinc annis, quibus Sanctorum terram occupo, quomodo vixi? Heu! con-

confuſio faciei meæ cooperit me. Quomodo vivo! væ! ſervus inutilis ſum. Væ! væ! in terra Sanctorum iniqua gero; millia ſanctitatis media quotidie elabi ſino; non modo non progredior; ſed in dies, ipſis laicis deterior fio. Proh pudor! ...

Numquid ſum ad mortem paratus? Heu mihi! Qui eſſem ad mortem paratus, ſi ad hoc grande opus me ſerio exercere nondum didicerim? Moriar tandem; dies mei numerati ſunt, & præteriri non poſſunt; ſed, ſi talis vita, finis ita, ubi parebo? reſpondeat cor meum.

Quale eſt cor meum contra peccatum mortale, præſertim contra ſuperbiam, avaritiam, & luxuriam, contra hos tres infenſiſſimos Clericorum hoſtes? Qui offendit in uno, factus eſt omnium reus. Nonne alicujus in uno ſaltem puncto, me conſcium ſentio? Annon in falſam, imprudens, cecidi conſcientiam? O quantæ tenebræ! quoties lux inter tot tenebras luxit, & tenebræ eam non comprehenderunt? O in quam profundam me demergam abyſſum!

Quale eſt cor meum erga peccatum veniale? Num adhuc adhæreo huic vitio, quo tamdiu laboravi, & quo contriſtavi Spiritum Sanctum? quem conatum adhibui ex præterita confeſſione, ut illud ex corde meo extirparem? heu! nullum. Hoc mea mihi objicit conſcientia. O igitur irriſor, & non pœnitens?

Nonne proprio abundans ſenſu, reputo adhuc tamquam levia, delicta quæ in Clericis, juxta pondus ſanctuarii, & Trid. maxima ſunt? O periculoſa cæcitas mea!

Contendo conciliare conſcientiæ meæ hanc optatiſſimam pacem, quæ exuperat omnem ſenſum? Hoc quidem velle videor; ſed nolo, piger; unde, infelix, hanc non habeo pacem; quare? quia non pax in terra, niſi Hominibus bonæ voluntatis. An ſemper dies meos inter velleitates, & Dæmonum dolos agam? O effrons ſocordia mea! quo ſe fert? quo me ductura eſt? Divina me terrent oracula; ſed heu! quam parum me ad teporem excutiendum, & ad fructus ſanctitatis dignos excitant! Nonne ergo deſide-

ria

ria mea, quibus illudor, me tandem occident?

Acquieſco carni aut ſanguini. Diſtraho, propter conſanguineos, res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt? Si mei non fuerint dominati, & pauperes ſint, tunc immaculatus ero; ſi vero divites, periclitor.

Militans Deo, & in ſortem Domini vocatus, implico me negotiis ſæcularibus? Num avocavit me a Divinis, & dedit me populis contemptibilem hæc fœda ſollicitudo, an turpis aliqua negotiatio?

Cuinam conformor? an huic ſæculo? an imagini Filii Dei? Si mundo, certe cum hoc mundo damnabor; ſi Chriſto, prædeſtinandus ſum; eligere meum eſt. Ecquid? renuntiaſſe mundo, & diligere mundum, & ea quæ in mundo ſunt? induiſſe Chriſti characterem, & non induere ejus humilitatem, manſuetudiuem, paupertatem, &c. O monſtruoſa res! o certum reprobationis ſignum! quæ mea mens?

Quale eſt cor meum erga munia & onera miniſterii mei? O quam ſtrictam de his reddam rationem! An

hoc recogito corde?

Quomodo pſallo in conſpectu Angelorum, & tracto Divina myſteria, quorum diſpenſator ſum? an uſu, an affectu? an pura intentione, an torpida? an ſancte & ferventer, an tepide & perſunctorie? an vero, an ficto animo?

Quomodo me gero ante celebrationem miſſæ, in ipſa celebratione, & poſt celebrationem? Quomodo in choro? abſum ab eo juſta cauſa, an fraudulenta? Paveo ad ſanctuarium Dei, juxta eam, quæ illud decet ſanctitudinem?

Quomodo tempus adeo pretioſum contero? an ludis, aleis, choreis, commeſſationibus, ſomno, conſortiis, fabulationibus, nugis, &c. illud conſumo? an ſtudio & ſcientiæ caſuum conſcientiæ, Canonum, Rubricarum, & aliis miniſterii mei muniis? Sunt omnes dies mei mali, an boni? Quem fructum haurio ex fontibus Salvatoris, ex diebus ſalutis, & ex hoc acceptabili tempore?

Nonne otio, & ignavia marceo, & ignorantia laboro? Quis fuit? quis eſt

eſt illius otii, ignaviæ & ignorantiæ effectus? illum Deus ſcrutabitur, & forſan ad meam confuſionem.

Incumbo ſtrenue, & viriliter perfectioni meæ? Revera, quale eſt cor meum circa exercitia ſpiritualia? an jucunda mihi ſunt, an moleſta? Impendo libenter meditationi, lectioni, & examini? Delector ſacra animi recollectione? Studeo recollectioni ſenſuum, & propriæ voluntatis abnegationi? Cogito frequenter & pie de Deo? Complaceo mihi in Jeſu, Deo & ſalutari meo, ac inter boni teſtimonii viros, & Clericos? Qua alacritate aſpirationibus Dei ad perfectiora vocantis reſpondeo? Nonne hæc pia exercitia eorumque unctiones faſtidio, quia horum uſum non habeo? Quid redolet illud faſtidium? Hæc pia opera ad Religioſos, ad Moniales, & ad devotum fæmineum ſexum faſtidioſus remitto, quaſi ego ſanctus non eſſem, quaſi his ego adminiculis, medias inter mundi illecebras, & fragilis Homo, non egerem. O vita tepida! o periculoſa febris! o lues populo infeſta! Nonne tamen ſum ego ille vir

tepidus ab ore Dei jamjam evomendus? Opera mea me manifeſtum faciunt. Quid tandem facere volo?

Quo zelo inardeſco erga Animas mihi commiſſas, pretioſo ſanguine Agni immaculati redemptas, & quorum ſanguis de manu mea eſt requirendus? Sum Paſtor bonus, an mercenarius? Nonne idolum Paſtoris ſum? væ mihi! ſi res iſta ſit, bonum mihi erat, ſi natus non fuiſſem.

Et vero, quo fervore inſtruo, & corripio Populum? qua benignitate rudes, & infantes catechizo? convolo libenter ad tribunal pœnitentiæ, quotieſcumque ſaltem deſideror? quomodo me gero inter audiendas confeſſiones? ſum ſeverior, an indulgentior? O deteſtandum monſtrum! ſi, occaſione confeſſionis, ad venerea me & pœnitentem allicerem! o lupe rapaciſſime, ſi compartem & complicem ad pedes meos abſolvendam cogerem! An decet hæc inter Sanctos nominare? Pudet nos hic dicere, quod nonnullos facere non pudet.

Quos in uſus impendo partem fructuum Beneficii honeſtæ ſuſtentationi ſuper-

ſuperfluam? an in pauperes; & in alios pios uſus? an in luxum, ludum, commeſſationem, in parentes divites, &c.? Heu mihi, ſi pauperes, quos occidero, quia hos non pavero, ſtent in magna conſtantia adverſum me! nonne ſtabunt condemnantes me? Quoties tamen contigit ut hanc rerum Dei dilapidationem nec quidem confeſſus fuerim? Super quem deſcendet hæc tremenda nimis ſententia: *diſcedite a me maledicti; eſurivi*, &c.? Ipſe viderim.

Qua animi alacritate agonizantes adeo, ut eos in hoc tempore malo adjuvem, & ad portum ſalutis æternæ dirigam? quoties, hujus pietatis officii miniſterio meo annexi, me tæduit? O ſimulacrum Paſtoris! Numquid ergo darem Animam meam pro ovibus meis, ſi in ſummo periculo verſantibus, pedem unum dare nolim?

Studeo in viſceribus Chriſti omnibus omnia fieri, ut omnes ſalvos faciam.

Incumbo in cætera miniſterii me munia, juxta Conc. Trid. ſanctiones *ſeſſ.* 22. *de ref. c.* 1.

Si ſim Syndicus, aut Præpoſitus Capituli, aut alicujus Communitatis Eccleſiaſticæ, præſum verbo & exemplo? Curo ut omnia fiant honeſte, & ſecundum ordinem? In hoc tamen poſitus ſum. Do operam ut jura omnia ſerventur? &c. Nonne fui forſan perjurus? &c.

Denique provideo noviſſima? dijudico meipſum? habeo in mente annos æternos? deſcendo in infernum vivens? vigilo? habeo ſemper lucernas ardentes in manibus meis? Si nunc Animam repetent a me, ubi parerem? quo irem? ....

Heu tibi! chariſſime Frater, timor & tremor non veniunt ſuper te, ubi Hilariones, & Hyeronimi timuerunt valde? vere timor Domini non eſt ante oculos tuos.

His & aliis animo recogitatis, ſi cognoſcas te profeciſſe, gratias age Deo, a quo deſcendit omne donum optimum, & qui dedit tibi victoriam per Jeſum Chriſtum. Si vero ſentias te defeciſſe, cave ne animo concidas; vide in quo peccaveris; ſcito quid deſit tibi, & erubeſcens, pænitentiam age, reſipiſcere

ſtude

ſtude, remedium adhibe, alacrius labora, ſicut bonus miles Chriſti; perſequere fortius inimicos tuos, neque convertaris, donec deficiant; avidius negotiare dum venit judex; ſanctius ac plenius tranſige tempus, dum tempus habes. Væ tibi, chariſſime Frater, ſi hodie audiens vocem Domini, obdures cor tuum.

CAPUT NONUM.

Exercitia annua.

I. PRæter recollectionem menſtruam unius diei, expedit ut annuam, ſex vel octo dierum, inſtituas, quo venturi ſæculi veritates in animum altius deſcendant tuum, & quo efficacius ad puritatem conſcientiæ, ad unum neceſſarium, & ad pretioſam Sanctorum mortem intendas. Pro qua recollectione eligere potes ex iſto libro, vel ex aliis, documenta, & exercitia, quæ ſtatui tuo, tuæque devotioni magis congruent.

II. Conſulimus tibi generalem totius anni confeſſionem, in qua recogitans in amaritudine Animæ tuæ omnia

omnia peccata, omneſque defectus, ſecurius noviſſima providebis; gaudium in cœlo, & tuæ conſcientiæ pacem ac ſerenitatem paries.

III. Ultima anni die, recita in ſpiritu humilitatis, & animo contrito, Pſalmos Pœnitentiales; & factus pro te & pro Populis reconciliatio, exerce aliquam mortificationem viribus tuis, ſtatui tuo, & Confeſſarii conſilio congruentem, in expiationem tuorum, & alienorum peccatorum, & ad bonorum operum ferventiorem, per annum ſequentem, efficaciam aſſequendam.

IV. In principio anni èlige unum ex tua profeſſione Sanctum, quem Patronum & Ducem fideliter ſingulis anni diebus adhibebis.

V. Præfige tibi unum particulare, & radicale vitium, cui, utpote inſenſiſſimo tuæ perfectionis hoſti, bellum per totum annum inferes, nec convertaris, donec deficiat; eodem fervore virtutem huic vitio contrariam alacriter exerce. Verum, fortitudinem Jeſu Chriſti, qui vicit mundum, quique nova omnia fecit, ad te ſemper ſollicitus cuſtodi.

IV.

VI. In anniverſario baptiſmi, renova tuam mundo renuntiationem, fidei profeſſionem, & pacta, quæ ſpopondiſti Domino Jeſu, cui in eodem baptiſmo conſepultus es.

VII. In anniverſario tuæ ad Sacerdotium promotionis, reſuſcita gratiam, quæ data eſt tibi per impoſitionem manuum Presbyterii: renova pariter votum caſtitatis, tuamque Deo conſecrationem; da operam ut renoveris ſpiritu mentis tuæ, & ut creſcas de die in diem in illo, qui eſt caput Chriſtus, qui quidem videns bonam voluntatem tuam, admirabiles aſcenſiones diſponet in corde tuo.

VIII. Lege quotannis Ritus, & Rubricas, ſimul & Canones, ac ſtatuta, quæ ad te ſpectant.

IX. Myſteria Jeſu Chriſti, & Beatæ Virginis Mariæ, ac feſta Sanctorum per annum occurrentia, celebrare contende juxta intentionem & in unione ſancta, Eccleſiæ, & piorum Hominum praxim. Eamdem devotionem, ſi locus ſit, cæteris ſuggerere decet.

X. Elige unum peculiarem diem, quo

quo largiores eleëmoſynas in ſinu pauperum concludes, & de his, præſertim verecundis, catalogum inſtitues, ut eos in neceſſitate, vel per te, vel per alios miſericordiæ viros protegere, eiſque opitulari poſſis.

Si ſis Animarum Paſtor, inſtitue ſingulis annis, aut ſaltem altero quoque anno, alium catalogum eorum, qui juxta tuam prudentiam inſtruendi ſunt ad primam communionem, quos tota animi attentione totoque cordis affectu ad hoc grande opus, ex quo interdum pendet totius vitæ recta directio, exercebis. Quid ſtatui tuo congruentius? Quid Deo jucundius agere valeas.

Omittimus hic conſulto alia pia exercitia cum tibi, tum aliis ad fervorem augendum, & fovendum utiliſſima, & quæ per anni curſum adhibere licet. Ama Deum, & fac quod vis; ejus ſpiritus unctio tibi plura ſuggeret, quam omnes libri.

CAPUT DECIMUM.

Modus peragendi bonum honeſte, ſanƈte, & digne Deo.

QUid prodeſt hanc regulam ſequi, & quodcumque agere bonum, ſi id non fiat juxta voluntatem Dei, & ſecundum beneplacitum Chriſti? Unde, quam multi erunt, qui poſt mirabilia facta, dicent: quare jejunavimus, & non aſpexiſti? humiliavimus Animas noſtras, & neſciſti? *Neſcio vos*, eis terribiliter reſpondebitur, ipſiſmet obſequiis veſtris inhonoraſtis me. Cave tibi, chariſſime Frater. Quapropter, ſequentia adjuncta, cum omnibus operibus tuis conjunge.

ARTICULUS I.

Fervor.

DOmino ſerviens, da operam ut ſpiritu fervens ſis, in unione illius

illius fervoris, quo Dominus Jeſus exultavit ut gigas ad currendam viam.

Si interdum cor tuum derelinquat te, deficiat ſpiritus tuus, & dormitare videatur Anima tua præ tedio & nauſea, in his anguſtiis oculos conjice in Jeſum, qui factus in agonia, victor tamen ſui, oblatus eſt, quia ipſe voluit. Hoc exemplo confortetur cor tuum, & delectare in Domino, qui hilarem datorem diligit, qui ſaltem ſcuto bonæ voluntatis munitus, hanc illi offer anguſtiam in unione ejus anguſtiæ; & hæc orabit, & operabitur pro te.

Vis, chariſſime Frater, omnem animi excutere teporem! cogita te Regi Regum & Domino dominantium ſervire; maledictum eum appellari, qui facit opus Dei negligenter; ſic intende operi, quod hic & nunc faciendum eſt, quaſi nihil aliud faciendum incumberet; attende illud antiquum monitum: *age quod agis*; omnia tempus habent, ſufficit diei malitia ſua; ſic in particulari opus tuum perage, quaſi vitæ tuæ ultimum eſſet; unde illud Bernandi monitum: *In omne ope-*

re

re dicat ſibi : ſi modo moriturus eſſes, faceres iſtud?

ARTICULUS II.

Devotio interna.

DEus Spiritus eſt; omnis gloria filiæ Regis ab intus. Igitur, honora Dominum non labiis tantum, verbo, & lingua, ſed corde; adora eum in ſpiritu & veritate, ut ſis verus adorator, & des fructum in omni tempore.

Abſit tamen ut negligas cæremonias, & mortificationes exteriores; his enim Deus colitur & placatur, elevatur mens, & ædificantur fideles, quia inviſibilia Dei, per ea, quæ facta ſunt, intellecta, conſpiciuntur. Præterea, Anima & corpore conſtas: nonne æquum eſt ut hoc & illa obſequium Deo præſtent?

Ut autem in omnibus ſervias Domino in juſtitia & veritate, ſtude recollectioni internæ, evacua a rebus omnibus mentem tuam, maxime ante ora-

orationem, & quodcumque exercitium ſpirituale. Qaapropter Sancti, ante orationem, conabantur exuere ſe ab omni cogitatione rerum externarum, ſoliuſque Dei memoriam corde gerere. Sic de Sancto Franciſco traditur, cum Eccleſiam oraturus ingrederetur, ſolitum dicere: *manete hic cogitationes meæ, donec egrediar; & ubi opus Dei implevero, ſi indigeam vobis, iterum vos aſſumam.*

Eodem modo ſe hortabatur Sanctus Bernardus, ante orationem dicens: *Intentiones, cogitationes, affectiones, & omnia interiora mea, venite, aſcendamus ad montem, ubi Dominus videt, & videtur; curæ & ſollicitudines, anxietates, pœnæ, ſervitutes, expectate me cum aſino iſto corpore, donec ego cum puero, intelligentia ſcilicet & oratione, uſque illuc proparantes, poſtquam adoraverimus, revertamur.*

Si inter ſacras actiones diſtraharis, placide mentem recollige, adama ſolitudinem devotioni internæ congruentem; idque exemplo Chriſti, qui, dimiſſa turba, aſcendit in montem ſolus orare; veſpere autem facto, ſolus erat ibi. Quod ſi medios inter labores, me-

medias inter turbas, orare, & adorare debeas, fac tibi ſolitudinem in corde tuo, ut Sancta Catharina Senenſis, & ut Sanctus Franciſcus Xaverius; & da operam ut, dum mens attendit exercitiis ſpiritualibus, cor repleatur devotionis pinguedine & fructu.

ARTICULUS III.

Puritas intentionis.

OMne quodcumque aut in verbo, aut in opere facis, omnia in gloriam Dei fac, non quærens placere Hominibus, ſed Deo, qui eſt principium & finis. Hanc puram intentionem placendi Domino, renovare opus eſt veſpere, mane, meridie, in principio, decurſu cujuslibet operis. Si oculus tuus ſit ſemper ſimplex, totum corpus ſemper lucidum erit, ſine intermiſſione orabis, ac conſummatus in brevi, explebis tempora multa; & quamvis ſis in pauca fidelis, theſaurizabis tibi theſauros in cœlo, maxime ſi omnia opera facias in unione intentionum, & meritorum Chri-

Chriſti Jeſu, a quo omnis noſtra ſufficientia eſt, & gloriatio. Quod ſi, cupiens videri ab Hominibus, quæras gloriam tuam: quantumvis vir divitiarum; cum dormies ſomnum tuum, in manibus tuis nihil invenies, etiamſi jejunaveris, Dæmonia ejeceris, ac in mundo mirabilia magna feceris; audies procul dubio illud formidabile verbum: *neſcio te*, *jam mercedem accepiſti.* Elige.

ARTICULUS IV.

Ordo temporis & actionum.

QUæ a Deo ſunt, ordinata ſunt. Deus omnia fecit in pondere, in numero, & menſura. Omnia ſecundum ordinem fiant; ordo ducit ad Deum. *S. Aug.* Igitur, ordinem ſequere, quoad ejus fieri poteſt, toto vitæ tempore; obſerva tempus cuilibet actioni deſtinatum ſimul & conſentaneum; obſerva pariter locum aptiorem, ſecundum beneplacitum Chriſti; hac, enim temporis, loci, & modi obſervatione, Deus, qui bonorum noſtro-

ſtrorum non indiget, magis delectatur, quam ipſa actione. Fidelis ſermo, acceptione dignus! Quis placere Deo, quis theſaurizare ſibi in cœlo theſauros ſingulis momentis non properet?

ARTICULUS V.

Perſeverantia in bonis actibus.

DOminus, cui ſervis, idem ipſe eſt, & non mutatur. Chriſtus, & heri, & hodie ipſe & in ſæcula. Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit. Quapropter, fidelis ſis uſque ad mortem. Et quoniam militia eſt vita Hominis ſuper terram, neceſſe eſt ut, inſurgentibus undique difficultatibus, jugiter & fortiter reſiſtas.

Igitur, hoc ſerio conſiderandum eſt, perfectionem tuam in hoc conſiſtere, ut quod juſtum eſt juſte perſequaris, & ut actiones, præſertim ex officio, & ex vocatione tibi incumbentes, perfecte & conſtanter obeas. Si rem grandem

dem diceremus tibi, certe facere deberes; quanto magis quia nunc dicimus tibi: *in pauca tui muneris fidelis ſis?* ſi in hoc modico iniquus ſis, nonne inexcuſabilis es? Arduum quidem opus eſt, ſed Deus impoſſibilia non jubet; ſed jubendo monet, & facere quod poſſis, & petere quod non poſſis, & adjuvat ut poſſis. *Trid.*

Contende, chariſſime Frater, adeo honeſte, & perfecte omnia opera tua facere, ut proportione ſervata, de te dicatur, quod & de Chriſto Jeſu: *bene omnia fecit*. Si omnia vel minutiſſima, digne Deo, ſancte, ordinatim, & conſtanter opereris, particula boni diei non præteribit te, dies pleni invenientur in te, morieris plenus dierum, erit mors tua pretioſa in conſpectu Domini; poteris tandem ſic in Domino gloriari: *Domine quinque talenta tradidiſti mihi, ecce alia quinque ſuperlucratus ſum.*

Hoc eſt omnis Homo; cætera vanitas, & afflictio ſpiritus. Dic ergo: *nunc cœpi, hæc mutatio dexteræ Excelſi.*

CON-

CONCLUSIO

Hujus regulæ, & ad Sacerdotes exhortatio.

EN, Genus electum, regale Sacerdotium, Gens ſancta, & Populus acquiſitionis, en Regula Cleri, ad vitam via. Iterum dicimus: *quicumque hanc Regulam ſecuti fuerint, pax ſuper illos, & miſericordia.*

Comedite ergo iſtud volumen, hoc conferentes in corde veſtro, ut abnegantes impietatem & ſæcularia deſideria, ſobrie, & juſte, & pie vivatis in hoc ſæculo, expectantes beatam ſpem, & adventum gloriæ magni Dei, & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti. Hæc omnia facientes, & vosmetipſos ſalvos facietis, & eos, qui vos audient.

Pax, quæ exſuperat omnem ſenſum, cuſtodiat intelligentias veſtras, & corda veſtra in Chriſto Jeſu; ita ut, in charitate radicati, & in fide confirmati, abundetis & creſcatis per omnia

in illo, qui eſt caput, Chriſtus. Si Laici, immo & Fratres veſtri detrahant vobis, quoniam bonitatem, & viam arctam ſequimini, veſtramque derideant ſimplicitatem, viriliter agite, & confortetur cor veſtrum; hi enim quæcumque ignorant, blaſphemant. Date operam ut nemo vos ſeducat inanibus verbis; quin etiam qui ſanctus eſt, ſanctificetur adhuc.

Memineritis eos tantum ſalvos fieri, qui uſque in finem perſeveraturi ſunt. Sic ergo currite ut comprehendatis, ne jure in vos jaciatur iſtud: *hic Homo cœpit ædificare, & non potuit conſummare; hic eſt filius Ephrem, qui intendens, & mittens arcum, converſus eſt in die belli*. Quid Judæ proditori bene incœpiſſe profuit? Diſcite, hoc exemplo, fideles eſſe uſque ad mortem, & dabitur vobis corona vitæ. Nos vero confidimus quidem hoc ipſum, quia qui incœpit opus bonum, perficiet uſque in diem Chriſti Jeſu. Sed & vos cavete ne vobis ipſis ſapientes, gratiam Dei in vacuum recipiatis; efficiamini vero ſicut parvuli, ut vos exaltet in tempore viſitationis;

& cum

& cum ille apparuerit Princeps Paſtorum, percipietis hanc immarceſſibilem gloriæ coronam. O nimis beati!

Utinam, Fratres chariſſimi, ſuſtineatis modicum quid inſipientiæ noſtræ; non ut confundemus vos, hæc ſcripſimus; ſed monuimus tantum, ut, cum ſitis Miniſtri Chriſti, fiatis conformes imagini ejus; & ut ſicut ille ambulavit, ita & vos ambuletis.

Eja ergo, benedicite inceſſanter Dominum omnes vos, qui ſtatis in domo ejus, ut ipſimet Laici in veſtrum odorem bonum currentes, laudent pariter & benedicant Dominum in omni tempore.

Attamen, cum feceritis omnia, quæ præcepta ſunt vobis, dicite: *Servi inutiles ſumus; quod debuimus facere, fecimus; non nobis, Domine, non nobis, ſed nomini tuo da gloriam*; quando enim ipſe Deus coronabit merita noſtra, dona ſua, ut recte loquitur D. Auguſtinus, coronabit. Quis non humiliet ſe? quis non det gloriam Deo, ut ejus miſericordiam in æternum cantare poſſit?

Dominus noſter Jeſus Chriſtus, qui eſt

ſons omnium bonorum, tales faciat Sacerdotes, quales deſcripti ſunt. D.Thom.

PROTESTATIO.

Auctorum.

HOc opus, animoſque noſtros judicio & cenſuræ Romanæ Eccleſiæ, Eccleſiarum Matri, & Magiſtræ, Eccleſiæ Dei vivi, columnæ & firmamento veritatis, humiliter, devote, & ſincere, ac eidem Eccleſiæ uſque ad mortem in omnibus obedientes, ſubjicimus.

SIMON SALAMO, &
MELCHIOR GELABERT
Presbyteri Diœceſis Elnenſis.

FINIS.

INDEX

INDEX HUJUS REGULÆ CLERI.

CAPUT PRIMUM.

Janua ad ſtatum Clericalem.

Art. I. *Seminarium.* Pag. 1
Art. II. *Vocatio.* 22
Art. III. *Probatio ante Ordines.* 27

CAPUT SECUNDUM.

Finis ſtatus Clericalis. 34

Art. I. *Sanctitas.* Ibid.
Art. II. *Progreſſus in virtute.* 38
Art. III. *Imitatio Chriſti; & intima cum illo unio.* 42

CAPUT TERTIUM.

Impedimenta ſalutis, aut ſanctitatis Clericorum. 48
ART. I. *Quodcumque peccatum.* 49
ART. II. *Superbia.* 51
ART. III. *Ambitio.* 52
ART. IV. *Avaritia.* 58
ART. V. *Cura rerum ſæcularium, & negotiatio.* 61
ART. VI. *Luxuria.* 64
ART. VII. *Vitia otioſa.* 69
ART. VIII. *Amor ſæculi.* 72
ART. IX. *Vita tepida, & ſpatioſa via.* 76
ART. X. *Pravum exemplum.* 83
ART. XI. *Falſa Conſcientia.* 87
ART. XII. *Difficultas converſionis Sacerdotum, & ſummum eorum damnationis periculum.* 97

CAPUT QUARTUM.

Obligationes, ſeu munia, & exercitia Clericis

ricis omnibus communia. 100
ART. I. *Zelus propriæ ſalutis, & perfe-ctionis.* Ibid.
ART. II. *Perfectio proprii ſtatus.* 104
ART. III. *Horæ Canonicæ.* 106
ART. IV. *Frequens Miſſæ celebratio.* 111
ART. V. *Exercitia ante Miſſæ celebra-tionem.* 118
ART. VI. *Exercitia poſt Miſſam & Com-munionem.* 147
ART. VII. *Alia brevior ad Miſſam præ-paratio.* 169
ART. VIII. *Aliæ breviores poſt Miſſam gratiarum actiones.* 185
ART. IX. *Studium & ſcientia.* 195
ART. X. *Bonum exemplum.* 197
ART. XI. *Canonum obſervatio.* 200
ART. XII. *Ritus, Cærimoniæ, & Ru-bricæ.* 202
ART. XIII. *Veſtis Clericalis, Tonſura, & coma congruentes.* 205
ART. XIV. *Reverentia in Eccleſiis.* 208
ART. XV. *Eccleſiarum nitor.* 211
ART. XVI. *Eleëmoſyna.* 212
ART. XVII. *Animarum Zelus.* 215
ART. XVIII. *Signa puri gloriæ Divini zeli.* 219
ART. XIX. *Prædicatio Verbi Divini.* 226

§. I.

§. I. *Regulæ ante concionem obſervandæ.* 227

§. II. *Regulæ in ipſo Prædicationis exercitio obſervandæ.* 244

§. III. *Regulæ poſt concionem obſervandæ.* 248

Art. XX. *Studioſa puerorum catechizandorum cura.* 257

Art. XXI. *Diligens rudium, & pauperum inſtructio.* 270

Art. XXII. *Zelus, & modus adminiſtrandi Pœnitentiæ Sacramentum.* 279

§. I. *Regulæ ante adminiſtrationem pœnitentiæ Sacramenti obſervandæ.* 282

§. II. *Regulæ inter audiendas confeſſiones obſervandæ.* 290

§. III. *Regulæ poſt auditas confeſſiones obſervandæ.* 300

Art. XXIII. *Zeloſa ægrotorum, præſertim agonizantium viſitatio, & cura.* 305

CAPUT QUINTUM.

Obligationes particulares. 313

Art. I. *Munia Syndicorum, & Præpoſitorum Capituli, & Communitatum Eccle-*

Eccleſiaſticarum. Ibid.
ART. II. *Munia Paſtoralia.* 316
ART. III. *Munia Canonicorum, & Beneficiatorum circa reſidentiam in Choro, & ſcientiam cantus.* 330
ART. IV. *Modus canendi, vel recitandi horas Canonicas.* 337
ART. V. *Exhortatio ad Pſallentes.* 338

CAPUT SEXTUM.

Media Clericis omnibus perutilia ad perfectionem, & ſalutem æternam conſequendam. 339
ART. I. *Solitudinis Amor.* Ibid.
ART. II. *Exercitium Meditationis.* 342
ART. III. *Exercitium præſentiæ Dei.* 346
ART. IV. *Exercium Mortificationis.* 349
ART. V. *Lectio librorum pietatis.* 353
ART. VI. *Pia frequentatio Sacramenti Pœnitentiæ.* 356
ART. VII. *Habere Directorem, & illi in omnibue obedire.* 359
ART. VIII. *Examen particulare.* 364
ART. IX. *Recollectio annua per octiduum*

vel unius diei ex ſingulis menſibus. 366
§. I. *Præparatio ad Recollectionem.* 369
§. II. *Ordo Recollectionis.* 371
§. III. *Documenta ad conſervandum recollectionis fructum utilia.* 373
ART. X. *Collationes frequentes habere de rebus ad pietatem, & ad diſciplinam Eccleſiaſticam pertinentibus.* 375
ART. XI. *Viſitatio frequens, & ſancta Chriſti Domini in Euchariſtiæ Sacramento.* 381

CAPUT SEPTIMUM.

Exercitia quotidiana. 399
Oratio Matutina. 402
MEDITATIO *De Morte.* 410
MED. *De terribili malorum Sacerdotum morte.* 413
MED. *De pretioſa bonorum Sacerdotum Morte.* 420
MED. *De Judicio particulari.* 425
MED. *De Judicio univerſali.* 427
MED. *De ſententia erga Electos, & Reprobos.* 431
MED. *De Inferno.* 433

MED.

Med. *De damnatorum luctibus.* 436
Med. *De Mercede multa nimis, & æterna bonis Sacerdotibus in Cœlis parata.* 441
Med. *De Humilitate.* 447
Alia Med. *De Humilitate, & Timore.* 450
Series exercitiorum tum proprii ſtatus, tum pietatis. 455
Refectio. 458
Recreatio. 460
Quædam alia exercitia & aſpirationes ſelectæ pro decurſu diei. 463
Oratio veſpertina. 472
Reflexio, & aſpiratio pro craſtina Communione. 473
Acceptatio mortis, & alia exercitia ante cubitum. 474

CAPUT OCTAUM.

Exercitia menſtrue. 480
Art. I. *Recollectio unius diei.* Ibid.
Rrt. II. *Reflexiones de ſtatu conſcientiæ, frequenter per vitam, aut ſaltem ſingulis menſibus faciendæ.* 484

CAPUT NONUM.

Exercitia annua. 493

CAPUT DECIMUM.

Modus peragendi bonum boneſte, ſancte, & digne Deo. 497
ART. I. *Fervor.* Ibid.
ART. II. *Devotio interna.* 499
ART. III. *Puritas intentionis.* 501
ART. IV. *Ordo temporis, & actionum.* 502
ART. V. *Perſeverantia in bonis actibus.* 503
Concluſio hujus Regulæ, & ad Sacerdotes exhortatio. 505

Finis Indicis.

MENDA quæ Operarum indiligentia in hanc editionem irrepſerunt candide Lector ſic	CORRIGITO
p. 6. v.9. pietalem	c. pietatem
p. 8. v.2. coecitas	c.caecitas
p. 19. v.14. Omit.	c.Imit.
p. 22. v.2. queſtum	c. quæſtum
p. 25. v. ult. iu	c. in
p. 27. v. 3. voeatione	c. vocatione
p.32.v.15. conſidaratio	c. conſideratio
p.38.v.16. Libuni	c. Libani
p.38. v. 18. virtutcm	c. virtutem
p.40. v.16. & p.43. v.2 ipfe	c. ipſe
p.44. v. 21. fervis	c. ſervis
p.50. v.6. re sita	c. res ita
p.50. v.9. *iunocentia*	c. *innocentia*
p. 57. v.8. fine	c. ſine
p.64. v.17. adharet	c. adhæret
p.69. v.7. fed	c. ſed
p. 71. v.8. carrantibus	c. certantibus
p.77. v.10. effraenare	c effraenate
p.78. v.10. oſſendere	c. offendere
p.81. v. penult. dorminanti	c. dominanti
p.83. v. 19. *gnando*	c. *quando*
p. 86. v.5. Perumne	c. Parumne
p. 87. v.16. aſſectum	c. affectum
p. 93. v.27. peccaro	c. peccato
p. 104. v. 1. Quod, & v.12. jus	c. Quid, & Ejus

p. 131. v. penult. planectum	c. planctum
p. 133. v. 1. norum	c. novum
p. 137. v. 1. pupilllam	c. pupillam
p. 167. v. 20. jndicia	c. judicia
p. 177. v. penult. clebrare	c. celebrare
p. 181. v. 5. intendum	c. intereadum
p. 182. v. 5. dignam & v. 20. quæſo	c. dignum & quæſo
p. 211. v. 5. Sacra & v. 20. concemptus	c. ſacra & contemptus
p. 233. v. 15. exerminando	c. exterminando
p. 281. v. 8. faetet	c. foetet
p. 268. v. 14. qnod	c. quod.
p. 278. v. ult. p. 180.	c. p. 226.
p. 280. v. 10. paſcorum	c. Paſtorum
p. 391. v. 9. ruſticornm	c. ruſticorum
p. 426. v. 11. eſſiciaris	c. efficiaris
p. 331. v. 24. ptæ	c. præ
p. 333. v. 4. exeunte	c. exeunt e
p. 351. v. 23. utpore	c. utpore
p. 380. v. 12. Sanctoruw	c. Sanctorum
p. 391. v. 25. falus	c. ſalus
p. 393. v. 10. peto	c. pete
p. 408. v. 24. basphlemantibus	c. blasphemantibus
p. 418. v. 17. eumdem	c. eundum
p. 422. v. 13. conſolationes pax	c. conſolationes; pax
p. 436. v. penult. diſſiciles	c. difficiles

p. 439. v. 3. computat	c. computati
v. 4. A; & v. 8. ſecutns	c. At, & ſecutus
p. 441. v. 2. Fideles	c. Fidelis
p. 443. v. 20. permanentis	c. permanetis
p. 447. v. 3. humiiitem	c. humilitatem
p. 481. v. 2. præſerrim	c. præſertim
p. 483. v. 17. faciendi	c. facienti
p. 491. v. 18. miniſierio, v. 24. ſaciam, & v. 26. me	c. miniſterio, faciam, & mei
p. 515. v. 19. menſtrue	c. menſtrua

Alia, ſi qua ſint fortaſſis leviora ex tua humanitate, & æquitate emendare poteris. Vale.

ANT 1346787